

3

# Sprawcy śmiertelnego wypadku przed sądem

BIURO REGIONALNE  
KK  
Jelenia Góra

STANICA KARNOLEWA  
W JELENIEJ

www.nj24.pl

# nj

TYGODNIK Nr 50 (3153)  
Rok 61, 10 grudnia 2019  
cena 2,90 zł (w tym Vat 8%)  
PI ISSN 0208-6883  
Nr indeksu 366870



W czwartek, 5 grudnia, w jeleniogórskim Sądzie Okręgowym rozpoczął się proces dwóch mężczyzn, którym prokuratura zarzuca, że 27 października 2018 roku, w godzinach wieczornych, uczestnicząc w wyścigu ulicznym, doprowadzili do śmiertelnego potrącenia dwojga pieszych. Prokuratura uważa, że kierowcy brali udział w nielegalnym wyścigu. Oskarżeni przyznali się do spowodowania wypadku, ale zaprzeczają, że się ścigali.

7

„Niekiedy wiemy,  
że już ich nie uratujemy.  
Pozostaje nam jedynie  
odnalezienie ciała...”



T. TRUSEWICZ

11

## Tokarczuk na fali?

BB Skup aut  
Kasacja pojazdów  
tel. 792 18 22 17; 607 232 330  
www.bb-recykling.pl

5

## Domek coraz mniej tyrolski

ZAKŁADANIE  
I PROWADZENIE FIRM  
W NIEMCZECH  
ROZLICZENIA  
PODATKOWE  
DLA FIRM I OSÓB  
PRYWATNYCH

Zgorzelec  
ul. Iwazkiewicza 15a/1

75 613 89 54 • 698 939 497  
WWW.BIURO-DANIEL.DE

9 770 208 688 133 1 50

**Blog naczelnego**

Długo się opierałem i nie przyjmowałem do wiadomości, że najpopularniejszym serwisem VOD na świecie jest Netflix. Pomagał mi przestarzały model telewizora, to znaczy w moim pojęciu wszystko jest z nim ok, natomiast LG, jego producent, dawno odstawił go na półkę staroci i nie unowocześnia jego tzw. „smart” możliwości. Mówiąc normalnie, jego oprogramowanie nie jest uaktualniane, mimo że odbiornik jest połączony z domową siecią wifi. Jako człowiek starej daty nie wyobrażam sobie oglądanie filmów na telefonie czy jakimkolwiek innym urządzeniu o przekątnej mniejszej niż 40 cali, tak więc drzwi do filмотeki pozostawały dla mnie zamknięte.

Kiedy jednak poradziłem sobie z oporem technologii, na ekranie mojego starego, ale podrasowanego telewizora otworzył się świat serwisu, który do góry nogami przewrócił globalny rynek telewizyjny. - Może coś z tego świata zrozumieć? - pomyślałem sobie...

I tak jak niedawno zwykłem narzekać, że nie ma co oglądać w telewizji, to teraz mam dylemat: kiedy mam to wszystko obejrzeć? Dziesiątki seriali i filmów, każdy znajomy coś innego mi poleca, na dodatek system operacyjny serwisu uważa mnie za zwyrodniałego przyglupa i ciągle podpowiada, co mam włączyć.

Pewne rzeczy już rozumiałem. Młode pokolenie, żyjące w świecie internetu i serwisów VOD, bywa zupełnie oderwane od rzeczywistości. Pochłaniając kolejne sezony popularnych produkcji, można zupełnie zapomnieć o całym bożym świecie. Seriale są trochę podobne jedno do drugich, dużo treści dla widzów młodzieżowych czy dopiero wchodzących w dorosłe życie. Choć w serwisie dostępne są i prawdziwe perełki.

„Konsumowanie” tradycyjnych treści telewizyjnych jest zupełnie odmienne. Pojawiają się tam reklamy, które np. przypominają o zbliżających się świętach. Zapowiadane są inne propozycje programowe, omawiane najnowsze wydarzenia. Taki Netflix odcina nas praktycznie od całej rzeczywistości, zamyka w swoim świecie i namawia, aby spędzić z nim jak największą ilość godzin. Można nawet pominąć czołówkę ulubionego serialu, tak by „wchłonąć” jak największą ilość produkcji. Odcinki nie zaczynają się krótkim streszczeniem tego, co było w poprzednich, bo po co opowiadać to, co się przed chwilą widziało.

Wydaje mi się, że moje doświadczenie życiowe pozwala na korzystanie z dobrodziejstw tego rodzaju rozrywek. Wybieram to, na co mam ochotę, nie rezygnując z innych zainteresowań, jak na przykład z lektury prasy i książek czy z życia towarzyskiego. Kiedy jednak widzę młodych ludzi, którzy chodzą po ulicy ze słuchawkami na uszach, którzy czerpią wiedzę o świecie głównie z portali społecznościowych, a jesiennozimowe wieczory samotnie spędzają przy kolejnej, często dość sztampowej produkcji Netflix, to zaczynam rozumieć, dlaczego tak mało ich obchodzi ta realna rzeczywistość.

Naukowcy biją na alarm, że technologia świata wirtualnego wyknęła się ludziom spod kontroli, że niszczy więzi społeczne, wpędza w samotność i uzależnienie. Odcina od prawdziwego życia i kalectwo emocje. I choć powstają na temat tych zagrożeń już liczne filmy dokumentalne i także nawet ciekawe seriale fabularne, to pozostaje pytanie, czy w odbiorcy pozostawia jakiś cień refleksji?

Andrzej Buda  
a.buda@nj24.pl

# Jelenia Góra pożegnała księdza Józefa Steca

W piątek i w sobotę tłumy jeleniogórzan, i nie tylko, żegnały zmarłego 3 grudnia proboszcza cieplickiej parafii Matki Bożej Miłosierdzia, księdza prałata Józefa Steca.

Ksiądz Stec był postacią, która zapisała się na kartach historii Jeleniej Góry materialnie i duchowo: od podstaw zbudował kościół parafialny, był twórcą nietuzinkowych obchodów Święta Matki, które stały się cieplicką tradycją, organizatorem wielu innych przedsięwzięć, ale przede wszystkim niestrudzonym duszpasterzem.

Uroczystości pogrzebowe trwały od piątku, gdy po wprowadzeniu jego ciała do kościoła pw. Matki Bożej Miłosierdzia odbyła się msza żałobna pod przewodnictwem biskupa pomocniczego Marka Mendyka, a po niej modlitewne czuwanie przy zmarłym. W sobotę odprawiona została msza pogrzebowa pod przewodnictwem biskupa legnickiego Zbigniewa Kiernikowskiego. Ksiądz Stec spoczął na cmentarzu komunalnym przy ul. Krośnieńskiej.

Niemal cała kapłańska droga księdza Steca związana była z Jelenią Górą. Święcenia kapłańskie przyjął w 1974 roku we Wrocławiu. Potem jako wikariusz pracował w parafiach: św. Jerzego i MB Różańcowej w Wałbrzychu, Macierzyństwa NMP we Wrocławiu-Pilzyczach, św. Jakuba i Krzysztofa we Wrocławiu - Psim Polu oraz Chrystusa Króla w Janowicach Wielkich. Od 1985 r. w Jeleniej Górze, której nie opuścił aż do śmierci. Na początek organizował Samodzielny Ośrodek Duszpasterski na Osiedlu Nowe Cieplice, w latach 1986-1990 był proboszczem parafii pw. św. Marcina w Jeleniej Górze - Sobieszowie, a od 1990 r. proboszczem Parafii pw. Matki Bożej Miłosierdzia w Jeleniej Górze - Cieplicach.

Pełnił funkcje kierownika jeleniogórskiej filii Pomaturalnego Studium Katechetycznego, a potem dyrektora Diecezjalnego Kolegium Teologicznego w Jeleniej Górze, wizytatora diecezjalnego katechezy, kapelana Fundacji Cywilizacji Miłości w Jeleniej Górze, Diecezjalnego Duszpasterza Nauczycieli, kapelana jeleniogórskiego oddziału Związku Sybiraków, Diecezjalnego Duszpasterza Sybiraków i Dawnych Mieszkańców Ziemi Wschodniej, kapelana szpitala oraz kapelana Domu Pomocy Społecznej „Pogodna jesień”, a także członka Komisji ds. Nauki i Wychowania Katolickiego I Synodu Diecezji Legnickiej. Był też kanonikiem gremialnym Legnickiej Kapituły Katedralnej.



Wśród mieszkańców Jeleniej Góry zapamiętany zostanie jednak przede wszystkim jako budowniczy kościoła parafialnego i twórca obchodów Święta Matki.

Zbigniew Ładziński, przyjaciel księdza Steca, wymienia miłość do parafian, zaangażowanie, konsekwencję, determinację, jako cechy księdza, które uczyniły z niego postać wyjątkową i wspaniałą.

- Ciągłe mam w pamięci, jak z księdzem i jego mamą staliśmy ponad trzydzieści lat temu na łące, po której biegały kozy. Ksiądz powiedział wtedy, że właśnie tam zbuduje kościół parafialny. Jego mama się wtedy rozplakała i powiedziała: „Przecież nic tu nie ma, jak sobie dasz radę z tak ogromną inwestycją?”. Dał radę, ale do końca o tym kościele myślał. Rozmawiałem z nim tuż przed śmiercią; nawet wtedy myślał o kościele. Sugerował, że żyrandole muszą zostać inaczej rozmieszczone, bo trzymając się projektu, będą zasłaniały obraz Matki Bożej. Ale równie wiele zrobił, by zbudować w Cieplicach kościół duchowy - Różę Wspólnoty, niezapomniane, organizowane przez 30 lat Święto Matki, wiele innych takich przedsięwzięć. To wszystko sprawiło, że dzięki księdzu - mam nadzieję - staliśmy się lepsi.

(mal)

## Odejście

# Księdza Józefa Steca

kończy trzy dekady zainicjowanego przezeń Święta Matki - spotkania organizowanego w parafii pw. Matki Bożej Miłosierdzia, w której był proboszczem.

W służbie kapłańskiej każdego z duchownych liczy się przede wszystkim codzienna praca duszpasterska, bowiem ona jest fundamentem jego życiowej misji, ale w pamięci pozostają także owoce wartościowych pasji i miłości. Miłość do matki i do rodziny, jak kanwa dobrego życia przewijała się zawsze w działalności księdza Józefa. Sam był wychowywany przez matkę ze względu na wczesną śmierć ojca i pewnie dlatego przez pryzmat swoich osobistych doświadczeń potrafił docenić szczególnie matczyną miłość, matczyne poświęcenie, dobroć, wyrozumiałość i wszystkie przymioty matek, którymi tak pięknie dzielą się z dziećmi, choć nie zawsze mogą spodziewać się również emocjonalnej odpowiedzi.

Czas pracy księdza Józefa w Jeleniej Górze to czas budowy. Krzewienie idei Matki, jako istoty wartej każdego wysiłku, przeplatało się z okresem budowy kościoła pw. Matki Boskiej Miłosierdzia, której był udanym inicjatorem i konsekwentnym wykonawcą. Ksiądz Józef był autorem wielu tekstów, m.in. opracowań dotyczących życia św. Łukasza, opracowań z zakresu katechezy i in. W ostatnich miesiącach życia skupił się na przygotowaniu książki, swoistego przewodnika po mszy, ilustrowanego zdjęciami kościoła pw. MBM. Tej książce oddawał wszystkie, gasnące już siły i do ostatnich godzin życia dbał o to, by powstało wydawnictwo, będące swoistym pomnikiem tej świątyni.

Nie zdążył już zobaczyć książki, choć do pilnej współpracy przy jej tworzeniu zachęcił wielu życzliwych Jemu i Jego kościołowi znajomych. Książkę, która powstała, będącym mogli traktować jako materialną pamiątkę Jego ostatnich wysiłków.

Kościół pw. MBM - to widomy dowód Jego siły i determinacji, ale kto wie, czy nie za najważniejszą należy uznać ideę Święta Matki, które pozostanie w pamięci tysięcy uczestników tego przedsięwzięcia jako emanacja miłości, ponadczasowej i uniwersalnej.

Jeży Łuzniak, Prezydent Miasta Jeleniej Góry



# Sprawcy śmiertelnego wypadku przed sądem

W czwartek, 5 grudnia, w jeleniogórskim Sądzie Okręgowym rozpoczął się proces dwóch mężczyzn, którym prokuratura zarzuca, że 27 października 2018 roku, w godzinach wieczornych, uczestnicząc w wyścigu ulicznym, doprowadzili do śmiertelnego potrącenia dwojga pieszych. Prokuratura uważa, że kierowcy brali udział w nielegalnym wyścigu. Oskarżeni przyznali się do spowodowania wypadku, ale zaprzeczają, że się ścigali.

W akcie oskarżenia zarzucano im, że działając wspólnie i w porozumieniu, uczestnicząc w nielegalnym wyścigu samochodowym, przewidując możliwość pozbawienia życia pokrzywdzonych i godząc się na to, dopuścili się ich zabójstwa z zamiarem ewentualnym, a ponadto, że swoim zachowaniem spowodowali bezpośrednio niebezpieczeństwo katastrofy w ruchu lądowym.

W postępowaniu ustalono, że jechali z prędkością od 163 do 180 kilometrów na godzinę, jadąc od strony centrum miasta w kierunku Wrocławia. Po drodze mijali trzy skrzyżowania i sześć przejść dla pieszych, przekraczając dozwoloną prędkość o ponad 100 kilometrów na godzinę. Gdy zbliżali się do oznakowanego i oświetlonego przejścia dla pieszych, znajdowały się na nim dwie osoby, 47-letnia kobieta i 57-letni mężczyzna, które w prawidłowy sposób przechodziły przez jezdnię.

Kierujący seatem, który w tym momencie o kilka metrów wyprzedził drugie auto, wjeżdżając na przejście dla pieszych, uderzył w pokrzywdzonych. W wyniku licznych, doznanych na skutek uderzenia, rozległych obrażeń, pokrzywdzeni ponieśli śmierć na miejscu zdarzenia. Seatem kierował 25-letni Łukasz O., a volkswagenem 21-letni Oskar L.

Obaj oskarżeni nie przyznali się do tak sformułowanych zarzutów, zaprzeczając udziałowi

w ulicznym wyścigu. Prokuratura jest jednak przekonana, że taki miał miejsce. Dowodzić ma tego przeprowadzony eksperyment procesowy na miejscu zdarzenia i szczegółowe badania uczestniczących w zdarzeniu pojazdów. Biegli stwierdzili między innymi, że zostały w nich w podobny sposób zmodyfikowane parametry sterownika jednostki napędowej, zwiększając znacznie ich moc, a co za tym idzie - możliwość przyspieszenia oraz prędkości. Bez przeprojektowania i przysto-

sowania pozostałych podzespołów, w tym układu hamulcowego i kół, pojazdy takie stawały się niebezpieczne. W samochodach ujawniono także inne przeróbki. Ustalono również, że oskarżeni uczestniczyli w spotkaniach organizowanych przez nieformalną grupę miłośników motoryzacji w Jeleniej Górze. Na telefonie komórkowym, zabezpieczonym u jednego z nich, ujawniono między innymi nagranie przedstawiające inny niebezpieczny przejazd samochodem.

Zapewnił też, że nigdy nie brał udziału w wyścigach samochodowych, nie należał do klubu zrzeszającego miłośników motoryzacji, a auto, którym jechał, nie było tuningowane, lecz jedynie miało zmienione oprogramowanie wpływające na układ napędowy.

Przed sądem do prokuratorskich zarzutów nie przyznał się również Oskar L. Odmówił składania wyjaśnień i odpowiadał jedynie na pytania swojego obrońcy. Też zapewniał, że nie brał udziału w wyścigu ulicznym.

czył spadające po jego lewej stronie, rozczłonkowane ciało oraz dwa przejeżdżające z ogromną szybkością samochody w dziesięciometrowym odstępie. Jednym z nich zarzuciło. Pisk hamulców usłyszał dopiero po pokonaniu przez te auta kolejnych 50 metrów. Zatrzymały się przynajmniej 100 m dalej. Kierowca seat'a wysiadł, trzymał się za głowę, podszedł do volkswagena, którego kierowca też wysiadł; długo rozmawiali. Żaden nie podszedł na miejsce wypadku.

Kierowca toyoty zadzwonił na 112 i przestawił swoje auto, żeby nie blokować drogi. Potem wrócił na miejsce zdarzenia i wtedy zobaczył, że jest jeszcze druga ofiara. Podszedł do niej, ta osoba jeszcze żyła, widać było ciężkie obrażenia. Chwył ją za rękę i trzymał do przyjazdu służb ratunkowych. Na miejscu zaczęli gromadzić się jacyś ludzie, raczej nietrzeźwi. Trzymali dystans i komentowali to, co się stało. Pomoc zaoferowała tylko jedna osoba.

Jeden z obrońców zadał pytanie, czy świadek może stwierdzić, że nadjeżdżający kierowcy się ścigali. Kierowca toyoty odpowiedział, że nie może tego jednoznacznie stwierdzić. - Na podstawie tego, co widziałem, nie da się jednoznacznie powiedzieć, czy w nadjeżdżających autach byli kierowcy ścigający się, czy też jadący bardzo szybko, bo im się spieszyło - odpowiedział.

Łukaszowi O. i Oskarowi L. grozi kara pozbawienia wolności w wymiarze nie mniejszym niż dwanaście lat, dożywotniego pozbawienia wolności.

Łukasz O., który w przeciwieństwie do Oskara L. objęty jest aresztem, być może wyjdzie z niego. Obrońcy zawnieśli o uchylenie tego środka zapobiegawczego, argumentując, że na obecnym etapie oskarżony nie jest już w stanie wpływać destrukcyjnie na przebieg procesu, a areszt to wyjątkowy środek, który można stosować tylko przy zbiegu kilku okoliczności, w tym wypadku oprócz zagrożenia surowym wyrokiem. Oskarżyciele byli przeciwni. Sędzia uznał argumenty obrony i zdecydował o uchyleniu aresztu, wprowadzając szereg innych środków zapobiegawczych (m.in. dozór policyjny, zabezpieczenie majątkowe w kwocie 50 tys. zł, zakaz opuszczania kraju). Oskarżyciele mogą odwołać się od tej decyzji.

Marek Lis



Oskarżonym grozi kara pozbawienia wolności w wymiarze nie mniejszym niż dwanaście lat, dożywotniego pozbawienia wolności.

Podczas pierwszej rozprawy Łukasz O. przeprosił rodziny pokrzywdzonych, prosił o wybaczenie i obiecał wsparcie. Przyznał się do spowodowania wypadku, w którym zginęły dwie osoby, ale nie przyznał się do zarzutów prokuratorskich.

- Nigdy nie przyznam się do zabójstwa, bo nie zrobiłem tego - powiedział.

Wyjaśniał, że wyprzedził volkswagena na zjeździe z estakady. Przekroczył prędkość, ale nie tak znacząco, jak twierdzi prokuratura. Wyprzedzony kierowca mógł go z łatwością wyprzedzić, ale zamiast tego dogonił go i jechał za nim. Przed przejściem na wysokości Shella z ulicy podporządkowanej nagle wyjechała ciemna toyota, która sprawiała wrażenie, że zamierza wjechać na jego pas. Całą uwagę skupił na tym aucie i przez to nie widział pieszych nadchodzących z prawej strony. Chcąc uniknąć domniemanej kolizji, odpuścił gaz, skręcił w prawą stronę i wtedy poczuł uderzenie.

Obaj oskarżeni zaprzeczają, by się znali.

Zeznawał też jeden z dwóch kluczowych być może świadków tego zdarzenia - kierowca toyoty, która rzekomo miała zagrażać zajęciem drogi Łukaszowi O. Emocjonalnie mówił o szoku, jakim był dla niego ten wypadek i widok spadającego obok, rozczłonkowanego ciała.

Wracał po wieczornym seansie kinowym. Z ul. Kiepurzy chciał jechać w kierunku Wrocławia. Zatrzymał się przed wjazdem na lewy pas ruchu alei Jana Pawła, spojrzał w prawo i na wysokości Kauflandu zobaczył dwa szybko jadące auta. Spojrzał w lewo i jeszcze raz w prawo. W tym czasie nadjeżdżające pojazdy pokonały już połowę drogi do skrzyżowania, na którym stał. Byli na tyle daleko, że w normalnych warunkach włączyłby się do ruchu, ale - jak zeznawał - coś go „tknęło” i czekał dalej. Jeszcze raz spojrzał w lewo, a w prawo już nie zdażył. Usłyszał suchy huk i zoba-

REKLAMA I PROMOCJA

**Co oznacza orzeczenie TSUE?  
Co oznacza sędzia niezłomny?  
Co oznacza sędzia niezawisły?**

**ZAPRASZAMY**

**NA SPOTKANIE**

**Z**

**SĘDZIĄ**

**IGOREM TULEYĄ**

**16 grudnia o godz. 17**

**Sala Widowiskowa  
Jeleniogórskiego Centrum Kultury**

**ul. Bankowa 28-30  
Jelenia Góra**

# Czekamy na kolejne kandydatury

**Człowiek Roku to w tej chwili najbardziej prestiżowe wyróżnienie w naszym regionie, mające najbogatszą historię, wspaniałych laureatów. Przypomnijmy, że w ubiegłym roku Krysztal Górski trafił do rąk Rafała Froni, wcześniej naszymi laureatami byli m.in. Kazimierz Pichlak, Zuzanna Dziedzic, Julian Gozdowski, Dariusz Miliński. W 2000 roku tytuł ten przypadł nieodżałowanemu Księdzu Kubkowi.**

Kogo szukamy? Mieszkańców naszego regionu, którzy wyróżniają się z tłumu. Ludzi z charyzmą, pasją, liderów lokalnych społeczności, działających na rzecz innych. Zараżających swoją dobrą energią naokoło, inspirujących innych do aktywności.

Człowiekiem Roku może zostać działacz społeczny, lekarz, prawnik, ksiądz, menedżer, ale też osoba będąca nieaktywną zawodowo. Ma się jednak wyróżniać w swoim regionie. Przywracać wiarę w ideały i sens działania. Symbolem tych wyborów jest Krysztal Górski, czyli nagroda główna. Minerale szlachetny, piękny, niepospolity, przykuwający uwagę oraz zachwyty. Kumulujący i oddający dobrą energię. Słowem - skarb naszego regionu.

Uwaga! Jeżeli zgłoszenia chce dokonać pojedyncza osoba, powinna ona przekonać do tego dodatkowych dziewięć osób, tak aby pod zgłoszeniem widniało dziesięć podpisów (imię i nazwisko oraz kontakt telefoniczny bądź mailowy) - co nie powinno być zbyt trudnym zadaniem, kiedy dotyczy ono prawdziwego lidera danego środowiska. Kandydatów mogą także zgłaszać reprezentanci organizacji, stowarzyszeń, fundacji, samorządów, zgrupowań religijnych. O wskazanie swoich faworytów poprosimy także laureatów z poprzednich lat. Bardzo prosimy o krótkie uzasadnienie zgłoszenia.

Prosimy też o niezgłaszanie finalistów wyborów z ubiegłego roku. Mogą za to startować finaliści wyborów z poprzednich lat, którym nie udało się zdobyć Krysztala Górskiego. Prosimy także nie zgłaszać osób, które w poprzednich latach otrzymały tytuł „Człowieka Roku”.

Zgłoszeń dokonujemy mailowo (a.buda@nj24.pl) bądź listownie na adres redakcji.

**Na kandydatów można głosować zarówno za pomocą kuponów z gazety, jak i sms-em. Kupon ma siłę dwóch punktów, sms - jednego. Uwaga! Koszt jednego sms-a to jedynie 1,23 zł brutto. Sms-y wysyłamy na numer 71051 o treści np. CR.44 (44 to numer przypisany danemu kandydatowi, a CR jest skrótem od Człowieka Roku). Między CR a przypisanym kandydatowi numerem należy postawić kropkę.**

Na podstawie ilości głosów otrzymanych od Czytelników zostanie wyłoniona finałowa piątka. Czytelnicy dalej będą mogli głosować na swoich faworytów. Tuż przed rozstrzygnięciem będzie miała posiedzenie kapituła złożona z dwóch przedstawicieli organizatorów (redakcji NJ i Fundacji NJ) oraz ze zwycięzców z ostatnich lat. Suma głosów uzyskanych od czytelników oraz członków kapituły

zdecyduje o tym, kto zostanie Człowiekiem Roku i otrzyma Krysztal Górski.

W zeszłym tygodniu dotarła do nas kolejna propozycja do tego zaszczytu: **LUIZA LASKOWSKA - sms na numer 71051 CR.6**

Dyrektor Biura Wystaw Artystycznych w Jeleniej Górze.

Menedżer Kultury, tej najwyższej lotów. Człowiek Sztuki z krwi i kości. Jako szefowa BWA niezwykle kreatywna i skuteczna. Zapewniła kierowanej przez siebie firmie znakomity rok. Bardzo znaczące wystawy najwybitniejszych twórców. Długa to lista, ale koniecznie trzeba przywołać tak wspaniałe prezentacje, jak Sudek, Funke, Drtikol czy ostatnio Kontakty. Rewelacja! A „Szukając Marylin” z autentycznym i fotografiami Greena? Jakże nie przypomnieć wystaw Bogumiły Twardowskiej-Rogacewicz czy Janusza Lipińskiego? I mnóstwa innych. Właściwie każda wystawa w BWA jest Wydarzeniem. Duża litera nieprzypadkowa. No i wisienka na torcie. Zaproszenie na festiwal komiksu do Paryża (tak, TEGO Paryża) i zorganizowanie tam wystawy polskiego komiksu na stulecie tegoż. Prawda, że robi wrażenie? A przecież, oprócz tego, znakomite projekty edukacyjne, jak choćby Gra W Sztukę, aukcje dzieł wybitnych artystów, itp, itd. W jeleniogórskim BWA tętni życie, jakże intensywnie i ciekawie bije serce Sztuki. A kto je wprawia w ruch, kto niestrudzenie nadaje mu rytm? Pani Dyrektor Luiza Laskowska! W pełni zasługuje na Tytuł Człowieka Roku 2019 - pisze w swoim zgłoszeniu Kazimierz Pichlak

Przypominamy pozostałe kandydatury:

**LUCYNA KORNOBYS sms na numer 71051 CR.1**

Jej zgłoszenia dokonał nasz laureat z poprzednich lat, Zbigniew Ładziński: „Pani Lucyna Kornobys to reprezentantka Polski w sportach paralelkoatletycznych, paraolimpijka, podwójna medalistka paramistrzostw świata w Dubaju, rekordzistka świata w pchnięciu kulą. Wolontariuszka, działaczka społeczna, urzędnik Urzędu Miasta Jeleniej Góry na rzecz osób niepełnosprawnych.

Mimo bardzo trudnego startu w dorosłość, mierząc się od 15 r.ż. z nieuleczalną chorobą, która przykuła ją do wózka inwalidzkiego - LUCYNA KORNOBYS - jest inspirującym przykładem nieugiętej woli walki z przeciwnościami losu. Oddana pracy zawodowej na rzecz osób najbardziej potrzebujących, nieprzerwanie od ponad dwóch dekad odnosi sukcesy na niwie sportowej, przywracając Nam wiarę w ideały

i sens działania. W tegorocznych Mistrzostwach Świata w Zjednoczonych Emiratach Arabskich, mimo bardzo poważnej kontuzji ręki, wywalczyła brązowy medal w rzucie oszczepem (16,99 m) i złoty medal w pchnięciu kulą (7,81 m), ustanawiając rekord świata i zapewniając sobie kwalifikację olimpijską na przyszłoroczne igrzyska paraolimpijskie w Tokio. Nominuję LUCYNĘ KORNOBYS do zaszczytnego tytułu Człowieka Roku 2019 w uznaniu: jej niewątpliwiej charyzmy i zarażania innych swoją dobrą energią; efektywnego wspierania i sprawowanie opieki nad niepełnosprawnymi mieszkańcami naszego miasta i przywracania im wiary w to, że są w pełni wartościowymi osobami; za promowanie sportu, jako dziedziny wzmacniającej zdrowie i kształtującej charakter, a nade wszystko za mistrzowskie reprezentowanie Polski i naszej małej ojczyzny - Jeleniej Góry, na arenie międzynarodowej. Do zgłoszenia dołączam listę osób popierających kandydaturę pani Lucyny Kornobys.”

**ANNA PORĘBA sms na numer 71051 CR.2**

Spółcznica z Sobieszowa, walcząca bezkompromisowo o rozwój tej dzielnicy Jeleniej Góry. Jak mówi, Sobieszów jest jej drugą miłością, zaraz po rodzinie. Jest członkiem Stowarzyszenia Sympatyków Sobieszowa. Za pracę w stowarzyszeniu została w roku 2015 uhonorowana tytułem „Zasłużony dla Sobieszowa”. Gdzie diabeł nie może, panią Annę pośle. Przypilnuje, by przy inwestycjach w Sobieszowie nie odstawiali fuszarki, interweniuje, gdy nie świecą się latarnie, reaguje na potrzeby mieszkańców. Wydaje się, że zna w Sobieszowie wszystkich i ludzie też ją znają. Bezpośrednia i życzliwa dba, by samorządowcy nie zapominali o Sobieszowie.

Udziela się też czynnie w klubie MKS Karkonosze Sporty Zimowe w Jeleniej Górze. Ostatnio jej oczkiem w głowie jest budowa treningowego, plastikowego toru saneczkowego, który miałby powstać na terenach przylegających do Transgranicznego Centrum Turystyki Aktywnej w Jeleniej Górze - Sobieszowie. Z toru tego korzystałyby dzieci ze szkoły Podstawowej Nr 15 w Jeleniej Górze i zawodnicy MKS Karkonosze Sporty Zimowe Jelenia Góra.

**URSZULA JONKISZ sms na numer 71051 CR.3**

Poetka o artystycznej, niepokornej duszy i dobrym sercu. Aktywistka i społeczniczka z zamiłowaniem. W Karpaczu pani Ula prowadziła dziecięcy zespół teatralny. Jej zawdzięczamy pomysł obchodów rocznicy urodzin Henryka Tomaszewskiego. Dzięki niej

pamięć o wielkim mimie jest kultywowana. W swoim domu w mieście pod Śnieżką stworzyła Dom Lalki Adoptowanej, zbierając lalki niechciane i naprawiając te zepsute. Zna ją także w Jeleniej Górze bywalcy wernisaży, spotkań ludzi pióra oraz uczestnicy różnych koncertów. Nie wiadomo, jak to robi, ale jest zawsze tam, gdzie dzieje się coś interesującego i twórczego. Wnosi do tych wydarzeń swoją osobowość i inspiruje innych. Często wykonawcom przynosi własnoręcznie wykonane, drobne prezenty. Zachwyca do tego artystycznym, niecodziennym wyglądem. Oryginalności ubioru może jej pozazdrościć niejedna artystka. Nie ustaje w organizowaniu nowych projektów. O sztuce i realizowaniu siebie potrafi rozmawiać z młodymi i z seniorami. Z wielkim oddaniem obserwuje artystyczną karierę swojej córki Diany Jonkisz, młodej aktorki i scenografki.

**KONRAD KUŹMIŃSKI sms na numer 71051 CR.4**

Jeleniogórzanin, student IV roku prawa; współzałożyciel i prezes Dolnośląskiego Inspektoratu Ochrony Zwierząt. Najmłodszy w stowarzyszeniu. Miłość do zwierząt zaszczepił mu jego dziadek Marian, który także bardzo aktywnie działał na rzecz zwierząt. Stowarzyszenie, którym kieruje dało się poznać z wielu spektakularnych akcji, których celem było odebranie oprawcom krzywdzonych zwierząt.

Konrad Kuźmiński zasługuje na uznanie nie tylko za swoją bezkompromisowość w obronie naszych mniejszych braci, ale także za wytrwałość i niepoddawanie się ogromnej presji. Na każdym kroku życie utrudniają mu organy władzy samorządowej i organy ścigania. Ci pierwsi odmawiają współpracy lub wręcz przeszkadzają w działaniach na rzecz zwierząt. Drugi - stawiają irracjonalne zarzuty i stosują dotkliwie środki karne (jak się okazuje w sądach - bezzasadnie). Trzeba mieć naprawdę wielki hart ducha, by nie porzucić szczytnej idei po takich zdarzeniach, jak 40-godzinny areszt bez jedzenia, picia, nawet papieru toaletowego, albo jak zatrzymanie z użyciem kajdanek zespolonych, stosowanych tylko wobec najgroźniejszych przestępców - czytamy w uzasadnieniu zgłaszających pana Konrada do plebiscytu na Człowieka Roku.

**WOJCIECH CHADŹY - sms na numer 71051 CR.5**

Zgłoszenia dokonała Lucyna Musiał Jabłońska w imieniu Stowarzyszenia Pomocy Chorym im. Jana Musiała „Dąb”:

„Wojciech Chadży, 59 lat. Ma dwóch dorosłych synów, córkę i dwoje wnucząt. Pewnie znają Go Państwo jako

Przewodniczącym Rady Miejskiej Jeleniej Góry, radnego czy właścicielem firmy Kry-Cha. Jednak niewiele wie, że od ponad 20 lat aktywnie działa na płaszczyźnie społecznej. Działa, ale jak to Wojtek, nie chwali się tym. Ba, nawet nie lubi, by o tym opowiadać. Jako Jego znajomi, postanowiliśmy raz złamać tę zasadę i pokazać inne, to niepubliczne przez Niego oblicze: człowieka wrażliwego na potrzeby innych, nad życie kochającego swoje dzieci, pracowitego, inteligentnego, z ogromnym poczuciem humoru. Wojtka, jako człowieka, który zawsze pomoże, znają kluby sportowe, organizacje osób niepełnosprawnych, grupy polonijne za wschodnimi granicami naszego kraju. Nigdy nie pozostaje obojętny na prośby o pomoc. Ale oprzyjmy się na faktach:

Co świadczy o Jego niezwykłości? Za swoją działalność, tylko w ostatnich latach, otrzymał liczne odznaczenia i wyróżnienia. Jako jeden z nielicznych w Polsce był przez dwie kolejne kadencje Prezydentem Rotary Club. Współzałożyciel Bractwa Kurkowego Ziemi Jeleniogórskiej. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego w Polskim Związku Łowieckim, egzaminator, instruktor i sędzia strzelectwa myśliwskiego. Członek wspierający Związku Bojowników o Wolność i Demokrację (ZBoWiD).

I proszę uwierzyć, że to tylko wierzchołek lodowej góry. Ciężko w kilku zdaniach ukazać całą Jego niezwykłość i wszystkie Jego działania. Ale wiemy jedno - warto doceniać właśnie takich ludzi: którzy pracują i pomagają z potrzeby serca, w zaciszu własnego domu, nie licząc w zamian na zaszczyty i laury chwały.”

Czekamy na Państwa kolejne kandydatury

**Z ostatniej chwili:**

W poniedziałek dotarło do nas jeszcze nowe zgłoszenia:

**GABIELA ZAWIŁA - sms na numer 71051 CR.7**

Dyrektor Muzeum Karkonoskiego, przewodnicząca Komisji Kultury Rady Miasta Jeleniej Góry

**Uzasadnienie zgłoszenia opublikujemy za tydzień.**



Andrzej Buda  
a.buda@nj24.pl

**CZŁOWIEK ROKU**  
**nowiny**  
jeleniogórskie  
**Głosuję na:**

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

KUPON PLEBISCYTOWY

Kupon nie służy do tworzenia zbioru danych osobowych i ich przetwarzania

**Ważny do 16.XII.2019 r.**

**Konserwator zabytków w ostatnim roku ukarał dziesięciu właścicieli zabytkowych nieruchomości w regionie łączną kwotą dochodzącą do 1 mln zł**

# Domek coraz mniej tyrolski

Konserwator zabytków nałożył 30 tys. zł kary dla właściciela Domu Tyrolskiego w Mysłakowicach za samowolne i niezgodne ze sztuką konserwatorską prace wykonane w obiekcie. Inwestor odwołał się od tej decyzji. To pierwszy przypadek nałożenia kary finansowej przez służby ochrony zabytków w naszym regionie po zmianie Ustawy o ochronie zabytków.

Dom Tyrolski przy ul. Starowiejskiej w Mysłakowicach jest od dawna wpisany do rejestru zabytków. W latach 90-tych ubiegłego wieku obiekt należał do stowarzyszenia, które planowało powołać tu muzeum. Z tych planów nic nie wyszło, stowarzyszenie popadło w kłopoty finansowe. Ostatecznie zabytek trafił w prywatne ręce, a w 2018 r. zaczął się remont tego stylowego domu. - Remont rozpoczął się bez powiadomienia służb ochrony zabytków. O prowadzonych pracach dość szybko poinformowali nas mieszkańcy i przedstawiciele fundacji związanych z opieką nad zabytkami - mówi Krzysztof Kurek, kierownik jeleniogórskiej Delegatury Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków. Także do naszej redakcji dzwonił w tej sprawie zaniepokojeni czytelnicy.

Wkrótce po otrzymaniu sygnałów o modernizacji tyrolskiego zabytku na miejsce zostali wysłani pracownicy WUOZ. - Okazało się, że inwestor prowadzi szereg prac, m.in. wymianę konstrukcji charakterystycznego dla domków tyrolskich balkonu. Konstrukcja drewniana została wymieniona na stalową. Do tego drewnianą stolarkę okienną wymieniono na plastikową, z podziałami wewnątrzszczybowymi, odbiegającymi od tych historycznych - mówi Krzysztof Kurek. Zaznacza przy tym, że i poprzednie okna nie były oryginalne, bo wymieniono je w latach 90-tych. Tyle tylko, że wtedy

zachowano ich pierwotny, tyrolski charakter. Ponadto inwestor prowadził prace docieplające wewnątrz budynku oraz ocieplenie na zewnątrz, na które potem założono nowe odeskowanie, co też było niezgodne ze sztuką konserwatorską. W efekcie, we wrześniu 2018 r. konserwator zabytków wydał decyzję administracyjną z nakazem wstrzymania prac.

Służby konserwatorskie oceniły, że inwestor poważnie naruszył prawo, decydując się na remonty i modernizację bez oglądania się na zasady postępowania z obiektami zabytkowymi. - Wszczęliśmy postępowanie administracyjne w celu nałożenia kary w wysokości 30 tys. zł. Kara jest wysoka, ale też inwestor nie uzyskał zezwolenia na prowadzenie prac, nie konsultował ich z urzędem ochrony zabytków, a w efekcie nieodwracalnie zniszczył wiele istotnych dla zabytku elementów - mówi szef jeleniogórskiej Delegatury WUOZ. Oczywiście konserwator zabytków nakazał właścicielowi przywrócenie obiektu do stanu jak najbliższego do tego, w jakim był przed wykonanymi niezgodnie z zasadami

pracami konserwatorskimi. Urzędnicy WUOZ będą nadzorować te prace i wręcz wskazywać, co ma zostać wykonane. Krzysztof Kurek podkreśla, że inwestor może kontynuować swoją inwestycję we współpracy z WUOZ, a nawet rozpocząć zaplanowaną działalność. Interwencja konserwatora zabytków i procedury z nią związane nie uniemożliwiają tego.

Inwestor odwołał się od decyzji WUOZ w sprawie nałożonej kary i to postępowanie wciąż trwa. W odwołaniu wskazano, że inwestor nie miał świadomości wymaganych procedur, a część wykonanych prac wynikała z dbałości o bezpieczeństwo (konstrukcja balkonu). Jego zdaniem kara nie powinna być wyższa niż 500 zł. Przekonywał przy tym, że bezwzględnie starał się zachować historyczne cechy obiektu. Odwołanie będzie rozpatrywane przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, bo on jest w tej sytuacji organem odwoławczym. - Przypadek Domu Tyrolskiego jest obserwowany przez inwestorów i środowiska konserwatorskie, bo po raz pierwszy na naszym terenie na-

łożono dość wysoką karę na właściciela obiektu zabytkowego, po zmianie Ustawy o ochronie zabytków w 2018 r. Przedtem takich kar w ogóle nie było - mówi Krzysztof Kurek. Nie ulega wątpliwości, że przedłużający się czas rozpatrzenia odwołania dotyczącego zabytku w Mysłakowicach wynika z dużej ilości takich odwołań, które wpłynęły w 2018 r. do ministerstwa.

Krzysztof Kurek przypomina, że aby uniknąć kłopotów, każdy właściciel obiektu wpisanego do rejestru zabytków przed przystąpieniem do jakiegokolwiek remontu powinien powiadomić służby ochrony zabytków. - Jeżeli właściciel Domu Tyrolskiego zgłosiłby do nas swój zamiar, porozmawialibyśmy o zakresie prac, technologii, o tym, co zrobić z elementami obiektu, które zagrażają katastrofą. Wtedy, zamiast stalowej konstrukcji balkonów, zaproponowalibyśmy belki drewniane wykonane zgodnie ze



**- Jeśli ktoś jest właścicielem obiektu zabytkowego i planuje remont, to musi powiadomić służby ochrony zabytków - przypomina Krzysztof Kurek, kierownik jeleniogórskiej Delegatury Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków.**

sztuką ciesielską. Wszystko miałyby ręce i nogi, nie byłoby tego całego zamieszania - podsumowuje Krzysztof Kurek.

W najbliższym czasie konserwator zabytków przyjrzy się zmianom, na jakie pozwolił sobie właściciel innego domku tyrolskiego w Mysłakowicach. Jak podkreśla Krzysztof Kurek, jeleniogórska delegatura ma pod swoją opieką wiele tysięcy obiektów zabytkowych (więcej w Polsce ma tylko oddział wrocławski). Najczęstszym sposobem łamania zasad konserwatorskich przez właścicieli zabytkowych obiektów jest swobodna wymiana stolarki okiennej, która istotnie zmienia charakter historycznych budynków. To może być skuteczniej zwalczane, bo, jak wspomnieliśmy, służby konserwatorskie zyskały nowe, finansowe, narzędzia w dyscyplinowaniu właścicieli.

Od momentu ukarania właściciela Domu Tyrolskiego przy ul. Starowiejskiej w Mysłakowicach, a więc w ciągu roku, jeleniogórska delegatura WUOZ rozpoczęła dziewięć podobnych postępowań o nałożenie kar finansowych. - Suma nałożonych kar sięga już miliona - mówi Krzysztof Kurek.

**Tekst i zdjęcia: (sad)**



**Dom Tyrolski przy ul. Starowiejskiej w Mysłakowicach prezentuje się efektownie, a jednak, według służb konserwatorskich, inwestor naruszył szereg zasad przy jego remoncie.**

# Cieplice chcą rozwodu

Pomysł odłączenia Ciepliac od Jeleniej Góry odżywa co jakiś czas od prawie czterech dekad, czyli od przyłączenia do Jeleniej Góry samodzielnego wcześniej miasta. Ostatni głos uznać trzeba za znaczący, bo wypowiedziała się Rada Ciepliac - organ pomocniczy jeleniogórskiego samorządu, reprezentujący całą dzielnicę. W przyjętej uchwale, zwracającej się do prezydenta miasta o przeprowadzenie referendum w tej sprawie, aż ośmiu cieplickich radnych było za, a tylko trzech przeciw.

Waldemara Sopuch, który zgłosił projekt uchwały, pytany, po co tak naprawdę Cieplicom samodzielność, powołuje się na tradycję miasta, która jest dłuższa niż Jeleniej Góry, na to, że to się cieplicianom należy, bo przyłączając za komuny, nikt ich o zdanie nie pytał, przede wszystkim jednak o to, że samodzielne Cieplice będą kierować się wyłącznie własnym dobrem.

- Cieplice są w stanie bardzo dobrze funkcjonować jako samodzielna jednostka. Obecnie jeleniogórski samorząd, zdominowany przez radnych z innych części miasta, kieruje środki do Ciepliac według własnego uznania, a nie kierując się interesem mieszkańców dzielnicy. Trzeba podkreślić, że duża część wpływów do budżetu miasta - zarówno stałych, np. z podatków, jak i doraźnych, np. ze zbycia nieruchomości, to znacząca część miejskich pieniędzy. Jestem przekonany, że tylko niewielka ich część wraca do nas.

Na uwagę, że jednak w Cieplicach zrobiono bardzo dużo, a łączna wysokość nakładów inwestycyjnych z ostatnich lat to ponad 200 mln zł, radny odpowiada, że owszem, sporo zrobiono, ale nie zawsze tam, gdzie trzeba.

- Oczywiście nie zaprzeczę, że inwestycje w Cieplicach są robione. Tyle, że głównym ich celem jest podniesienie atrakcyjności turystycznej dzielnicy, a mieszkańcy ciągle żyją w wa-

runkach dalece niezadowolających, bo infrastrukturalne przedsięwzięcia bezpośrednio ich dotyczące nie są priorytetem. Samodzielna gmina na pewno realizowałaby więcej inwestycji bezpośrednio wpływających na jakość życia mieszkańców.

Uchwała cieplickiej rady do niczego prezydenta nie zobowiązuje. Może on wystąpić z inicjatywą referendalną lub nie, choć to drugie podejście narazi go na zarzut lekceważenia głosu mieszkańców tej części miasta.

Ostatnia aktywność Ciepliac w tej sprawie to efekt działań stowarzyszenia Cheplewody (należy do niego radny Waldemar Sopuch). Stowarzyszenie już dwukrotnie w poprzednich kadencjach samorządu występowało do prezydenta o przeprowadzenie referendum, a przed kilkoma miesiącami zaczęło zbierać podpisy w tej sprawie. Zbierania podpisów zaniechano, bo - jak tłumaczy radny Sopuch - wniosek rady Ciepliac ma większą rangę.

Doprowadzenie do referendum w sprawie utworzenia, połączenia, podziału i zniesienia gminy oraz ustalenia granic gminy to w sumie dość prosta sprawa. Z inicjatywą przeprowadzenia referendum na wniosek mieszkańców jednostki samorządu terytorialnego wystąpić może grupa co najmniej 15 obywateli, którym przysługuje prawo wybierania do organu stanowiącego danej jednostki samorządu terytorialnego.

W propozycji pytań trzeba szczegółowo określić proponowane zmiany w podziale terytorialnym. Jeśli wniosek spełnia wymogi, prezydent informuje inicjatorów o liczbie mieszkańców gminy. Żeby doszło do referendum, potrzebne są podpisy poparcia 10 proc. uprawnionych. W Jeleniej Górze, to ponad 5 tys. podpisów. O ile zebrane w wymaganej liczbie podpisy zobowiązują do przeprowadzenia głosowania, o tyle uchwała organu pomocniczego jest tylko sugestią.

W szczególnym przypadku referendum nad zmianą granic gminy potrzebna jest także analiza skutków podziału gminy, przeprowadzana

przez wojewodę. Jeżeli z tej analizy wyniknie, że dochody podatkowe na mieszkańca gminy w zmienionych granicach byłyby niższe od najniższych dochodów podatkowych na mieszkańca, ustalonych dla poszczególnych gmin na podstawie przepisów o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, to referendum się nie przeprowadza. Tak samo jest, gdy z przeprowadzonej analizy wyniknie, że gmina w utworzonych, proponowanych granicach byłaby mniejsza od najmniejszej pod względem ludności w Polsce.

Jeśli przeszkód nie ma, następuje cała referendalna procedura, pod kontrolą komisarza wyborczego. Referendum jest ważne, jeśli udział w głosowaniu wzięło 3/5 obywateli, którzy wzięli udział w poprzednich wyborach wójta, prezydenta, burmistrza, rady miasta etc.

Jest wtedy wiążąca dla władz gmin, które w przypadku opowiedzenia się mieszkańców za podziałem - muszą zwrócić się z takim wnioskiem do Rady Ministrów.

Ale już rząd do niczego zobligowany nie jest....

**(mal)**

# Listy

Wiadomość o śmierci ulubionego ks. Kubka - Mariana Matuli - głęboko mnie zasmuciła. Czuję się osierocona. Ks. Kubek (nie będę tutaj odkrywca, nie o to przecież chodzi) wniósł w moje życie (i nie tylko moje) wiele dobrego. Był takim jasnym promykiem rozświetlającym moje życie. Był drogowskazem, jak należy traktować bliźnich. Uczył tolerancji, wyrozumiałości, sztuki wybaczenia bliźnim. Czynił to w sposób jasny, zrozumiały, bez zadęcia i sztucznego patosu.

Na ks. Kubka w potrzebie zawsze można było liczyć; na Jego życzliwość, zrozumienie czy obecność, będącą ogromnym wsparciem. Obdarzał nas szczerze swoją serdecznością, uwagą, zrozumieniem, rozjaśniał codzienne chwile.

Zawsze miał czas i uwagę, gdy zwracałam się do Niego czy po poradę, czy obecność. Pisał piękne listy ze świątecznymi życzeniami i dziękował za wieloletnią przyjaźń.

Postanowiłam, że w tym roku zaskoczę ks. Kubka i pierwsza wyślę mu list ze świątecznymi życzeniami, podziękuję za wieloletnią przyjaźń, znajomość, która uczyniła moje życie lepszym.

Nie zdążyłam!!! Spieszmy się kochać ludzi, bo tak niespodziewanie i zawsze za wcześnie odchodzą. Jeden skromny, serdeczny człowiek wzbogacił życie wielu ludzi. Wielka strata!

Trudno też wyobrazić sobie „Nowiny Jeleniogórskie” bez felietonów ks. Kubka. Pozdrawiam redakcję

Maria Nienartowicz



## EXPRESS

### PRACA

**POSZUKUJĘ** dwóch hydraulików, dwóch regipsiarzy do pracy w Niemczech, 200 km od JG. Praca legalna, 605-930-445. M1167-G

**LBF Sp. z o.o.** w Starej Kamienicy zatrudni osobę z bardzo dobrą znajomością języka niemieckiego na stanowisko: Pracownik Działu Sprzedaży. Oferujemy atrakcyjne wynagrodzenie i umowę o pracę. Informacje pod numerem telefonu 75-75 283 17 lub lbf@lbf.home.pl M1028-K

### RÓŻNE

**ZAGUBIONO** dowód osobisty, paszport oraz dokumenty, Tomasz Dembowski 85032002673. M1170-G

## Przy redakcyjnym telefonie dyżurował Marek Lis

# Nasze problemy duże i małe



Redakcyjny, środowy dyżur poświęcony był problemom, które utrudniają nam wszystkim codzienne życie - Czytelnicy dzielili się spostrzeżeniami o tym, co im się wokół nie podoba (co im się podoba zresztą też - ale takie informacje jakoś się nie zdarzają). Jak zwykle nie zabrakło zgłoszeń w sprawach porządkowych, ale też zwykłej ludzkiej głupoty. Narzekano na dziurawe drogi, brudne ulice i lobuzów malujących po ścianach. Było też kilka poważniejszych zgłoszeń, wymagających dokładniejszego oglądu.

Pani Iwona z ulicy Klonowica zastanawia się, czy znaki drogowe mają ważność dzienną i nocną. Tak się dziwnie składa, że o ile w dzień zakaz zatrzymywania po jednej stronie tej ulicy jest względnie respektowany (względnie, bo jednak kierowców lekceważących zakaz jest całkiem sporo), tak w nocy nikt się nim nie przejmuje. W konsekwencji ulica jest właściwie nieprzejezdna. Nasza Czytelniczka zgłaszała problem do Straży Miejskiej i policji, ale na razie bez widocznego efektu.

- Właściwie wszyscy kierowcy tłumaczą, że znak zakazu umyka ich uwadze.

Może warto pomyśleć o jego lepszym usytuowaniu - sugeruje pani Iwona.

Sprawdziliśmy i znak widać dobrze, ale licznie parkującym za zakazem kierowcom to nie przeszkadzało.

Pani Bronisława z Wlenia żali się na PKS Tour.

- Pozawieszali kusy autobusowe z mojej miejscowości, a co gorsza - nie ma o tym żadnej informacji. Dwa razy stałam na przystanku, czekając na autobusy, i się nie doczekałam. Wiedziałam też ojca czekającego z dwójką małych dzieci na autobus szczeciński, który również nie przyjechał. I skąd tacy pasażerowie mają wiedzieć, czy to zwykłe spóźnienie, jakaś awaria na drodze, czy może kurs został zlikwidowany. Jestem sędziwą osobą, nie mam możliwości sprawdzenia takich informacji w internecie. Nie rozumiem, dlaczego przewoźnik nie umieszcza takich informacji na przystankach, dlaczego nie ma tam żadnych numerów telefonów, pod którymi można by się dowiedzieć, jaka jest sytuacja. Choć właściwie rozumiem: po prostu PKS Tour ma swoich pasażerów w miejscu, którego nazwy nie wypada publicznie

wymieniać. Gdzie te autobusy, które małym miejscowości obiecał Kaczyński? - żali się nasza Czytelniczka.

A to niejedyny przejaw uciążliwości życia w małym miasteczku.

- Niedawno zabilili nam dechami ostatni bankomat we Wleniu. Teraz, żeby wybrać 300 zł, chodzę kupować lizaka w Dino. A jak sobie poradzić, gdy potrzebna jest większa kwota pieniędzy? Prawda jest taka, że wszyscy mówią o coraz lepszej jakości życia, a naprawdę jest coraz gorzej - podsumowuje wleniańska.

Pani Iza zgłosiła oświetleniowy problem na Zabobrze.

- Przed przychodnią specjalistyczną na ul. Wiejskiej od kilku tygodni nie pali się żadna latarnia. Obecnie ciemno robi się przed 16-tą i bardzo niebezpiecznie poruszać się, zwłaszcza chorem. Energetyka nie reaguje, choć problem zgłaszano wielokrotnie.

W tym przypadku właściwym adresem zgłoszenia powinien być Miejski Zarząd Dróg i Mostów, który tłumaczy, że przestarzałe oświetlenie ulega częstym awariom, ale służby konsekwentnie starają się je naprawiać i wymieniać. Trzeba się jednak uzbroić w cierpliwość.

## Na marginesie

### BOGATYNIA

100 kart bankomatowych i zabezpieczonych przesyłek z PIN-ami przechwylił mężczyzna pracujący do niedawna jako listonosz. Przez jakiś czas korzystał z cudzych zasobów, robiąc zakupy w internecie i wypłacając pieniądze z bankomatów. W sumie okradł ludzi na około 10 tys. zł. Teraz 30-latek stanie przed sądem, który może go skazać na 10 lat więzienia.

### BOLESŁAWIEC

Upublicznienie wizerunku złodzieja sklepowego z kamer monitoringu przyniosło efekt. Sprawca kradzieży butów i innych przedmiotów o wartości około 600 zł został rozpoznany i zatrzymany. 35-letni mieszkaniec powiatu zgorzeleckiego był już przedtem karany za podobne przestępstwa przeciwko mieniu. Jako recydywista musi się teraz liczyć z wyrokiem do 7 lat pozbawienia wolności.

**Siedem nielegalnych automatów** do gier ujawniła policja i służby skarbowe w lokalu w centrum miasta. Zabezpieczono maszyny o wartości

80 tys. zł oraz 7,5 tys. zł w gotówce. Organizatorzy nielegalnego hazardu zapłacą wysoką grzywnę i mogą trafić za kraty nawet na 3 lata.

**69-letni kierowca** z województwa podkarpackiego, jadąc autostradą A4 w kierunku Wrocławia, wjechał w unieruchomiony ze względu na awarię samochód ciężarowy, który tylko częściowo stał zaparkowany na prawym pasie. Kierowca osobówki zginął na miejscu. Prokurator bada okoliczności tragicznego zdarzenia.

### GIEBUŁTÓWEK

Przyczepka do przewozu koni, akumulator, pila spalinowa oraz wózek samoróbka padły łupem dwóch złodziei (26 i 38 lat). Panowie są znani policji. Sąd może ich postać za kratki na 5 lat.

### JELENIA GÓRA

20-latek kilkakrotnie dokonywał kradzieży w sklepach z perfumami, powodując straty na sumę kilku tysięcy złotych. Jego zachowanie było podwójnie nierozsądne, bo już przedtem był objęty postępowaniem w podobnych sprawach i miał zasądzony dozór policyjny. Nie zgłaszał się jednak na jego areszt. Grozi mu wyrok do 5 lat odsiadki.

### KAMIENNA GÓRA

Na 3 miesiące do aresztu trafił 23-latek, który ma na koncie liczne przestępstwa. Kilka tygodni temu dokonał rozbój w centrum miasta. Potem pobił 22-latkę i poturbował starszego mężczyznę, a w sierpniu ukradł plecak z pieniędzmi i dokumentami. Do tego w chwili zatrzymania miał przy sobie kilka porcji marihuany.

### KRUSZYN

43-latek został zatrzymany tuż po powrocie do kraju. Był poszukiwany przez sądy w Lwówku Śl. i Bolesławcu. Na koncie ma bójkę, groźby karalne, znieważenie oraz naruszenie nietykalności policjantów. Z więzienia nie wyjdzie przez najbliższe 3 lata. Za granicę także odsiadywał wyrok za swoje gangsterskie wybryki.

### MIRSK

31-latek nie zastosował się do orzeczenia sądowego, w myśl którego miał zakaz zbliżania się bliżej niż 100 m do ofiary swoich agresywnych zachowań. Mężczyzna wszedł do domu kobiety, gdzie majstrował przy sterowniku centralnego ogrzewania i zaworze ciepłej wody, zmierzając do spowodowania zagrożenia wysadzeniem domu. Przystępca trafił do aresztu na 3 miesiące, grozi mu do 8 lat więzienia.

### OLSZYNA

Do grupki młodzieży stojącej przy internacie podszedł zakapturzony mężczyzna i wyrwał jednej z osób szastkę z portfelem i telefonem komórkowym. Kiedy ofiara próbowała interweniować, napastnik wyciągnął ostre narzędzie i groził pozbawieniem życia. Policja ujęła zbroja już po kilkunastu minutach. 32-latek trafił do aresztu, sąd może go pozbawić wolności nawet na 10 lat.

### WOJCIESZÓW

Nie miał prawa jazdy, a samochód, który prowadził, nie był ubezpieczony i nie miał aktualnych badań technicznych. Dodatkowo przy 30-latkę znaleziono narkotyki. Wiele wskazuje też na to - krew została wysłana do badania - że mężczyzna kierował po ich zażyciu. Grozi mu do 5 lat więzienia.

### ZGORZELEC

16,5 tys. zł strat wyrządziło dwóch włamywaczy (28 i 30 lat), którzy dwukrotnie włamali się do dużego sklepu spożywczego, wybijając szybę. Interesował ich alkohol i papierosy. W momencie zatrzymania mieli jeszcze część kradzionego towaru, który został przekazany poszkodowanemu. Sprawcom grozi do 10 lat pozbawienia wolności.

(sad)

### REKLAMA I PROMOCJA

GRABOWSKIEGO 2/2  
TEL 75 7675090 LUB 7675080  
www.euro90-travel.pl  
euro90@euro90-travel.pl

**EURO 90 TRAVEL**  
MAREK CIECHAWSKI

**LATO 2020 już w sprzedaży!**  
ITAKA, RAINBOW, GRECOS, CORAL I INNI.

Teraz największe rabaty i inne korzyści  
**Oferta Zima 2019/2020 - dalej w sprzedaży!**

**Ponadto:** ■ Bilety lotnicze, autokarowe ■ Rejsy wycieczkowe z polskim pilotem ■ Oferty Last Minute ■

Zapraszamy do kontaktu 75 76 75 090 lub na naszą stronę [www.euro90-travel.pl](http://www.euro90-travel.pl) lub do biura, gdzie przy kawie porozmawiamy o wczasach i wycieczkach!!!

U Nas zapłacisz kartą

Z wielkim żalem i poczuciem straty przyjęliśmy wiadomość o śmierci

**Władysława Sobonia**  
Członka Rady Nadzorczej MZK sp. z o.o. w Jeleniej Górze

Rodzinie i Najbliższym wyrazy głębokiego współczucia składają

Rada Nadzorcza  
Zarząd i Pracownicy Spółki

# „Niekiedy wiemy, że już ich nie uratujemy. Pozostaje nam jedynie odnalezienie ciała”



## Woda - ich nienaturalne środowisko

Strażacy są przygotowani do niesienia pomocy praktycznie w każdych warunkach. Widoczne to jest szczególnie na naszym terenie. Także na wodzie i pod jej powierzchnią. Do takich zadań wyszkolili się wodniacy, płetwonurkowie.

Dwa tygodnie temu dyżurny stanowiska kierownika Państwowej Straży Pożarnej odebrał telefon od roztrzęsionej kobiety. Łamiącym głosem prosiła o pomoc. Jej dwaj znajomi znajdowali się w wodzie. Po rozpytaniu okazało się, że byli to wędkarze. Wybrali się nad zbiornik w Pilchowicach. W godzinach wieczornych jeden z nich zsunął się ze skarpy i wpadł do wody. Nie mógł się wydostać na brzeg i zaczął wzywać pomocy. Kolega wskoczył za nim i stojąc po pas w wodzie, złapał za rękę tonącego, by nie dopuścić do utonięcia. Obaj wędkarze znaleźli się w lodowatej, mokrej pułapce. Zaczęli się błyskawicznie wyziębiać, w końcu popadli w hipotermię. Doszłoby do tragedii. Pojawili się jednak ratownicy OSP z Pilchowic. Wyciągnęli wędkarzy z wody. W tym czasie nadjechali strażacy ze Specjalistycznej Grupy Ratownictwa Wodno-Nurkowego Komendy Miejskiej PSP z Jeleniej Góry. - Sytuacja była już opanowana, ale warunki nie były dogodne - mówi asp. Tomasz Trusewicz, zastępca dowódcy GPRW. - W tym miejscu dostęp do zbiornika jest utrudniony. By dotrzeć do skarpy, wydostać mężczyzn i ich ewakuować, należało pokonać ponad 300 metrów gęsto zarośniętego terenu - dodaje. Wędkarzom nic się nie stało, ogrzali się w pojazdach ratowniczych.

Docenili to i ratownikom podziękowali w mediach. - To był dla nas bardzo miły gest - mówi T. Trusewicz. Akcja miała szczęśliwe zakończenie. Niestety, to rzadkość w służbie tej grupy.

### Podwodni specjaliści

W województwie dolnośląskim funkcjonują jedynie trzy Specjalistyczne Grupy Ratownictwa Wodno-Nurkowego. Mamy szczęście, bo jedna z nich jest częścią 1. Jednostki Ratowniczo-Gaśniczej KM-PSP, stacjonującej w Cieplicach. Służy w niej

13 ratowników. Dla wszystkich płetwonurkowanie to nie tylko zadania służbowe, ale przede wszystkim pasja. Aż sześciu z nich posiada uprawnienia kierownika prac podwodnych, czyli tych najtrudniejszych, najbardziej wymagających.

Nasza grupa, w porównaniu z podobnymi z centralnej Polski, gdzie zbiorników i cieków wodnych jest więcej, nie ma się czego wstydzić. Nie odstaje od nich wyszkoleniem i wyposażeniem. Wręcz przeciwnie. Ratownicy posiadają własny wóz, trzy łodzie, echosondy (liczą na obiecany przez miasto sonar), przewodowe i bezprzewodowe aparaty komunikacyjne. Każdy z nich posiada indywidualne, wysokiej klasy wyposażenie również do działania w nurtach rzecznych, górskich, kopalnianych czy powodziowych. W komendzie mają do dyspozycji tylko swoje pomieszczenia, tj. kompresorownię do ładowania butli powietrzem czy z fachowymi urządzeniami do czyszczenia wrażliwego sprzętu. Wszystko robi wrażenie. - Działania nie ograniczają się tylko do naszego terenu, ale możemy być zadysponowani w całym kraju - wyjaśnia asp. T. Trusewicz. - Bywało, że bez zapowiedzi wyjeżdżaliśmy i służbę zdawaliśmy po pięciu dniach. Dlatego w grupie pozostają jedynie pasjonaci. Często przygodę z nurkowaniem rozpoczęli już wcześniej przed strażą pożarną.

### Nie zawsze uratują...

Każdy strażak jest szkolony do ratowania życia i zdrowia. Jednak służba w grupie wodno-nurkowej ma najczęściej odmienny charakter. - Moja pierwsza akcja, która utkwiła mi w pamięci, to ta spod Zgorzelca - wspomina mł. ogniomistrz Artur Mądracki, od 1,5 roku w grupie, koordynator powiatowy, kwalifikowany ratownik medyczny pogotowia ratunkowego. - Szesnastolatek wszedł do rzeki wykapać się ze znajomymi. Na brzegu się nie pokazał. Szukaliśmy go w płytkim, ale bystrym i kamienistym nurcie. Wciąż zaczęliśmy przewodem asekuracyjnym o przeszkody. W końcu znaleźliśmy ciało chłopaka.

### Takie sytuacja można mnożyć

- Dostaliśmy wezwanie do rzekomego utonięcia w zbiorniku w okolicach Kamiennej Góry - mówi asp. T. Trusewicz. - Informacje się, niestety, potwierdziły. Dzięki dokładnym wskazaniom szybko wyłowiliśmy martwego studenta.

- W większości przypadków zakończenia nie należą do szczęśliwych - dodaje A. Mądracki. - Musimy z tym żyć i być do tego przygotowani.

powikłania dekompresyjne, czyli bardzo niebezpiecznej choroby nurkowej, prowadzącej nawet do śmierci.

Płetwonurek trafił do szpitala a medycy uratowali mu życie.

- Taka to służba - dodaje A. Mądracki. - Bez względu na charakter akcji. Kiedyś, podczas działań pożarniczych, zawałił się strop, odcinając nam jedyną drogę ucieczki. Przeżyliśmy.

Ratownik ma wręcz obowiązek zadbania o bezpieczeństwo kompana.

Roman Mirek, członek grupy, absolwent politechniki specjalizujący się w skomplikowanych technikach ratunkowych. - Narażamy życie nie tylko pomagając ludziom. Podczas jednej z akcji po kruchym, wiosennym lodzie czołgałem się po psie. Uratowaliśmy go. Po wyciągnięciu zwierzęcia Artur zdjął nawet kurtkę, by go ogrzać.

Strażacy różnie radzą sobie z emocjami. Najważniejsze jest wsparcie. - Często żartujemy, uśmiechamy się



Zimą do najczęstszych interwencji należą te pod lodem.

### Trudna woda

W terenie górzystym może nie znajduje się dużo zbiorników i cieków, ale są one szczególnie wymagające. Należy pamiętać także o zalanych sztolniach i kopalniach odkrywkowych. Specyfika działań wymusza bezwarunkowe stosowanie się do zasad bezpieczeństwa, bo ofiarą może stać się w każdej chwili sam ratownik. - Podczas wspólnych ćwiczeń z sąsiadami w Czechach, doszło do takiej sytuacji - wspomina A. Mądracki. - Nasz nurek został zbyt szybko wyciągnięty z głębokości. Poczuł jedynie lekkie ukłucia. Niestety, była to reakcja zapowiadająca

Przed wejściem do wody sprawdza mu sprzęt, jego instalacje, później go ubezpiecza. - Zawsze ratownikom zadaje się pytania, czy są gotowi do akcji, czy dobrze się czują, czy chcą - tłumaczy T. Trusewicz. - Bo woda to obce środowisko, to stres. Zawsze, bez konsekwencji, mogą odmówić wykonania zadania - dodaje.

### Kompania braci

Strażacy muszą się trzymać razem, bez względu na sytuację, bo to gwarancja przeżycia. - W naszym przypadku nurkowanie to już nie rekreacja, a zadanie - zapewnia asp.

mówią. - Ale to mechanizm obronny, bo przeżywamy tragedie. Pomaga rozmowa i omawianie każdego przypadku indywidualnie, by być jeszcze lepiej przygotowanym do następnych.

A w praktyce bywa dramatycznie. - Najtrudniejsze są sytuacje z udziałem dzieci - wyjaśnia T. Trusewicz. - Niekiedy wiemy, że już ich nie uratujemy. Pozostaje nam jedynie odnalezienie ciała. A czasem obok są rodzice. Należy powiadomić ich o nieodwracalnej sytuacji. I dzieje się olbrzymia tragedia, nie tylko dla nich, ale i dla nas.

Arkadiusz Wojciechowski



**- Końca dobiega świętowanie 60-lecia Karkonoskiego Parku Narodowego. Dobry był jubileuszowy, 2019 rok?**

- Bardzo. I wcale nie chodzi o zadolenie pracowników KPN z ostatnich 12 miesięcy. Zorganizowaliśmy ten jubileusz po to, by wzmocnić pozytywny przekaz na temat parku narodowego i zasygnalizować wiele spraw ważnych dla KPN. Ważnych nie tylko z punktu widzenia ochrony przyrody, ale też roli społecznej parku narodowego w naszym subregionie i całym kraju. Widzimy przyrost ruchu turystycznego, zwiększenie liczby gości z regionów, których mieszkańcy do niedawna nie byli licznie reprezentowani na górskich szlakach.

**- Były szczególnie istotne akcenty urodzinowe?**

- Centralnym punktem obchodów były dwie duże konferencje. 28 maja zorganizowaliśmy konferencję jubileuszową, na którą zaprosiliśmy wszystkich współpracujących z nami partnerów, przedstawicieli innych parków narodowych, władz rządowych i samorządowych, by podziękować wszystkim za wspólną pracę. Później, 29-30 maja, odbywała się dwudniowa konferencja międzynarodowa z udziałem przedstawicieli parków narodowych z Polski i Europy oraz organizacji międzynarodowych, podczas której dyskutowaliśmy o roli młodego pokolenia w ochronie środowiska, a w szczególności w ochronie przyrody. Młodzi niedługo zajmą nasze miejsca, będą uczestniczyć w życiu społecznym i gospodarczym, i kierować instytucjami odpowiedzialnymi za ochronę środowiska. Dyskutowaliśmy o tym, jakie przesłanie i wytyczne powinniśmy im zostawić, by nasze oczekiwania mogły być realizowane. W ciągu roku odbyło się też wiele innych imprez, szkoleń, seminariów poświęconych konkretnym zagadnieniom związanym z funkcjonowaniem KPN.

**- Wybrzmiało jakieś ogólne przesłanie znaczącego jubileuszu?**

- Podkreślaliśmy, iż wielką wartością jest dla naszego regionu fakt, że 60 lat temu powstał tutaj park narodowy, że centralna część Karkonoszy została objęta najwyższą formą ochrony.

**- Jakie były największe sukcesy 60-lecia KPN?**

- Ten czas należy podzielić na dwie części. Pierwsze 30 lat od momentu powstania, to był okres, w którym park funkcjonował w innej rzeczywistości gospodarczej, politycznej, ale też uczył się wypełniania swojej roli. W wielu przypadkach borykał się z problemami, jakie dotykały cały region, szczególnie jeśli chodzi o kwestie zdrowia, stanu sanitarnego lasów. W dużej mierze ta działalność zgodna była z tym, co działo się w całym subregionie Sudetów Zachodnich. Nieco mniejszy nacisk był wówczas położony na edukację ekologiczną, która tak na poważnie „urodziła się” na przełomie lat 80. i 90. ubiegłego wieku. Nauka w parku istniała, ale jeszcze w dość wąskim zakresie. W związku z tym, że park funkcjonował w ówczesnym systemie politycznym, przekaz społeczny związany z jego funkcjonowaniem był bardzo ograniczony i oparty raczej o dyrektywy i wytyczne narzucane z góry, przez najróżniejsze urzędy, instytucje oraz ówczesne prawo. Proces uspołeczniania parku zaczął się wraz z transformacją polityczną w naszym kraju, czyli trzydzieści lat temu, kiedy weszło w życie nowe prawo, na nowo zdefiniowano ochronę przyrody i rolę parków narodowych. Wówczas w proces

# Dbając o przyrodę, dbamy o siebie

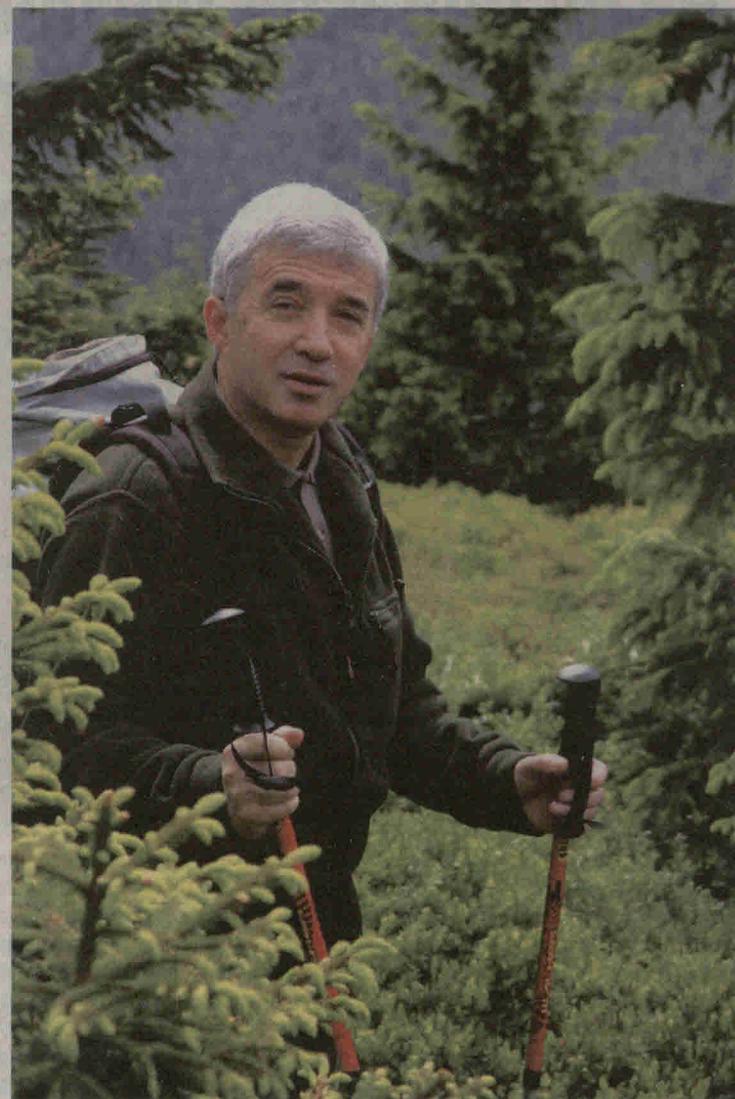
**Rozmowa** z Andrzejem Rajem - dyrektorem Karkonoskiego Parku Narodowego

funkcjonowania parków włączać zaczęły się inne instytucje społeczne, rządowe i pozarządowe. Często dochodziło do ścierania się sprzecznych stanowisk, ale generalnie proces komunikacji zaczął przynosić pozytywne efekty. Zaczęliśmy odczuwać coraz większą akceptację społeczną dla naszych dokonań i dzięki temu, co robimy nie tylko w zakresie ochrony przyrody, ale i edukacji ekologicznej oraz udostępniania parku do celów turystycznych i rekreacyjnych. Mogliśmy bardziej otwarcie przekazać społeczeństwu naszą misję i pokazać kilka obszarów działań, które są wielkim sukcesem parku narodowego. W ochronie przyrody to przede wszystkim usunięcie skutków klęski ekologicznej i renaturalizacja lasów KPN. Wszyscy, którzy pamiętają tamten okres lat 80. i 90., te polacie martwych drzewostanów, które straszły tutaj, kiedy powszechnie używane było pojęcie „czarnego trójkąta”, „kwaśne deszcze”, teren całkowicie zniszczony, wiedzą, jak to wyglądało, widzą, że dzisiaj ten obraz jest diametralnie inny. Sytuacja zmieniła się radykalnie. Dziś lasy karkonoskie są jednymi z najzdrowszych w skali całego kraju, a szczególnie w pasie południowym Polski. Są zdrowsze niż lasy w Beskidach, czy Tatrach. W ślad za tym szły inne

stycznych. Rok po roku konsekwentnie realizujemy tę strategię, co dla przyrody jest niesamowicie ważne. Nie można co rusz zmieniać kierunków działań, bo skutki takiego postępowania mogą być dla przyrody katastroficzne. Musimy myśleć bardzo perspektywnie, nie tylko w przedziale 5-10 lat, ale 50-100 lat do przodu. Musimy też krytycznie oceniać efekty realizacji naszych zamierzeń i tam, gdzie trzeba, dokonywać pewnych modyfikacji. Ważne, że tych modyfikacji jest naprawdę niewiele i jeśli się zdarzają, to są raczej narzucone przez nieprzewidywalne zmiany środowiskowe, jak chociażby globalne ocieplenie klimatu, które zaczyna dotykać nas coraz mocniej i musimy na to reagować. Kiedyś zima trwała w Karkonoszach sześć, czasami siedem miesięcy. Teraz dobrze jest, jak trwa trzy miesiące, a pozostały czas to okres wegetacyjny. I trzeba się w tym rytmie odnaleźć.

**- Odczuwamy mocno skutki zmian klimatycznych?**

- Mammy do czynienia z namacalnymi efektami zmian klimatu, które dostarczają nam wielu obaw i problemów. Zaczyna np. brakować wody, zaczynają doskwierać nam susze, co ma wymiar środowiskowy, ale i społeczny, bo wody zaczyna brakować w ujęciach zaopatr-



**Niemal całkowicie zniszczony drzewostan pod Śnieżnymi Kotłami, oddz. 162, stan z 1988 r....**



projektów związane z ochroną przyrody, możliwość powrotu wielu gatunków ptaków, zwierząt, które wyginęły tutaj wcześniej bądź w trakcie klęski ekologicznej i właśnie dzięki skutecznym działaniom w zakresie ochrony przyrody, które wprowadziliśmy, teraz powróciły.

**- A osobiste powody do satysfakcji?**

- Wielką satysfakcją sprawia mi fakt, że na przełomie lat 80. i 90., kiedy pracowałem już KPN-ie i tę pracę trochę poznałem, wspólnie z wieloma naukowcami i ludźmi, którzy praktycznie zajmowali się ochroną przyrody, wypracowaliśmy wytyczne do strategii KPN, która powstała, została formalnie wdrożona i obowiązuje do dziś. To wielki sukces, że działamy na podstawie dobrej strategii, wypracowanej trzydzieści lat temu, która ulega oczywiście drobnym modyfikacjom, ale jej zasadniczy kierunek jest utrzymany. I dotyczy to zarówno ochrony przyrody, edukacji ekologicznej, jak i udostępniania parku do celów tury-

jących społeczeństwo podkarkonoskich gmin w wodę pitną. I tutaj musimy podejmować niezbędne działania. Ponieważ nie jesteśmy w stanie zmienić klimatu, to musimy zapobiegać brakom wody pitnej poprzez jej gromadzenie, retencjonowanie w odpowiedni sposób. Musimy myśleć o odpowiednich zbiornikach, jakie są w stanie zebrać i zatrzymać tę wodę, gdy jej jest dużo, np. podczas wiosennych roztopów czy gdy przychodzi burza i okres intensywnych opadów, kiedy leje i nagle spada dużo wody. Jeśli jej nie zatrzymamy, to ona szybko odpłynie. Właśnie ta zmiana struktury opadów atmosferycznych wymusza inne gospodarowanie wodą.

**- Fundamentem działań parku pozostaje ochrona przyrody. To działanie dla przyrody czy dla człowieka?**

- Odpowiedź na to fundamentalne pytanie jest prosta. Chronimy przyrodę dla niej samej i dla człowieka. Jesteśmy

elementem środowiska przyrodniczego, funkcjonujemy w środowisku przyrodniczym i jesteśmy od niego zależni. Nie jesteśmy w stanie się z niego wyalienować, więc wszystko, co robimy dla przyrody, robimy dla nas, dla ludzi. Jest inny wymiar naszej działalności dla człowieka i inny jest wymiar działalności leśnictwa, rolnictwa i wielu innych obszarów aktywności ludzkiej, opartej na warunkach przyrodniczych. Bo przecież leśnictwo, rolnictwo czy rybołówstwo oparte jest na przyrodzie. My dostarczamy pewnych modeli działania ekosystemów np. w przypadku zmian klimatycznych. Pokazujemy wzorce obrazujące, w jakim kierunku idą zmiany w przyrodzie i w jakim kierunku powinny iść nasze decyzje gospodarcze. Chociażby w sprawie wody, którą kiedyś nikt się nie przejmował. Było jej dużo, leciała z góry, po prostu zawsze była. Teraz też jest, ale przepływa zupełnie

inaczej, momentami jest jej bardzo dużo, a czasami wcale. Musimy więc na nowo nauczyć się gospodarowania wodą dla celów użytkowych, doбором gatunków, które chcemy sadzić w naszych lasach, które poradzą sobie w nowych warunkach. Musimy obserwować, co dyktuje nam przyroda i wyniki tych obserwacji odzwierciedlać w naszych decyzjach gospodarczych. Park dostarcza bezcennej wiedzy na temat stanu naszego środowiska naturalnego.

**- Dlatego stawiacie też na edukację ekologiczną?**

- Edukacja ekologiczna jest dziś jednym z podstawowych działań parku. Od 30 lat opracowujemy formy skutecznej edukacji ekologicznej i staramy się dotrzeć do możliwie najszerszej grupy odbiorców: dzieci, młodzieży, dorosłych, grup biznesowych, samorządowców, naukowców i jak najwięcej wiedzy o funkcjonowaniu ekosystemów im przekazywać. I to nam się udaje. Również dlatego, że działania w tym zakresie oparliśmy o odpowiednią infrastrukturę, jaką musimy posiadać. Już w strategii działania stworzonej trzydzieści lat temu zapisaliśmy, że musimy mieć w regionie trzy duże centra edukacji ekologicznej, które będą zlokalizowane w Karpaczu, Szklarskiej Porębie oraz Jeleniej Górze, i tego się trzymamy. W Karpaczu taki ośrodek funkcjonuje od 2014 r., w Szklarskiej Porębie już od 2003 roku, a w Jeleniej Górze właśnie powstaje. Jesteśmy na etapie adaptacji zespołu pałacowo-folwarcznego w Sobieszowie i to jest ten ostatni element systemu. Rocznie obejmujemy czynną edukacją ekologiczną (mówimy o zajęciach, na których uczestnicy spędzają co najmniej kilka godzin) 80-100 tysięcy osób. To wielka rzesza ludzi. Dla pozostałych mam też ofertę „bierną” - tablice informacyjne, poglądowne, ścieżki edukacyjne w terenie.





Aktualnie na terenie parku wytyczonych zostało jedenaście ścieżek edukacyjnych, które pozwalają proponować wycieczki tematyczne - np. geologiczne, po systemach leśnych czy klimatyczne. Wszędzie, gdzie się znajdziemy, widzimy różnego rodzaju tablice informacyjne, prezentujące bądź to formy, bądź zjawiska przyrodnicze występujące w danym miejscu. Dzięki nim przekazujemy podstawowe informacje w przystępny, syntetyczny sposób, ze zdjęciami, ilustracjami. Bo turyści przebywający w górach nie chcą czytać wielkich elaboratów, ale ciekawi są np., jak wysoko położony jest ten staw, jaką ma powierzchnię, co w nim żyje, czy jakie jest przewyższenie między poziomem, na jakim się znajdujemy, a granią danego kotła połodowego. Prowadzimy też bogatą działalność wydawniczą. Już siódmy rok ukazywać się będzie kwartalnik „Karkonosze”, do tego dołożył trzeba wydawnictwa specjalistyczne, naukowe, monografie przyrody Karkonoskiego Parku Narodowego, liczne materiały pokonferencyjne, ale też wydawnictwa dla dzieci, bajki, kolorowanki, mapy turystyczne, foldery. W większości materiały rozdajemy bezpłatnie, ale nie bezmyślnie. Dedykowane są określonym grupom ludzi, trafiają do instytucji, szkół, przedszkoli.

**- Intensywnie zajmujecie się też turystami...**

- Trzeci aspekt naszej działalności z dużą ilością sukcesów to udostępnianie parku do celów turystycznych, rekreacyjnych i sportowych. Pomimo często bardzo różnych oczekiwań różnych grup społecznych w stosunku do parku, od bardzo komercyjnych po bardzo zrównoważone, w ostatnich latach udało się wypracować zarówno z samorządami, jak i organizacjami społecznymi w miarę stabilny kompromis w zakresie udostępniania parku do celów turystycznych. Zarówno, jeśli chodzi o udostępnianie przestrzeni parku, jak i proponowane atrakcje. I to jest ogromny sukces. Na wielu obszarach chronionych dochodzi do ostrych konfliktów na tym polu, starć między różnymi instytucjami a służbami ochrony przyrody. Tak było i u nas, ale podobne konflikty nikomu nie służą. Dlatego jesteśmy zawsze otwarci na rozmowy, przekazujemy nasze racje, ale wsłuchujemy się w oczekiwania drugiej strony, by na ile to możliwe park ludziom udostępnić. Zapis ustawowy mówi jednoznacznie: park narodowy może być udostępniany, ale tylko w taki sposób, by nie szkodziło to przyrodzie. I tego się trzymamy.

**- Stąd też inwestycje w infrastrukturę turystyczną?**

- To kolejny z bardzo ważnych aspektów naszej działalności. Dziś kończymy inwestycje na szlakach turystycznych, jakich wcześniej, w całym okresie powojennym, tutaj nie było. Zarówno po polskiej, jak i po czeskiej stronie gór. Szlaki turystyczne są zupełnie inaczej przygotowane. Kluczowym aspektem jest kanalizacja ruchu turystycznego, zwężenie negatywnego oddziaływania na przyrodę ruchu turystycznego do pasa o szerokości 1,5-2 m, a nie kilkunastu metrów. Z drugiej strony zapewniamy coraz większy komfort wędrowania i wyższy stopień bezpieczeństwa w górach. Bo lepiej przygotowane szlaki to większe bezpieczeństwo, co potwierdza Grupa Karkonoska GOPR. Ratownicy mówią, że gdyby nie wyremontowane szlaki, to wypadków i zdarzeń, w których musieliby interweniować, byłoby dużo więcej. To nasz wielki sukces i wielkie uznanie dla naszych pracowników, którzy zdobywają środki pomocowe, np. unijne, na inwestycje. Bardzo często słyszymy, że jesteśmy na utrzymaniu podatników, co nie do końca jest prawdą. Tegoroczny budżet KPN wynosi ok. 17 mln zł, z czego dotacja budżetowa stanowi 3,5 mln zł, co stanowi zaledwie ok. 17 procent wydatków. Pozostałe 83 procent środków, jakimi dysponujemy,

wypracowujemy. Znaczący udział mają tutaj opłaty za wstęp do parku, ale to i tak nie stanowi całości pokrycia. Te środki inwestowane są w projekty o znacznie większych budżetach. I z tego bardzo się cieszymy. Mówimy o wielomilionowych nakładach na inwestycje. Na przestrzeni ostatnich dziesięciu lat na infrastrukturę turystyczną, edukacyjną wydaliśmy kilkadziesiąt milionów złotych.

**- Wygodne szlaki to też łatwiejszy dostęp do gór. Tymczasem coraz głośniej mówi się, że turystów mamy już za dużo i zdeptują oni Karkonosze...**

- Przyczyną zwiększenia ruchu turystycznego nie jest stan szlaków. Powodów jest kilka. Przede wszystkim to, że polepsza się poziom życia społeczeństwa i coraz więcej osób stać na wypoczynek w górach. W ostatnich latach wyraźny wpływ na ruch turystyczny miały też rządowe programy społeczne. Widzimy nową grupę odwiedzających park. To ludzie, którzy często pierwszy raz przyjeżdżają tutaj i mamy z nimi trochę kłopotów, bo często są zupełnie nieprzygotowani do wędrowania po górach. I w zasadzie trudno mieć o to do nich pretensje. Muszą się nauczyć korzystania z gór i tu czeka nas wielka praca edukacyjna. Nieustannie apelujemy, by turyści przygotowywali się przyjeździe do gór. Dostępność do informacji jest dziś tak duża, choćby za sprawą internetu, że do

do wodospadów i po robocie... Nie zależy nam na tym, by miejsca mniej odwiedzane zaraz wypełnić tłumem turystów, bo dzięki temu, że tam jest ciszej, to przyroda lepiej sobie radzi, zwierzęta, ptaki...

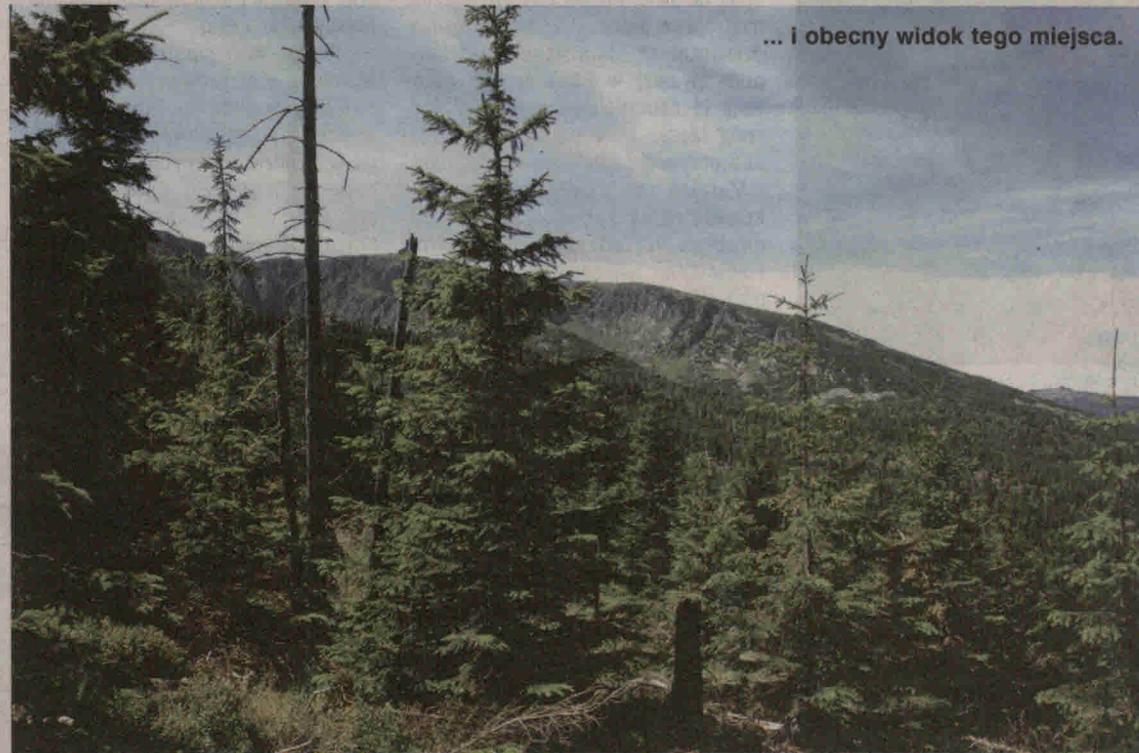
**- Ruchu na szlakach nie da się zatrzymać.**

- I nie trzeba go zatrzymywać. Dzięki inwestycjom w szlaki turystyczne mamy efekty w ochronie przyrody i poprawie bezpieczeństwa w górach, ale też potężny wkład w rozwój gospodarczy gmin, które żyją z turystów. Bo turyści nie zadowolą się tylko pobyt w centrum Karpacza czy Szklarskiej Poręby. Chcą chodzić w góry. Inny powód zwiększenia ruchu turystycznego to lepsza komunikacja i dostępność Karkonoszy. Dziś z Warszawy pod Śnieżkę dojechać można w pięć godzin. Dostępność gór zwiększają dwa największe centra turystyczne, czyli Karpacz i Szklarska Poręba, gdzie są wyciągi, które pompują ludzi na szczyty i tam następuje koncentracja ruchu. Nie chodzi o to, żeby tych wyciągów nie było, ale musimy zdawać sobie sprawę z konsekwencji ich funkcjonowania. Często jesteśmy krytykowani, za decyzje ograniczające przepustowość wyciągów. My wiemy jednak, że więcej ludzi po prostu już się tam na górze nie zmieści. I trudno będzie przy większym ruchu uniknąć poważniejszych strat w przyrodzie.

turystycznego. Pytanie tylko, czy lokalne samorządy w swoich strategjach nadal będą uwzględniać budowanie kolejnych wielkich hoteli, apartamentowców, przeznaczając nowe przestrzenie pod przemysł turystyczny. Jeśli tak, to wkrótce może dojść do konfliktu, który definiowany będzie nie jako zbyt duża ilość ludzi na terenie parku, ale poprzez problem braku wody czy odprowadzania ścieków, z czym już dzisiaj mamy duży problem. W wielu obiektach turystycznych, także w schroniskach górskich, problem gospodarki wodno-ściekowej jest bardzo poważny i zapala nam czerwone światło w zakresie dalszego rozwoju ruchu turystycznego. Jeśli chcemy dalej żyć i utrzymywać rozwój gospodarczy oparty na turystyce w Karkonoszach, to musimy w którymś momencie powiedzieć STOP!

**- Największe wyzwania stojące przed parkiem w najbliższych latach?**

- Nasza misja się nie zmienia od lat. Podstawowym wyzwaniem pozostaje dalszy rozwój edukacji ekologicznej. Już trzy dekady temu, przewidując rozwój turystyki w Karkonoszach i potrzebę w zakresie edukacji, założono, że KPN powinien posiadać trzy centra edukacyjne. Te ośrodki nie będą przynosić nam wielkich dochodów, wręcz przeciwnie, będą generować koszty, bo na edukacji nie da się zarobić. To nieustanna



... i obecny widok tego miejsca.

wiedzy na ten temat można łatwo dotrzeć. Na stronach internetowych, poprzez media społecznościowe, można poznać miejsce, w jakie się wybieramy, i dowiedzieć się jak przygotować się do takiego pobytu.

**- Już teraz Karkonosze rocznie odwiedza ponad 2 mln turystów. Taka masa ludzi na górskich szlakach nie jest zagrożeniem dla Karkonoszy?**

- Przy infrastrukturze, jaką mamy, gdyby wszyscy trzymali się tych szlaków i nie wychodzili poza nie, to nawet taka masa ludzi nie jest zagrożeniem dla przyrody. Taki tłum na szlakach pogarsza jednak komfort wędrowania. Na niektórych „magistralach” turystycznych, czyli np. między Kopą a Śląskim Domem, na drodze na Śnieżkę nie jest przyjemne chodzenie w ścisłości. Pod tym względem miejsca te niewiele różnią się np. od deptaka na ul. Świdnickiej we Wrocławiu, a chyba nie o to chodzi. To jednak znacznie szerszy problem, związany także z dywersyfikacją ruchu turystycznego w całym naszym regionie. I temat, który też podejmujemy. Bo mamy bardzo dużą koncentrację ruchu turystycznego w kilku miejscach na terenie parku, a w innych rejonach Sudetów Zachodnich, poza parkiem, jest wiele równie atrakcyjnych miejsc, które nie są odwiedzane. To też efekt wygody turystów. Także przewodnikom łatwiej jest zaprowadzić turystów na Śnieżkę czy

**- Chronić przyrodę i podnosząc atrakcyjność Karkonoszy, macie ogromny wpływ na rozwój gospodarczy regionu, którego siłą jest przemysł turystyczny. Rozwój gospodarczy i ochrona przyrody. To często konflikt interesów. Doskwiera wam metka głównego spowalnicza rozwoju, niewygodnego partnera do rozmów na temat zagospodarowania Karkonoszy?**

- Cały czas czujemy na plecach oddech „przeciwnika”, który chciałby więcej i więcej. Mówiąc o rozwoju gospodarczym gmin, które żyją z turystyki, musimy rozdzielić dwa pojęcia: ruch turystyczny, który w znacznej części odbywa się na terenie parku, i za organizację którego my jesteśmy odpowiedzialni, oraz przemysł turystyczny, który rozwija się w miejscowościach na obrzeżach parku, czyli hotele, pensjonaty, apartamentowce, restauracje, sklepy. Celem działalności owego przemysłu jest zysk. Wskaźnik sukcesu jest tu jeden, czyli ilość. Im większy przerób, tym większy zysk. I w zderzeniu z tym światem nasze postrzeganie interesu jest nieco inne. Bo nam zależy na turystyce zrównoważonej, jakościowej, która ma różne formy, ale jest poznawcza, nie katastroficzna. Dziś w Karkonosze przyjeżdża już tylu turystów, że są oni w stanie spełnić i nasze oczekiwania, i oczekiwania biznesu

inwestycja. Widzimy potrzebę edukacji u najmłodszych, u dorosłych i u seniorów. Stąd potrzeba finalizacji budowy centrum edukacyjnego w Sobieszowie. Cieszę się, że pomimo niemałych trudności idziemy do przodu. Mamy zapewnienie finansowania, pierwsze umowy realizacyjne i jestem przekonany, że dokończymy to dzieło.

**- Priorytetem nie jest ochrona przyrody?**

- Oczywiście, że jest, ale najmniejszy problem, z jakim możemy mieć do czynienia, to definiowanie celów i kierunków naszych działań w zakresie ochrony przyrody, bo te są jasno określone. I potrafimy je realizować. Rozkręcone projekty renaturalizacji lasów, przywracania utraconych składników różnorodności biologicznej, przywracania kulturowego wypasu w Karkonoszach, reintrodukcje zagrożonych gatunków, jak niepylak apollo, ryś, wilk. To wszystko idzie w dobrym kierunku. Wyzwaniem jest natomiast minimalizowanie skutków oddziaływania na przyrodę rosnącego ruchu turystycznego. Minimalizowanie zjawisk takich, jak nielegalne poruszanie się po terenie parku poza wyznaczonymi szlakami, naruszanie stref habitatów zagrożonych gatunków, szczególnie w okresach wrażliwych, takich jak tokowiska cietrzewi, okres lęgowy sokoła wędrownego. Chodzi o to, byśmy



mogli zostawić przyrodzie obszary bez obecności człowieka. I wcale nie chodzi o jakieś wielkie obszary, bo przecież cały park jest mały. Chodzi o to, by ludzie poruszali się wyłącznie po szlakach turystycznych. Wiemy że wiele gatunków zwierząt, ptaków, ssaków, fantastycznie adaptuje się do panujących warunków i akceptuje obecność człowieka, często już nawet w odległości kilkunastu metrów od szlaku. Pod warunkiem, że ci ludzie rzeczywiście są tylko na szlaku, odpowiednio się zachowują, nie hałasują, nie są nadaktywni. Przyroda jest w stanie to tolerować. Jest też kwestia zaproponowania turystom atrakcyjnych obszarów poza parkiem. Mamy obok piękne Rudawy Janowickie, Góry i Pogórze Izerskie, Góry Kaczawskie. Sudety Zachodnie to obszar ponad 120 tys. ha, a KPN to raptem 6 tys. ha. Tymczasem dwie trzecie ruchu turystycznego koncentruje się na terenie parku. Chcielibyśmy ten ruch turystyczny rozłożyć na większym obszarze. Kolejne wyzwanie to uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w Karkonoszach. I dotyczy to zarówno obiektów, które obecnie znajdują się na terenie parku, ale też gospodarki w miejscowościach u podnóża gór. Bo patrzymy na ten problem znacznie szerzej niż w granicach KPN. Mówimy o problemie, którego sami nie rozwiążemy. Tu trzeba wielu partnerów, i publicznych, i prywatnych oraz przede wszystkim dobrej woli i dużych pieniędzy z różnych instytucji. Mam wrażenie, że przez lata ten problem wszyscy zamykali pod dywan. Mam zastrzeżenia także do naszego zaangażowania w tę sprawę. Może byliśmy zbyt mało radykalni, ale dalej tak nie można. Bo to kwestia nie tylko niszczenia środowiska przyrodniczego, ale też zagrożeń bakteriologicznych dla ludzi. Pamiętajmy, że z wody, która wypływa z Karkonoszy, korzystają mieszkańcy miejscowości położonych u stóp gór i wypoczywający w nich turyści.

**- Karkonoski Park Narodowy nie jest zieloną enklawą wyciętą z otoczenia?**

- Dlatego też inny problem, który będzie nabierał coraz większego znaczenia i kolejne wielkie wyzwanie, to gospodarowanie przestrzenią wokół parku narodowego. Chodzi przede wszystkim o zachowanie ostatnich istniejących jeszcze ekologicznych korytarzy migracyjnych pomiędzy Karkonoszami, a Kotliną Jeleniogorską i innymi obszarami zielonymi wokół, których jest już coraz mniej. Stąd nasze działania i apele, szczególnie do samorządów, w których rękach jest planowanie przestrzenne. Apelujemy o uszanowanie przyrody i pozostawianie wolnych od zabudowy obszarów, które jeszcze pozostały. Jak są one ważne, pokazał ostatnio zaskakujący przykład łosia, który nagle pojawił się na terenie parku. Populacja łosia w Polsce rośnie, zaczyna się migracja tego gatunku i nagle łosie pojawił się u nas. Nie znamy historii tego gatunku na tych terenach, czy i kiedy występowały tu łosie. Ale przywędrowanie tutaj łosia pokazuje, jak ważne są te zielone korytarze, z których korzystają też jelenie, sarny, borsuki i inne gatunki. Jeśli my te korytarze zamkniemy, całkowicie zabudujemy teren, to nastąpi degeneracja populacji tych gatunków i w konsekwencji ich wyginiecie. W łańcuchu ekologicznym wszystkie te gatunki mają swoje miejsce i są dla nas bardzo cenne. A ostatnie dwie dekady to ogromna presja zabudowy obszaru w otoczeniu Karkonoszy. I ta urbanizacja może poważnie zagrozić przyrodzie. Musimy o tym pamiętać.

(TS)

# Jubileuszowe Mikołajki w Pławnej

Już po raz dwudziesty piąty z rzędu tradycyjne Mikołajki były wyjątkowym, radosnym i wzruszającym wydarzeniem dla dzieciaków z Pławnej oraz najbliższej okolicy. Tradycyjnie szóstego grudnia w Grodzie Rycerskim przy Zamku Śląskich Legend wszyscy uczestnicy mikołajkowej imprezy dostali ponad 160 bogatych paczek z mnóstwem różnych prezentów.

Wspaniałą, dobroczynną akcją dla maluchów z rozmachem od 25 lat organizuje znany artysta Dariusz Mi-

liński z rodziną, bliskimi i przyjaciółmi. Wspierają i pomagają Nowiny Jeleniogórskie. W specjalnej, telefonicznej aukcji, prowadzonej w naszej redakcji obraz wziętego malarza „Wzruszająco fałszujący grajek” został wylicytowany za 11 tys. złotych! Pieniądze ze sprzedaży tego szczególnego dzieła sztuki zostały przeznaczone właśnie na prezenty dla dzieciaków ze szkoły w Pławnej. Najpierw młodzi i starsi uczestnicy mikołajkowej imprezy zostali poczęstowani słodyczkami



i owocami. Przed rozdaniem paczek Ruffi Rafi z teatru „Czerwona walizka” zaprezentował przedstawienie „Świąteczny bazar”. Najmłodszy chętnie uczestniczył z nim w wspólnej, wesolej zabawie. Potem trzy świąteczne, nastrojowe piosenki wykonała grupa dziewcząt ze starszych klas szkoły podstawowej w Pławnej. Przygotowała je nauczycielka muzyki Małgorzata Moskwa. W podziękowaniu za dobroczynną działalność dla Dariusza i Marzeny Milińskich uczniowie wykonali wielką kartkę z życzeniami na Boże Narodzenie, rysunkami i autorskim wierszem Barbary Grali oraz piękne kwiaty. Wręczyli je: mała przedszkolanka Sylwia Staszkwian i dyrektorka SP Teresa Śliwińska.

W przygotowaniu imprezy w Grodzie Rycerskim oraz w długim rozdawaniu paczek i prezentów Mikołajowi pomogły Zuzia Milińska z klasy piątej, Danusia, Martyna, Maja, Marta i Szczepan oraz synowie Darka Milińskiego, Igor, Maksymilian i Filip

– Kiedyś było skromnie. Najpierw Mikołajki organizowano w wiejskiej świetlicy w Pławnej Dolnej, potem w szkole podstawowej, a od pięciu lat w Grodzie Rycerskim. Grudniowa impreza dla dzieciaków stale rozwijała się. Gdy organizowano ją popołudniami, Mikołajowe paczki odbierały również dzieci z Golejowa, przyjeżdżały maluchy z Płakowic. Mikołajowych prezentów nigdy nie zabrakło. Dla nas, pomocników Mikołaja, najważniejsze

to bezcenna radość dzieciaków i szczęśliwe, uśmiechnięte buźki – mówi Maja Ławruk.

Podczas mikołajkowej imprezy w Pławnej nagrodami uhonorowano wszystkich autorów 90 prac będących owocem tegorocznego, szkolnego konkursu plastycznego „Świąteczna pocztówka”, organizowanego wspólnie z Darkiem Milińskim. Wzięli w nim udział chłopcy i dziewczęta w wieku od 4 do 14 lat. Jury wyróżniło łącznie 24 uczniów, po trzech z każdej klasy podstawówki. Podczas imprezy dzieciaki, ich rodzice i goście mogli obejrzeć kilkadziesiąt pięknych prac.

Więcej zdjęć z wydarzenia na [www.nj24.pl](http://www.nj24.pl).

Tekst i zdjęcia: Henryk Stobiecki

ARTYKUŁ SPONSOROWANY

## Pamiętki z przeszłości

Na Dolnym Śląsku znajduje się wiele zabytków, które są cennym dziedzictwem kulturowym regionu. Jednak ich utrzymanie wymaga nie tylko dużego zaangażowania właścicieli i osób nimi zarządzających, ale także ogromnych nakładów finansowych. Dzięki funduszom unijnym mogą odzyskać dawną świetność.

– Transport, gospodarka niskoemisyjna czy rozwój przedsiębiorczości to nasze główne kierunki działania, na które przeznaczamy ogromną część środków z programu regionalnego, ale pamiętamy również o naszej tożsamości, kulturze, historii. Dlatego nieustannie inwestujemy w zabytki i instytucje kultury – mówi Cezary Przybylski, marszałek województwa dolnośląskiego. – W tym budżecie wartość tych inwestycji przekracza 234 mln zł, z czego prawie 165 mln zł to dofinansowanie z Unii.

Za te pieniądze uda się m.in. przeprowadzić digitalizację cennych zbiorów Fundacji dla Ostrowa Tumskiego we Wrocławiu i odrestaurować zabytkowe obiekty, często nadając im nową funkcję, tak jak to się stało w Zawoni, gdzie dawny kościół ewangelicki stał się ośrodkiem kulturalnym. Uda się również poprawić funkcjonalność obiektów poprzez

instalację energooszczędnych systemów, jak w Sanktuarium „Maria Śnieżna” na górze Iglicznej, zrewitalizować park w Szczodrem lub stworzyć nowe instytucje kulturalne, jak choćby Muzeum Dworu Śląskiego w Łomnicy.

### Muzeum w Łomnicy

Jeszcze na początku lat 90. XX wieku łomnicka rezydencja, znajdująca się niedaleko Jeleniej Góry, przedstawiała się żałośnie: zawalony dach, zamiast okien dziury, teren wokół zaniedbany, park przetrzebiony.

Po kompleksowym remoncie i przebudowie za 1,7 mln zł (ponad 1,1 mln zł to dotacja z Unii) powstało nowoczesne Muzeum Dworu Śląskiego, jeszcze jedna atrakcja turystyczna w Dolinie Pałaców i Ogrodów. Zwiedzający poznają historię regionu, sposób życia dawnych właścicieli, służby i urzędników dworskich, zapoznają się z architekturą i sztuką wyposażania wnętrz. Muzeum zabiera gości w podróż w czasie do poprzednich epok, m.in. poprzez emisje ponad 60 krótkich filmów, przedstawiających codzienne życie w pałacu na przestrzeni kilkuset lat.

– Bez dotacji nie udało by się zrealizować wszystkich planów związanych z utworzeniem muzeum – mówi Elisabeth von Küster, właścicielka pałacu i szefowa Fundacji Rozwoju Krajobrazu Kulturowego Dominium Łomnica. – Przynajmniej nie w tej formie, w jakiej obecnie się prezentuje. Największą przeszkodą



Łomnickie muzeum zabiera zwiedzających w podróż do poprzednich epok

był brak środków na zakończenie inwestycji budowlanej oraz merytoryczne i techniczne opracowanie wystawy.

### Epitafia w Kościele Pokoju

O środki z Unii Europejskiej postarała się również Parafia Ewangelicko-Augsburska pw. Św. Trójcy w Świdnicy, opiekująca się wpisanim osiemnaście lat temu na listę światowego dziedzictwa UNESCO Kościołem Pokoju, która za ponad 2,5 mln zł (2 mln zł to dofinansowanie z UE) utworzyła szlak epitafiów i zrewitalizowała przykościelny cmentarz.

A historia powstania Kościoła Pokoju w Świdnicy jest szczególna. Cesarz Ferdynand III Habsburg w geście tolerancji pozwolił ewangelikom wzniesić po jednej świątyni w Świdnicy, Głogowie i Jaworze, ale postawił takie warunki, że w praktyce było to niemożliwe. Otóż budowie miały stać poza granicami miasta, nie mogły mieć wież i dzwonnicy, a na dodatek można było użyć wyłącznie nietrwałych materiałów, takich jak glina, piasek, drewno. Ukry-

tym zamierzeniem władcy było, by świątynie nie przetrwały próby czasu. Jednakże zaledwie 10 miesięcy po rozpoczęciu prac w świdnickim kościele została odprawiona pierwsza msza święta. Obiekt stoi do dziś i został uznany za jeden z najważniejszych zabytków na Dolnym Śląsku.

Do tej pory podpisanych zostało ponad 50 umów o dofinansowanie inwestycji związanych z ochroną dolnośląskich zabytków.

[www.rpo.dolnoslask.pl](http://www.rpo.dolnoslask.pl)

**Dolnośląskie  
POSZERZAMY  
PERSPEKTYWĘ**

# Tokarczuk na fali? - stan po Noblu

10 grudnia 2019 roku. W Sztokholmie święto polskiej literatury. Na Gali Noblowskiej Olga Tokarczuk odbiera nagrodę literacką najwyższej próby. W Jeleniej Górze puls tej fali różnie odczuwamy.

## Puls na ulicy ledwo słyszalny

Krótką uliczną sondą na głównej ulicy Jeleniej Góry w samo południe. Bez szczególnego doboru respondentów. Pytania do każdego przechodnia, którego spotkałam. Nie ma wątpliwości, o Oldze Tokarczuk słyszeli wszyscy: starzy i młodzi, z siatkami w rękach i modnymi plecaczkami. Gorzej ze znajomością jej książek.

„Nie czytałam, bo mam siódmkę dzieci, pracuję, nie mam czasu na czytanie książek”. „Nie, nie czytam”. „Nie miałam do czynienia”. „Nigdy nie zainteresowały mnie na tyle, aby po nie sięgnąć”. „Nobel zachęca do czytania, ale trzeba znaleźć czas”. „Niestety, nie czytałam”. „Nie czytałam, choć słyszałam o naszej noblistce. Jak na ogół dzieje się w naszym kraju, jest hejtowana przez polityków. To zadziwiające. Jest Polką i powinniśmy być dumni z naszej rodaczki”. „Nie, nie, nie”. „Nie mam żadnego pojęcia, o co chodzi”. „Nie”. „Wypożyczyłam, ale nie doczytałam do końca. Chyba trafiłam na złą pozycję”. „Kiedyś czytałam? - nie, jednak nie”. „Nie czytałam i nie zamierzam. Nie interesuje mnie ta tematyka”. „Jeszcze nie czytałam. Ale zamierzam: kupię „Prawiek i inne czasy”. „Czytałem, i to dużo pozycji, ale nie mam czasu porozmawiać”.

Na 15 rozmówców trafił się jeden stały czytelnik książek Tokarczuk, jedna niedoczytana książka i jedna osoba w gotowości do przeczytania lektury. Puls Tokarczuk na ulicy ledwo słyszalny. Nie ma co ryzykować. Sondować falę Tokarczuk po Noblu trzeba tam, gdzie jest większa szansa na czytelnictwo.

## Czytelnicy a Tokarczuk

Personel księgarni Empik nie kryje, że przed Noblem sprzedaż książek Tokarczuk można określić mianem: „znikoma”.

- W momencie, kiedy Olga Tokarczuk dostała nagrodę Nike, był boom na „Księgi Jakubowe”. A w dniu ogłoszenia Nagrody Nobla wykupiono z księgarni wszystkie jej książki. Tytuł był już nieważny. Ale teraz fala opadła, choć mamy dużo pozycji Olgi Tokarczuk - Kasia i Nikola z działu sprzedaży w Empiku opowiadają o reakcjach klientów tuż po werdykcie.

- Przychodzili do księgarni, komentowali. Pamiętam szczęśliwą panią, która godzinę po ogłoszeniu Nagrody Nobla zadzwoniła do nas i zarezerwowała wszystkie dostępne pozycje. Ale więcej głosów jeleniogórczan było przeciwnych nagrodzie, zwłaszcza przez „Księgi Jakubowe”, odbierane jako głos polityczny.

Kolejny ślad Tokarczukofali prowadzi do szkolnej biblioteki. Gdzie, jak nie tam znajdzie fanów książek Olgi Tokarczuk?

Po ogłoszeniu werdyktu noblowskiego Małgorzata Cias z biblioteki w jeleniogórczkim „Żeromie” odnotowała umiarkowane zainteresowanie uczniów, zaciekawionych literaturą Tokarczuk. Biblioteka szkolna dokupiła brakujące pozycje, pojedyncze egzemplarze książek tej autorki są w nieustannym obiegu.

- Fala zapytań trwała może tydzień. Nie było takiego boomu, żeby drzwi do biblioteki się nie zamykały - relacjonuje bibliotekarka.

Najpewniej poszukać dorosłych miłośników czytania książek. W Książnicy Karkonoskiej kierownik wypożyczalni, Tomasz Jaskułowski, o książkach Olgi



- Jest ciekawość kim jest pani Tokarczuk, co i jak pisze - mówi Tomasz Jaskułowski z Książnicy Karkonoskiej.



Nowiny Jeleniogórczkie na fali Tokarczuk były lata wcześniej niż Gala Noblowska. W 2005 roku pisałam o „Czytaniu Olgi Tokarczuk” w Kamiennie Górze. Na schodach Urzędu Miejskiego, w kultowym barze mlecznym, bibliotece, na korytarzu przychodni lekarskiej w kawiarni Lotos licealiści „ubrani” w postaci z książek Tokarczuk czytali fragmenty jej powieści. Pojawiła się sama autorka. Zjadła kultowy tort z muchomorem, podpisywała czytelnikom swoje książki i... papierowe tacki. Wydarzenie przygotował Dom Trzech Kultur w Niedamirowie i kamiennogórczkie Centrum Kultury. Nie było to jedyne spotkanie twórców niedamirowskiej Parady z Olgą Tokarczuk. Zdjęcie walizki Olgi Tokarczuk (obok) przypomina instalację Beaty Justy „Z walizki wzięte”. Walizki podróżne pojawiły się tam jako metafora ludzkiej egzystencji, w wymiarze fizycznym i transcendentnym. W tym ta pokazana na zdjęciu, przywieziona i wypełniona przedmiotami przez Olgę Tokarczuk. Na pomysł zbierania walizek przez mieszkańców regionu gospodarze Domu Trzech Kultur wpadli podczas realizacji projektu „Dworzec Europy”. Instalacja miała opowiadać „o nas i regionie, w kontekście historycznym, społecznym i artystycznym”. Szczęśliwcy, którzy wzięli wówczas udział w „literackim śniadaniu z Olgą Tokarczuk” w Niedamirowie, nie przypuszczali, że piją herbatę i rozmawiają o Czasie z przyszłą noblistką.

Tokarczuk opowiadać może słowami i liczbami.

- W zbiorach Książnicy znajdują się wszystkie książki Olgi Tokarczuk (poza zbiorem poezji „Miasto w lustrach”). Wypożyczalnia dysponuje 49 egzemplarzami (do tego jeszcze siedem tytułów z dorobku noblistki jest dostępnych w formie audiobooków). Od momentu przyznania Oldze Tokarczuk Literackiej Nagrody Nobla jej książki wypożyczyło (dane dotyczą Wypożyczalni przy ul. Bankowej) ponad 100 osób. Dzisiaj,

czwartego grudnia, w wypożyczalni nie jest dostępny żaden tytuł, wszystkie pozycje są wypożyczone, czytelnicy nadal są bardzo zainteresowani jej twórczością i dokonują zamówień jej książek.

Tak brzmi raport w pigułce. Tomasz Jaskułowski w rozmowie podkreśla duży wzrost zainteresowania twórczością Olgi Tokarczuk:

- Jest boom. Czytelnicy wypożyczają, cokolwiek pani Tokarczuk jest dostępne na półce. Wszyscy czytają, bez względu na wiek, płeć. Jest ciekawość, kim jest pani Tokarczuk, co pisze i jak pisze

- podkreśla kierownik wypożyczalni. Osobiście, najbardziej ceni „Księgi Jakubowe”. - Monumentalne dzieło, wielopłaszczyznowa powieść, w której jest magia, sporo historii, zagadnienia społeczne. Jak każda książka pani Tokarczuk, to wymagająca lektura, ale w zamian za poświęcony czas i energię wzbogaca czytelnika na wielu płaszczyznach.

Tomasz Jaskułowski nie ukrywa, że komentarze i reakcje czytelników po lekturze książek są różne:

- Czasem literatura jest włączana w dyskurs polityczny. To, niestety, rzutuje na

odbiór dzieła. My, bibliotekarze, uważamy, że literatura to osobna sfera życia.

Może lepiej nie sondować już fal Tokarczuk w kolejnych miejscach i środowiskach. Może lepiej zostawić przestrzeń na osobiste spotkanie z książkami Olgi Tokarczuk. Może lepiej zatrzymać się na zdaniu bibliotekarza: „Jest ciekawość, kim jest pani Tokarczuk, co i jak pisze”. Bez wsluchiwania się w puls ulicy i obiegowe komentarze.

Tekst i zdjęcia: Małgorzata Potoczak-Pełczyńska

## Pytania do Katarzyny Dobrzańskiej, polonistki w jeleniogórczkim „Żeromie”

- Przed 10 października 2019 r., dniem ogłoszenia laureatów Literackiej Nagrody Nobla, książki Olgi Tokarczuk były czytane w szkole?

- Olga Tokarczuk jako autorka lektur szkolnych istnieje od niedawna. W sugestjach lektur pojawiło się opowiadanie związane ze stanem wojennym pt. „Profesor Andrews w Warszawie”. Ale polecałymi i czytaliśmy w szkole „Prawiek i inne czasy”. Mówię o grupie uczniów, którzy w ogóle czytają. Bo z tym jest największy kłopot. Jeśli komuś się zdarzyło jednak przeczytać Olgę Tokarczuk, powodowało to dalsze zainteresowanie. „Podróż ludzi Księgi”, opowiadanie „Szafa”... - książki te nie

były masowo czytane, a sugerowane, czy omawiane w kontekście.

- Nobel zmienił coś w tym temacie?

- Mnie, jako polonistkę, wydawało się, że to będzie wydarzenie wielkie. Nie było. Bardzo cenię Olgę Tokarczuk - pisarkę. Jest przy tym cudowną osobą, niesamowicie otwartą, niemal na wyciągnięcie ręki. Mieszka niedaleko, w Nowej Rudzie zorganizowała Festiwal Góry Literatury, bywała w Miedziance, można ją spotkać we Wrocławiu. Wydawało się, że to będzie święto Dolnego Śląska. Reakcja była, euforii nie było. Pewnie, że w każdej klasie pojawiła się lekcja na ten temat, w bibliotece szkolnej wystawiono książki. Na pewno w lekturze uwzględnimy Olgę Tokarczuk. Choć, jak

to powiedziała Szymborska, dla autora to „noblowska katastrofa”. Autor staje się nagle osobą nobliwą, powszechnie szanowaną, którą trzeba znać, o której trzeba mówić. I którą się wciąga na piedestał. A tego, żeby ją ubrać, Oldze Tokarczuk nie życzymy. Jest zbyt ciekawą, barwną, odważną osobą. Sensownie wykorzystuje swoją pozycję, żeby powiedzieć też o tym, że autor nie jest znikąd. Jest reprezentantem jakiejś społeczności. I sprawy tej społeczności są dla niej ważne.

- Można się spodziewać lektury Tokarczuk w rozszerzonym zakresie w szkole?

- Należy mieć świadomość, że o pisarzach XX i XXI wieku, tym

momencie w literaturze, mówi się w szkole na samym końcu w układzie chronologicznym. W chwili, kiedy uczniowie myślą w kategoriach: „Czy to mi się przyda do matury?”. I to jest ta wielka katastrofa majowa zwana maturą. Mówię o tym z wielkim bólem. Bo lektura powinna dawać satysfakcję intelektualną. Nie tylko Nobel dla Olgi Tokarczuk, także Nike dla Szczygła, wyróżnienie za najlepsze tłumaczenie anglojęzyczne dla „Pana Tadeusza” to święta dla naszej literatury. Wspaniały znak, że literatura ma się świetnie. Dobrze się myśli literaturą. To są wielkie teksty, które się sprawdzają. Pytanie, czy i na ile my jako

społeczność ludzi czytających z tej wielkiej kultury na własne życzenie się wyautowaliśmy.

- Nie jest to głos optymistyczny.

- Zmienił się świat. Zmieniła się szkoła. Zmienił się młody odbiorca. Świat komercji, w którym młody człowiek funkcjonuje, powoduje, że kultura ma być rozrywką. Lekka, łatwa i przyjemna. Ale na pewno dla tych, którzy czytają książki, 10 grudnia 2019 r. będzie świętem. Bo za Norwidem można powiedzieć: „Nie miecz, nie tarcza - bronią języka, lecz arcydzieła”. Dobrze, gdybyśmy w świadomości społecznej Europy zaistnieli jako społeczność, która wydała Olgę Tokarczuk. MPP



## Nie przegap

### JELEŃ GÓRA

Wernisaż wystawy **Malwina Hajduk „Dobre duchy”** odbędzie się **10 grudnia** o godz. 17.00 w Książnicy Karkonoskiej. „Dobre duchy” to wystawa ilustracji, które powstały z fascynacji dorobkiem kulturowym Dolnego Śląska. Prezentowane grafiki pochodzą z książki „Jak Duch Gór został nazwany Liczyrzepą i inne historie”, która jest efektem dyplomu artystki, zrealizowanego pod opieką Tomasza Brody na wrocławskiej ASP w 2016 roku.

W DKF Klaps w JCK wieczór z **Wojciechem Smarzewskim**. **10 grudnia** o godz. 18.00 obejrzy film „Małżowina” oraz spotkanie się z reżyserem.

**Koncert bożonarodzeniowy** w Filharmonii Dolnośląskiej odbędzie się **13 grudnia** o godz. 19.00. Wystąpią: **Jan Miłosz Zarzycki** – dyrygent oraz **Orkiestra Symfoniczna Filharmonii Dolnośląskiej**. W programie: Arcangelo Corelli – Concerto grosso g-moll op. 6 nr 8 **Bożonarodzeniowy**, Pietro Antonio Locatelli – Concerto grosso f-moll op. 1 nr 8 **Bożonarodzeniowy**, Piotr Czajkowski – I Symfonia g-moll **Zimowe marzenia** op. 13.

Świąteczny pokaz **Małej Akademii Baletu** obejrzy **16 grudnia** o godz. 16.00 w Osiedlowym Domu Kultury w Jeleniej Górze, ul. Komedy Trzcienieckiego 12. Wystąpią wszystkie grupy dziecięce, prezentując podstawy tańca baletowego oraz krótką choreografię.

**XIV Integracyjna Wigilia Literacka** – spotkanie z cyklu „Ars poetica” odbędzie się **16 grudnia** o godz. 17.00 w ODK, ul. Krzysztofa Komedy-Trzcienieckiego 12. Spotkanie połączone jest z promocją książki „W imię wielkiej nadziei” **Anny Boruty-Lechowicz**. Przewidziany otwarty konkurs jednego wiersza pod hasłem „**Pojednanie**”.

Koncert świąteczny uczniów i pedagogów **Państwowej Szkoły Muzycznej I i II st. im. S. Moniuszki** zabrzmi **17 grudnia** o godz. 17.00 w Filharmonii Dolnośląskiej.

W DKF Klaps w JCK **17 grudnia** o godz. 18.00 obejrzy film „Amazing Grace: **Aretha Franklin (Amazing Grace)**”, reż. Sydney Pollack, Alan Elliott.

Udostępnienie nowej wystawy pt. „**Orient**” odbędzie się **18 grudnia** o godz. 16.30 w Muzeum Przyrodniczym. Jest to największa jak dotychczas diorama przygotowana w Muzeum Przyrodniczym. Jedyna tego typu w Polsce i Europie Środkowej, przedstawiająca „Orient”. Autorstwa Działu Konserwatorsko - Preparatorskiego w składzie: Tomasz Sokołowski i Katarzyna Kielijańska.

**Koncert bożonarodzeniowy** w ODK zaplanowano **18 grudnia** o godz. 17.30. Wystąpią uczestnicy dziecięco-młodzieżowego studia wokalnego Osiedlowego Domu Kultury.

**Beata Rybotycka i Jacek Wójcicki** wystąpią w koncercie świątecznym „**Widzialność marzeń**” **18 grudnia** o godz. 19.00 w Teatrze im. Cypriana Kamila Norwida. Ten muzyczny spektakl zabierze publiczność w sentymentalną podróż przez liryczno-muzyczny krajobraz „piwnicznych” kompozytorów: Zygmunta Koniecznego, Jana Kantego Pawлуskiewicza, Zbigniewa Preisnera, Andrzeja Zarzyckiego i wielu innych. Artystom towarzyszyć będzie zespół wybitnych muzyków: **Konrad Mastyło** (fortepian), **Michał Braszak** (kontrabas), **Michał Chytrzyński** (skrzypce).

Spektakl grupy STA-ART JCK, „**8 Dzień Tygodnia**” w reż. **Łukasza Dudy** obejrzy **19 grudnia** o godz. 18.00 w JCK. Obsada - Julia Byszkowska, Błażej Dobiecki, Robert Kurek, Paulina Łobocka, Jagoda Małąg, Monika Mielniczuk, Konstancja Missa, Miriam Olek, Wiktoria Ostrowska, Karol Paciejewski, Monika Załupska, Maciej Zawodny.

„**Świeć gwiazdko, świeć...**” koncert świąteczny odbędzie się **19 grudnia** o godz. 19.00 w Zdrojowym Teatrze Animacji. Wystąpi zespół Vocalis w składzie: **Joanna Moryc** – sopran, **Anna Skóra** – sopran, **Róża Wysocka** – fortepian. W programie najpiękniejsze kolędy polskie, pastorałki i melodie z całego świata.

Wystawa **Rafała Boettnera-Lubowskiego** zostanie otwarta **20 grudnia** o godz. 17.00 w BWA. Autor prezentacji to rzeźbiarz, artysta sztuk wizualnych. Zajmuje się działalnością z dziedziny teorii, krytyki i promocji sztuki. Na wystawie zaprezentowane zostaną refleksyjne realizacje przestrzenne, które konfrontowane będą z tekstami oraz z cytatami.

„**Publiczność zwymyślana**” to tytuł premierowego spektaklu **Teatru Osób Uzależnionych „Karawana”**, który obejrzy **20 grudnia** o godz. 18.00 w MDK Muflon. Spektakl oparty jest na sztuce noblisty Petera Handke „Publiczność zwymyślana”, który uświetni jubileusz 10-lecia powstania teatru.

### BOLESŁAWIEC

Wernisaż fotografii **Mirosława Machalskiego** **13 grudnia** o godz. 18.00 w CIK „Orzeł”.

„**Secondhand**” – premiera spektaklu **Teatru Budka Telefoniczna** zaplanowana jest na **13 grudnia** o godz. 19.00 w Teatrze Starym.

**Bolesławiecka Gwiazdka Życzliwości** odbędzie się **20 grudnia** o godz. 14.00 w rynku. W programie m.in. parada pomocników św. Mikołaja, występy pracowników artystycznych BOK-MCC wspólnie z żołnierzami U.S. Army, wspólna Wigilia mieszkańców Bolesławca oraz oplatkowe spotkanie z prezydentem miasta.

### KARPACZ

Spektakl „**Pomoc Domowa**” obejrzy **14 grudnia** o godz. 20.00 na scenie w Hotelu Gołębiwski. Jest to wystawiana kilkadziesiąt tysięcy razy farsa, uznana za czołówkę najzabawniejszych przedstawień polskich i światowych scen.

**Sylwester na deptaku** rozpocznie się **31 grudnia** o godz. 21.00. Za konsolą **DJ Vlodecky**. Na scenie **Sabina SAGO**. Impreza potrwa do godz. 2.00 w nocy.

### LUBAŃ

**11 grudnia** o godz. 15.30 grupa teatralna działająca przy Uniwersytecie Trzeciego Wieku zaprasza do MDK na premierę przedstawienia kabaretowego „**Leci Kabarecik**”.

### ŁOMNICA

Na **kiermasz adwentowy** można wybrać się **14 i 15 grudnia** do pałacu i folwarku. To największy z łomnickich kiermaszów, na którym liczna grupa wystawców oferuje bogaty wybór oryginalnych wyrobów – idealnych prezentów dla najbliższych pod choinkę.

### ŚWIERADÓW ZDRÓJ

**Bożonarodzeniowy Izerski Jarmark Rękodziela i Sztuk Wszelakich** odbędzie się **21 grudnia** o godz. 10.00 w Hali Spacerowej i na górnym tarasie Domu Zdrojowego w Świeradowie-Zdroju. Będą wystawcy z przepięknymi przedmiotami, pysznymi swojskimi wyrobami, całą halę wypełnią aromaty pieczonych ciast, pierników, swojskich wędlin i grzanego wina. Klimat jarmarku wzbogaci muzyka na żywo i jasełka.

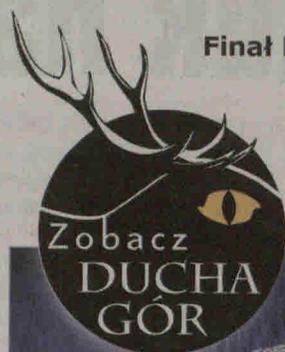
### ZGORZELEC

Od **6 do 22 grudnia** w Gorlitz na **Śląskim Jarmarku Bożonarodzeniowym** kulinarne specjalności z regionu oraz pamiątki rękodzielnicze zaprezentuje ponad 100 wystawców, handlarzy i gastronomów z Polski, Czech i Niemiec. Na scenie jarmarku prezentowany będzie bogaty program muzyczny, od chórów, orkiestr dętych, przez świąteczny jazz aż do wspólnego śpiewania i kolędowania.

**Koncert Zgorzeleckiej Orkiestry Mandolinistów im. Tadeusza Grudzińskiego** zaplanowano **15 grudnia** w hali Centrum Sportowo-Rekreacyjnego przy ul. Maratońskiej w Zgorzelcu, początek godz. 17.30. Bilety w cenie 30 zł. Gwiazdą wieczoru będzie **Magda Steczkowska**, która przyjedzie do Zgorzelca ze specjalnym, bożonarodzeniowym repertuarem. Magda Steczkowska to wokalistka, autorka tekstów, która na swoim koncercie ma 4 solowe płyty. We wrześniu 2018 r. ukazał się jej piąty album z najpiękniejszymi piosenkami z polskich seriali, zatytułowany „SerialLove”.

### ALKA

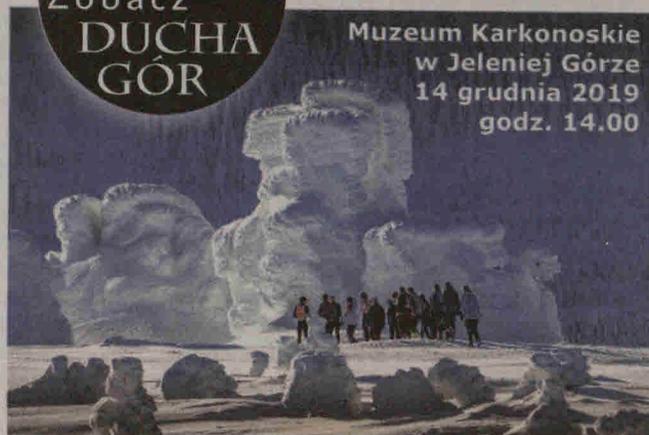
Więcej imprez (ze szczegółami), na które warto się wybrać w zakładce Kalendarz imprez na [www.nj24.pl](http://www.nj24.pl).



### Finał konkursu fotograficznego

Ceremonia wręczenia nagród laureatom

Otwarcie wystawy pokonkursowej



Muzeum Karkonoskie w Jeleniej Górze  
**14 grudnia 2019**  
godz. 14.00

Czas na rozstrzygnięcie konkursu fotograficznego **Zobacz Ducha Gór 2019**. Już w najbliższą sobotę, **14 grudnia**, o godz. 14.00 w Muzeum Karkonoskim w Jeleniej Górze uroczyste wręczenie nagród laureatom oraz otwarcie pokonkursowej wystawy. **Gościwie zapraszamy na to wydarzenie!**

Konkurs, którego celem jest utrwalanie, prezentowanie i promowanie wszelkich bogactw oraz atrakcji turystycznych całego naszego regionu, a także promocja sztuki fotografowania i aktywnego wypoczynku, organizuje Fundacja Nowin Jeleniogórskich wspólnie z Nowinami Jeleniogórskimi, przy wsparciu wielu instytucji, organizacji oraz władz samorządowych.

Tegoroczna edycja konkursu była już piątą w jego historii i okazała się rekordową pod względem zainteresowania uczestników. Jurorzy oceniali blisko 300 prac (w tym zestawy wielozdjęciowe) 51 autorów!

Na pokonkursowej wystawie, którą oglądać będzie można w jeleniogórskim Muzeum Karkonoskim od 14 grudnia 2019 r. do 12 stycznia 2020 r., zaprezentowanych zostanie ponad 70 prac 19 autorów. Laureatów konkursowych nagród poznamy podczas sobotniej uroczystości. Dziś zdradzić możemy tylko, że jurorzy przyznali aż sześć nagród głównych, cztery nagrody specjalne oraz sześć wyróżnień.

Relację z finałowego wydarzenia oraz listę laureatów konkursu opublikujemy w Nowinach Jeleniogórskich z 17 grudnia 2019 r. Nagrodzone prace zaprezentujemy natomiast na stronach Kompas Górskiego na zimę 2019/2020, który będzie dodatkiem specjalnym do tego samego wydania NJ (Nr 51/2019). Później obejrzyć je będzie można także na portalu internetowym [www.nj24.pl](http://www.nj24.pl).

Największy zestaw najlepszych prac zaprezentowany zostanie na pokonkursowej wystawie, którą warto obejrzyć. Przyjdźcie. Zobaczą Ducha Gór!

Daniel Antosik

## Jeleniogórski Jarmark Bożonarodzeniowy

PLAC RATUSZOWY  
13 - 15 grudnia 2019

MIKOŁAJOWE WESOŁE MIASTECZKO  
ŚWIĄTECZNA RESTAURACJA Z GRZANECM  
WYSTAWA SÓPKI BOŻONARODZENIOWYCH  
WARSZTATY ŚWIĄTECZNE DLA CAŁYCH RODZIN W OGRZEWANEJ HALI  
POKAZY POLSKIEGO I CZESKIEGO RZEŃBIENIA  
CUDA I PYSZNOŚCI NA ŚWIĄTECZNYCH STRAGANACH  
BAJECZNE DEKORACJE PLACU RATUSZOWEGO  
AKCJA „GODNE DZIECIŃSTWO ZOSTAŃ Z NAMI ŚW. MIKOŁAJEM”  
KONCERTOWE KOŁĘDOWANIE  
BETLEJEŃSKIE ŚWIĄTECZNO-POKROJU  
ŚWIĄTECZNE MIĄSIECZKO RUCHU DROGOWEGO  
CERAMIKA NA ŚWIEŻA / PIEC PIENIĘCZOWY  
ŚWIĄTECZNE SPOTKANIE JELEŃGÓRZAN

Hej oad, hej!  
Cada, cada, przybývájcie mieszkańcy Jeleniej Góry i okolic!

www.jck.pl

organizatorzy / partnerzy / mecenaszi:

Muzeum Karkonoskie, Dolny Śląsk, Nowiny Jeleniogórskie, BNP Paribas, Powiat Jeleniogórski, Karpacz, Stowarzyszenie Jeleniogórska Strefa Fotografii, Samotnia, Jelenia Góra, Szklarska Poręba, Jaremen Press, Palac Woianów, Galeria Złoty Młyn.

# TELEWIDZ

11 GRUDNIA  
ŚRODA

## TVP 1

05.45 Jaka to melodia?  
06.20 Przysięga (68) - telenowela, Turcja  
07.10 Elif (625) - serial obyczaj., Turcja  
08.00 Wiadomości, Pogoda - inf.  
08.15 Kwadrans polityczny - public.  
08.40 Korona królów (299) - telen. hist.  
09.20 Ranczo 6 (72) - serial obyczaj., Pol.  
10.15 Komisarz Alex 6 (67) - serial, Pol.  
11.05 Ojciec Mateusz 18 (235) - serial  
12.00 Wiad., Agrobiznes, Agropogoda  
12.40 Rok w ogrodzie extra - magazyn  
12.50 Attenborough i morski smok - film dokumentalny, 2018  
14.00 Elif (626) - serial obyczaj., Turcja  
15.00 Wiadomości, Pogoda, Alarm!  
15.35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej  
16.05 Przysięga (69) - telenowela, Turcja  
17.00 Telexpress, Pogoda - inf.  
17.25 Jaka to melodia?  
18.00 Klan (3571) - telenowela, Polska  
18.30 Korona królów (300) - telen. hist.

## DOKUMENT



23.10 Moja Solidarność (1/2)  
18.55 Jeden z dziesięciu - teleturniej  
19.25 Sport, Wiad., Pogoda, Alarm!  
20.25 Leśniczówka (172) - telen., Polska  
20.55 Piłka nożna: Liga Mistrzów - mecz: FC Bayern Monachium - Tottenham Hotspur FC  
23.10 Moja Solidarność (1/2) dokument fabularyzowany, Polska 2019  
00.10 SEAL Team - komando Foki (14)  
00.55 Kompania X 2 (6/10) - serial

## TV PULS

06.00 112 - na każde wezwanie (22, 23)  
07.00 Kobra - oddział specjalny (6); Nieczysta gra 08.00 Lombard. Życie pod zastaw 2 (80) 09.00 Rodzinny interes (10); Wyjazd integracyjny 10.00 Zakładniczka duchów 4 (81, 82) 12.00 Kobra - oddział specjalny (6, 7); Nieczysta gra: Wybuch 14.00 Agenci NCIS: Los Angeles 9 (13) 15.00 Lombard. Życie pod zastaw 2 (81) 16.00 Rodzinny interes (10, 11) 18.00 Lombard. Życie pod zastaw 4 (158, 159) 20.00 Tokarew. Zabójca z przeszłości - dramat, USA/Fr 2014 21.55 Gwiezdne wojny: Część 5 - Imperium kontraatakuję - film SF, USA 1980 00.20 Czas wymierania - thriller, Hiszp./USA/Węgry/Fr 2015 02.30 Górka Dolna 3 (6) 03.55 Zobacz to! Tak jest świat 4 04.45 Dyzur 3 (35, 36)

## TVP INFO

06.45 Serwis Info 06.50 Wstaje dzień 07.00 Serwis Info 07.12 Jedziemy 07.50 Agrobiznes 07.55 Agropogoda 08.00 Jedziemy dalej 08.15 Serwis Info 08.18 Minęła osma 09.00 Serwis Info 09.11 Minęła dziesiąta 10.00 Serwis Info, Pogoda Info 14.59 Serwis Info 15.29 Info dzień 15.54 Pogoda Info 15.59 Info dzień 17.00 Telexpress 17.15 Telexpress Extra 17.32 O co chodzi 18.00 Panorama 18.20 Panorama opinii 18.37 O tym się mówi 19.30 Wiadomości 19.58 Gość „Wiadomości” 20.13 Minęła dwudziesta 21.00 Nie da się ukryć 21.28 Flesz Info Wieczór 21.40 Studio LOTTO 21.49 W tyle wizji 22.31 W tyle wizji extra 23.00 INFO wieczer 23.30 W akcji 23.55 Serwis Info, Pogoda Info

## POLSAT SPORT NEWS

06.00 Piłka nożna: Liga holenderska 08.00 Sport flesz 08.07 Siatkówka mężczyzn: Liga włoska 10.00 Sport flesz 10.07 Hokej: Liga Mistrzów - rewanżowy mecz ćwierćfinałowy: EHC Biel Bienna - Frolunda Indians 12.00 Sport flesz 12.07 Piłka nożna: Liga czeska mecz: FC Slovan Liberec - SK Slavia Praga 14.30 Koszykówka mężczyzn: Energa Basket Liga - mecz: PGE Spójnia Starogard - Stelmet Enea BC Zielona Góra 17.00 Hokej: Liga Mistrzów - rewanżowy mecz ćwierćfinałowy: EV Zug - Mountfield HK 19.10 Hokej: Liga Mistrzów - rewanżowy mecz ćwierćfinałowy: EHC Red Bull München - Djurgarden Stockholm 21.20 Piłka nożna: Liga holenderska - mecz: AFC Ajax - Willem II 23.30 Siatkówka mężczyzn: Liga włoska 01.00 Sporty walki

## TVP 2

04.40 Koło fortuny - teleturniej, Polska  
05.20 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (151) - serial  
06.10 Pozyteczni.pl - magazyn  
06.40 Familiada - teleturniej  
07.15 Pytanie na śniadanie - magazyn  
11.25 Rodzinka.pl (52) - serial kom., Pol.  
11.55 Barwy szczęścia (2153) - serial  
12.30 Koło fortuny - teleturniej, Polska  
13.05 Teściowie i synowe. Kto tu rządzi?  
13.35 Gotowi do gotowania. Start!  
14.10 M jak miłość (1477) - serial, Pol.  
15.10 Doktor Kleist - lekarz rodzinny (27)  
16.00 Koło fortuny - teleturniej, Polska  
16.35 Familiada - teleturniej  
17.10 Wzięcie miłości (200) - telen.  
18.00 Panorama, Pogoda program inf.  
18.30 Gotowi do gotowania. Start!  
18.55 Teściowie i synowe. Kto tu rządzi?  
19.30 Barwy szczęścia (2153) - serial  
20.05 Barwy szczęścia (2154) - serial

## KOMEDIODRAMAT



22.35 Zawsze tylko ty  
20.35 Kulisy seriali „Na dobre i na złe” i „Na sygnale” - cykl felietonów  
20.50 Na dobre i na złe (760) - serial  
21.55 Na sygnale (251) - serial, Polska  
22.35 Zawsze tylko ty - komediodramat, USA 2009, reż. Richard Loncraine  
00.30 Świat bez tajemnic: Braciszek Karel - film dok., Polska/Czechy 2016  
01.40 Officer (1/13) - serial sensac., Pol.  
02.45 Moje pieczone kurczaki - obycz.

## PULS 2

09.25 Bob Budowniczy 20 (76) 09.35 Psi Patrol 3 (12) 10.00 Marta mówi 2 (16) 10.30 Monchichi (51) 10.40 Baranek Shaun (18) 10.55 Przylut mnie 2 (6, 7) 11.05 Moonzy (15) 11.25 Bing (71, 72) 11.45 Molang 2 (25, 26, 27) 12.00 Gumisie (12, 13) 13.00 Psi Patrol 3 (13) 13.35 Alvin!!! I wiewiórki 3 (1, 2) 14.10 Mustang: Duch Wolności (8, 9) 15.00 Miraculous: Biedronka i Czarny Kot (35, 36) 16.10 Jeźdźcy smoków: Na końcu świata (26) 16.35 Jeźdźcy smoków (1) 17.00 Fineasz i Ferb 3 (6, 7) 18.00 Pingwiny z Madagaskaru (14, 16) 19.00 Dzieciaki rządzą: Znowu w grze (10, 11) 20.00 Lombard. Życie pod zastaw 4 (148, 149) 22.00 Zabójcze umysły 7 (159, 160) 23.50 Wstydlive choroby: nietypowe przypadki (7)

## FOKUS TV

06.00 Wehikul czasu 06.05 Redakcja Dział Śledczy (29) 07.05 Wehikul czasu 07.25 Niebezpieczeństwo nadchodzi (8) 07.45 Mordercze przemyślenia (16) 08.40 Działalność albo gin! (8) 09.15 Dziwne oblicza wojny (5) 10.20 Gwiazdy lombardu 11.00 Starożytni kosmici (4) 12.15 Kowboje oceanów (4) 12.55 Patrol Tatr 14.10 Gwiazdy lombardu 15.25 Wojny magazynowe 16.20 Patrol Tatr 17.00 Kryptonim szef (2, 3) 18.55 Starożytni kosmici (5) 19.45 Premiera: Gwiazdy lombardu 21.00 Patrol Tatr 21.55 Supersamoloty bojowe (1) - film dok., USA 2015 23.00 Fabryka broni (5, 6) 23.55 Starożytni kosmici (13, 14) 01.45 Misja skarb 03.00 OSP. Na ratunek! (6) 04.15 Wspaniały świat wędzarskich przygód (39)

## EUROSPORT 1

06.30 Skoki narciarskie: Zawody PŚ w Niżnym Taglie 08.00 Horse Excellence 08.30 Snooker: Turniej Scottish Open w Glasgow - 2. dzień 10.30 Narciarstwo alpejskie: Zawody PŚ w Beaver Creek - supergigant mężczyzn 11.40 Golf: PGA Tour 12.50 Lekkoatletyka: Maraton Płasków 13.05 Snooker: Turniej Scottish Open w Glasgow - 2. dzień 13.45 Snooker: Turniej Scottish Open w Glasgow - 3. dzień 19.00 Snooker: Turniej Scottish Open w Glasgow - 3. dzień 19.40 Wiadomości 19.45 Snooker: Turniej Scottish Open w Glasgow - 3. dzień 22.00 Snooker: Turniej Scottish Open w Glasgow - 3. dzień 00.00 Wiadomości 00.05 Biegi narciarskie: Zawody PŚ w Lillehammer - bieg łączony kobiet 00.45 Biegi narciarskie: Zawody PŚ w Lillehammer

## POLSAT

04.55 Disco Gramy - muz., Polska 2018  
05.40 Telezakupy TV Okazje - magazyn  
06.00 Nowy dzień - program inf.  
09.00 Malanowski i partnerzy (216, 217)  
10.00 Dzień, który zmienił moje życie (132) - serial paradok., Polska  
11.00 Dlaczego ja? (775) - serial, Polska  
12.00 Gliniarze (326) - serial, Polska  
13.00 Trudne sprawy (822) - serial, Pol.  
14.00 Pierwsza miłość (2971) - serial  
14.45 Dlaczego ja? (908) - serial, Polska  
15.50 Wydarzenia, Pogoda  
16.15 Interwencja - mag. reporterów  
16.30 Na ratunek 112 (251) - serial, Pol.  
17.00 Gliniarze (181) - serial, Polska  
18.00 Pierwsza miłość (2972) - serial  
18.50 Wydarzenia, Sport, Pogoda inf.  
19.30 Świat według Kiepskich (56)  
20.10 Poznaj moich rodziców - komedia, USA 2004, reż. Jay Roach, wyk. Robert De Niro, Ben Stiller, Dustin Hoffman

## KOMEDIA



20.10 Poznaj moich rodziców  
22.45 Ciacho - komedia, Polska 2010, reż. Patryk Vega, Michał „Ozi” Ozierow, wyk. Tomasz Karolak, Paweł Małaszyński, Marcin Bosak, Marta Żmuda Trzbiatowska  
01.10 Scenariusz na miłość - komedia romantyczna, USA 2014, reż. Marc Lawrence, wyk. Marisa Tomei, Hugh Grant, Allison Janney, J.K. Simmons  
03.25 Tajemnice losu - program rozr.

## STOPKŁATKA TV

06.00 Wojny kontenerowe (8) 06.35 Złotopolscy (262, 263) 07.35 Plebania (154, 155) 08.35 Castle (8): Duchy 09.30 Sekrety luksusowych hoteli (8) 20.30 Postępie: historia ludzkości (7) 11.25 Pogodowe Top 10 (7) 12.20 Katastrofy w przestworzach (126, 127) 14.10 Chicago Fire (5, 6) 16.00 Castle (8) 16.55 Nowa Scena Śmiechu 17.55 Wojny kontenerowe (7) 18.25 Lombard Chicago: Wszystko pod zastaw (7) 18.50 Allo, Allo (29, 30) 20.00 Premiera: Za granicą realności - film przyg., Rosja 2018 22.15 Dziwaczny z przemytu - dramat, Kanada/USA 2005 00.10 Wściekły - film krym., Pol. 1979 02.10 Miłość Kropka.pl (1, 2) 04.20 Pozdrowienia z San Francisco - etiuda film., Fr 2016 04.50 TV Okazje 05.59 Zakończenie

## TVP 3

12.15 Co niesie dzień 12.30 Gra słów. Krzyżówka 13.00 Spotkania w świecie ciższy 13.35 Agrobiznes 13.55 Agropogoda 14.00 Program lokalny 15.05 Wspaniałe stulecie: Sultanka Kösem - Murat IV (165) 15.50 Szlakiem miejsc niezwykłych: Pomniki historii 16.00 Telekurier 16.25 Pogoda 16.30 Kryminalna siódemka 16.45 Dziennik regionów - tematy dnia 17.00 1200 muzeów 17.30 Program lokalny 20.00 Korona królów (300) 20.30 Nóżem i widelcem 20.45 Słodka kuchnia Pszczółek 21.00 Twój wybór 21.30 Program lokalny 22.00 Dziennik regionów 22.20 Echo dnia 22.40 Pogoda 22.45 Kryminalna siódemka 23.00 Alarm 23.20 W tyle wizji 00.00 W tyle wizji extra

## TVP SPORT

05.30 Sportowy wieczór 06.00 Snooker: Champion of Champions - mecz finałowy: Neil Robertson - Judd Trump 07.55 Piłka ręczna mężczyzn: PGNiG Superliga - mecz: NMC Górniki Zabrze - PGE Vive Kielce 09.40 Formuła 1: GP Abu Zabi - podsumowanie 10.50 Pelnospawni 11.25 Retro TVP Sport 13.40 Piłka nożna: Puchar Włoch - podsumowanie 4. rundy 15.50 Coppa Italia 16.25 Legia TV 16.55 Lech TV 17.30 Piłka ręczna mężczyzn: PGNiG Superliga - studio 17.55 Piłka ręczna mężczyzn: PGNiG Superliga - mecz: KS SPR Chrobry Głogów - MKS Zagłębie Lubin 20.05 Piłka nożna: Liga Mistrzów - studio 21.05 Piłka nożna: Klubowe MŚ - mecz 1. rundy: Al-Sadd SC - Hienghene Sport 22.55 Piłka nożna: Liga Mistrzów - skróty 00.40 Hokej: NHL - skróty 01.05 Hokej: NHL

## TVN

04.50 Uwaga! - magazyn, Polska  
05.15 Mango - telezakupy  
06.20 Kuchenne rewolucje - rozr.  
07.20 Doradca smaku - magazyn  
07.30 Dzień Dobry TVN - mag., Pol. 2019  
11.00 Ukryta prawda (716) - serial, Pol.  
12.00 Szkoła (461) - serial paradok., Pol.  
13.00 19+ (404, 405) - serial paradok.  
14.00 Ugotowani - kulin. rozr., Pol. 2017  
15.00 Szpital (495) - serial paradok., Pol.  
16.00 Szkoła (462) - serial paradok., Pol.  
17.00 Kuchenne rewolucje - rozr.  
18.00 Ukryta prawda (717) - serial, Pol.  
19.00 Fakty, Sport, Pogoda - inf.  
19.49 Raport smogowy - poznaj kolory powietrza - program informacyjny  
19.50 Uwaga! - magazyn, Polska  
20.10 Doradca smaku: Wątróbka gęsia z jabłkami - magazyn, Polska 2019  
20.15 Na Wspólnej (2992) - serial, Pol.  
20.55 Milionerzy - teleturniej, Pol., 2018

## SENSACYJNY



22.00 Kod Merkury  
21.30 My Way - program rozr., Polska 2019  
22.00 Kod Merkury - film sensacyjny, USA 1998, reż. Harold Becker, wyk. Bruce Willis, Alec Baldwin, Miko Hughes, Chi McBride, Kim Dickens  
00.20 Kości (12) - serial kryminalny, USA  
01.20 Superwizjer - mag. reporterów  
01.55 Uwaga! - magazyn, Polska  
02.20 NOC Magii - interaktywny program rozrywkowy

## TTV HD

08.45 Express, Pogoda 09.00 Fachowcy (20-ost.) 09.45 Googlebox. Przed telewizorem 8 10.45 Express, Pogoda 11.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska (6) 12.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska (366) 12.55 SOS. Ekipy w akcji (27) 13.55 Przyłapani na zdradzie (16) 15.00 Królowe życia 5 (6) 15.45 Express, Pogoda 16.05 Uwaga! 16.25 Defacto G - flesz 16.40 Sędzia Anna Maria Wesołowska (6) 17.45 Express, Pogoda 18.03 Raport smogowy 18.05 Damy i wieśniaczki, Ukraina 5 (6) 19.05 Googlebox 19.45 Express, Pogoda 20.05 Usterka II (12) 20.55 Królowe życia (6) 21.45 Express, Pogoda 22.00 Zamiana żon 23.00 Googlebox. Przed telewizorem II 00.00 Vlogbox. W necie 00.40 Grzesznice

## TVP POLONIA

12.40 Historia jednego obrazu 12.50 Magazyn z Wysp 13.10 Barwy szczęścia (2094) 13.45 O mnie się nie martw 10 (13-ost.) 14.35 Lot do wolności - film dok., Pol. 2019 15.30 Nóżem i widelcem 15.45 Wiadomości 15.55 Korona królów (283) 16.25 Jak to działa? 16.55 A to polski właśnie. 17.00 A to polski właśnie. 17.05 Nela Mała Reporterka 17.20 Historia jednego obrazu 17.30 Telexpress 17.55 Gra słów. Krzyżówka 18.25 Zrób to ze smakiem 18.55 Barwy szczęścia (2094) 19.25 Kierunek Zachód 19.45 Dobranocka 20.00 Wiadomości, Pogoda 20.35 Sport 20.45 Echo serca (2) 21.45 Polonia 24 22.05 Rozmowa Polonii 22.20 Halo Polonia 23.10 Focus on Poland 23.30 Lot do wolności - film dok., Pol. 2019

## POLSAT SPORT

06.00 Trans World Sport - mag sportowy 07.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Asseco Resovia Rzeszów - Jastrzębski Węgiel 09.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Indykpol AZS Olsztyn - MKS Będzin 12.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: GKS Katowice - VERVA Warszawa Orlen Paliwa 14.30 ATP World Tour Uncovered - mag. tenisowy 15.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: PGE Skra Bełchatów - Aluron Virtu CMC Zawiercie 17.30 Siatkówka mężczyzn: Puchar Challenge - mecz: Aluron Virtu CMC Zawiercie - Hebar Pazardzik 20.30 Siatkówka kobiet: Liga Siatkówek Kobiet - mecz: ŁKS Commercecon Łódź - Grupa Azoty Chemik Police 23.00 Piłka nożna: Liga włoska - mecz: SS Lazio - Juventus FC 01.00 Sporty walki

## TV 4

06.00 Anatomia głupoty według Richarda Hammonda (28-30) - serial  
07.30 Anatomia głupoty według Richarda Hammonda (31) - serial  
08.00 Nasz nowy dom - reality show  
09.00 Przekłeta (121) - telen., Meksyk  
10.00 Miłość na zakręcie (1) - serial  
11.30 Miłość na zakręcie (2) - serial  
12.00 Septagon (15) - serial krym., Pol.  
13.00 Septagon (16) - serial krym., Pol.  
14.00 STOP Drogówka - magazyn, Polska  
15.00 Policjantki i Policjanci (566)  
16.00 Sekrety sąsiadów (44) - serial  
16.30 Sekrety sąsiadów (47) - serial  
17.00 Sekrety sąsiadów (52) - serial  
17.30 Sekrety sąsiadów (53) - serial  
18.00 Septagon (90) - serial krym., Pol.  
19.00 Policjantki i Policjanci (567)  
20.00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny (319) - serial krym., Polska

## DRAMAT



21.00 Jarhead: Żołnierz piechoty...  
21.00 Jarhead: Żołnierz piechoty morskiej - dramat wojenny, USA/Niemcy 2005, reż. Sam Mendes  
23.40 Krwawa zemsta - film sensacyjny, USA 2011, reż. Jason Hewitt  
01.30 Czysta chata - magazyn  
02.30 Graffiti - program publicystyczny  
02.40 Disco Polo Life - muz., Polska 2019  
03.40 Top 10 - lista przebojów - muz.  
05.45 Telezakupy TV Okazje - magazyn

## TV 6

06.00 Top 10 - lista przebojów 07.00 MacGyver (99, 100) 09.00 Policjantki i Policjanci (367) 10.00 Detektywi w akcji (56, 57) 12.00 Miódowe lata (72, 27) 13.40 Bumerang (27) 14.15 Transakcje za milion dolarów - Nowy Jork (2, 3) 16.15 Gliniarz i prokurator (42, 43) 18.15 Miódowe lata (36): Fatum, los, przeznaczenie 19.05 Miódowe lata (92): Jedyny w swoim rodzaju 20.00 Galileo 21.00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (36) 22.00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (37) 23.00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny (125) 00.00 Gabinet numer 5 (5) 01.00 Gabinet numer 5 (6) 02.00 Benny Hill 02.40 Top 10 - lista przebojów 03.40 Disco Polo Life 04.40 Disco Polo Life 05.45 Telezakupy TV Okazje

## TVP ROZRYWKA

06.15 Teściowie i synowe. Kto tu rządzi? 06.50 Okrasa lamie przepisy 07.20 Makłowicz w podróży 07.50 Gotowi do gotowania. Start! 08.25 Familiada 08.55 Koło fortuny 09.40 Taka to robota, czyli kabaretywy przegląd zawodów 10.35 Muzeum Polskiej Piosenki 10.50 Święta wojna (264) 11.20 Kabaretywy alfabet Dwójki 11.45 Familiada 12.20 Życie to kabaret 14.25 The Wall. Wygraj matzenia 15.25 Kabaretowa mapa Polski 18.20 Okrasa lamie przepisy 18.55 Makłowicz w podróży 19.25 Gotowi do gotowania. Start! 19.55 Teściowie i synowe. Kto tu rządzi? 20.35 The Wall. Wygraj matzenia 21.35 Latający Klub 2, czyli wieczór kabaretywy 22.30 Rolnik szuka żony 6 (12) 23.30 Najgorszy kucharz

## TVP KULTURA

07.00 Teledyski - muzyka klasyczna 08.00 Informacje kulturalne 08.25 Studio Kultura - rozmowy 08.40 Szalony zegar - film anim., Pol. 2009 09.05 Handlarz cudów - dramat, Pol./Szwecja 2009 11.00 Królowa Bona (2) 12.05 Detektywi na wakacjach (2) 12.40 Wydarzenia aktualne 13.05 Studio Kultura - rozmowy 13.20 Legendy rocka 13.45 Legendy rocka 14.15 Alter 14.55 Sprawa się rypla - komedia, Pol. 1984 16.30 Wrota Europy - dramat, Pol. 1999 18.00 Cecilia Bartoli i przyjaciele - film dok., Szwajc. 2019 19.00 Teledyski 19.30 August Zamojski 19.50 Kłóredy po sztukę 20.00 Informacje kulturalne 20.30 Nasza młodsza siostra - dramat, Jap. 2015 22.45 Pegaz 23.25 Ziemia, planeta ludzi: Papa Joe i Jego lew - film dok., Wlk. Brytania 2016

## TVP HISTORIA

08.50 Historia Polski. Grudzień '70. Interesy władzy - film dok., Pol. 2010 09.55 Sensacje XX wieku 10.30 Ordonka - film dok., Pol. 1993 11.30 Ex Libris 11.55 Rodzina Polanieckich (3) 13.30 Pearl Harbor Oskarżenia (2-ost.) - film dok., Wlk. Brytania 2016 14.30 Stan nieważkości - film dok., Pol. 1994 15.40 Kobiety wolności - film dok., Polska 2019 16.35 Historia Polski: Emigranci '81 - film dok., Pol. 2015 17.40 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii 18.05 Przeczytaj mi tę historię 18.15 Przystanek Historia 18.30 Polska Kronika Filmowa 18.45 Ogniem i mieczem (3) 19.50 Tian'anmen - zakazana pamięć - film dok., Fr. 2009 21.00 Wojna wietnamska (8) 22.00 2 wiodokiem na Wawel 22.35 Operacja „Samum” - dramat, Pol. 1999 00.20 Sensacje XX wieku

## TVN SIEDM

05.00 Szkoła (130/156) - serial, Polska  
06.00 Mango - telezakupy  
07.35 Sędzia Anna Maria Wesołowska (313)  
08.35 Ukryta prawda (502) - serial, Pol.  
09.35 Ukryta prawda (503) - serial, Pol.  
10.35 Big Brother Pobudka 2  
10.40 Sąd rodzinny (4/52) - serial, Pol.  
11.40 Big Brother 2 - reality show  
12.40 Zakochani po uszy (134/140)  
13.10 Szpital (388) - serial paradok., Pol.  
14.10 Big Brother Popołudnie 2  
14.15 Sędzia Anna Maria Wesołowska (314) - serial fab. dok., Polska  
15.15 Ukryta prawda (439) - serial, Pol.  
16.15 Sąd rodzinny (5/52) - serial, Pol.  
17.15 Big Brother Podwieczorek 2  
17.20 SOS. Ekipy w akcji (56/60)  
18.20 Brzydula (67/180) - serial, Polska  
18.55 Brzydula (68/180) - serial, Polska  
19.30 Zakochani po uszy (135/140)  
20.00 Big Brother 2 - reality show

## DRAMAT



21.00 Tajemnica Brokeback Mountain - dramat obyczajowy, USA 2005, reż. Ang Lee, wyk. Heath Ledger, Jake Gyllenhaal, Randy Quaid, Anne Hathaway, Michelle Williams  
23.45 Big Brother Nocą 2 - reality show  
00.20 Ekipa - komedia, USA 2015, reż. Doug Ellin, wyk. Kevin Connolly  
02.35 NOC Magii  
04.55 Zakończenie programu

## TV TRWAM

15.20 Wywiad z dysydem rosyjskim Władimirem Bukowskim 15.50 Ma się rozumieć 16.00 Informacje dnia 16.10 Na zdrowie 16.30 Regal 17.00 Po stronie prawdy 17.55 Rekolacje adwentowe. Adwentowe rekolacje o mistyce codzienności 18.00 Aniol Pański 18.05 Informacje dnia 18.15 Rozmowy niedokończonych 19.25 Święty na każdy dzień 19.30 Przygody Mobilków (45) 19.45 Modlitwa z telefonycznym udziałem dzieci 20.00 Informacje dnia 21.00 Różaniec 20.50 Myśląc Ojczyzna 21.00 Apel Jasnogórski 21.20 Informacje dnia 21.40 Polski punkt widzenia 22.00 Filmowe zyciorysy: Drukarz na wodzie - Alojzy Szabelski - film dok., Pol. 2015 23.50 100 cudownych miejsc na świecie 00.00 Pt. powtórkowe

## ATM ROZRYWKA

06.00 Disco Gramy 07.00 TV Okazje 07.30 Awantura o kasę 08.25 Awantura o kasę 09.20 Gra w ciemno 10.20 Pierwsza miłość (2962) 11.05 Ewa gotuje 11.35 Ewa gotuje 12.00 Polskie działy 12.30 Zawodowiec amator 13.05 Gang Olsena nigdy się nie poddaje - komedia, Dania 1979 15.15 Zameldowani (3); Randka 15.45 Świat według Kiepskich (181, 182) 17.00 Siołki (8) 18.00 Malolaty (40) 19.00 Gang Olsena daje dyla - komedia, Dania 1981 20.55 Świat według Kiepskich (58, 324, 325) 22.20 Zameldowani (3) 22.50 Brygada Acapulco (25, 26) 00.50 TV Okazje 01.20 Świat według Kiepskich (231) 02.00 Siołki (38) 03.00 Pielęgniarki (155) 04.00 Disco Gramy 05.00 Disco Gramy

12 GRUDNIA  
CZWARTEK

## TVP 1

05.40 Jaka to melodia?  
06.15 Przysięga (69) - telenowela, Tur.  
07.05 Elif (626) - serial obycz., Turcja  
08.00 Wiadomości, Pogoda - inf.  
08.15 Kwadrans polityczny - public.  
08.40 Korona królów (300) - telen. hist.  
09.20 Ranczo 6 (73) - serial obycz., Pol.  
10.15 Komisarz Alex 6 (68) - serial, Pol.  
11.05 Ojciec Mateusz 18 (236) - serial  
12.00 Wiad., Agrobiznes, Agropogoda  
12.40 Magazyn rolniczy - mag. rolniczy  
12.55 Dzika Holandia (1/2) - film dok.  
14.00 Elif (627) - serial obycz., Turcja  
15.00 Wiadomości, Pogoda, Alarm!  
15.35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej  
16.05 Przysięga (70) - telenowela, Tur.  
17.00 Teleexpress, Pogoda - inf.  
17.25 Jaka to melodia?  
18.00 Klan (3572) - telenowela, Polska  
18.30 Korona królów (301) - telen. hist.  
18.55 Jeden z dziesięciu - teleturniej

## SERIAL



20.35  
Ojciec Mateusz 22 (288)

19.25 Sport, Wiad., Pogoda, Alarm!  
20.35 Ojciec Mateusz 22 (288) - serial  
21.30 Sprawa dla reportera - magazyn  
22.25 Magazyn Śledczy Anity Gargas  
23.00 Magazyn kryminalny 997  
23.50 Iskander (3/4) - serial krym., Fr.  
00.50 Tanie dranie - Moroz i Kłopotowski komentują świat - talk-show  
01.30 Komisja morderstw (2/12)  
02.30 Co słonko widziało (2/3) - dramat

## TV PULS

06.00 112 - na każde wezwanie (23, 24)  
07.00 Kobra - oddział specjalny (7)  
08.00 Lombard. Życie pod zastaw 2 (81)  
09.00 Rodzinny interes (11): Nawigacja  
10.00 Zaklinaczka duchów 4 (82, 83)  
12.00 Kobra - oddział specjalny (7, 8): Wybuch; Alarm pożarowy  
14.00 Agenci NCIS: Los Angeles 9 (14)  
15.00 Lombard. Życie pod zastaw 2 (82)  
16.00 Rodzinny interes (11, 12): Nawigacja; Trzy kolory  
18.00 Lombard. Życie pod zastaw 4 (159, 160)  
20.00 Podejrzani zakochani - komedia, Pol. 2013  
22.05 To nie tak, jak myślisz, kotku - komedia, Pol. 2008  
00.10 Nigdy nie będę twoja - komedia, USA 2007  
02.10 Ojciec Jed (5, 6)  
03.25 Zobacz to! Tajemnice medyczne (16)  
04.45 Takí jest świat 4  
05.35 Dyżur 3 (37)

## TVP INFO

06.45 Serwis Info 06.50 Wstaje dzień  
07.00 Serwis Info 07.12 Jedziemy 07.50 Agrobiznes 07.55 Agropogoda 08.00 Jedziemy dalej 08.15 Serwis Info 08.18 Mięła osma 09.00 Serwis Info 09.11 Mięła dziesiąta 10.00 Serwis Info, Pogoda Info 14.59 Serwis Info 15.29 Info dzień 15.54 Pogoda Info 15.59 Info dzień 17.00 Teleexpress 17.15 Teleexpress Extra 17.32 O co chodzi 18.00 Panorama 18.20 Panorama opinii 18.37 O tym się mówi 19.30 Wiadomości 19.58 Gość „Wiadomości” 20.13 Mięła dwudziesta 21.00 Nie da się ukryć 21.28 Flesz Info Wieczór 21.40 Studio LOTTO 21.50 W tyle wizji 22.31 W tyle wizji extra 23.00 INFO wieczór 23.30 W akcji 23.55 Serwis Info, Pogoda Info

## POLSAT SPORT NEWS

06.00 Piłka nożna: Liga holenderska 08.00 Sport flesz 08.07 Piłka nożna: Liga czeska 10.00 Sport flesz 10.07 Hokej: Liga Mistrzów - rewanżowy mecz ćwierćfinałowy: Luleå Hockey - Lausanne HC 12.00 Sport flesz 12.07 Koszykówka mężczyzn: Energia Basket Liga - mecz: PGE Spójnia Stargard - Stelmet Ennea BC Zielona Góra 14.30 Siatkówka mężczyzn: Liga włoska - mecz: Vero Volley Monza - Globo Banca Popolare del Frusinate-Sora 17.00 Siatkówka mężczyzn: Liga włoska - mecz: Leo Shoes Modena - Calzedonia Verona 19.10 Piłka nożna: Liga czeska - mecz: FC Slovan Liberec - SK Slavia Praga 21.20 Hokej: Liga Mistrzów - rewanżowy mecz ćwierćfinałowy: EHC Red Bull München - Djurgården Stockholm 23.30 7. stręła 01.00 Sporty walki

## TVP 2

04.40 Koło fortuny - teleturniej, Polska  
05.15 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (152) - serial  
06.10 Operacja zdrowie! - magazyn  
06.40 Familiada - teleturniej  
07.15 Pytanie na śniadanie - magazyn  
11.25 Rodzinka.pl (53) - serial kom., Pol.  
11.55 Barwy szczęścia (2154) - serial  
12.30 Koło fortuny - teleturniej, Polska  
13.05 Teściowie i synowe. Kto tu rządzi?  
13.35 Gotowi do gotowania. Start!  
14.10 Na dobre i na złe (760) - serial  
15.10 Doktor Kleist - lekarz rodzinny (28)  
16.00 Koło fortuny - teleturniej, Polska  
16.35 Familiada - teleturniej  
17.10 Więzień miłości (201) - telen., Tur.  
18.00 Panorama, Pogoda - program inf.  
18.30 Gotowi do gotowania. Start!  
18.55 Teściowie i synowe. Kto tu rządzi?  
19.30 Barwy szczęścia (2154) - serial  
20.00 Kulisy serialu „Barwy szczęścia”

## DRAMAT



20.45  
Manchester by the Sea

20.10 Barwy szczęścia (2155) - serial  
20.40 Filmowe czwartki. Wiesław Kot  
20.45 Manchester by the Sea - dramat obyczajowy, USA 2016  
23.15 Niezwykły dzień panny Pettigrew - komedia, Wielka Brytania/USA 2008  
00.55 Jumpin' Jack Flash - kom., USA 1966  
02.50 Zaginiona (4/8) - serial krym., Fr.  
03.45 Art Noc: Scena alternatywna  
04.10 Zakończenie programu

## PULS 2

09.25 Bob Budowniczy 20 (1077)  
09.35 Psi Patrol 3 (13)  
10.00 Marta mówi 2 (17)  
10.30 Monchichi (52)  
10.40 Baranek Shaun (19)  
10.55 Przytul mnie 2 (7, 8)  
11.05 Moonzy (16)  
11.25 Bing (72, 73)  
11.45 Molang 2 (28, 29, 30)  
12.00 Gumisie (13)  
12.35 Gumisie 2 (1)  
13.00 Psi Patrol 3 (14)  
13.35 Alvin!!! I wiewiórki 3 (2, 3)  
14.10 Mustang: Duch Wolności (9, 10)  
15.00 Miraculous: Biedronka i Czarna Kot (36, 1)  
16.10 Jezdźcy smoków (L, 2)  
17.00 Fineas i Ferb 3 (7, 8)  
18.00 Pingwiny z Madagaskaru (15, 17)  
19.00 Dzieciak rządzi: Znowu w grze (11, 12)  
20.00 Lombard. Życie pod zastaw 4 (149, 150)  
22.00 Zabójcze umysły 7 (161, 162)  
23.50 Wstydlive choroby: dziecięce przypadki (1)  
00.50 Królowie aukcji 3 (9, 10)

## FOKUS TV

06.00 Wehikul czasu 06.05 Redakcja. Dzień Śledczy (30)  
07.05 Wehikul czasu 07.25 Niebezpieczeństwo nadchodzi (9)  
07.45 Mordercze przepawy (17)  
08.40 Działaj albo gin! (9)  
09.20 Dziwne oblicza wojny (6)  
10.20 Gwiazdy lombardu 11.00 Starożytni kosmici (5)  
12.15 Kowboje oceanów (5)  
12.55 Patrol Tatr 14.10 Gwiazdy lombardu 15.25 Wojny magazynowe 16.20 Patrol Tatr 17.00 Kryptonim szef (4, 5)  
18.50 Starożytni kosmici (6)  
19.45 Premiera: Gwiazdy lombardu 21.00 Patrol Tatr 21.55 Patrol Tatr 22.55 Fabryka broni (7, 8)  
23.50 Starożytni kosmici (15, 16)  
01.40 Misja skarb 03.05 OSP: Na ratunek! (7)  
04.15 Wspaniały świat wędkarów: przygód (43, 44, 45, 46)

## EUROSPORT 1

06.15 Kombinacja norweska: Zawody PŚ w Lillehammer 07.15 Kombinacja norweska: Zawody PŚ w Lillehammer 08.00 Kombinacja norweska: Zawody PŚ w Lillehammer 08.35 Snooker: Turniej Scottish Open w Glasgow - 3. dzień 10.30 Skoki narciarskie: Zawody PŚ w Niżnym Taglie 11.45 Skoki narciarskie: Zawody PŚ w Niżnym Taglie 13.00 Snooker: Turniej Scottish Open w Glasgow - 3. dzień 13.45 Snooker: Turniej Scottish Open w Glasgow - 4. dzień 18.00 Golf: PGA Tour 19.00 Snooker: Turniej Scottish Open w Glasgow - 4. dzień 19.40 Wiadomości 19.45 Snooker: Turniej Scottish Open w Glasgow - 4. dzień 22.00 Snooker: Turniej Scottish Open w Glasgow - 4. dzień 00.00 Wiadomości 00.05 Narciarstwo alpejskie: Zawody PŚ w Beaver Creek

## POLSAT

04.55 Disco Gramy - muz., Polska 2018  
05.40 Telezakupy TV Okazje - magazyn  
06.00 Nowy dzień - program inf.  
09.00 Malanowski i partnerzy (218) - serial fab.-dok., Polska  
09.30 Malanowski i partnerzy (219)  
10.00 Dzień, który zmienił moje życie (133) - serial paradok., Polska  
11.00 Dlaczego ja? (776) - serial, Polska  
12.00 Gliniarze (327) - serial, Polska  
13.00 Trudne sprawy (823) - serial, Pol.  
14.00 Pierwsza miłość (2972) - serial  
14.45 Dlaczego ja? (909) - serial, Polska  
15.50 Wydarzenia - program inf.  
16.10 Pogoda - program informacyjny  
16.15 Interwencja - mag. reporterów  
16.30 Na ratunek 112 (252) - serial, Pol.  
17.00 Gliniarze (182) - serial, Polska  
18.00 Pierwsza miłość (2973) - serial  
18.50 Wydarzenia, Sport, Pogoda - inf.  
19.30 Świat według Kiepskich (57)

## KOMEDIA



20.10  
Inna kobieta

20.10 Inna kobieta - komedia, USA 2014, reż. Nick Cassavetes, wyk. Cameron Diaz, Leslie Mann, Nikolaj Coster-Waldau, Don Johnson, Kate Upton  
22.40 Wojna żeńsko-męska - komedia, Polska 2011, reż. Łukasz Palkowski, wyk. Sonia Bohosiewicz, Grażyna Szapolowska, Maja Bohosiewicz  
01.00 Chirurdzy (209, 210) - serial, USA  
03.00 Tajemnice losu - program rozr.

## STOPKLATKA TV

06.00 Wojny kontenerowe (9)  
06.35 Złotopolscy (263, 264)  
07.35 Plebania (156, 157)  
08.35 Castle (9)  
09.30 Sekrety luksusowych hoteli 2 (1): Miami  
10.25 Postęp: historia ludzkości (8): Ruch  
11.25 Pogodowe Top 10 (8)  
12.20 Katastrofy w przestworzach (128, 129): Strone podejście; Masakra w Sao Paulo  
14.10 Chicago Fire (7, 8)  
16.00 Castle (9)  
16.55 Nowa Scena Śmiechu  
17.55 Wojny kontenerowe (8)  
18.25 Lombard Chicago: Wszystko pod zastaw (8)  
18.50 Allo, Allo (31, 32)  
20.00 Chciwość - thriller, USA 2011  
22.10 Dziewczynny z przemytu - dramat, Kanada/USA 2005  
00.00 Nocne graffiti - film sensacyjny, Polska 1996  
02.05 Miłość i Kropka.pl (3, 4, 5)  
04.55 TV okazje 05.59 Zakończenie programu

## TVP 3

10.45 Powrót do przeszłości 11.00 1200 muzeum 11.35 W tyle wizji 12.15 Co nilesie dzień 12.30 Gra słów. Krzyżówka 13.00 Moja praca 13.35 Agrobiznes 13.50 Agropogoda 14.00 Program lokalny 15.05 Wspaniałe stulecie: Sułtanka Kösem - Murat IV (166)  
15.45 Szlakiem miejsc niezwykłych: Pomniki historii 16.00 Telekurier 16.25 Pogoda 16.30 Kryminalna siódemka 16.45 Dziennik regionów - tematy dnia 17.00 Astronawia 17.30 Program lokalny 20.00 Korona królów (301)  
20.30 Rączka gotuje 21.00 Twój wybór 21.30 Program lokalny 22.00 Dziennik regionów 22.20 Echo dnia 22.40 Pogoda 22.45 Kryminalna siódemka 23.00 Alarm 23.20 W tyle wizji 00.00 W tyle wizji extra

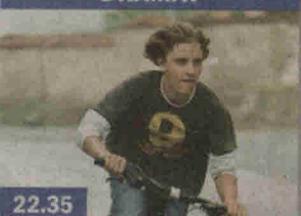
## TVP SPORT

05.50 Piłka nożna: Klubowe MŚ 07.50 Coppa Italia 08.25 Lekkoatletyka: Mistrzostwa świata - Ad-Dauha 2019 10.40 Piłka ręczna mężczyzn: PGNiG Superliga 12.5 Boks: Walka o pasy IBF World, IBO World, WBA World i WBO World w Nowym Jorku - waga ciężka: Anthony Joshua - Andy Ruiz Jr 13.25 Boks: Walka o pasy WBA Super World, IBF World, WBO World i IBO World w Ad-Diridji - waga ciężka: Andy Ruiz Jr - Anthony Joshua 14.25 Retro TVP Sport 16.25 Coppa Italia 16.55 Liga Literacka 17.20 Piłka nożna: Liga Mistrzów - mecz: FC Bayern Monachium - Tottenham Hotspur FC 19.20 Piłka nożna: Liga Mistrzów - skróty 21.05 Ring TVP Sport 22.00 Sportowy wieczór 22.40 Piłka nożna: Puchar Włoch - podsumowanie 4. rundy 00.55 E-sport

## TVN

04.50 Uwaga! - magazyn, Polska  
05.15 Mango - telezakupy  
06.20 Kuchenne rewolucje  
07.20 Doradca smaku: Wątróbka gęsia z jabłkami - magazyn, Polska 2019  
07.30 Dzień Dobry TVN - mag., Pol. 2019  
11.00 Ukryta prawda (717) - serial, Pol.  
12.00 Szkoła (462) - serial paradok., Pol.  
13.00 19+ (406, 407) - serial paradok.  
14.00 Ugotowani - kulin.-rozr., Pol. 2017  
15.00 Szpital (496) - serial paradok., Pol.  
16.00 Szkoła (463) - serial paradok., Pol.  
17.00 Kuchenne rewolucje: Ostróżka, Fang Youn - rozr., Polska 2017  
18.00 Ukryta prawda (718) - serial, Pol.  
19.00 Fakty, Sport, Pogoda - inf.  
19.49 Raport smogowy - poznaj kolory powietrza - program informacyjny  
19.50 Uwaga! - magazyn, Polska  
20.10 Doradca smaku: Indyjski dal z soczewicy - magazyn, Polska 2019

## DRAMAT



22.35  
Mój biegun

20.15 Na Wspólnej (2993) - serial, Pol.  
20.55 Milionery - teleturniej, Pol. 2018  
21.30 Kuchenne rewolucje - rozr.  
22.35 Mój biegun - dramat, biograficzny, Polska 2013, reż. Marcin Glowacki  
00.25 Klinika bez tajemnic - med.  
01.25 Klonowanie - sposób na nieśmiertelność - film dok., Polska 2015  
01.55 Uwaga! - magazyn, Polska  
02.20 NOC Magii

## TTV HD

09.00 Ostre cięcie 6 09.40 Gogglebox. Przed telewizorem 5 10.25 O tym się nie mówi 10.45 Express, Pogoda 11.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska 6 (3)  
12.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska (367)  
12.55 SOS. Ekipy w akcji (28)  
13.55 Przylapani na zdradzie (17)  
15.00 Królowe życia 5 (7)  
15.45 Express, Pogoda 16.05 Uwaga! i wieśniaczki, Ukraina 5 (7)  
19.05 Gogglebox 19.45 Express, Pogoda 20.05 Usterka II (13)  
20.55 Królowe życia 6 (4)  
21.45 Express, Pogoda 22.00 Defacto-9 22.30 Damy i wieśniaczki, PL (10)  
23.30 Dżentelmeni i wieśniaczki 3 (4)

## TVP POLONIA

11.40 Halo Polonia 12.25 Wiadomości 12.40 Historia jednego obrazu 12.50 Kierunek - Zachód 13.10 Barwy szczęścia (2095)  
13.45 M jak miłość (1468)  
14.40 Echo serca (2)  
15.30 Pod Tatrami 15.45 Wiadomości 15.55 Korona królów (284)  
16.25 Wschód 17.00 Zagadki zwierozgrozki 17.20 Historia jednego obrazu 17.30 Teleexpress 17.55 Gra słów. Krzyżówka 18.25 Racja stanu 18.55 Barwy szczęścia (2095)  
19.25 Wilnoteka 19.45 Dobranocka: Kulon, co z ciebie wyrosnie?! (6)  
19.50 Dobranocka 20.00 Wiadomości, Pogoda 20.35 Sport 20.45 PiłBull (23)  
21.45 Polonia 24 22.05 Rozmowa Polonii 22.20 Halo Polonia 23.10 Focus on Poland 23.30 Polski sport na Zaozliu

## POLSAT SPORT

06.00 KOTV Classics 07.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: PGE Skra Belchatów - Aluron Virtu CMC Zawiercie 09.30 Siatkówka kobiet: Liga Siatkówek Kobiet - mecz: ŁKS Commercecon Łódź - Grupa Azoty Chemik Police 12.00 KOTV Classics 13.00 Siatkówka mężczyzn: Puchar Challenge - mecz: Aluron Virtu CMC Zawiercie - Hebar Pazardzik 15.30 ATP World Tour Uncovers - mag. tenisowy 16.00 7. stręła 17.30 Siatkówka mężczyzn: KRISPOL I liga - mecz: Exact System Norwid Częstochowa - AZS AGH Kraków 20.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: MKS Będzin - Asseco Resovia Rzeszów 22.30 Siatkówka mężczyzn: Challenge Cup - mecz I rundy: Aluron Virtu CMC Zawiercie - Chebyr Pazardzik 01.30 Boks: Walka o pas WBO World Female

## TV 4

06.00 Anatomia głupoty według Richarda Hammonda (30-33) - serial  
08.00 Nasz nowy dom - reality show  
09.00 Miłość na zakręcie (3-5) - serial  
10.30 Miłość na zakręcie (6) - serial  
11.00 Miłość na zakręcie (7) - serial  
11.30 Miłość na zakręcie (8) - serial  
12.00 Septagon (17) - serial krym., Pol.  
13.00 Septagon (18) - serial krym., Pol.  
14.00 STOP Drogówka - magazyn, Polska  
15.00 Policjantki i Policjanci (567)  
16.00 Sekrety sąsiadów (46) - serial  
16.30 Sekrety sąsiadów (49) - serial  
17.00 Sekrety sąsiadów (54) - serial  
17.30 Sekrety sąsiadów (55) - serial  
18.00 Septagon (91) - serial krym., Pol.  
19.00 Policjantki i Policjanci (568)  
20.00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny (320) - serial krym., Polska  
21.00 Wieczny student 2 - komedia obyczajowa, USA 2006, wyk. Kal Penn

## KOMEDIA



21.00  
Wieczny student 2

23.05 Tuż przed tragedią (4): Strefa śmierci - serial dok., Wlk. Brytania  
00.05 Tuż przed tragedią (5): Zbiorowe samobójstwo w Jonestown  
01.05 Czysta chała - magazyn  
02.10 Interwencja - mag. reporterów  
02.30 Graffiti - program publicystyczny  
02.40 Disco Polo Life - muz., Polska 2019  
03.40 Top 10 - lista przebojów - muz.  
05.45 Telezakupy TV Okazje - magazyn

## TV 6

06.00 Top 10 - lista przebojów 07.00 MacGyver (101, 102)  
09.00 Policjantki i Policjanci (368)  
10.00 Detektywi w akcji (58, 59)  
12.00 Miodowe lata (92, 36): Jedyne w swoim rodzaju: Fatum, los, przeznaczenie 13.40 Bumerang (28)  
14.15 Transakcje za milion dolarów - Nowy Jork (4, 5)  
16.15 Gliniarz i prokurator (44)  
17.15 Gliniarz i prokurator (45)  
18.15 Miodowe lata (33): Duży miś 19.05 Miodowe lata (70): Partia 20.00 Galileo 21.00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (38)  
22.00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (39)  
23.00 Skazany na piekło - dramat, USA 2003  
01.00 STOP Drogówka 02.00 Benny Hill 02.40 Top 10 - lista przebojów 03.40 Disco Polo Life 04.40 Disco Polo Life 05.45 Telezakupy TV Okazje

## TVP ROZRYWKA

06.15 Teściowie i synowe. Kto tu rządzi? 06.50 Okrasa łamie przepisy 07.20 Makłowicz w podróży 07.55 Gotowi do gotowania. Start! 08.25 Familiada 08.55 Koło fortuny 09.40 Kabaretowe lato Dwójki 10.25 Nożem i widelcem 10.45 Święta wojna (262)  
11.15 Kabaretowy alfabet Dwójki 11.35 Familiada 12.10 Życie to kabaret 14.20 The Wall. Wygraj marzenia 15.20 Kabaretowa mapa Polski 18.20 Okrasa łamie przepisy 18.55 Makłowicz w podróży 19.25 Gotowi do gotowania. Start! 19.55 Teściowie i synowe. Kto tu rządzi? 20.35 The Wall. Wygraj marzenia 21.35 Latający Klub 2, czyli wieczór kabaretowy 22.30 Kabaret za kulisami 23.30 Dzieki Bogu już weekend 00.30 Koło fortuny

## TVP KULTURA

08.25 Studio Kultura - rozmowy 08.40 Czy można się przysiąść? - film obycz., Pol. 1999  
09.30 Wrota Europy - dramat, Pol. 1999  
11.00 Królowa Bona (3)  
12.00 Detektywi na wakacjach (3)  
12.40 Wydarzenia aktualne 13.00 Studio Kultura - rozmowy 13.20 Krag Kantora - film dok., Pol. 2015  
14.30 Z pamiętnika mej duszy: Marek Grechuta - film dok., Pol. 1995  
15.25 Mój atak serca - film krótkometrażowy, Kanada 2015  
15.50 Śmierć jak kromka chleba - dramat, Pol. 1994  
18.00 Mały kalkar - film dok., Pol./Fr. 2010  
19.00 Teledyski 19.20 Pegaz 20.00 Informacje kulturalne 20.30 Czwartkowy klub filmowy 20.35 Marnie. Przyciąłkła ze snów - anime, Jap. 2014  
22.20 Kolo pióra 22.55 Scena klasyczna - koncert, Pol. 2017  
23.45 Portrety: To ja, Malala - dok.

## TVP HISTORIA

08.20 Po PRL-u 08.55 Historia Polski: Emigranci '81 - film dok., Polska 2015  
10.00 Sensacje XX wieku 11.00 Świadkowie nieznanych historii 11.45 Z widokiem na Wawel 12.15 Rodzina Polanieckich (4)  
13.45 Era kosmiczna: historia NASA (3)  
14.45 Plemienna sztuka przetwarzania (6)  
15.45 Tian'anmen - zakazana pamięć - film dok., Fr. 2009  
16.50 Historia Polski: Opowieści goldapskiego lasu... - film dok., Polska 2008  
17.45 Było, nie minęło - kronika zwiadowców historii 18.15 Taśmy bezpieki 18.45 Polska Kronika Filmowa 19.00 Ogniem i mieczem (4-ost.) 20.10 Utracony świat Aleksandra Wielkiego (4)  
21.20 Tajne akta III Rzeczy (3)  
22.15 Spór o historię 22.55 Szerokie tory 23.30 Sekrety amerykańskiej mafii (5)  
00.30 Sensacje XX wieku

## TVN SIEDEM

05.00 Szkoła (131/156) - serial, Polska  
06.00 Mango - telezakupy  
07.35 Sędzia Anna Maria Wesołowska (314) - serial fab.-dok., Polska  
08.35 Ukryta prawda (504, 505) - serial  
10.35 Big Brother Pobudka 2  
10.40 Sąd rodzinny (5/52) - serial, Pol.  
11.40 Big Brother 2 - reality show  
12.40 Zakochani po uszy (135/140)  
13.10 Szpital (389) - serial paradok., Pol.  
14.10 Big Brother Popołudnie 2  
14.15 Sędzia Anna Maria Wesołowska (315) - serial fab.-dok., Polska  
15.15 Ukryta prawda (440) - serial, Pol.  
16.15 Sąd rodzinny (6/52) - serial, Pol.  
17.15 Big Brother Podwieczorek 2  
17.20 SOS. Ekipy w akcji (57/60)  
18.20 Brzydula (69/180) - serial, Polska  
18.55 Brzydula (70/180) - serial, Polska  
19.30 Zakochani po uszy (136/140)  
20.00 Big Brother 2 - reality show

## KOMEDIA



21.00  
Kocham, Rosie

21.00 Kocham, Rosie - komedia romantyczna, Niemcy/Wielka Brytania 2014, reż. Christian Ditter, wyk. Lily Collins, Sam Claflin, Christian Cooke  
23.10 Big Brother Nocą 2 - reality show  
23.45 Teoria spisku - film sensacyjny, USA 1997, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson, Julia Roberts, Patrick Stewart  
02.35 NOC Magii  
04.55 Zakończenie programu

## TV TRWAM

16.00 Informacje dnia 16.10 Z wędką nad wodę w Polsce i świat 16.35 Porady medyczne bonifratrów 17.00 Przegląd tygodnika rodzin katolickich „Zródło” 17.05 Odwaga wiary - film dok., Polska 2015  
17.30 Okiem kamery 17.55 Rekolacje adwentowe. Adwentowe rekolacje o mistyce codzienności 18.00 Msza Święta z Watykanu w Święto Najświętszej Maryi Panny z Guadalupe 19.25 Święty na każdy dzień 19.30 Przyjaciele i bohaterowie 20.00 Informacje dnia 20.20 Różaniec 20.50 Głos Polski 21.00 Apel Jasnogórski 21.20 Informacje dnia 21.40 Polski punkt widzenia 22.00 Przyroda i ludzie 22.30 Z wędką nad wodę w Polsce i świat 23.00 Guadalupe - żywy obraz - film dok., USA 2011

## ATM ROZRYWKA

06.00 Disco Gramy 07.00 TV Okazje 07.30 Awantura o kasę 08.25 Awantura o kasę 09.20 Gra w ciemno 10.20 Pierwsza miłość (2963)  
11.05 Ewa gotuje 12.00 Zawodowiec amator 12.30 Na rybie 13.00 Gang Olsena daje dyla - komedia, Dania 1981  
14.55 Świat według Kiepskich (183, 184)  
17.05 Słoi (9)  
18.05 Malolaty (41)  
19.05 Gang Olsena: Paryski plan - komedia, Dania 1981  
21.15 Świat według Kiepskich (326, 327)  
22.15 Show Tracey Ullman 2 (4)  
22.55 Świat według Kiepskich (183, 184)  
17.05 Słoi (9)  
18.05 Malolaty (41)  
19.05 Gang Olsena: Paryski plan - komedia, Dania 1981  
21.15 Świat według Kiepskich (326, 327)  
22.15 Show Tracey Ullman 2 (4)  
22.55 Brygada Acapulco (26, 27)  
00.50 TV Okazje 01.20 Świat według Kiepskich (232)  
02.00 Słoi (39)  
03.00 Pielęgniarki (156)  
04.00 Disco Gramy

13 GRUDNIA PIĄTEK

TVP 1

05.40 Jaka to melodia? 06.15 Przysięga (70) - telenowela, Tur. 07.10 Elif (627) - serial obcy, Turcja 08.00 Wiadomości, Pogoda - inf. 08.15 Kwadrans polityczny - public. 08.40 Korona królów (301) - telen. hist. 09.10 Magazyn śledczy Anity Gargas 09.45 Okrasa łamie przepisy - magazyn 10.15 Komisarz Alex 6 (69) - serial, Pol. 11.05 Ojciec Mateusz 18 (237) - serial 12.00 Wiad., Agrobiznes, Agropogoda 12.40 Magazyn rolniczy - mag. rolniczy 12.55 Dzika Holandia (2-ost.) - film dokumentalny, Niemcy 2017 14.00 Elif (628) - serial obcy, Turcja 15.00 Wiadomości, Pogoda, Alarm! 15.35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej 16.05 Przysięga (71) - telenowela, Turcja 17.00 Teleexpress, Pogoda - inf. 17.25 Jaka to melodia? 18.00 Klan (3573) - telenowela, Polska

SERIAL



20.35 Dziewczyny ze Lwowa 4 (51)

18.30 Korona królów - taka historia... (50) 18.55 Jeden z dziesięciu - teleturniej 19.25 Sport, Wiad., Pogoda, Alarm! 20.35 Dziewczyny ze Lwowa 4 (51) 21.30 Werdykt - widowisko, Polska 2019 23.10 Pociąg śmierci do Denver - thriller, USA 1999, wyk. Rob Lowe 01.20 SEAL Team - komando Foki (14) 02.10 Kompania X 2 (6/10) - serial 02.55 Magazyn kryminalny 997

TV PULS

06.00 112 - na każde wezwanie (24, 25) 07.00 Kobra - oddział specjalny (8) 08.00 Lombard. Życie pod zastaw 2 (82) 09.00 Rodzinny interes (12). Tęży kolory 10.00 Zaklinaczka duchów 4 (83, 84) 12.00 Kobra - oddział specjalny (8, 9) 14.00 Agenci NCIS: Los Angeles 9 (15) 15.00 Lombard. Życie pod zastaw 2 (83) 16.00 Rodzinny interes (12, 13) 18.00 Lombard. Życie pod zastaw 4 (16, 16) 20.00 Niepokonany 3: Odkupienie - film sensac. USA 2010 21.55 Umysł przestępcy - dramat, USA/Wlk. Brytania 2016 00.00 Szanghajski robotnik - thriller, Chiny 2017 02.05 Żobacz to!: Tajemnice medyczne (17) 03.05 Biesiada na cztery pory roku (5) 03.45 Menu na miarę 04.35 Z archiwum policji (10) 05.00 Dyzur 3 (38, 39)

TVP INFO

07.09 Wstaje dzień 07.15 Serwis Info 07.20 Wstaje dzień 07.30 Serwis Info 07.33 Wstaje dzień 07.50 Agrobiznes 07.55 Agropogoda 08.00 Serwis Info 08.10 Minieja ósma 09.00 Serwis Info 09.11 Minieja dziewiąta 10.00 Serwis Info, Pogoda Info 14.59 Serwis Info 15.29 Info dzień 15.54 Pogoda Info 15.59 Info dzień 17.00 Teleexpress 17.15 Teleexpress Extra 17.32 O co chodzi 18.00 Panorama 18.20 Panorama opinii 18.37 O tym się mówi 19.30 Wiadomości 19.58 Gość „Wiadomości” 20.13 Forum 21.00 Nie da się ukryć 21.28 Flesz Info Wieczór 21.40 Studio LOTTO 21.49 W tyle wizji 22.31 W tyle wizji extra 23.00 INFO wieczór 23.30 W akcji 23.55 Serwis Info, Pogoda Info

POLSAT SPORT NEWS

06.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga 08.00 Sport flesz 08.07 Piłka nożna: Liga czeska - mecz: FC Slovan Liberec - SK Slavia Praga 10.00 Sport flesz 10.07 Biatlon: Zawody PS w Östersund 11.00 Sport flesz 11.07 Biatlon: Zawody PS w Östersund 12.00 Sport flesz 12.07 Piłka nożna: Liga holenderska - mecz: AFC Ajax - Willem II 14.00 Siatkówka mężczyzn: Liga włoska - mecz: Leo Shoes Modena - Calzedonia Verona 16.00 7. strefa 17.30 Skeleton: Zawody PS w Lake Placid - kobiety 20.00 Skeleton: Zawody PS w Lake Placid - mężczyźni 21.50 Skeleton: Zawody PS w Lake Placid - mężczyźni 22.40 Narciarstwo dowolne: Zawody PS w Copper Mountain 01.00 Sporty walki: Babilon MMA 7 w Żyrardowie - walka: Michał Kita - Artur Gluchowski

TVP 2

04.35 Kolo fortuny - teleturniej, Polska 05.15 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (153) - serial 06.05 Planeta lasów - serial przyr., Hiszp. 06.40 Familiada - teleturniej 07.15 Pytanie na śniadanie - magazyn 11.25 Rodzinka.pl (54) - serial kom., Pol. 11.55 Barwy szczęścia (2155) - serial 12.30 Kolo fortuny - teleturniej, Polska 13.05 Teściowie i synowe. Kto tu rządzi? 13.35 Gotowi do gotowania. Start! 14.10 O mnie się nie martw II (12/13) 15.10 Doktor Kleist - lekarz rodzinny (29) 16.00 Kolo fortuny - teleturniej, Polska 16.35 Familiada - teleturniej 17.10 Więzień miłości (202) - telen. Tur. 18.00 Panorama, Pogoda - program inf. 18.30 Gotowi do gotowania. Start! 18.55 Teściowie i synowe. Kto tu rządzi? 19.30 Barwy szczęścia (2155) - serial 20.00 Kulisy serialu „Barwy szczęścia”

SERIAL



20.10 Barwy szczęścia (2156)

20.10 Barwy szczęścia (2156) - serial 20.35 Czar par - teleturniej, Polska 2019 21.35 Czar par - dogrywka - teleturniej 22.15 Muzyka na weekend (1) 23.25 Zawsze tylko ty - komediodramat, USA 2009, rez. Richard Loncraine 01.20 Manchester by the Sea - dramat obyczajowy, USA 2016 03.40 Niezwykły dzień panny Pettigrew - komedia, Wielka Brytania/USA 2008

PULS 2

09.25 Bob Budowniczy 20 (78) 09.35 Psi Patrol 3 (14) 10.00 Marta mówi 2 (18) 10.30 Monchhichi (127) 10.40 Baranek Shaun (20) 10.55 Przytul mnie 2 (8, 9) 11.05 Moonzy (17) 11.25 Bing (73, #4) 11.45 Molang 2 (31, 32, 33) 12.00 Gumisie 2 (1, 2) 13.00 Psi Patrol 3 (15) 13.35 Alvin!!! i wiewiórki 3 (3, 4) 14.10 Mustang: Duch Wolności (10, 11) 15.00 Miraculous: Biedronka i Czarna Kot (1, 2) 16.10 Jeźdźcy smoków (2, 3) 17.00 Finneas i Ferb 3 (8, 9) 18.00 Pingwin z Madagaskaru (16, 18) 19.00 Dzieciak rządzi: Znowu w grze (12, 13) 20.00 Lombard. Życie pod zastaw 4 (150, 151) 22.00 Kabaretobranie 2017, czyli 9 Zielonogórska Noc Kabaretowa 23.00 Piątek trzynastego - horror, USA 2009 00.55 Golo i wesoło II

FOKUS TV

06.00 Wehikuł czasu 06.05 Redakcja: Dziel Śledczy (31) 07.05 Wehikuł czasu 07.25 Elektryczni (3, 4) 08.45 Działaj albo gini (10) 09.25 Dzwonne oblicza wojny (1) 10.20 Gwiazdy lombardu 11.00 Starożytni kosmicz (6) 12.15 Kowboje oceanów (6) 12.55 Rolnicy, Podlasie (5) 14.10 Gwiazdy lombardu 15.25 Wojny magazynowe 16.20 Rolnicy, Podlasie (5) 17.20 Wykute z żelaza (3, 4) 18.10 Gwiazdy lombardu 20.20 Gwiazdy lombardu 20.55 Gwiazdy lombardu 21.15 Gwiazdy lombardu 21.45 Patrol Tatrzy 22.45 NRD - skradzione dzieci - film dok., Fr. 2016 23.55 Starożytni kosmicz (1, 2) 01.45 Misja skarb 03.00 OSP Na ratunek! (8) 04.15 Wspaniały świat wędkarskich przygód (47, 48, 49, 50)

EUROSPORT 1

06.30 Narciarstwo alpejskie: Zawody PS w Lake Louise 07.30 Narciarstwo alpejskie: Zawody PS w Lake Louise 08.35 Snooker: Turniej Scottish Open w Glasgow 10.30 Biatlon: Zawody PS w Östersund 11.20 Biatlon: Zawody PS w Hochfilzen 12.50 Snowboard: Zawody PS w Montafonie 14.15 Biatlon: Zawody PS w Hochfilzen 15.15 Skoki narciarskie - studio 15.40 Skoki narciarskie: Zawody PS w Klingenthal 17.00 Skoki narciarskie - studio 17.30 Biatlon: Zawody PS w Hochfilzen 18.10 Biatlon: Zawody PS w Hochfilzen 18.55 Snooker: Turniej Scottish Open w Glasgow 19.40 Wiadomości 19.45 Snooker: Turniej Scottish Open w Glasgow 23.00 Wiadomości 23.10 Skoki narciarskie: Zawody PS w Klingenthal 00.00 Biatlon: Zawody PS

POLSAT

04.55 Disco Gramy - muz., Polska 2018 05.40 Telezakupy TV Okazje - magazyn 06.00 Nowy dzień - program inf. 09.00 Malanowski i partnerzy (220) - serial fab-dok., Polska 09.30 Malanowski i partnerzy (221) 10.00 Dzień, który zmienił moje życie (134) - serial paradok., Polska 11.00 Dlaczego ja? (777) - serial, Polska 12.00 Gliniarze (328) - serial, Polska 13.00 Trudne sprawy (824) - serial, Pol. 14.00 Pierwsza miłość (2973) - serial 14.45 Dlaczego ja? (910) - serial, Polska 15.50 Wydarzenia - program inf. 16.10 Pogoda - program informacyjny 16.15 Interwencja - mag. reporterów 16.30 Na ratunek 112 (253) - serial, Pol. 17.00 Gliniarze (183) - serial, Polska 18.00 Pierwsza miłość (2974) - serial 18.50 Wydarzenia, Sport, Pogoda - inf. 19.30 Świat według Kiepskich (58)

SCIENCE FICTION



20.05 Lotr 1. Gwiezdne wojny...

20.05 Lotr 1. Gwiezdne wojny - historie - film SF USA 2016, rez. Gareth Edwards, wyk. Felicity Jones, Diego Luna, Ben Mendelsohn, Riz Ahmed, Donnie Yen 22.55 Wilk - horror, USA 1994, rez. Mike Nichols, wyk. Jack Nicholson 01.45 Sporty walki: Gala Babilon MMA w Radomiu - waga półśrednia: Daniel Skibiński - Marif Pirajew 03.15 Tajemnice losu - program rozr.

STOPKLATKA TV

06.00 Wojny kontenerowe (10) 06.25 Złotopolscy (265) 06.55 Plebania (158, 159) 08.00 Castle (10) 08.55 Sekrety luksusowych hoteli 2 (2): Hongkong 09.55 Stawka większa niż życie (1, 2): Wiem, kim jesteś; Ścisłe tajne 12.20 Katastrofy w przestworzach (7, 8): Dekompresja; Zraniony płak 14.30 Chicago Fire (9, 10) 16.20 Castle (10) 17.15 Nowa Scena Śmiechu 18.05 Amos i Andrew - komedia, USA 1993 20.00 Hannibal. Po drugiej stronie maski - thriller, Wlk. Brytania/Czechy/Fr./Wł. 2007 22.35 Kryjówka diabła - horror, USA 1995 00.35 Narcos (5, 6) 02.50 Superprodukcja - komedia, Polska 2002 04.45 Kolekcja - film krótkometrażowy, Francja 2018 04.55 Miłość - Kropka.pl (6) 05.59 Zakończenie programu

TVP 3

10.00 Wymarzona miłość (86) 10.45 Porwót do przeszłości 11.00 Astronauzi 11.35 W tyle wizji 12.15 Co niesie dzień 12.30 Gra słów. Krzyżówka 13.00 Rok w ogrodzie 13.35 Agrobiznes 13.55 Agropogoda 14.00 Program lokalny 15.05 Wspaniałe stulecie: Sultanka Kösem - Murat IV (167) 15.50 Szlakiem miejsc niezwykłych: Pomniki historii 16.00 Teletur 16.25 Pogoda 16.30 Kryminalna siódemka 16.45 Dziennik regionów - tematy dnia 17.00 Złoty 17.30 Program lokalny 20.00 Ocaleni 21.00 Tygodnik polityczny 21.30 Program lokalny 22.00 Dziennik regionów 22.20 Echa dnia 22.40 Pogoda 22.45 Kryminalna siódemka 23.00 Alarm 23.20 W tyle wizji 00.00 W tyle wizji extra

TVP SPORT

05.30 Sportowy wieczór 06.05 Strongman: Liga Mistrzów 2019 - Portugalia 07.05 Piłka nożna: Puchar Włoch 09.15 Piłka nożna: Eliminacje ME 11.25 Piłka nożna: Eliminacje ME - mecz: Polska - Słowenia 13.30 Ring TVP Sport 14.30 Strongman: Liga Mistrzów 2019 - Laponia 15.30 Retro TVP Sport 17.30 Piłka ręczna mężczyzn: PGNiG Superliga - studio 17.55 Piłka ręczna mężczyzn: PGNiG Superliga - mecz: PGE Vive Kielce - Gwardia Opole 20.05 Boks: Gala w Ad-Diriiji - waga ciężka: Aleksandr Powietkin - Michael Hunter 21.00 Boks: Walka o pasy WBA Super World, IBF World, WBO World i IBO World w Ad-Diriiji - waga ciężka: Andy Ruiz Jr - Anthony Joshua 22.00 Sportowy wieczór 22.40 Sporty walki: Gala ACA w Almaty 00.15 E-sport

TVN

04.50 Uwaga! - magazyn, Polska 05.15 Mango - telezakupy 06.20 Kuchenne rewolucje: Sztum, Restauracja Podzamcze - rozr. 07.20 Doradca smaku: Indyjski dal z soczewicy - magazyn, Pol. 2019 07.30 Dzień Dobry TVN - mag., Pol. 2019 11.00 Ukryta prawda (718) - serial, Pol. 12.00 Szkoła (463) - serial paradok., Pol. 13.00 19+ (408) - serial paradok., Polska 13.30 19+ (409) - serial paradok., Polska 14.00 Ugotowani - kulin.-rozr., Pol. 2017 15.00 Szpital (497) - serial paradok., Pol. 16.00 Szkoła (464) - serial paradok., Pol. 17.00 Kuchenne rewolucje: Sosnowiec, Pizzeria Sale & Pepe - rozr. 18.00 Ukryta prawda (719) - serial, Pol. 19.00 Fakty, Sport, Pogoda - inf. 19.49 Raport smogowy - poznań kolory powietrza - program informacyjny 19.50 Uwaga! - magazyn, Polska

SCIENCE FICTION



20.00 Interstellar

20.00 Interstellar - film SF USA/Wielka Brytania/Kanada 2014, rez. Christopher Nolan, wyk. Matthew McConaughey, Anne Hathaway, Michael Caine 23.35 Pakt z diabłem - film kryminalny, USA/Wielka Brytania 2015, rez. Scott Cooper, wyk. Joel Edgerton 02.00 Kuba Wojewódzki - talk-show 03.00 Uwaga! - magazyn, Polska 03.20 NOC Magii

TTV HD

09.40 Gogglebox. Przed telewizorem II 10.45 Express, Pogoda 11.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska 6 (4) 12.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska (368) 12.55 SOS. Ekipy w akcji (29) 13.55 Przyłapani na zdradzie (18) 15.00 Królowe życia 5 (8) 15.45 Express, Pogoda 16.05 Uwaga! 16.25 Defacto 6 - flesz 16.40 Sędzia Anna Maria Wesołowska 6 (5) 17.45 Express, Pogoda 18.03 Raport smogowy 18.05 Damy i wieśniaczki. Ukraina 5 (8) 19.05 10 zadań specjalnych Michela Morana 4 19.45 Express, Pogoda 20.00 Gogglebox. Przed telewizorem 5 20.45 Gogglebox. Przed telewizorem 9 21.45 Express, Pogoda 22.00 Królowe życia 6 (5) 22.45 Królowe życia 4 (3) 23.30 Królowe życia. Pięćdziesiątka

TVP POLONIA

12.50 Wilnoteka 13.10 Na sygnale (238) 13.45 M jak miłość (1469) 14.40 Szansa na sukces. Opole 2020 - widowisko, Pol. 2019 15.45 Wiadomości 15.55 Korona królów - taka historia... (48) 16.30 Baw się słowami 16.40 Baw się słowami 16.55 Domisie 17.20 Historia jednego obrazu 17.30 Teleexpress 17.55 Gra słów. Krzyżówka 18.25 Okrasa łamie przepisy 18.55 Wszystko przed nami (50) 19.25 Przystanek Ameryka. Mała Polska na Nowym Jorku 19.45 Dobranocka 20.00 Wiadomości, Pogoda 20.35 Sport 20.45 Na dobre i na złe (755) 21.45 Polonia 24 22.05 Halo Polonia 22.45 Wolny ekran 23.00 Z pamięci 23.10 Focus on Poland 23.30 Szansa na sukces. Opole 2020 - widowisko, Polska 2019

POLSAT SPORT

06.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga 08.00 7. strefa 09.30 Siatkówka mężczyzn: Puchar Challenge - mecz: Aluron Vii tu CMC Zawiercie - Hebar Pazardzik 12.00 Siatkówka mężczyzn: KRISPOL I. liga - mecz: Exact System Norwid Częstochowa - AZS AGH Kraków 14.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: MKS Będzin - Asseco Resovia Rzeszów 16.00 Sporty walki: Gala FF2 w Zielonej Górze - konferencja prasowa 17.30 Siatkówka kobiet: Liga Siatkówki Kobiół - mecz: Wisła Warszawa - Enea PPTS Piła 20.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: MKS Ślepsk Malow Suwałki - BKS Visła Bydgoszcz 22.30 Sporty walki: Gala Babilon MMA II w Radomiu - walka: Daniel Skibiński - Lom-Alli Nalgiev 00.00 Sporty walki: KSW 44: The Game

TV 4

06.00 Anatomia głupoty według Richarda Hammonda (32-34, 1) - serial 08.00 Nasz nowy dom - reality show 09.00 Miłość na zakręcie (9, 10) - serial 10.30 Miłość na zakręcie (11) - serial 10.30 Miłość na zakręcie (12) - serial 11.00 Miłość na zakręcie (13) - serial 11.30 Miłość na zakręcie (14) - serial 12.00 Septagon (19) - serial krym., Pol. 13.00 Septagon (20) - serial krym., Pol. 14.00 STOP Drogówka - magazyn, Polska 15.00 Policjantki i Policjanci (568) 16.00 Sekrety sąsiadów (48) - serial 17.30 Sekrety sąsiadów (51) - serial 17.30 Sekrety sąsiadów (56) - serial 17.30 Sekrety sąsiadów (57) - serial 18.00 Septagon (92) - serial krym., Pol. 19.00 Policjantki i Policjanci (569) 20.00 Gwiazdy Kabaretu - rozr. 21.00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny (317) - serial krym., Polska

SERIAL



21.00 Sprawiedliwi - Wydział... (317)

22.00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny (318) - serial krym., Polska 23.05 Odzyskać dziecko - dramat kryminalny, USA/Chiny/Malezja 2014 01.05 STOP Drogówka - magazyn, Polska 02.10 Interwencja - mag. reporterów 02.30 Graffiti - program publicystyczny 02.40 Disco Polo Life - muz., Polska 2019 03.40 Top 10 - lista przebojów - muz. 05.45 Telezakupy TV Okazje - magazyn

TV 6

06.00 Top 10 - lista przebojów 07.00 MacGyver (103, 104) 09.00 Policjantki i Policjanci (369) 10.00 Detektywi w akcji (60, 61) 12.00 Miodowe lata (70, 33) 13.40 Dumerang (29) 14.15 Transakcje za milion dolarów - Nowy Jork (6, 7) 16.15 Gliniarz i prokurator (46) 17.15 Gliniarz i prokurator (47) 18.15 Miodowe lata (46) 19.05 Miodowe lata (84): Jajeczko Faberge 20.00 Galileo 21.00 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (149) 22.00 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (150) 22.55 Więźniowie dzielnicy - dramat, Bułg./USA 2019 00.55 STOP Drogówka 01.55 Benny Hill 02.30 SuperLudzie Extra 02.40 Top 10 - lista przebojów 03.40 Disco Polo Life 04.40 Disco Polo Life 05.45 Telezakupy TV Okazje

TVP ROZRYWKA

06.15 Teściowie i synowe. Kto tu rządzi? 06.45 Okrasa łamie przepisy 07.20 Makłowicz w podróży 07.50 Gotowi do gotowania. Start! 08.20 Familiada 08.55 Kolo fortuny 09.35 Kabaret za kulisami 10.30 20.30 Sport 20.45 Na dobre i na złe (755) 21.45 Polonia 24 22.05 Halo Polonia 22.45 Wolny ekran 23.00 Z pamięci 23.10 Focus on Poland 23.30 Szansa na sukces. Opole 2020 - widowisko, Polska 2019 23.45 Dzięki Bogu już weekend

TVP KULTURA

08.45 Śmierć jak kromka chleba - dramat, Pol. 1994 11.00 Królowa Bona (4) 12.05 Detektywi na wakacjach (4) 12.40 Wydarzenia aktualne 13.00 Studio Kultura - rozmowy 13.20 BBC Proms: WEDO and Daniel Barenboim - koncert, Wlk. Brytania 2016 15.30 Chleb, miłość i zazdrość - komedia, Wł. 1964 17.10 Rykoszety - film krótkometrażowy, Pol. 2019 17.45 Studio Kultura - rozmowy 18.00 Odyseja filmowa 19.05 Teledyski 19.20 Kłóredy po sztukę 19.30 Kobieta 20.00 Informacje kulturalne 20.30 Teatr Telewizji: Notatki stanu wojennego - sztuka na podstawie opowiadań Marka Nowakowskiego, Pol. 1996 21.35 Wieczór kinomana 21.40 Chinaltown - dramat, USA 1974 00.00 Magazyn Rolling Stone. Reportaż z dziennikiem - film dok., Pol. 2006

TVN SIEDM

05.00 Szkoła (132/156) - serial, Polska 06.00 Mango - telezakupy 07.35 Sędzia Anna Maria Wesołowska (315) - serial fab-dok., Polska 08.35 Ukryta prawda (506, 507) - serial 10.35 Big Brother Pobudka 2 10.40 Sąd rodzinny (6/52) - serial, Pol. 11.40 Big Brother 2 - reality show 12.40 Zakochani po uszy (136/140) 13.10 Szpital (390) - serial paradok., Pol. 14.10 Big Brother Popołudnie 2 14.15 Sędzia Anna Maria Wesołowska (316) - serial fab-dok., Polska 15.15 Ukryta prawda (441) - serial, Pol. 16.15 Sąd rodzinny (7/52) - serial, Pol. 17.15 Big Brother Podwieczorek 2 17.20 SOS. Ekipy w akcji (58/60) 18.25 Brzydula (71/180) - serial, Polska 19.00 Kuchenne rewolucje 6: Gryfowa Śląski, restauracja Magnolia 20.00 Big Brother 2 - reality show

DRAMAT



21.00 Apollo 13

21.00 Apollo 13 - dramat katastroficzny, USA 1995, rez. Ron Howard, wyk. Tom Hanks, Bill Paxton, Ed Harris, Gary Sinise, Kevin Bacon 23.45 Big Brother 2 - reality show 00.20 47 roninów - film kostiumowy, USA 2013, rez. Carl Rinsch, wyk. Keanu Reeves, Hiroyuki Sanada 02.45 NOC Magii 04.50 Zakończenie programu

TV TRWAN

16.00 Informacje dnia 16.10 Siódmy sakrament 16.35 Świat na wyścigach ręki 17.00 Nasze pasje 17.20 100 cudownych miejsc na świecie 17.30 Okiem kamery 17.55 Rekolacje adwentowe. Adwentowe rekolacje o mistyce codzienności 18.00 Aniol Pański 18.05 Informacje dnia 18.15 Westerplatte tygodnia 18.55 Przegląd katolickiego tygodnika „Niedziela” 19.00 Warto zauważyć... w mijającym tygodniu 19.30 Opowieści Theo (4) 19.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci 20.00 Informacje dnia 20.20 Różaniec 20.50 Myśląc Ojczyzna 21.00 Apel Jasnogórski 21.20 Informacje dnia 21.40 Polska punkt widzenia 22.00 Ziemia Obiecana (63) 22.50 Kobiety wolności - film dok., Polska

ATM ROZRYWKA

06.00 Disco Gramy 07.00 TV Okazje 07.30 Awantura o kasę 08.25 Awantura o kasę 09.20 Gra w ciemno 10.20 Pierwsza miłość (2964) 11.05 Ewa gotuje 11.35 Ewa gotuje 12.00 Na rybie 12.30 Zooco - praktykanci! 13.00 Gang Olsena: Paryski plan - komedia, Dania 1981 15.10 Show Tracey Ullman 2 (5) 15.50 Świat według Kiepskich (185, 186) 17.00 Stoiki (10): Marta 18.00 Malolaty (42): Wolność 19.05 Gang Olsena: Ostatnia misja - komedia, Dania 1998 21.15 Świat według Kiepskich (328, 329) 22.20 Show Tracey Ullman 2 (5) 22.55 Brygada Acapulco (27, 28) 00.50 TV Okazje 01.25 Świat według Kiepskich (233) 02.00 Stoiki (40) 03.00 Piękniki (157) 04.00 Disco Gramy 05.00 Disco Gramy

TVP HISTORIA

11.00 Przystanek Historia 11.20 Rodzina Polanieckich (5) 12.55 Historia jedzenia po amerykańsku (5) 13.50 Dziewczyna Nowa Zelandia (2) 14.50 Utracony świat Aleksandra Wielkiego (4) 15.40 Piosenką w komnie 16.20 Historia Polski: Wolna Rzeczpospolita Łupkowska film dok., Pol. 2018 17.20 Spór o historię 17.55 Ex Libris 18.20 Polska Kronika Filmowa 18.35 Przygody pana Michała (1) 19.05 Przygody pana Michała (2) 19.40 Przystanek Historia (11) 20.00 Polskie 100 lat: Społeczeństwo II Rzeczpospolitej - film dok., Pol. 2019 20.30 Ekspertyza 21.05 Iowarzystwo general idzie na wojnę - film dok., Pol. 2010 22.30 Wpół do Trzeciej RP 23.05 Czas przeszły niedokonany. Gustaw Herling-Grudziński 23.35 Spacer z dziennikiem - film dok., Pol. 2006

14 GRUDNIA  
SOBOTA

## TVP 1

05.15 Klan (3569-3571) telenowela  
06.25 Sprawa dla reportera - magazyn  
07.20 Rok w ogrodzie - magazyn  
07.45 Rok w ogrodzie extra - magazyn  
08.00 Pełnosprawni - magazyn  
08.25 wojsko-polskie.pl - cykl reportaży  
08.55 Studio Raban - magazyn, Polska  
09.20 Rodzinny ekspres - magazyn, Pol.  
09.55 Agent Cody Banks 2: Cel Londyn - kom. sensac. USA/Kanada 2004  
11.45 Młody Piłsudski (2/13) - serial  
12.40 Fascynujący świat: W Świątecznych fabrykach - film dokumentalny  
13.55 Okrasa lamie przepisy - magazyn  
14.25 Z pamięci - cykl teletonów  
14.30 Kulisy „Postaw na milion”  
14.40 Ojciec Mateusz 22 (288) - serial  
15.35 Skoki narciarskie - studio  
16.00 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Klingenthal - 1. seria konkursu drużynowego

## WESTERN

21.30  
Siedmiu wspaniałych

17.00 Teleexpress - program inf.  
17.05 Skoki narciarskie: Zawody Pucharu Świata w Klingenthal - 2. seria konkursu drużynowego  
18.30 Postaw na milion - teleturniej, Pol.  
19.25 Sport, Wiad., Pogoda, Alarm!  
20.35 Komisarz Alex 13 (162) - serial  
21.30 Siedmiu wspaniałych - western, USA 2016, reż. Antoine Fuqua  
23.50 Jej twarz - dramat, USA 2016

## TV PULS

05.55 Pan z wywal. milordzie? 3 (3): Depresja pani Lipton 07.00 Taki jest świat 4  
07.50 Przygody Merliny 4 (9) 08.50 13 posterunek 2 (9, 10) 10.10 Rodzinny interes (6, 7, 8, 9, 10): Brzydkie kaczątko: Mała miss: Auto dla ukochanej: Trudne decyzje: Wyjazd integracyjny 15.00 Lombard: Życie pod zastaw 4 (152-155) 19.00 Lombard: Życie pod zastaw 4 (156) 20.00 Krzyżowy ogień - film sensac. USA 2011 21.55 Lokarek: Zabójca z przeszłości - dramat, USA/Fr. 2014 23.50 Kickboxer 2: Godzina zemsty - film sensac., USA 1991 01.55 Zobacz to!: Taki jest świat 4 02.35 Biesada na cztery pory roku (6): Biesiada noc 03.15 Menu na miarę 03.50 Z archiwum policji (11) 04.35 Z archiwum policji (12) 05.00 Dyżur 3 (40)

## TVP INFO

05.55 Powitanie - Poranek: Serwis Info 05.59 Serwis Info, Pogoda Info 09.15 Salon dziennikarski 09.59 Serwis info weekend, Pogoda Info 15.00 Debata TVP Info 15.29 Info dzień 15.54 Pogoda Info 15.59 Info dzień 17.00 Teleexpress 17.04 Teleexpress Extra 17.21 Serwis info weekend 17.32 Studio Wschód 18.00 Panorama 18.12 Serwis info weekend 18.30 Kobięcym okiem 18.52 Serwis info weekend 19.30 Wiadomości 19.58 Gość „Wiadomości” 20.13 Minęła dwudziesta 21.00 Nie da się ukryć 21.28 Flesz: Info Wieczór 21.40 Studio LOTTO 21.50 Studio Polska 23.30 INFO wieczer 00.00 Salon dziennikarski 00.52 Wiadomości 01.20 Gość „Wiadomości” 01.47 Minęła dwudziesta

## POLSAT SPORT NEWS

06.30 Narciarstwo dowolne: Zawody PS w Thaiwo 09.00 Sport flegz 09.30 Narciarstwo dowolne: Zawody PS w Pekinie 11.00 Sport flegz 11.07 Sporty walki: Gala FFZ w Zielonej Górze - konferencja prasowa 12.00 Sport flegz 12.30 Snowboard: Zawody PS w Pekinie 14.30 FIA World Endurance Championship: Wyścig 8-godzinny w Bahrajnie 17.30 Bobsleje: Zawody PS w Lake Placid - przejazd czwórek mężczyzn 18.35 FIA World Endurance Championship: Wyścig 8-godzinny w Bahrajnie 19.00 Boks: Rocky Boxing Night w Kościerzynie - waga junior ciężka: Nikodem Jeżewski - James Lodi 23.00 Piłka nożna: Liga czeska - mecz: FC Banik Ostrawa - AC Sparta Praga 01.00 Piłka nożna: Liga holenderska - mecz: FC Twente - SBV Vitesse 03.00 Sporty walki

## TVP 2

05.15 Barwy szczęścia (2152) - serial  
05.45 Barwy szczęścia (2153) - serial  
06.20 M jak miłość (1476) - serial, Pol.  
07.15 Pytanie na śniadanie - magazyn  
11.30 To je Borowicz. Podróże ze smakiem - maq. kulinarny, Polska 2019  
12.00 The Wall. Wygraj marzenia  
13.00 O mnie się nie martw II (12/13)  
14.00 Familiada - teleturniej  
14.35 Koło fortuny - teleturniej, Polska  
15.15 Szansa na sukces. Opole 2019  
16.15 Rodzinka.pl (266): Szalona babcia - serial komediowy, Polska  
16.45 Słowo na niedzielę: Skąd brać nadzieję - program religijny  
17.00 Piłka nożna - studio  
17.20 Piłka nożna: PKO Ekstraklasa - mecz: Śląsk Wrocław - Lech Poznań  
19.35 Lajk! - magazyn kulturalny  
20.05 The Voice Senior. Przesłuchania w ciemno - widowisko, Polska 2019

## DRAMAT

22.45  
Ostatni prom

21.10 The Voice Senior. Przesłuchania w ciemno - widowisko, Polska 2019  
22.15 Robbie Williams Christmas Present - wywiad, Polska 2019  
22.45 Ostatni prom - dramat, Polska 1989  
00.20 Jak dogryźć mafii - komedia sensacyjna, USA 2017, reż. Mark Cullen  
02.05 Jumpin' Jack Flash - komedia sensacyjna, USA 1986  
03.45 Zakończenie programu

## PULS 2

07.30 Bolek i Lolek na wakacjach (10)  
07.40 Reksio (8) 08.00 Blaze i megamaszynny 2 (14) 08.30 Bob Budowniczy 20 (79)  
08.45 Marta mówi 2 (19, 20) 09.45 Bajeczki Maszy (12) 09.50 Straszne historie Maszy (12) 10.00 Jej Wysokość Zosia 2 (49, 50) 11.00 Baranek Shaun (21) 11.05 Tomek i przyjaciele 19 (11) 11.20 Strażak Sam 10 (9) 11.45 Psi Patrol 4 (20) 12.25 Barbie: Superkieszonki - film anim., USA 2015  
13.50 Lis i pies - film anim., USA 1981 15.30 Pingwiny z Madagaskaru (17, 18, 19, 20, 21, 22)  
18.35 Leroy i Stitch - film anim., USA 2006  
20.00 Kabaretobranie 2017, czyli 9. Zielonogórska Noc Kabaretowa 21.00 Podejrzani zakochani - komedia, Pol. 2013 23.10 Od zmierzchu do świtu - horror, USA 1996

## FOKUS TV

06.00 Wehikuł czasu 06.05 Radakcja: Dział Śledczy (14) 07.05 Wehikuł czasu 07.25 Niebezpieczeństwo nadchodzi (10) 07.45 Sąsiedzi (19-27) 09.35 Fabryka jedzenia (8) 09.50 Nieznane oblicza Chin (24) 10.30 Supermaszynny (3) 11.30 Starożytni kosmici (19) 12.25 Patrol Tatry 13.25 Gwiazdy lombardu 13.45 Gwiazdy lombardu 14.00 Gwiazdy lombardu 14.20 Gwiazdy lombardu 15.00 Kryptonim szef (4) 15.55 OSP: Na ratunek! 3 (6) 17.00 Autostrada przez piekło (12, 13) 18.55 OSP: Na ratunek! 3 (7, 8) 21.00 Misja skarb 22.00 Działaj albo gir! (15, 16) 22.55 Premiera: Mój nawiedzony dom (6) 23.45 Kowboje oceanów (7) 00.45 Największe kłamstwa Świata (3) 01.40 Tajemnice historii (11, 12)

## EUROSPORT 1

06.30 Snooker: Turniej Scottish Open w Glasgow 08.30 Narciarstwo alpejskie: Zawody PS w Beaver Creek 09.20 Narciarstwo alpejskie: Zawody PS w Val d'Isere 10.30 Narciarstwo alpejskie: Zawody PS w Sankt Moritz 11.30 Biatlon: Zawody PS w Hochfilzen 12.50 Narciarstwo alpejskie: Zawody PS w Val d'Isere 13.05 Narciarstwo alpejskie: Zawody PS w Val d'Isere 13.55 Biatlon - studio 14.55 Biatlon: Zawody PS w Hochfilzen 15.30 Skoki narciarskie - studio 16.00 Skoki narciarskie: Zawody PS w Klingenthal 17.55 Skoki narciarskie - studio 18.30 Narciarstwo alpejskie: Zawody PS w Val d'Isere 19.00 Snooker: Turniej Scottish Open w Glasgow 19.40 Wiadomości 19.45 Snooker: Turniej Scottish Open w Glasgow 23.30 Wiadomości 23.35 Snowboard

## POLSAT

04.55 Disco Gramy - muz., Polska 2018  
05.40 Telezakupy TV Okazje - magazyn  
06.00 Nowy dzień - program inf.  
08.40 Scooby-Doo! Pora księżycowego potwora - film animowany, USA 2015  
10.10 Ewa gotuje - magazyn, Polska 2019  
10.40 Asterix w Brytanii - film animowany, Francja/Dania 1986, reż. Pino Van Lamsweerde  
12.20 Ojciec panny młodej 2 - komedia, USA 1995, reż. Charles Shyer, wyk. Steve Martin, Diane Keaton, Martin Short, Kimberly Williams  
14.45 Queen of Poland 2019  
15.45 Koncert Finałowy 24. Rybnickiej Jesieni Kabaretowej RYJEK - koncert, Polska 2019  
17.45 Chłopaki do wzięcia (181) - serial  
18.20 Chłopaki do wzięcia (182) - serial  
18.50 Wydarzenia, Sport, Pogoda - inf.  
19.30 Świat według Kiepskich (59)

## PRZYGODOWY

20.05  
Opowieści z Narnii: Książę...

20.05 Opowieści z Narnii: Książę Kaspijan - film przygodowy, Wielka Brytania/USA 2008, reż. Andrew Adamson, wyk. Ben Barnes, Georgie Henley  
23.20 Sara - film sensacyjny, Polska 1997, reż. Maciej Ślesicki, wyk. Bogusław Linda, Agnieszka Włodarczyk  
01.55 Bez bagażu - komedia, USA 2013, reż. David E. Talbert, wyk. Paula Patton  
04.00 Tajemnice losu - program rozr.

## STOPKŁATKA TV

06.00 Wygrać, przegrać albo polec 06.25 Scena śmiechu 07.15 Komisarz Rex II (149)  
08.10 Komisarz Rex II (150): Maestro muzyka 09.05 Komisarz Rex II (151): Zaginiona 10.05 Sławka większa niż życie (1): Wiem, kim jesteś 11.15 Sławka większa niż życie (2): Ścisłe tajne 12.30 Silverado - western, USA 1985 15.15 Lepiej być nie może - komedia, USA 1997 17.50 Odrobina nieba - komediodramat, USA 2011 20.00 Psy - dramat sensac., Pol. 1992 22.10 Narcos (7): Zapłacicie krwawymi łzami 23.15 Narcos (8): Wielkie kłamstwo 00.20 Largo Winch 2, Spisek - film przyg., Fr./Belg./Niem. 2011 02.45 Weekend - komedia sensac., Polska 2010 05.05 MiłośćKropka.pl (11): Próba uczuć 05.59 Zakończenie programu

## TVP 3

12.05 Tygodnik polityczny 12.35 Solidarność - ludzie drugiego planu 12.50 Kamień, nożyce, papier 13.00 Zbiaram od zawsze 13.15 Ukryte skarby 13.50 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie 14.20 Rolnik szuka żony 6 (12) 15.15 Przyjęcie na dzień się osób plus trzy - obycz., Pol. 1973 16.10 Człowiek z cienia 16.40 Pogoda 16.45 Dziennik regionów - tematy dnia 17.00 Jesień w regionach 17.15 Dobro rozmóżone 17.30 Program lokalny 20.00 Piosenka dla Ciebie 21.00 Piosenka u Ciebie 21.30 Program lokalny 22.00 Dziennik regionów 22.25 Regionalny magazyn sportowy - sobota 22.35 Pogoda 22.45 Kryminalna siódemka 23.05 Lot 192 - thriller, USA 2016 00.50 Ktokolwiek widział, ktokolwiek wie

## TVP SPORT

05.30 Sportowy wieczór 06.05 100 lat na dworze królowej - film dok., Pol. 2019 07.15 Piłka nożna: PGNiG Superliga - mecz: PGE Vive Kielce - Gwardia Opole 08.55 Bieg narciarskie: Ski Classics - La Ventosa 13.00 Stan futbolu 14.00 Strongman: Liga Mistrzów 2019 15.05 Skoki narciarskie: Zawody PS w Klingenthal - studio 16.00 Skoki narciarskie: Zawody PS w Klingenthal - konkurs drużynowy 18.25 Piłka nożna: Klubowe MŚ - mecz ćwierćfinałowy 20.30 Sporty walki: Gala ACA w Sankt Petersburgu 23.00 Sportowy wieczór 23.35 Piłka nożna: Klubowe MŚ - mecz ćwierćfinałowy: Al-Hilal - Espérance de Tunis 01.40 Hokej: NHL - skróty 02.05 E-sport: Blast Pro Final 2019 - Bahrajn 04.00 Hokej: NHL - mecz: San Jose Sharks - Vancouver Canucks

## TVN

04.50 Uwaga! - magazyn, Polska  
05.15 Mango - telezakupy  
07.30 Dzień Dobry TVN - mag., Pol. 2019  
11.00 Na Wspólnej (2990-2993) - serial  
12.50 MasterChef - rozcz. Polska 2019  
14.25 Top Model - reality show, Pol. 2019  
16.00 Domowe rewolucje - program rozrywkowy, Polska 2019  
17.00 Starsza pani musi fiknąć - program rozrywkowy, Polska 2019  
18.00 Kuchenne rewolucje: Warszawa, Tbilisi - program rozcz. Polska 2015  
19.00 Fakty, Sport, Pogoda - inf.  
19.44 Raport smogowy - poznaj kolory powietrza - program informacyjny  
19.45 Uwaga! - magazyn, Polska  
20.00 Piraci z Karaibów: Skrzynia umarlaka - film przygodowy, USA 2006, reż. Gore Verbinski, wyk. Johnny Depp, Orlando Bloom, Keira Knightley, Bill Nighy, Jack Davenport

## PRZYGODOWY

20.00  
Piraci z Karaibów: Skrzynia...

23.05 Pitch Perfect 2 - komedia muzyczna, USA 2015, reż. Elizabeth Banks, wyk. Anna Kendrick, Rebel Wilson, Hailee Steinfeld, Brittany Snow, Skylar Astin  
01.25 MasterChef - program rozrywkowy, Polska 2019  
02.55 Uwaga! - magazyn, Polska  
03.15 NOC Magii - interaktywny program rozrywkowy

## TTV HD

08.45 Express, Pogoda 09.00 Gogglebox. Przed Telewizorem II 10.00 Vlogbox. W ncie 10.45 Express, Pogoda 11.00 10 zadań specjalnych Michela Morana 4 11.40 Defacto 7 12.05 Najdroższe prezenty świata - film dok., Wlk. Brytania 2017 13.15 Made in Maroko 13.55 Made in Maroko 14.35 Damy i wieśniaczki. Za granicą 2 (5) 15.45 Express, Pogoda 16.05 O tym się nie mówi 16.20 Ostre cięcie 7 17.05 Gogglebox. Przed Telewizorem 5 17.45 Express, Pogoda 18.00 Usterka II (8) 18.45 Usterka II (11) 19.15 Patent na kasę 19.45 Express, Pogoda 20.05 Druga twarz 2 21.00 O tym się nie mówi 21.15 Królowa życia 6 (5, 6) 22.40 Gogglebox. Przed Telewizorem II 23.45 Gogglebox 00.15 Gogglebox

## TVP POLONIA

06.10 Barwy szczęścia (2094) 06.40 Barwy szczęścia (2095) 07.15 Pytanie na śniadanie 10.55 Polonia 24 11.10 Halo Polonia 11.50 Okrasa lamie przepisy 12.25 Ojciec Mateusz 17 (215) 13.15 Na dobre i na złe (75) 14.15 Czar par 15.20 Czar par - dogrywka 16.00 Kulturalni PL 17.00 Słownik polsko-polski 17.30 Teleexpress 17.55 M jak miłość (1470) 18.45 Szansa na sukces. Opole 2020 - widowisko, Polska 2019 19.45 Dobranocka: Mami fatale (15) 20.00 Wiadomości, Pogoda 20.35 Sport 20.45 Wojenne dziewczyny 3 (27) 21.40 Halo, Włochul! Benefis Włodzimierza Szaranowicza - widowisko, Polska 2019 22.30 Ostatnie piętro - thriller, Polska 2012 23.55 Eurovizja Junior 00.25 M jak miłość (1470)

## POLSAT SPORT

06.00 7. strzała 07.30 Siatkówka kobiet: Liga Siatkówek Kobiet - mecz: Wisła Warszawa - Enea PTPS Piła 10.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: MKS Będzin - Asseco Resovia Rzeszów 12.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: MKS Stępsk Małow Suwalki - BKS Visia Bydgoszcz 14.45 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Jastrzębski Węgiel - GKS Katowice 17.30 Koszykówka mężczyzn: Energa Basket Liga - mecz: Trefl Sopot - Enea Astoria Bydgoszcz 20.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: VERVA Warszawa ORLEN Paliwa - Trefl Gdańsk 22.30 Boks: Rocky Boxing Night w Kościerzynie - waga junior ciężka: Nikodem Jeżewski - James Lodi 01.00 Sporty walki: Gala Babilon Fight Night 1 03.00 Boks: Walka o pas WBO World w Nowym Jorku

## TV 4

06.00 Dzielnia Mysz (16) - serial  
06.10 Legenda Longwood - film familijny, Holandia/Irlandia/Niemcy 2014, reż. Lisa Mulcahy, wyk. Thekla Reuten  
08.20 Galileo - pr. popularnonaukowy  
09.20 Galileo - pr. popularnonaukowy  
10.20 Policjantki i Policjanci (565)  
11.20 Policjantki i Policjanci (566)  
12.20 Policjantki i Policjanci (567)  
13.20 STOP Drogówka - magazyn, Polska  
14.30 Dzielnica Lakeview - thriller, USA 2008, reż. Neil LaBute, wyk. Samuel L. Jackson, Patrick Wilson  
16.45 Biały Tygrys - film wojenny, Rosja 2012, reż. Karen Schachnazarow, wyk. Karen Schachnazarow  
19.00 Galileo - pr. popularnonaukowy  
20.00 Policjantki i Policjanci (568)  
21.00 Policjantki i Policjanci (569)  
22.00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny (319) - serial krym., Polska

## SERIAL

20.00  
Policjantki i Policjanci (568)

23.00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny (320) - serial krym., Polska  
00.00 Punisher - film sensacyjny, Australia/USA 1989, reż. Mark Goldblatt, wyk. Dolph Lundgren  
01.50 Interwencja - mag. reporterów  
02.30 Graffiti - program publicystyczny  
02.40 Disco Polo Life - muz., Polska 2019  
03.40 Top 10 - lista przebojów - muz.  
05.45 Telezakupy TV Okazje - magazyn

## TV 6

06.00 Miodowe lata (50): Ciocia Jadzia  
06.55 Galileo 07.55 Detektyw Monk (13, 14)  
09.50 Pop Star Puppy - film familijny, Kanada 2014 11.45 Pup Star - film familijny, Kanada 2016 13.30 Columbo (2): Niebezpieczna gra 15.40 Wielka draka w chińskiej dzielnicy - komedia, USA 1986 17.45 Dogańić kosmos - film obyczajowy, USA 1999  
20.00 Galileo 21.00 CS: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (151, 152) 23.00 Horda - horror, USA 2016 00.50 Włatcy móch (108): Spiekura rodem 01.20 Włatcy móch (109): Małamysz 01.50 Włatcy móch (110): Mokra robota 02.20 SuperLudzie Extra 02.30 SuperLudzie Extra 02.40 Top 10 - lista przebojów 03.40 Disco Polo Life 04.40 Disco Polo Life 05.45 Telezakupy TV Okazje

## TVP ROZRYWKA

07.25 Zakochaj się w Polsce 07.50 Big Music Quiz 08.55 Koło fortuny 09.35 Gwiazdozbiór TVP Rozrywka 10.10 Kabaret Koń Polski przedstawia - wielki skarb w Małym Mieście 11.15 Życie to kabaret 12.10 Gwiazdozbiór TVP Rozrywka 12.45 To je Borowicz. Podróże ze smakiem 13.10 Podróże z historią (48) 13.45 Prywatne życie zwierząt 3 (4) 14.25 Postaw na milion 15.15 Muzeum Polskiej Piosenki 15.30 Pułapki umysłu 2 (2) 15.55 Wszystkie stworzenia duże i małe 5 (3) 17.00 Szansa na sukces. Opole 2020 18.10 Czar par 19.15 Czar par - dogrywka 19.50 Kabaret za kulisami 20.50 Kabaretomania 21.50 La La Poland 22.30 Kabaretowa mapa Polski 01.40 Koło fortuny

## TVP KULTURA

07.00 Teledyski 07.30 Informacje kulturalne 07.55 Piosenki Andrzeja Korzyńskiego 08.45 Zmieniony (7) 09.50 Tygodnik kulturalny 10.45 Kino kontra potwór - film dok., USA 2009 11.50 Wydarzenia aktualne 12.20 Marnie. Przyjaciółka ze snów - anim. Jap. 2014 14.05 Prawdziwie magiczny sklep - film krótkometrażowy, Pol. 1969 14.40 Szlakiem miejsc niezwykłych. Pomniki historii 14.50 Szlakiem Kolberga 15.25 One. Kobiety kultury 16.05 Sznur - thriller, USA 1948 17.35 Dranie w kinie 18.20 Grace Jones, życiodajne światło - film dok., Wlk. Brytania/Irl. 2017 20.30 Diabelska przelece - dramat, USA 2013 22.30 Faith No More live at Hellfest 2015 - koncert, Fr. 2015 00.05 Głowa do wycierania - horror SE USA 1977 01.40 Performance

## TVN SIEDM

04.55 Ukryta prawda (499) - serial, Pol.  
05.55 Mango - telezakupy  
08.00 Big Brother 2 - reality show  
09.00 Big Brother 2 - reality show  
10.00 Big Brother 2 - reality show  
11.00 Brzydula (63/180) - serial, Polska  
11.30 Brzydula (64/180) - serial, Polska  
12.00 Brzydula (65/180) - serial, Polska  
12.35 Brzydula (66/180) - serial, Polska  
13.05 Brzydula (67/180) - serial, Polska  
13.40 Babe: Świnka z klasą - film familijny, Australia/USA 1995, reż. Chris Noonan, wyk. James Cromwell  
15.40 Psy i koty: Odwet Kitty - film familijny, USA/Australia 2010, reż. Brad Peyton, wyk. Chris O'Donnell, Jack McBrayer, Nick Nolte  
17.25 Kraina jutra - film fantasy, USA/Hiszpania 2015, reż. Brad Bird, wyk. George Clooney, Hugh Laurie, Britt Robertson, Raffey Cassidy

## SERIAL

23.10  
Geneza nienawiści (2/6)

20.00 Big Brother 2 - reality show  
21.00 Posejdon - film katastroficzny, Japonia/USA 2006, reż. Wolfgang Petersen, wyk. Kurt Russell, Josh Lucas  
23.10 Geneza nienawiści (2/6) - serial  
00.10 Chłopaki z Jersey - film biograficzny, USA 2014, reż. Clint Eastwood, wyk. Vincent Piazza, John Lloyd Young  
02.55 NOC Magii  
04.50 Zakończenie programu

## TV TRAM

16.00 Informacje dnia 16.10 Jan Paweł II i prymas Stefan kardynał Wyszyński - film dok., Pol. 2008 17.00 Z Parlamentu Europejskiego 17.30 Okiem kamery 17.55 Rekolacje adwentowe. Adwentowe rekolacje o mistyce codzienności 18.00 Aniol Pański 18.05 Informacje dnia 18.15 Rozmowy niedokończone 19.25 Święty na każdy dzień 19.30 Katedra ks. bp. Antoniego Długosza 19.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci 20.00 Informacje dnia 20.20 Różaniec 20.50 Wstążec Ojczyzna 21.00 Apel Jasnogórski 21.20 Informacje dnia 21.40 Polski punkt widzenia 22.00 Historia królowej Estery (6) 22.55 Wstążec Klara - roślina św. Franciszka - film dok., Fr. 2012 23.50 100 cudownych miejsc na świecie

## ATM ROZRYWKA

06.00 Disco Gramy 07.00 TV Okazje 07.30 Ewa gotuje 08.00 Ewa gotuje 08.30 Zoooo - praktykanci 09.00 Gang Olseña ludzie na wojnę - komedia, Dania 1979 11.10 Gang Olseña nigdy się nie poddaje - komedia, Dania 1979 13.20 Gang Olseña daje dyla - komedia, Dania 1981 15.15 Księgarnia Black Books (1, 2) 16.15 Show Tracey Ullman 2 (4, 5) 17.30 Brygada Acapulco (26, 27) 18.00 Zoooo - praktykanci 20.00 Zabójca kłamstwa - film sensacyjny, USA 2009 22.00 Świat według Kiepskich (330, 331) 23.00 Londyński bulwar - film kryminalny, USA/Wlk. Brytania 2010 01.05 Na krawędzi (7) 02.05 Siołki (41) 03.05 Czas na kulturę 03.35 Lokalnie we Wrocławiu 04.05 Disco Gramy 05.00 Disco Gramy

## TVP HISTORIA

10.50 Plemienna sztuka przetrwania (6)  
11.50 Pearl Harbor Oskarżeni (2-ost.) - film dok., Wlk. Brytania 2016 12.45 Bliżej niedźwiedzi (1) - film dok., Wlk. Brytania/USA 2013  
13.50 Polskie 100 lat: Społeczeństwo II Rzeczypospolitej - film dok., Pol. 2019 14.25 Podróże z historią (32) 14.55 Era kosmiczna: historia NASA (3) 16.00 Spór o historię 16.40 Historia jedzenia po amerykańsku (5) 17.30 Marian na wojnie. Animowana historia Mariana Walentynowicza - film anim., Pol. 2019 17.50 Marzyciele 18.30 Wiedźmin (8) 19.25 Kolo historii 20.00 Tajne akta III Rzeczy (3) 21.05 Dekalog 8 - dramat, Pol. 1988 22.10 Big Bang. Jak powstał kapitalizm bez kapitalu - film dok., Pol. 2005 23.15 Wielki grób za Chrześcijańskim Murem - film dokumentalny, Wlk. Brytania 2016

15 GRUDNIA  
NIEDZIELA

TVP 1

05.15 Klan (3572, 3573) telenowela  
06.05 Słownik polsko@polski  
06.35 wojsko-polskie.pl - cykl reportaży  
07.00 Transmisja mszy świętej  
08.00 Tydzień - magazyn rolniczy, Polska  
08.30 Zakochaj się w Polsce - mag.  
09.05 Ziarno - program dla dzieci  
09.40 Las bliżej nas (15) - serial, Polska  
10.10 Lalka (1/9) - serial obycz., Polska  
11.55 Między ziemią a niebem - mag.  
12.00 Anioł Pański - program religijny  
12.15 Między ziemią a niebem - mag.  
12.50 Misja Bangladesz: Salezianie w Kalkucie. Dom Nadziei - rep.  
13.20 Dzikie metropolie (2/3) - film dokumentalny, Wielka Brytania 2018  
14.15 Z pamięci - cykl felietonów  
14.25 Weterynarze z sercem - magazyn  
14.55 Komisarz Alex 13 (162) - serial  
15.45 Skoki narciarskie: Zawody PŚ w Klingenthal - studio

BIOGRAFICZNY



21.15 Grace księżna Monako  
16.00 Skoki narciarskie: Zawody PŚ  
17.00 Teleexpress - program inf.  
17.05 Skoki narciarskie: Zawody PŚ  
18.30 Jaka to melodia?  
19.25 Sport, Wiadomości, Pogoda - inf.  
20.15 Młody Piłsudski (3/13) - serial  
21.15 Grace księżna Monako - biograf.  
Fr./USA/Belgia/Wł./Szwajcaria 2014  
23.05 Siedmiu wspaniałych - western, USA 2016, reż. Antoine Fuqua

TV PULS

05.30 Tajemnice medyczne (5) 06.15 Lombard: Życie pod zastaw 2 (79, 80)  
08.25 Zandarm i kosmici - komedia, Fr./1979  
10.15 Gdzie jest gwiazdka? - film familijny, Norw. 2012  
11.40 7 krasnoludków - Las to za mało! - komedia, Niem. 2006  
13.35 Złota gęś - baśń film., Niem. 2013  
15.30 Zakonnica w przebraniu - komedia, USA 1992  
17.30 Gwiezdne wojny: Część 6 - Powrót Jedi - film SF, USA 1983  
20.00 Non-Stop - thriller, Wlk. Brytania/Fr./USA/Kanada 2014  
22.00 Kroczać wśród cieni - dramat, USA 2014  
00.25 Operacja Delta Force 3 - film sensac., USA 1999  
02.05 Skorpioń 3 (16)  
03.00 Zobacz to! Tak jest świat 4  
03.50 Menu na miarę  
04.35 Z archiwum policji (13-ost., 1)  
05.35 Z archiwum policji (11)

TVP INFO

05.55 Powitanie - Poranek: Serwis Info  
05.59 Serwis Info, Pogoda Info  
09.50 Wronicza 17  
10.59 Pogoda Info  
11.02 Serwis Info weekend, Pogoda Info  
14.59 Serwis Info weekend  
15.30 Kościół z bliska  
15.59 Info dzień  
16.52 Pogoda Info  
17.00 Teleexpress  
17.04 Teleexpress Extra  
17.21 Teleexpress na deser  
17.36 Serwis Info weekend  
18.00 Panorama  
18.18 Serwis Info weekend  
18.30 Cafe Futbol  
18.00 Siatkówka mężczyzn: Liga włoska - mecz: Sir Safety Conad Perugia - Leo Shoes Modena  
20.30 Piłka nożna: Liga czeska - mecz: SK Slavia Praga - SK Dynamo Czeskie Budziejowice  
22.30 Piłka nożna: Liga holenderska - mecz: AZ Alkmaar - AFC Ajax  
00.30 Snowboard: Zawody PŚ w Copper Mountain

POLSAT SPORT NEWS

06.30 Narciarstwo dowolne: Zawody PŚ w Thaiwoo  
09.00 Sport fiszki  
09.07 Badminton: Turniej BWF World Tour Finals w Guangzhou - mecz finałowy  
10.00 Sport fiszki  
10.07 Badminton: Turniej BWF World Tour Finals w Guangzhou - mecz finałowy  
11.00 Sport fiszki  
11.07 Magazyn alpejski  
12.00 Sport fiszki  
12.07 Snowboard: Zawody PŚ w Cortina d'Ampezzo  
14.25 Piłka nożna: Liga holenderska - mecz: Feyenoord - PSV Eindhoven  
16.30 Cafe Futbol  
18.00 Siatkówka mężczyzn: Liga włoska - mecz: Sir Safety Conad Perugia - Leo Shoes Modena  
20.30 Piłka nożna: Liga czeska - mecz: SK Slavia Praga - SK Dynamo Czeskie Budziejowice  
22.30 Piłka nożna: Liga holenderska - mecz: AZ Alkmaar - AFC Ajax  
00.30 Snowboard: Zawody PŚ w Copper Mountain

TVP 2

04.35 Słowo na niedzielę: Skąd brać nadzieję - program religijny  
04.40 Barwy szczęścia (2154) - serial  
05.15 Barwy szczęścia (2155) - serial  
05.45 Barwy szczęścia (2156) - serial  
06.20 M jak miłość (1477) - serial, Pol.  
11.05 Robbie Williams Christmas Present - wywiad, Polska 2019  
11.40 The Voice Senior: Przesłuchania w ciemno - widowisko, Polska 2019  
14.00 Familiada - teleturniej  
14.35 Koło fortuny - teleturniej, Polska  
15.15 Szansa na sukces. Opole 2020  
16.25 Rodzinka.pl (267) - serial kom.  
16.55 Na dobre i na złe (760): Bliscy nieznanymi - serial obycz., Polska  
18.00 Panorama, Pogoda - program inf.  
18.25 Czar par: Finał - teleturniej  
19.30 Czar par - dogrywka - teleturniej  
20.05 Muzyka, taniec, zabawa - koncert, Polska 2019

KOMEDIA



21.00 Jak dogryźć mafii  
21.00 Jak dogryźć mafii - komedia sensacyjna, USA 2017, reż. Mark Cullen  
22.45 Echo serca 2 (32) - serial, Polska  
23.40 Pani Hyde - komediodramat, Francja/Belgia 2017, reż. Serge Bozon  
01.20 Nieziemskie kłopoty - komedia, Niemcy/Austria 2015  
03.00 Krótka historia czasu - komedia, Polska 2006  
04.35 Zakończenie programu

PULS 2

06.00 Królowie aukcji 3 (12) 06.25 Wojciech Ciejrowski. Boso - Ziemia Święta (1, 2). Stara Jeruzolima; Arabski kupiec  
07.35 Doktor Proktor i wanna czasu - film familijny, Norw./Niem. 2015  
09.30 Barbie i siostry w Krainie Kucyków - film anim., USA 2013  
10.55 Arystokrata - film anim., USA 1970  
12.35 Leroy i Stitch - film anim., USA 2006  
14.00 Zandarm i policjantki - komedia, Fr. 1982  
16.00 Kabaretobranie 2017, czyli 9 Zielonogórska Noc Kabaretowa  
17.00 Kabaretobranie 2017, czyli 9 Zielonogórska Noc Kabaretowa  
18.00 Lombard: Życie pod zastaw 4 (152, 153, 154, 155, 156)  
22.55 Agenci NCIS 12 (23, 24)  
00.35 Lekarze na starł (13)  
01.20 Niesamowite! (6, 7, 8, 9)  
03.45 Najbardziej dwubnym szlaku (3, 4, 5)  
05.35 Dyżur (5)

FOKUS TV

06.00 Wehikuł czasu 06.05 Redakcja Dział Śledczy (15)  
07.05 Wehikuł czasu  
07.25 Niebezpieczeństwo nadchodzi (11)  
07.45 Sąsiedzi (28-36)  
09.35 Ekstremalne oeski (4)  
10.30 Supermaszyny (4)  
11.30 Starożytni kosmici (2)  
12.25 Patrol Latry  
13.25 Gwiazdy lombardu  
14.55 Kryptonim szef (5)  
15.55 OSP. Na ratunek! 3 (7)  
17.00 Na lodowym szlaku  
18.00 Na lodowym szlaku  
19.00 Rolnicy Podlasie (7, 8)  
21.00 Serbska mafia - dziedzictwo Arka - film dok., Fr. 2018  
22.10 Premiera: Nieudane operacje glistyczne (1)  
23.05 Premiera: Mój nawiedzony dom (7)  
00.00 Kowboje oceanów (8)  
00.55 Największe kłamstwa świata (4)  
01.55 Tajemnice historii (13, 1)  
03.00 Elektryczni (3, 4)  
04.15 OSP. Na ratunek! (1, 2)

EUROSPORT 1

06.30 Skoki narciarskie: Zawody PŚ World Touring Car Cup: Wyścig w Malezji  
09.00 Narciarstwo alpejskie: Zawody PŚ w Val d'Isere  
10.30 World Touring Car Cup: Wyścig w Malezji  
12.00 Biatlon: Zawody PŚ w Hochfilzen  
12.40 Biatlon - studio  
13.00 World Touring Car Cup: Wyścig w Malezji  
14.00 Biatlon - studio  
14.15 Biatlon: Zawody PŚ w Hochfilzen  
15.25 Skoki narciarskie - studio  
15.50 Skoki narciarskie: Zawody PŚ w Klingenthal  
17.45 Skoki narciarskie - studio  
18.15 Biatlon: Zawody PŚ w Hochfilzen  
18.45 Biatlon: Zawody PŚ w Hochfilzen  
19.15 Snooker: Turniej Scottish Open w Glasgow  
19.40 Wiadomości  
19.45 Snooker: Turniej Scottish Open w Glasgow - mecz finałowy  
23.00 Wiadomości  
23.10 Narciarstwo alpejskie: Zawody PŚ

POLSAT

04.55 Disco Gramy muz., Polska 2018  
05.40 Telezakupy TV Okazje - magazyn  
06.00 Nowy dzień - program inf.  
07.35 Na fali - film animowany, USA 2007  
09.30 Dobra wróżka - film familijny, USA/Kanada 2010, reż. Michael Lembeck, wyk. Dwayne Johnson, Ashley Judd, Stephen Merchant  
11.40 Opowieści z Narnii: Książę Kaspian - film przygodowy, Wielka Brytania/USA 2008, reż. Andrew Adamson, wyk. Ben Barnes, Georgie Henley, Skandar Keynes, William Moseley, Anna Popplewell  
14.50 Lot 1. Gwiezdne wojny - historie - film SF, USA 2016, reż. Gareth Edwards, wyk. Felicity Jones, Diego Luna, Ben Mendelsohn, Riz Ahmed, Donnie Yen  
17.40 Nasz nowy dom: Odcinek specjalny - reality show, Polska 2019

WIDOWISKO



20.00 Piotr Bałtroczyk i przyjaciele  
18.50 Wydarzenia, Sport, Pogoda - inf.  
19.30 Państwo w państwie - public.  
20.00 Piotr Bałtroczyk i przyjaciele  
22.05 W rytmie serca (60) - serial, Pol.  
23.05 Ślad (93) - serial krym., Polska  
00.10 Zabić, jak to łatwo powiedzieć - thriller, USA 2012, reż. Andrew Dominik, wyk. Brad Pitt, Scoot McNairy, Ben Mendelsohn, James Gandolfini  
02.30 Tajemnice losu - program rozr.

STOPKŁATKA TV

06.00 Stulecie - film krótkometrażowy, Chiny/USA/Kanada 2017  
06.10 Scena Śmiechu  
07.05 Scena śmiechu  
08.00 Komisarz Rex 11 (151, 152)  
09.55 Komisarz Rex 12 (153)  
Cienie  
10.55 Przygody Merlina 3 (28, 29): Lzy Uthera Pendragona - Część 2; Złoto gołbina  
12.55 Przygody Merlina (30)  
13.50 Polowanie na prezydenta - film sensacyjny, Finl./Wielka Brytania/Niemcy 2014  
15.40 Mamiusia - dramat, USA 1998  
18.05 Poirot: Zbrodnia na festynie - film krym., Wlk. Brytania/USA 2013  
20.00 Kamerdyner - dramat, USA 2013  
22.45 Układ zamknięty - dramat, Pol. 2013  
01.05 Krzyk 4 - horror, USA 2011  
03.20 MiłośćKropka.pl (5)  
04.25 Chinka - etiuda film., Fr. 2016  
04.45 TV okazje  
05.59 Zakończenie programu

TVP 3

09.00 Lüksus na pokładzie - tajemnice budowy najdroższego statku świata (2) - film dokumentalny, Wielka Brytania 2016  
09.45 Rowery z duszą  
10.00 Program lokalny  
12.05 Głos regionów  
13.00 Piosenka dla Ciebie  
14.05 Piosenka u Ciebie  
14.35 Rączka gotuje  
15.15 Złoty szalik - dramat, Polska 2000  
16.20 Łukasz z Bałut  
16.40 Pogoda  
16.45 Dziennik regionów - tematy dnia  
17.00 Tydzień  
17.30 Program lokalny  
20.00 Szansa na sukces. Opole 2020 - widowisko, Pol. 2019  
21.00 Cafe piosenka  
21.30 Program lokalny  
22.00 Dziennik regionów  
22.25 Regionalny magazyn sportowy - niedziela  
22.40 Pogoda  
22.45 Kryminalna siódemka  
23.05 Sądy, przesyady: Rozprawy u Kuby  
23.45 Sądy, przesyady

TVP SPORT

06.55 Sportowy wieczór  
07.30 Piłka nożna: Klubowe MŚ - mecz ćwierćfinałowy  
09.30 Hokej: NHL - mecz: San Jose Sharks - Vancouver Canucks  
10.30 Piłka nożna: PKO Ekstraklasa - mecz: Śląsk Wrocław - Lech Poznań  
12.30 Piłka ręczna mężczyzn: PGNiG Superliga - studio  
12.55 Piłka ręczna mężczyzn: PGNiG Superliga - mecz: MMTS Kwidzyn - Piotrkowianin Piotrków Trybunalski  
15.05 Skoki narciarskie: Zawody PŚ w Klingenthal - studio  
16.00 Skoki narciarskie: Zawody PŚ w Klingenthal  
19.00 Strongman: Liga Mistrzów 2019  
20.00 Dart: Mistrzostwa świata - Londyn 2019 - 1. runda  
22.00 Sportowy wieczór  
22.40 Hokej: NHL - skróty  
23.05 Hokej: NHL - mecz: Winnipeg Jets - Philadelphia Flyers  
01.55 Boks: Walka o pas WBC World w Nowym Jorku

TVN

04.50 Uwaga! magazyn, Polska  
05.15 Mango - telezakupy  
07.30 Dzień Dobry TVN - mag., Pol. 2019  
11.00 Domowe rewolucje - program rozr.  
12.00 Co za tydzień - magazyn  
12.35 Mój biegun - dramat biograficzny, Polska 2013, reż. Marcin Glowacki  
14.20 Piraci z Karaibów: Skrzynia umarlaka - film przygodowy, USA 2006, reż. Gore Verbinski, wyk. Johnny Depp, Orlando Bloom  
17.30 Big Brother Tydzień 2  
18.30 My Way - program rozr., Pol. 2019  
19.00 Fakty, Sport, Pogoda - inf.  
19.44 Raport smogowy - poznaj kolory powietrza - program informacyjny  
19.45 Uwaga! magazyn, Polska  
20.00 Mumia - film przygodowy, USA 1999, reż. Stephen Sommers, wyk. Rachel Weisz, Brendan Fraser, John Hannah, Arnold Vosloo

PRZYGODOWY



20.00 Mumia  
22.30 Krampus. Duch Święt \* horror komediowy, USA 2015, reż. Michael Dougherty, wyk. Emjay Anthony, Adam Scott, Toni Collette, Stefania LaVie Owen, Krista Stadler  
00.35 MasterChef - rozr., Polska 2019  
02.05 Kuchenne rewolucje: Warszawa, Tbilisi - program rozr., Polska 2015  
03.05 Uwaga! - magazyn, Polska  
03.25 NOC Magii

TTV HD

07.05 Nauka jazdy  
07.45 Nauka jazdy  
08.15 Gogglebox  
08.45 Express, Pogoda  
09.05 Najdroższe zabawki świata - film dok., Wlk. Brytania 2016  
10.05 Patent na...  
10.45 Express, Pogoda  
11.00 DeFacto 9  
11.30 Usterka 12 (10)  
12.00 Dżentelmeni i wieśniacy 3 (4)  
13.05 Damsy i wieśniaczki. Za granicą (6)  
14.05 Vlogbox. W necie  
14.45 Gogglebox. Przed telewizorem II  
15.45 Express, Pogoda  
16.00 Damsy i wieśniaczki, PL (10)  
17.05 Patent na...  
17.45 Express, Pogoda  
18.05 Królowe życia 6 (5, 6)  
19.45 Express, Pogoda  
20.05 Defacto 7  
20.30 Defacto 9  
21.00 Dżentelmeni i wieśniacy 3 (5)  
22.00 Druga twarz 2  
23.00 Królowe życia 6 (5)  
23.45 Vlogbox. W necie  
00.25 Apetyt na sławę (7)

TVP POLONIA

06.25 Jhe Extra Mile  
06.40 7 pamięci  
06.50 Lajki  
07.15 Pytanie na śniadanie  
11.30 Ziarno  
11.55 Między ziemią a niebem  
12.00 Anioł Pański  
12.15 Między ziemią a niebem  
12.50 Z pamięci  
13.00 Transmisja mszy świętej  
14.25 Biała wzytówka (6)  
15.40 Lajki  
16.00 Prywatne życie zwierząt 3 (10)  
16.30 Leśniczówka (113)  
16.55 Leśniczówka (114)  
17.30 Teleexpress  
17.55 M jak miłość (1471)  
18.50 Pegaz: Scena alternatywna  
19.15 Czy wiesz, że...  
19.25 Nela Mała Reporterka  
19.45 Dobranocka: Pamiętnik Flori (33)  
20.00 Wiadomości, Pogoda  
20.35 Sport  
20.45 Zniwolona (1)  
21.40 Zniwolona (2)  
22.40 Uwaga - premiera: Królewicz Olch - dramat, Polska 2016  
00.25 M jak miłość (1471)

POLSAT SPORT

06.00 Boks: Rocky Boxing Night w Kościecznie - waga junior ciężka: Nikodem Jezewski - Tamas Lodi  
08.30 Boks: Walka o pas WBO World w Nowym Jorku - waga półśrednia: Terence Crawford - Egidijus Kavaliauskas  
11.00 Cafe Futbol - mag. piłkarski  
12.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: VERVA Warszawa ORLEN Paliwa - Trefl Gdańsk  
14.45 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Asseco Resovia Rzeszów - Aluron Virtus CMC Zawiercie  
17.30 Koszykówka mężczyzn: Energa Basket Liga - mecz: Start Lublin - BM Slam Stal Ostrów Wielkopolski  
20.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: MKS Będzin - Cuprum Lubin  
22.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Cerrad Enea Czarni Radom - PGE Skra Belchatów  
01.00 Sporty walki: KSW 48

TV 4

06.00 Pan Peabody i Sherman Show (31) - serial animowany, USA  
06.35 Pan Peabody i Sherman Show (32) - serial animowany, USA  
07.05 101 dalmatyńczyków (50) - serial  
07.35 101 dalmatyńczyków (51) - serial  
08.05 101 dalmatyńczyków (52) - serial  
08.35 Królowa śniegu - baśń filmowa, Niemcy/Finlandia 2014  
10.25 Galileo - pr. popularnonaukowy  
12.25 Gwiazdy Kabaretu - program rozr.  
13.25 Gwiazdy Kabaretu - program rozr.  
14.35 Poszukiwacze Bursztynowej Komnaty - film przygodowy, Niemcy 2012, reż. Florian Baxmeyer  
16.55 Hero - dramat przygodowy, Hongkong/Chiny 2002, reż. Yimou Zhang  
19.00 Galileo - pr. popularnonaukowy  
20.00 Legenda o Kołowracie - film historyczny, Rosja 2017, reż. Iwan Szurchowickij, Dżanik Fajzjew

HISTORYCZNY



20.00 Legenda o Kołowracie  
22.35 Odzyskać dziecko - dramat kryminalny, USA/Chiny/Malezja 2014, reż. Alan White, wyk. John Cusack  
00.30 Tuż przed tragedią (4) - serial dokumentalny, Wielka Brytania  
01.30 Tuż przed tragedią (5) - serial  
02.30 Graffiti - program publicystyczny  
02.40 Disco Polo Life - muz., Polska 2019  
03.40 Top 10 - lista przebojów - muz.  
05.45 Telezakupy TV Okazje - magazyn

TV 6

06.00 Miodowe lata (26)  
06.40 Columbo (2): Niebezpieczna gra  
08.40 Galileo  
09.40 Galileo  
10.50 Dogonić kosmos - film obycz., USA 1999  
13.00 Detektyw Monk (13, 14)  
15.00 Policjantki i Policjanci (370, 371)  
17.00 Policjantki i Policjanci (372)  
18.00 Policjantki i Policjanci (373)  
19.00 Policjantki i Policjanci (374)  
20.00 Galileo  
21.00 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (153)  
22.00 CSI: Kryminalne zagadki Nowego Jorku (154)  
23.00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny (126)  
00.00 Hawaje 5-0 (24)  
01.00 Hawaje 5-0 (25)  
02.00 Wiatry móch (111): Rzeźnia Kjerowica  
02.30 SuperLudzie: Extra  
02.40 Top 10 - lista przebojów  
03.40 Disco Polo Life  
04.40 Disco Polo Life  
05.45 Telezakupy TV Okazje

TVP ROZRYWKKA

07.45 Big Music Quiz  
08.50 Kolo fortuny  
09.25 Gwiazdociąg TVP Rozrywkka  
09.55 Superhity Elity i Studia 202  
10.55 Życie to kabaret  
11.55 Gwiazdociąg TVP Rozrywkka  
12.35 To je Borowicz. Podróże ze smakiem  
13.05 Podróże z historią (19)  
13.40 Prywatne życie zwierząt 3 (5)  
14.15 Wszystkie stworzenia duże i małe 5 (3)  
15.10 Muzeum Polskiej Piosenki  
15.25 Pułapki umysłu 2 (3)  
15.55 Kabaretowe lato Dwójki  
16.50 Najgorszy kucharz  
17.45 Wielki test o Jagiellonach  
19.05 Historia Polski według Kabaretu Moralnego Niepokoju  
19.45 Taka to robota, czyli kabaretowy przegląd zawodów  
20.50 Kabaretomania-cy  
21.50 La La Poland  
22.25 Kabaretowa mapa Polski  
01.30 Kolo fortuny

TVP KULTURA

08.25 Wszystkie stworzenia duże i małe 5 (8)  
09.25 Niezapomniany Leonard Bernsteina. Spotkania z muzyką  
10.35 Cztery pory roku młodego Antoniego - film krótkometrażowy, Fr. 2012  
11.20 Trzeci punkt widzenia  
11.45 But she's nice... - film krótkometr.  
Pol. 2014  
12.00 Niezapomniany romans - melodramat, USA 1957  
14.05 Eugeniusz Oniegin  
17.00 Szlakiem miejsc niezwykłych: Pomniki historii  
17.15 Niedziela z...  
18.05 Niedziela z... Jerzym Maksymikiem: Muzyczny Festiwal Łańcut 2005  
18.35 Dang Thai Son, Sinfonia Varsovia, Jerzy Maksymiuk - koncert  
19.30 Niedziela z... Jerzym Maksymikiem  
20.05 Uczta Babette - film obycz., Dania 1987  
22.00 Scena alternatywna - koncert, Pol.  
22.35 Alter  
23.10 Portret osobisty, cz. 2 - film dok., Polska 2018

TVN SIEDEM

04.55 Ukryta prawda (505) serial, Pol.  
05.55 Mango - telezakupy  
08.00 Big Brother 2 - reality show  
08.55 Big Brother 2 - reality show  
09.55 Big Brother 2 - reality show  
10.50 Zakochani po uszy (133/140)  
11.25 Zakochani po uszy (134/140)  
11.55 Zakochani po uszy (135/140)  
12.25 Zakochani po uszy (136/140)  
12.55 Brzydula (68/180) - serial, Polska  
13.25 Brzydula (69/180) - serial, Polska  
14.00 Brzydula (70/180) - serial, Polska  
14.35 Brzydula (71/180) - serial, Polska  
15.10 Posejdon - film katastroficzny, Japonia/USA 2006, reż. Wolfgang Peterson, wyk. Kurt Russell, Josh Lucas, Richard Dreyfuss, Jacinda Barrett  
17.10 Apollo 13 - dramat katastroficzny, USA 1995, reż. Ron Howard, wyk. Tom Hanks, Bill Paxton, Ed Harris  
20.00 Big Brother Arena 2: Finał

SENSACYJNY



22.00 Lucy  
22.00 Lucy - film sensacyjny, Francja 2014, reż. Luc Besson, wyk. Scarlett Johansson, Morgan Freeman, Min-sik Choi  
23.55 Ostatnia misja - film sensacyjny, Polska 1999, reż. Wojciech Wójcik, wyk. Peter J. Lucas, Janusz Gajos, Ewa Gorzelak, Mirosław Baka  
02.10 Druga strona medalu 4  
02.45 NOC Magii  
05.05 Zakończenie programu

TV TRWAM

14.25 Święty na każdy dzień  
14.30 Harcerska dola - koncert, Polska 2019  
16.00 Informacje dnia  
16.10 Koncert życzeń  
17.00 Tam, gdzie Bóg płacze  
17.30 Okiem kamery  
17.55 Rekolacje adwentowe. Adwentowe rekolacje o mistyce codzienności  
18.00 Anioł Pański  
18.05 Informacje dnia  
18.15 Rozmowy niedokończone  
19.25 Święty na każdy dzień  
19.30 Historie Starożytności (8)  
20.00 Informacje dnia  
20.20 Różaniec  
20.50 Mysłac Ojczyzna  
21.00 Apel Jasnogórski  
21.20 Informacje dnia  
21.40 Retrospekcja  
21.45 Samson i Dalila (7)  
22.40 Syria, Kłasztor Mar Musa  
23.00 Jak my to widzimy - z daleka widać lepiej  
23.30 Tam, gdzie Bóg płacze  
00.00 Programy powtórkowe

ATM ROZRYWKKA

06.00 Disco Gramy  
07.00 TV Okazje  
07.30 Ewa gotuje  
08.00 Ewa gotuje  
08.30 Zooooo - praktykanci  
09.00 Pierwsza miłość (2960-2964)  
12.35 Na rybie  
13.05 Gang Olsena: Paryski plan - komedia, Dania 1981  
15.10 Świat według Kiepskich (321, 180, 325, 327): Opowieści wigilijne; Tadarasa; Andromeda; Zajac wielkanocny  
17.10 Gang Olsena: Ostatnia misja - komedia, Dania 1998  
19.20 Zooooo - praktykanci  
19.50 Zameldowani (7): Stand-up  
20.20 Londyński bulwar - film kryminalny, USA/Wlk. Brytania 2010  
22.25 Świat według Kiepskich (332, 333)  
23.25 Kładenie podania - dramat, USA 2008  
01.20 Na krawędzie (8)  
02.20 Stoiki (42)  
03.20 Lokalnie we Wrocławiu  
04.00 Disco Gramy  
05.00 Disco Gramy

TVP HISTORIA

06.55 Był taki dzień  
07.05 Wszystkie kolory świata (7)  
08.10 Prorok - rzecz o ks. Franciszku Blachnickim - film dok., Pol. 2016  
09.15 Rodzina Leśniewskich (7-ost.)  
09.50 Okrasa łamie przepisy  
10.25 Saga prastarej puszczy  
11.30 Dzwonczyna Nowa Zelandia (2)  
12.25 Jedwabny szlak (3-ost.) - film dok., Wlk. Brytania 2016  
13.30 Archiwum zimnej wojny  
14.15 Kariera Nikodema Dyzmy (7-ost.)  
15.30 Tesla - film dok., USA 2016  
16.35 Wielka gra  
17.30 Wojownicy czasu  
18.05 Wiedźmin (9)  
19.00 Brutus, Czar-nocka, Maria... Siatka pułkownika Gano - film dok., Pol. 2019  
20.10 Towarzysz generał idzie na wojnę - dok., Pol. 2011  
21.40 Śmierć jak kromka chleba - dramat, Pol. 1994  
23.50 Historia w postaciach zapisana  
01.40 Noc Świętego Mikołaja - film obycz.

16 GRUDNIA  
PONIEDZIAŁEK

## TVP 1

05.40 Jaka to melodia?  
06.15 Przysięga (71) - telenowela, Turcja  
07.05 Elif (628) - serial obyczaj., Turcja  
08.00 Wiadomości, Pogoda - inf.  
08.15 Kwadrans polityczny - public.  
08.40 Korona królów - taka historia... (50)  
09.20 Ranczo 6 (74) - serial obyczaj., Pol.  
10.15 Komisarz Alex 6 (70) - serial, Pol.  
11.05 Ojciec Mateusz 18 (238) - serial  
12.00 Wiad., Agrobiznes, Agropogoda  
12.35 Magazyn rolniczy - mag. rolniczy  
12.55 Dzikie metropolie (2/3) - film dokumentalny, Wielka Brytania 2018  
14.00 Elif (629) - serial obyczaj., Turcja  
15.00 Wiadomości, Pogoda, Alarm!  
15.35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej  
16.05 Przysięga (72) - telenowela, Tur.  
17.00 Telexpress, Pogoda - inf.  
17.25 Jaka to melodia?  
18.00 Klan (3574) - telenowela, Polska  
18.30 Korona królów (302) - telen. hist.

## TEATR



21.00 Wujek. 81. Czarna ballada  
18.55 Jeden z dziesięciu - teleturniej  
19.25 Sport, Wiad., Pogoda, Alarm!  
20.30 Leśniczówka (173) - telen., Polska  
21.00 Teatr Telewizji: Wujek. 81. Czarna ballada - spektakl teatralny, Pol. 2017  
22.40 Pamiętnik z Korei Północnej - film dokumentalny, Austria 2016  
23.35 Życie na gorąco (7/9) - serial, Pol.  
01.15 Grace księżna Monako - biograf., Fr./USA/Belgia/Włochy/Szwajcaria 2014

## TV PULS

06.00 112 - na każde wezwanie (25, 26)  
07.00 Kobra - oddział specjalny (9)  
08.00 Lombard. Życie pod zastaw 2 (83)  
09.00 Rodzinny interes (13)  
10.00 Zaklinaczka duchów 4 (84, 85)  
12.00 Kobra - oddział specjalny (9, 10)  
14.00 Agenci NCIS: Los Angeles 9 (16)  
15.00 Lombard. Życie pod zastaw 2 (84)  
16.00 Rodzinny interes (13, 14)  
18.00 Lombard. Życie pod zastaw 4 (161, 162)  
20.00 Kickboxer 3: Sztuka walki - film sensac., USA 1992  
21.55 Niepokonany 3: Odkupienie - film sensac., USA 2010  
23.50 Ip Man 2 - dramat, Hongkong/Chiny 2010  
02.00 Zobacz to! Taki jest świat 4  
02.50 Tajemnice modyczne (18)  
04.00 Biesiada na cztery pory roku (1)  
04.35 Z archiwum policji (2)  
05.00 Dyżur (5)  
05.35 Dyżur 3 (41)

## TVP INFO

06.39 Wstaje dzień 06.45 Serwis Info 06.50 Wstaje dzień 07.00 Serwis Info 07.12 Jedziemy 07.50 Agrobiznes 07.55 Agropogoda 08.00 Jedziemy dalej 08.15 Serwis Info 08.18 Minęła ósma 09.00 Serwis Info 09.11 Minęła dwudzięta 10.00 Serwis Info 10.15 Pogoda Info 14.59 Serwis Info 15.29 Info dzień 15.54 Pogoda Info 15.59 Info dzień 17.00 Telexpress 17.15 Telexpress Extra 17.32 O co chodzi 18.00 Panorama 18.20 Panorama opinii 18.37 O tym się mówi 19.30 Wiadomości 19.58 Gość „Wiadomości” 20.13 Minęła dwudzięta 20.50 Warto rozmawiać 21.40 Studio LOTTO 21.49 W tyle wizji 22.31 W tyle wizji extra 23.00 INFO wieczór 23.30 W akcji 23.55 Serwis Info 00.02 Nie da się ukryć extra

## POLSAT SPORT NEWS

06.00 Narciarstwo dowolne: Zawody PŚ w Thaiwoo 08.00 Sport dowolne 08.07 7. strefa 10.00 Sport fiesz 10.07 Piłka nożna: Liga holenderska - mecz: Feyenoord - PSV Eindhoven 11.00 Sport fiesz 11.07 Piłka nożna: Liga holenderska - mecz: Feyenoord - PSV Eindhoven 12.00 Sport fiesz 12.07 Siatkówka mężczyzn: Liga włoska - mecz: Gas Sales Piacenza - Consar Ravenna 14.30 Piłka nożna: Liga czeska - mecz: SK Slavia Praga - SK Dynamo České Budějovice 17.00 Bobsleje: Zawody PŚ w Lake Placid - przejazd czwórek mężczyzn 19.10 Piłka nożna: Liga czeska - mecz: FC Baník Ostrava - AC Sparta Praga 21.20 Siatkówka mężczyzn: Liga włoska - mecz: Sir Safety Conad Perugia - Leo Shoes Modena 23.30 Biatlon: Zawody PŚ 01.30 Sporty walki

## TVP 2

05.20 Doktor z alpejskiej wioski - nowy rozdział (154) - serial  
06.15 Coś dla ciebie - magazyn  
06.40 Familiada - teleturniej  
07.15 Pytanie na śniadanie - magazyn  
11.00 Panorama, Pogoda - program inf.  
11.10 Pytanie na śniadanie  
11.25 Rodzinka.pl (55) - serial kom., Pol.  
11.55 Barwy szczęścia (2156) - serial  
12.30 Kolo fortuny - teleturniej, Polska  
13.05 Teściowie i synowe. Kto tu rządzi?  
13.35 Gotowi do gotowania. Start!  
14.05 Coś dla ciebie - magazyn  
14.30 Operacja zdrowie! - magazyn  
15.10 Doktor Kleist - lekarz rodzinny (30)  
16.00 Kolo fortuny - teleturniej, Polska  
16.35 Familiada - teleturniej, Polska  
17.10 Węzień miłości (203) - telen., Tur.  
18.00 Panorama, Pogoda - program inf.  
18.30 Gotowi do gotowania. Start!  
18.55 Teściowie i synowe. Kto tu rządzi?

## THRILLER



22.50 Transfer  
19.35 Barwy szczęścia (2156) - serial  
20.10 Barwy szczęścia (2157) - serial  
20.40 Kulis serialu „M jak miłość”  
20.55 M jak miłość (1478) - serial, Pol.  
21.50 O mnie się nie martw 11 (13-ost.)  
22.50 Transfer - thriller, USA 2007  
01.00 Głęboka woda (9/13) - serial, Pol.  
01.55 Pani Hyde - komediodramat, Francja/Belgia 2017, reż. Serge Bozon  
03.30 Zakończenie programu

## PULS 2

09.10 Tomek i przyjaciele 19 (12)  
09.25 Bobi Budowniczy 20 (80)  
09.35 Psi Patrol 3 (15)  
10.00 Marta mówi 2 (21)  
10.30 Monchichi (28)  
10.40 Baranek Shaun (22)  
10.55 Przytul mnie 2 (9, 10)  
11.05 Moonzy (18)  
11.25 Bing (74, 75)  
11.45 Molang 2 (34, 35, 36)  
12.00 Gurnisie 2 (2, 3)  
13.00 Psi Patrol 3 (16)  
13.35 Alvin!!! I wiewiórki 3 (4, 5)  
14.10 Mustang: Duch Wolności (1, 12)  
15.00 Miraculous: Biedronka i Czarny Kot (2, 3)  
16.10 Jeźdźcy smoków (3, 4)  
17.00 Fineasz i Ferb 3 (9, 10)  
18.00 Pingwiny z Madagaskaru (21, 23)  
19.00 Dzieciak rządzi: Znowu w grze (13, 14)  
20.00 Lombard. Życie pod zastaw 4 (151, 152)  
22.00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas 5 (22, 23)  
23.55 Wstydlive choroby: dziecięce przypadki (1)

## FOKUS TV

06.00 Wehikul czasu 06.05 Redakcja: Dział Śledczy (32)  
07.05 Wehikul czasu 07.25 Niebezpieczeństwo nadchodzi (12)  
07.45 Mordercze przepawy (18)  
08.45 Działaj albo gni! (11)  
09.20 Dzielne obliza wojny (2)  
10.20 Gwiazdy lombardu: 11.00 Starożytni kosmici (6)  
12.15 Kowboje oceanów (7)  
13.00 OSP: Na ratunek! 3 (1)  
14.10 Gwiazdy lombardu 15.25 Wojny magazynowe 16.20 OSP: Na ratunek! 3 (1)  
17.00 Krypto - nim szef (6, 7)  
18.50 Starożytni kosmici (7)  
19.45 Premiera: Gwiazdy Lombardu 20.55 OSP: Na ratunek! 3 (1)  
21.55 Supersamoloty bojowe (2) - film dokumentalny, USA 2015  
22.55 Dzielne obliza wojny (3, 4)  
00.55 Starożytni kosmici (3)  
01.55 Misja skarb 03.00 OSP: Na ratunek! (9)

## EUROSPORT 1

06.00 World Touring Car Cup: Wyścig w Malezji 06.30 Skoki narciarskie: Zawody PŚ w Klingenthal 07.30 Skoki narciarskie: Zawody PŚ w Klingenthal 08.35 Snooker: Turniej Scottish Open w Glasgow 10.30 Tenis stołowy: ITTF World Tour Grand Finals - Zhengzhou 2019 12.00 Piłka nożna: Liga Mistrzów 12.30 Skoki narciarskie: Zawody PŚ w Klingenthal 13.00 Piłka nożna: Liga Europy 13.30 Snooker: Turniej Scottish Open w Glasgow 14.30 Skoki narciarskie: Zawody PŚ w Klingenthal 15.30 Biatlon: Zawody PŚ w Hochfilzen 17.00 Narciarstwo alpejskie: Zawody PŚ w Sankt Moritz 17.45 Narciarstwo alpejskie: Zawody PŚ w Val d'Isere 19.15 Wiadomości 19.20 Igrzyska olimpijskie 21.20 Wiadomości 21.30 Tenis: Turniej Diriyah Tennis Cup 23.05 Tenis stołowy

## TVP 3

12.15 Co niesie dzień 12.30 Gra słów. Krzyżówka 13.00 Mój pies i inne zwierzątka 13.15 Jedź bezpiecznie 13.35 Agrobiznes 13.50 Agropogoda 14.00 Program lokalny 15.05 Wspaniałe stulecie: Sułtanka Kösem - Murat IV (168)  
15.50 Szlakiem meksykańskich nieżywych: Pomniki historii 16.00 Telekurier 16.25 Pogoda 16.30 Kryminalna siódemka 16.45 Dziennik regionów - tematy dnia 17.00 Czytanie puszczy 17.30 Program lokalny 20.00 Korona królów (302)  
20.30 Sztuka z mięsa, czyli wół z wolna, ale porządnie 21.00 Twój wybór 21.30 Program lokalny 22.00 Dziennik regionów 22.20 Echa dnia 22.40 Pogoda 22.45 Kryminalna siódemka 23.00 Alarm 23.20 W tyle wizji 00.00 W tyle wizji extra

## TVP 3

05.25 Sportowy wieczór 06.05 Piłka nożna: Klubowe MŚ mecz ćwierćfinałowy: Al-Hilal - Espérance de Tunis 07.55 Piłka nożna: Klubowe MŚ - mecz ćwierćfinałowy 10.00 Piłka ręczna mężczyzn: PGNi Superliga - mecz: MMiS Kwizdyn - Piotrkowianin Piotrków Trybunalski 11.40 Skoki narciarskie: Zawody PŚ w Klingenthal 13.30 DART: Mistrzostwa świata - Londyn 2019 - 1. runda 16.55 Piłka nożna: PKO Ekstraklasa - mecz: Śląsk Wrocław - Lech Poznań 19.00 4-4-2 20.05 Goli Ekstra 22.00 Sportowy wieczór 22.35 GOL 23.15 Piłka nożna: Klubowe MŚ - mecz ćwierćfinałowy: Al-Hilal - Espérance de Tunis 01.15 Piłka nożna: Klubowe MŚ - mecz ćwierćfinałowy 03.15 Sporty walki: Gala ACA w Warszawie 04.55 Boks: Gala Knock Out Boxing Night 8 w Sosnowcu

## TVP 3

06.00 Trans World Sport 07.00 Cafe Futbol 08.30 Koszykówka mężczyzn: Energa Basket Liga - mecz: Start Lublin - BM Slam Stal Ostrów Wielkopolski 10.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Jastrzębski Węgiel - GKS Katowice 13.00 Atleci - mag. sportowy 13.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Grupa Azoty ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Indykpol AZS Olsztyn 15.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: VERVA Warszawa ORLEN Paliwa - Trefl Gdańsk 17.30 Magazyn alpejski 18.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Asseco Resovia Rzeszów - Aluron Virtus CMC Zawiercie 20.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Odra Radom - PGE Skra Bełchatów 23.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: MKS Będzin - Cuprum Lubin 01.00 Boks

## TVP 3

06.00 Trans World Sport 07.00 Cafe Futbol 08.30 Koszykówka mężczyzn: Energa Basket Liga - mecz: Start Lublin - BM Slam Stal Ostrów Wielkopolski 10.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Jastrzębski Węgiel - GKS Katowice 13.00 Atleci - mag. sportowy 13.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Grupa Azoty ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Indykpol AZS Olsztyn 15.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: VERVA Warszawa ORLEN Paliwa - Trefl Gdańsk 17.30 Magazyn alpejski 18.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Asseco Resovia Rzeszów - Aluron Virtus CMC Zawiercie 20.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Odra Radom - PGE Skra Bełchatów 23.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: MKS Będzin - Cuprum Lubin 01.00 Boks

## TVP 3

06.00 Trans World Sport 07.00 Cafe Futbol 08.30 Koszykówka mężczyzn: Energa Basket Liga - mecz: Start Lublin - BM Slam Stal Ostrów Wielkopolski 10.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Jastrzębski Węgiel - GKS Katowice 13.00 Atleci - mag. sportowy 13.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Grupa Azoty ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Indykpol AZS Olsztyn 15.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: VERVA Warszawa ORLEN Paliwa - Trefl Gdańsk 17.30 Magazyn alpejski 18.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Asseco Resovia Rzeszów - Aluron Virtus CMC Zawiercie 20.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Odra Radom - PGE Skra Bełchatów 23.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: MKS Będzin - Cuprum Lubin 01.00 Boks

## TVP 3

06.00 Trans World Sport 07.00 Cafe Futbol 08.30 Koszykówka mężczyzn: Energa Basket Liga - mecz: Start Lublin - BM Slam Stal Ostrów Wielkopolski 10.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Jastrzębski Węgiel - GKS Katowice 13.00 Atleci - mag. sportowy 13.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Grupa Azoty ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Indykpol AZS Olsztyn 15.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: VERVA Warszawa ORLEN Paliwa - Trefl Gdańsk 17.30 Magazyn alpejski 18.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Asseco Resovia Rzeszów - Aluron Virtus CMC Zawiercie 20.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Odra Radom - PGE Skra Bełchatów 23.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: MKS Będzin - Cuprum Lubin 01.00 Boks

## TVP 3

06.00 Trans World Sport 07.00 Cafe Futbol 08.30 Koszykówka mężczyzn: Energa Basket Liga - mecz: Start Lublin - BM Slam Stal Ostrów Wielkopolski 10.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Jastrzębski Węgiel - GKS Katowice 13.00 Atleci - mag. sportowy 13.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Grupa Azoty ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Indykpol AZS Olsztyn 15.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: VERVA Warszawa ORLEN Paliwa - Trefl Gdańsk 17.30 Magazyn alpejski 18.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Asseco Resovia Rzeszów - Aluron Virtus CMC Zawiercie 20.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Odra Radom - PGE Skra Bełchatów 23.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: MKS Będzin - Cuprum Lubin 01.00 Boks

## TVP 3

06.00 Trans World Sport 07.00 Cafe Futbol 08.30 Koszykówka mężczyzn: Energa Basket Liga - mecz: Start Lublin - BM Slam Stal Ostrów Wielkopolski 10.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Jastrzębski Węgiel - GKS Katowice 13.00 Atleci - mag. sportowy 13.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Grupa Azoty ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Indykpol AZS Olsztyn 15.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: VERVA Warszawa ORLEN Paliwa - Trefl Gdańsk 17.30 Magazyn alpejski 18.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Asseco Resovia Rzeszów - Aluron Virtus CMC Zawiercie 20.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Odra Radom - PGE Skra Bełchatów 23.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: MKS Będzin - Cuprum Lubin 01.00 Boks

## TVP 3

06.00 Trans World Sport 07.00 Cafe Futbol 08.30 Koszykówka mężczyzn: Energa Basket Liga - mecz: Start Lublin - BM Slam Stal Ostrów Wielkopolski 10.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Jastrzębski Węgiel - GKS Katowice 13.00 Atleci - mag. sportowy 13.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Grupa Azoty ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Indykpol AZS Olsztyn 15.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: VERVA Warszawa ORLEN Paliwa - Trefl Gdańsk 17.30 Magazyn alpejski 18.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Asseco Resovia Rzeszów - Aluron Virtus CMC Zawiercie 20.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Odra Radom - PGE Skra Bełchatów 23.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: MKS Będzin - Cuprum Lubin 01.00 Boks

## TVP 3

06.00 Trans World Sport 07.00 Cafe Futbol 08.30 Koszykówka mężczyzn: Energa Basket Liga - mecz: Start Lublin - BM Slam Stal Ostrów Wielkopolski 10.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Jastrzębski Węgiel - GKS Katowice 13.00 Atleci - mag. sportowy 13.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Grupa Azoty ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Indykpol AZS Olsztyn 15.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: VERVA Warszawa ORLEN Paliwa - Trefl Gdańsk 17.30 Magazyn alpejski 18.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Asseco Resovia Rzeszów - Aluron Virtus CMC Zawiercie 20.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Odra Radom - PGE Skra Bełchatów 23.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: MKS Będzin - Cuprum Lubin 01.00 Boks

## TVP 3

06.00 Trans World Sport 07.00 Cafe Futbol 08.30 Koszykówka mężczyzn: Energa Basket Liga - mecz: Start Lublin - BM Slam Stal Ostrów Wielkopolski 10.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Jastrzębski Węgiel - GKS Katowice 13.00 Atleci - mag. sportowy 13.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Grupa Azoty ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Indykpol AZS Olsztyn 15.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: VERVA Warszawa ORLEN Paliwa - Trefl Gdańsk 17.30 Magazyn alpejski 18.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Asseco Resovia Rzeszów - Aluron Virtus CMC Zawiercie 20.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Odra Radom - PGE Skra Bełchatów 23.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: MKS Będzin - Cuprum Lubin 01.00 Boks

## TVP 3

06.00 Trans World Sport 07.00 Cafe Futbol 08.30 Koszykówka mężczyzn: Energa Basket Liga - mecz: Start Lublin - BM Slam Stal Ostrów Wielkopolski 10.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Jastrzębski Węgiel - GKS Katowice 13.00 Atleci - mag. sportowy 13.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Grupa Azoty ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Indykpol AZS Olsztyn 15.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: VERVA Warszawa ORLEN Paliwa - Trefl Gdańsk 17.30 Magazyn alpejski 18.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Asseco Resovia Rzeszów - Aluron Virtus CMC Zawiercie 20.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Odra Radom - PGE Skra Bełchatów 23.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: MKS Będzin - Cuprum Lubin 01.00 Boks

## TVP 3

06.00 Trans World Sport 07.00 Cafe Futbol 08.30 Koszykówka mężczyzn: Energa Basket Liga - mecz: Start Lublin - BM Slam Stal Ostrów Wielkopolski 10.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Jastrzębski Węgiel - GKS Katowice 13.00 Atleci - mag. sportowy 13.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Grupa Azoty ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Indykpol AZS Olsztyn 15.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: VERVA Warszawa ORLEN Paliwa - Trefl Gdańsk 17.30 Magazyn alpejski 18.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Asseco Resovia Rzeszów - Aluron Virtus CMC Zawiercie 20.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Odra Radom - PGE Skra Bełchatów 23.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: MKS Będzin - Cuprum Lubin 01.00 Boks

## TVP 3

06.00 Trans World Sport 07.00 Cafe Futbol 08.30 Koszykówka mężczyzn: Energa Basket Liga - mecz: Start Lublin - BM Slam Stal Ostrów Wielkopolski 10.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Jastrzębski Węgiel - GKS Katowice 13.00 Atleci - mag. sportowy 13.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Grupa Azoty ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Indykpol AZS Olsztyn 15.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: VERVA Warszawa ORLEN Paliwa - Trefl Gdańsk 17.30 Magazyn alpejski 18.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Asseco Resovia Rzeszów - Aluron Virtus CMC Zawiercie 20.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Odra Radom - PGE Skra Bełchatów 23.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: MKS Będzin - Cuprum Lubin 01.00 Boks

## TVP 3

06.00 Trans World Sport 07.00 Cafe Futbol 08.30 Koszykówka mężczyzn: Energa Basket Liga - mecz: Start Lublin - BM Slam Stal Ostrów Wielkopolski 10.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Jastrzębski Węgiel - GKS Katowice 13.00 Atleci - mag. sportowy 13.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Grupa Azoty ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Indykpol AZS Olsztyn 15.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: VERVA Warszawa ORLEN Paliwa - Trefl Gdańsk 17.30 Magazyn alpejski 18.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Asseco Resovia Rzeszów - Aluron Virtus CMC Zawiercie 20.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Odra Radom - PGE Skra Bełchatów 23.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: MKS Będzin - Cuprum Lubin 01.00 Boks

## TVP 3

06.00 Trans World Sport 07.00 Cafe Futbol 08.30 Koszykówka mężczyzn: Energa Basket Liga - mecz: Start Lublin - BM Slam Stal Ostrów Wielkopolski 10.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Jastrzębski Węgiel - GKS Katowice 13.00 Atleci - mag. sportowy 13.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Grupa Azoty ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Indykpol AZS Olsztyn 15.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: VERVA Warszawa ORLEN Paliwa - Trefl Gdańsk 17.30 Magazyn alpejski 18.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Asseco Resovia Rzeszów - Aluron Virtus CMC Zawiercie 20.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Odra Radom - PGE Skra Bełchatów 23.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: MKS Będzin - Cuprum Lubin 01.00 Boks

## TVP 3

06.00 Trans World Sport 07.00 Cafe Futbol 08.30 Koszykówka mężczyzn: Energa Basket Liga - mecz: Start Lublin - BM Slam Stal Ostrów Wielkopolski 10.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Jastrzębski Węgiel - GKS Katowice 13.00 Atleci - mag. sportowy 13.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Grupa Azoty ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Indykpol AZS Olsztyn 15.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: VERVA Warszawa ORLEN Paliwa - Trefl Gdańsk 17.30 Magazyn alpejski 18.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Asseco Resovia Rzeszów - Aluron Virtus CMC Zawiercie 20.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Odra Radom - PGE Skra Bełchatów 23.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: MKS Będzin - Cuprum Lubin 01.00 Boks

## TVP 3

06.00 Trans World Sport 07.00 Cafe Futbol 08.30 Koszykówka mężczyzn: Energa Basket Liga - mecz: Start Lublin - BM Slam Stal Ostrów Wielkopolski 10.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Jastrzębski Węgiel - GKS Katowice 13.00 Atleci - mag. sportowy 13.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Grupa Azoty ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Indykpol AZS Olsztyn 15.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: VERVA Warszawa ORLEN Paliwa - Trefl Gdańsk 17.30 Magazyn alpejski 18.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Asseco Resovia Rzeszów - Aluron Virtus CMC Zawiercie 20.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Odra Radom - PGE Skra Bełchatów 23.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: MKS Będzin - Cuprum Lubin 01.00 Boks

## TVP 3

06.00 Trans World Sport 07.00 Cafe Futbol 08.30 Koszykówka mężczyzn: Energa Basket Liga - mecz: Start Lublin - BM Slam Stal Ostrów Wielkopolski 10.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Jastrzębski Węgiel - GKS Katowice 13.00 Atleci - mag. sportowy 13.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Grupa Azoty ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Indykpol AZS Olsztyn 15.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: VERVA Warszawa ORLEN Paliwa - Trefl Gdańsk 17.30 Magazyn alpejski 18.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Asseco Resovia Rzeszów - Aluron Virtus CMC Zawiercie 20.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Odra Radom - PGE Skra Bełchatów 23.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: MKS Będzin - Cuprum Lubin 01.00 Boks

## TVP 3

06.00 Trans World Sport 07.00 Cafe Futbol 08.30 Koszykówka mężczyzn: Energa Basket Liga - mecz: Start Lublin - BM Slam Stal Ostrów Wielkopolski 10.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Jastrzębski Węgiel - GKS Katowice 13.00 Atleci - mag. sportowy 13.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Grupa Azoty ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Indykpol AZS Olsztyn 15.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: VERVA Warszawa ORLEN Paliwa - Trefl Gdańsk 17.30 Magazyn alpejski 18.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Asseco Resovia Rzeszów - Aluron Virtus CMC Zawiercie 20.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Odra Radom - PGE Skra Bełchatów 23.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: MKS Będzin - Cuprum Lubin 01.00 Boks

## TVP 3

06.00 Trans World Sport 07.00 Cafe Futbol 08.30 Koszykówka mężczyzn: Energa Basket Liga - mecz: Start Lublin - BM Slam Stal Ostrów Wielkopolski 10.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Jastrzębski Węgiel - GKS Katowice 13.00 Atleci - mag. sportowy 13.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Grupa Azoty ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Indykpol AZS Olsztyn 15.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: VERVA Warszawa ORLEN Paliwa - Trefl Gdańsk 17.30 Magazyn alpejski 18.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Asseco Resovia Rzeszów - Aluron Virtus CMC Zawiercie 20.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Odra Radom - PGE Skra Bełchatów 23.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: MKS Będzin - Cuprum Lubin 01.00 Boks

## TVP 3

06.00 Trans World Sport 07.00 Cafe Futbol 08.30 Koszykówka mężczyzn: Energa Basket Liga - mecz: Start Lublin - BM Slam Stal Ostrów Wielkopolski 10.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Jastrzębski Węgiel - GKS Katowice 13.00 Atleci - mag. sportowy 13.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Grupa Azoty ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Indykpol AZS Olsztyn 15.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: VERVA Warszawa ORLEN Paliwa - Trefl Gdańsk 17.30 Magazyn alpejski 18.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Asseco Resovia Rzeszów - Aluron Virtus CMC Zawiercie 20.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Odra Radom - PGE Skra Bełchatów 23.00 Siatkówka mężczyzn

17 GRUDNIA  
WTOREK

## TVP 1

05.40 Jaka to melodia?  
06.20 Przysięga (72) - telenowela, Tur  
07.10 Elif (629) - serial obycz., Turcja  
08.00 Wiadomości, Pogoda - inf.  
08.15 Kwadrans polityczny - public.  
08.40 Korona królów (302) - telen. hist.  
09.20 Ranczo 6 (75) - serial obycz., Pol.  
10.15 Komisarz Alex 6 (71) - serial, Pol.  
11.00 Ojciec Mateusz 19 (239) - serial  
12.00 Wiad., Agrobiznes, Agropogoda  
12.40 Magazyn rolniczy - mag. rolniczy  
12.55 Najdziwniejsze pyszczki świata (1/3) - film dokumentalny  
14.00 Elif (630) - serial obycz., Turcja  
15.00 Wiadomości, Pogoda, Alarm!  
15.35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej  
16.05 Przysięga (73) - telenowela, Tur  
17.00 Teleexpress, Pogoda - inf.  
17.25 Jaka to melodia?  
18.00 Klan (3575) - telenowela, Polska  
18.30 Korona królów (303) - telen. hist.

## TELENOWELA

20.30  
Leśniczówka (174)

18.55 Jeden z dziesięciu - teleturniej  
19.25 Sport, Wiad., Pogoda, Alarm!  
20.30 Leśniczówka (174) - telen., Polska  
20.55 „Zniewolona”. Kulisy  
21.05 Zniewolona (15/48) - serial, Ukr.  
21.55 Magazyn Ekspresu Reporterów  
23.00 Ocaleni - reality show  
00.05 Psy wojny - film sensacyjny, Wielka Brytania/USA 1980, reż. John Irvin  
02.00 Dwa dni, jedna noc - dramat

## TV PULS

06.00 II2 - na każde wezwanie (26, 27)  
07.00 Kobra - oddział specjalny (10)  
08.00 Lombard. Życie pod zastaw 2 (84)  
09.00 Rodzinny interes (14)  
10.00 Zaklinaczka duchów 4 (85)  
11.00 Zaklinaczka duchów 5 (86)  
12.00 Kobra - oddział specjalny (10, 11)  
14.00 Agenci NCIS: Los Angeles 9 (17)  
15.00 Lombard. Życie pod zastaw 2 (85)  
16.00 Rodzinny interes (14, 15)  
18.00 Lombard. Życie pod zastaw 4 (162, 163)  
20.00 Jestem zemsta - film sensac., USA 2016  
21.45 Non-Stop - thriller, Wlk. Brytania/Fr/USA/Kanada 2014  
23.50 Krocząc wśród cieni - dramat, USA 2014  
02.00 Zobacz też: Tajemnice medyczne (19)  
03.00 Błęsiada na cztery pory roku (2, 5)  
04.35 Z archiwum policji (8)  
05.00 Dyżur (6)  
05.35 Dyżur 3 (42-ost.)

## TVP INFO

06.45 Serwis Info  
06.50 Wstaje dzień  
07.00 Serwis Info  
07.12 Jedziemy  
07.50 Agrobiznes  
07.55 Agropogoda  
08.00 Jedziemy dalej  
08.15 Serwis Info  
08.18 Minęła osma  
09.00 Serwis Info  
09.11 Minęła dziesiąta  
10.00 Serwis Info, Pogoda Info  
14.59 Serwis Info  
15.29 Info dzień  
15.54 Pogoda Info  
15.59 Info dzień  
17.00 Teleexpress  
17.15 Teleexpress Extra  
17.32 O co chodzi  
18.00 Panorama  
18.20 Panorama opinii  
18.37 O tym się mówi  
19.30 Wiadomości  
19.58 Gość „Wiadomości”  
20.13 Minęła dwudziesta  
21.00 Nie da się ukryć  
21.28 Flesz Info Wieczór  
21.40 Studio LOTTO  
21.50 W tyle wizji  
22.31 W tyle wizji extra  
23.00 INFO wieczór  
23.30 W akcji  
23.55 Serwis Info, Pogoda Info

## POLSAT SPORT NEWS

06.00 Piłka nożna. Liga holenderska - mecz: Feyenoord - PSV Eindhoven  
08.00 Sport Plus  
08.07 Cafe Futbol  
10.00 Sport Plus  
10.07 Białostok. Zawody PS w Hochfilzen  
11.00 Sport Plus  
11.07 Białostok. Zawody PS w Hochfilzen  
12.00 Sport Plus  
12.07 Bobsleje. Zawody PS w Lake Placid - przejazd czwórki mężczyzn  
14.30 Siatkówka mężczyzn. Liga włoska - mecz: Gas Sales Piacenza - Consar Ravenna  
17.00 Piłka nożna. Liga czeska - mecz: FC Baník Ostrava - AC Sparta Praga  
19.10 Siatkówka mężczyzn. Liga włoska - mecz: Sir Safety Conad Perugia - Leo Shoes Modena  
21.20 FIA World Endurance Championship: Wyścig 8-godzinny w Bahrajnie - podsumowanie  
22.20 Bobsleje. Zawody PS w Lake Placid  
23.30 Koszykówka mężczyzn

## TVP 2

04.45 Koło fortuny - teleturniej, Polska  
05.20 Doktor Kleist - lekarz rodzinny (1)  
06.15 Pamiętamy - cykl dok., Polska  
06.40 Familiada - teleturniej  
07.15 Pytanie na śniadanie - magazyn  
11.00 Panorama, Pogoda - program inf.  
11.10 Pytanie na śniadanie  
11.25 Rodzinka.pl (56) - serial kom., Pol.  
11.55 Barwy szczęścia (2157) - serial  
12.30 Koło fortuny - teleturniej, Polska  
13.05 Teściowie i synowe. Kto tu rządzi?  
13.35 Gotowi do gotowania. Start!  
14.10 M jak miłość (1478) - serial, Pol.  
15.10 Doktor Kleist - lekarz rodzinny (31)  
16.00 Koło fortuny - teleturniej, Polska  
16.35 Familiada - teleturniej  
17.10 Wieźmień miłości (204) telen., Tur.  
18.00 Panorama, Pogoda - program inf.  
18.30 Gotowi do gotowania. Start!  
18.55 Teściowie i synowe. Kto tu rządzi?  
19.35 Barwy szczęścia (2157) - serial

## DOKUMENT

22.50  
Reakcja bliźniacza

20.10 Barwy szczęścia (2158) - serial  
20.40 Kulisy serialu „M jak miłość”  
20.55 M jak miłość (1479) - serial, Pol.  
21.50 Echo serca 2 (33) - serial, Polska  
22.50 Ludzkie historie: Reakcja bliźniacza - film dokumentalny, Wielka Brytania 2017, reż. Lori Shineski  
00.00 O mnie się nie martw II (13-ost.)  
00.55 Rodzinka.pl (267) - serial, Polska  
01.30 Transfer - thriller, USA 2007

## PULS 2

09.10 Tomek i przyjaciele 19 (13)  
09.25 Bob Budowniczy 20 (81)  
09.35 Psi Patrol 3 (16)  
10.00 Marta mówi 2 (22)  
10.30 Monchichi (29)  
10.40 Baranek Shaun (23)  
10.55 Przytul mnie 2 (10, 11)  
11.05 Mooney (19)  
11.25 Bing (75, 76)  
11.45 Molang 2 (37, 38, 39)  
12.00 Gumisie 2 (3, 4)  
13.00 Psi Patrol 3 (17)  
13.35 Alvin!!! I wiewiórki 3 (5, 6)  
14.10 Mustang: Duch Wolności (12, 13)  
15.00 Miraculous: Biedronka i Czarny Kot (3, 4)  
16.10 Jędzycy smoków (4, 5)  
17.00 Finneasz i Ferb 3 (10, 11)  
18.00 Pingwiny z Madagaskaru (22, 24)  
19.00 Dzieciak rządzi: Znowu w grze (14, 15)  
20.00 Lombard. Życie pod zastaw 4 (152, 153)  
22.00 CSI: Kryminalne zagadki Las Vegas 5 (24, 25)  
23.50 Wstydlive choroby: dziecięce przypadki (4)

## FOKUS TV

06.00 Wchikuj czasu  
06.05 Redakcja (1)  
07.05 Wchikuj czasu  
07.25 Elektryczni (5, 6)  
08.45 Działaj albo gin! (12)  
09.20 Dźwięki oblicza wojny (3)  
10.20 Gwiazdy lombardu  
11.00 Starożytni kosmici (7)  
12.15 Kowboje oceanów (8)  
13.00 OSP Na ratunek! 3 (2)  
14.10 Gwiazdy lombardu  
15.25 Wojny magazynowe  
15.45 Wojny magazynowe  
16.20 OSP Na ratunek! 3 (2)  
17.00 Kryptonim szef (8, 9)  
18.50 Starożytni kosmici (8)  
19.45 Premiera: Gwiazdy lombardu  
21.00 OSP Na ratunek! 3 (2)  
21.55 Supersamoloty bojowe (3) - film dok., USA-2015  
22.55 Dziwne oblicza wojny (5, 6)  
00.55 Starożytni kosmici (4)  
01.50 Misja skarb  
03.00 OSP Na ratunek! (10)  
03.55 Wspaniały świat wędkarskich przygód (4)

## EUROSPORT 1

06.30 World Touring Car Cup: Wyścig w Maledziej  
08.30 Narciarstwo alpejskie: Zawody PS w Sankt Moritz  
09.45 Narciarstwo alpejskie: Zawody PS  
10.20 Narciarstwo alpejskie: Zawody PS  
11.30 Narciarstwo alpejskie: Zawody PS  
12.45 Narciarstwo alpejskie: Zawody PS  
14.30 Skoki narciarskie: Zawody PS w Klingenthal  
16.00 Snooker: Turniej Scottish Open w Glasgow  
17.00 Jędzycy smoków (14, 15)  
18.00 Horse Excellence  
18.30 Wiadomości  
18.45 Wyścigi endurance: MS w Bahrajnie  
19.45 World Touring Car Cup: Wyścig w Maledziej  
20.15 FIM Endurance World Championship  
20.45 Rajdowe Samochody ME  
21.45 Wiadomości  
21.50 Jędzycy smoków: Rolex Grand Slam w Genewie  
22.50 Wiadomości  
23.00 Narciarstwo alpejskie: Zawody PS

## POLSAT

04.55 Disco Gramy - muz., Polska 2018  
05.40 Telezakupy TV Okazje - magazyn  
06.00 Nowy dzień - program inf.  
09.00 Malanowski i partnerzy (224)  
09.30 Malanowski i partnerzy (225)  
10.00 Dzień, który zmienił moje życie (136) - serial paradok., Polska  
11.00 Dlaczego ja? (779) - serial, Polska  
12.00 Gliniarze (330) - serial, Polska  
13.00 Trudne sprawy (826) - serial, Pol.  
14.00 Pierwsza miłość (2975) - serial  
14.45 Dlaczego ja? (912) - serial, Polska  
15.50 Wydarzenia, Pogoda  
16.15 Interwencja - mag. reporterów  
16.30 Na ratunek 112 (255) - serial, Pol.  
17.00 Gliniarze (185) - serial, Polska  
18.00 Pierwsza miłość (2976) - serial  
18.50 Wydarzenia, Sport, Pogoda - inf.  
19.30 Świat według Kiepskich (61)  
20.05 Wataha (5) - serial sensac., Polska  
21.15 Wataha (6-ost.) - serial, Polska

## SERIAL

20.05  
Wataha (5)

22.25 Polowanie na czarownicę - film przygodowy, USA 2011, reż. Dominic Sena, wyk. Nicolas Cage, Ron Perlman, Stephen Campbell Moore, Stephen Graham, Ulrich Thomsen  
00.30 Poznaj naszą rodzinę - komedia, USA 2010, reż. Paul Weitz, wyk. Robert De Niro, Ben Stiller, Owen Wilson, Dustin Hoffman, Barbra Streisand  
02.35 Tajemnice losu - program rozr.

## STOKPLATKA TV

06.00 Wojny kontenerowe (10)  
06.35 Złotopolscy (266, 267)  
07.35 Plebania (162, 163)  
08.35 Castle 2 (22)  
09.30 Sekrety luksusowych hoteli 2 (2)  
10.25 Postęp: historia ludzkości (2): Oszukać śmierć  
11.25 Pogodowe Top 10 2 (2)  
12.20 Katastrofy w przestworzach (143, 144)  
14.10 Chicago Fire (13, 14)  
16.00 Castle 2 (2)  
16.55 Scena śmiechu  
17.55 Wojny kontenerowe (10)  
18.25 Lombard Chicago: Wszystko pod zastaw 2 (10)  
18.50 Allo, Allo (35, 36)  
20.00 Układ zamknięty - dramat, Polska 2013  
22.20 Kung-fu szal - komedia, Chiny/Hongkong 2004  
00.35 Porno - komedia, Polska 1990  
02.10 Nie ten człowiek - komedia, Polska 2010  
04.00 MiłośćKropka.pl (9)  
04.55 TV okazje  
05.59 Zakończenie programu

## TVP 3

10.45 Szlakiem miejsc niezwykłych: Pomniki historii  
11.00 Czytanie puszczy  
11.35 W tyle wizji  
12.15 Co niesie dzień  
12.30 Gra słów. Krzyżówka i cisza - film dok., Pol. 2012  
15.45 Wiadomości  
15.55 Korona królów (286)  
16.25 Zakochaj się w Polsce  
16.45 Margolicka i Miś zapraszają dziś  
17.00 Zwierzaki Czytali  
17.20 Historia jednego obrazu  
17.30 Teleexpress  
17.55 Gra słów. Krzyżówka  
18.25 Kolo pióra  
18.55 Barwy szczęścia (2097)  
19.25 Magazyn z Wysp  
19.45 Dobranocka: Pomysłowy Dobromir (3)  
20.00 Wiadomości, Pogoda  
20.35 Sport  
20.45 Ojciec Mateusz 17 (216)  
21.45 Polonia 24  
22.05 Rozmowa Polonii  
22.20 Halo Polonia  
23.10 Fokus o Poland  
23.30 Ocaleni  
00.30 Korona królów (286)

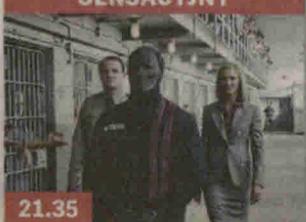
## TVP SPORT

05.30 Sportowy wieczór  
06.05 Dart: Mistrzostwa świata Londyn 2019 - 1. runda  
08.05 Retro TVP Sport  
10.15 Piłka nożna: PKO Ekstraklasa - mecz: Śląsk Wrocław - Lech Poznań  
12.15 4-4-2  
12.45 4-4-2  
13.25 Ek Ekstria  
15.25 Piłka nożna: Klubowe MŚ - mecz o 5. miejsce  
17.35 Oko w oko: Rafał Majka  
18.20 Piłka nożna: Klubowe MŚ - mecz półfinałowy  
20.35 Skoki narciarskie: Zawody PS w Klingenthal - podsumowanie  
21.30 Sportowy wieczór  
22.05 Piłka parzy  
22.25 Dart: Mistrzostwa świata - Londyn 2019 - 2. runda  
00.05 Piłka nożna: Klubowe Mistrzostwa świata - mecz półfinałowy  
02.10 Boks: Walka o pas WBC International w Ad-Dżibuti - waga ciężka: Filip Hrgovic - Eric Molina  
03.15 Sporty walki: Gaia ACA w Sankt Petersburgu

## TVN

04.50 Uwaga! - magazyn, Polska  
05.15 Mango - teleteleakupy  
06.20 Kuchenne rewolucje - rozr., Polska  
07.20 Doradca smaku - magazyn  
07.30 Dzień Dobry TVN - mag., Pol. 2019  
11.00 Ukryta prawda (720) - serial, Pol.  
12.00 Szkoła (465) - serial paradok., Pol.  
13.00 19+ (412) - serial paradok., Polska  
13.30 19+ (413) - serial paradok., Polska  
14.00 Ugotowani - kulin.-rozr., Pol. 2017  
15.00 Szpital (499) - serial paradok., Pol.  
16.00 Szkoła (466) - serial paradok., Pol.  
17.00 Kuchenne rewolucje: Chrzanów, Stare Mury - rozr., Polska 2017  
18.00 Ukryta prawda (721) - serial, Pol.  
19.00 Fakty, Sport, Pogoda - inf.  
19.49 Raport smogowy - poznaj kolory powietrza - program informacyjny  
19.50 Uwaga! - magazyn, Polska  
20.15 Doradca smaku: Ciasto z batatów  
20.20 Na Wspólnej (2995) - serial, Pol.

## SENSACYJNY

21.35  
Wyścig śmierci

21.00 Milionerzy - teleturniej, Pol. 2018  
21.35 Wyścig śmierci - film sensacyjny, USA/Niemcy/Wielka Brytania 2008, reż. Paul W.S. Anderson, wyk. Jason Statham, Joan Allen, Ian McShane  
23.45 Superwizjer - mag. reporterów  
00.20 Kuba Wojewódzki talk show  
01.20 Klinika bez tajemnic - med.  
02.20 Oszuści 2 (7) - serial obycz., USA  
03.15 NOC Magii

## TTV HD

09.00 Fachowcy 2 (2)  
09.45 Gogglebox. Przed telewizorem II  
10.45 Express, Pogoda  
11.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska 6 (6)  
12.00 Sędzia Anna Maria Wesołowska 3 (70)  
12.55 Włoskie zdrady 2  
13.25 Włoskie zdrady 2  
13.55 Przyłapani na zdradzie (20)  
15.00 Królowe życia 5 (10)  
15.45 Express, Pogoda  
16.05 Uwaga! 16.25 DeFacto 6 - flesz  
16.40 Sędzia Anna Maria Wesołowska 6 (7)  
17.45 Express, Pogoda  
18.03 Raport smogowy  
18.05 Damy i wieśniaczki. Ukraina 5 (9)  
19.05 Gogglebox. Przed telewizorem 5  
19.45 Express, Pogoda  
20.05 Usterka II (15)  
20.55 Made in Maroko  
21.45 Express, Pogoda  
22.00 Vlogbox. W necie  
22.45 Druga twarz 2  
23.45 Usterka 9 (12-ost.)

## TVP POLONIA

12.25 Wiadomości  
12.40 Historia jednego obrazu  
12.50 Nad Niemnem  
13.10 Barwy szczęścia (2097)  
13.45 Dziewczyny ze Lwowa 4 (40)  
14.40 Muzyka i cisza - film dok., Pol. 2012  
15.45 Wiadomości  
15.55 Korona królów (286)  
16.25 Zakochaj się w Polsce  
16.45 Margolicka i Miś zapraszają dziś  
17.00 Zwierzaki Czytali  
17.20 Historia jednego obrazu  
17.30 Teleexpress  
17.55 Gra słów. Krzyżówka  
18.25 Kolo pióra  
18.55 Barwy szczęścia (2097)  
19.25 Magazyn z Wysp  
19.45 Dobranocka: Pomysłowy Dobromir (3)  
20.00 Wiadomości, Pogoda  
20.35 Sport  
20.45 Ojciec Mateusz 17 (216)  
21.45 Polonia 24  
22.05 Rozmowa Polonii  
22.20 Halo Polonia  
23.10 Fokus o Poland  
23.30 Ocaleni  
00.30 Korona królów (286)

## POLSAT SPORT

06.00 Trans World Sport  
07.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga  
09.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: VERA Warszawa - ORLEN Paliwa - Trefl Gdańsk  
12.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Asseco Resovia Rzeszów - Aluron Virtus CMC Zawiercie  
14.30 ATP World Tour Uncovered - mag. tenisowy  
15.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: MKS Będzin - Cuprum Lubin  
17.30 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: MKS Slepski Malow Suwałki - Trefl Gdańsk  
20.30 Siatkówka kobiet: Liga Siatkówek Kobiet - mecz: VolleyWrocław - Bank Pocztywo Pałac Bydgoszcz  
23.00 Siatkówka mężczyzn: PlusLiga - mecz: Cerrad Enea Czarni Radom - PGE Skra Bełchatów  
01.00 Boxing Fight Championship 2 w Nowym Sączu - reportaże  
01.30 Sporty walki: KSW 49

## TV 4

06.00 Anatomia głupoty według Richarda Hammonda (2-5) - serial  
08.00 Nasz nowy dom - reality show  
09.00 Miłość na zakręcie (21) - serial  
09.30 Miłość na zakręcie (22) - serial  
10.00 Miłość na zakręcie (23) - serial  
10.30 Miłość na zakręcie (24) - serial  
11.00 Miłość na zakręcie (25) - serial  
11.30 Miłość na zakręcie (26) - serial  
12.00 Septagon (23) - serial krym., Pol.  
13.00 Septagon (24) - serial krym., Pol.  
14.00 STOP Drogówka - magazyn, Polska  
15.00 Policjantki i Policjanci (570)  
16.00 Sekrety sąsiadów (52) - serial  
16.30 Sekrety sąsiadów (55) - serial  
17.00 Sekrety sąsiadów (61) - serial  
17.30 Sekrety sąsiadów (62) - serial  
18.00 Septagon (94) - serial krym., Pol.  
19.00 Policjantki i Policjanci (571)  
20.00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny (322) - serial krym., Polska

## THRILLER

21.05  
Porwanie

21.05 Porwanie - thriller, USA 2017  
22.55 Wall Street - film obyczajowy, USA 1987, reż. Oliver Stone  
01.30 Galileo - pr. popularnonaukowy  
02.35 Graffiti - program publicystyczny  
02.50 Interwencja - mag. reporterów  
03.05 Atleci - magazyn sportowy  
03.40 Trans World Sport - magazyn  
04.40 SuperLudzie (24, 25) - serial dok.  
05.45 Telezakupy TV Okazje - magazyn

## TV 6

06.00 Top 10 - lista przebojów  
07.00 MacGyver (107, 108)  
09.00 Policjantki i Policjanci (371)  
10.00 Detektywi w akcji (90, 91)  
12.00 Miodowe lata (83, 73)  
13.40 Bumerang (31)  
14.15 Transakcje za milion dolarów - Nowy Jork (1, 2)  
16.15 Gliniarz i prokurator (50)  
17.15 Gliniarz i prokurator (51)  
18.15 Miodowe lata (43)  
Safari  
19.05 Miodowe lata (71)  
Krawczyk przeciwko Nor-kowi  
20.00 Galileo  
21.00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (42)  
22.00 CSI: Kryminalne zagadki Miami (43)  
23.00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny (128)  
00.00 Gabinet numer 5 (9)  
01.00 Gabinet numer 5 (10)  
02.00 Benny Hill  
02.40 Top 10 - lista przebojów  
03.40 Disco Polo Life  
04.40 Disco Polo Life  
05.45 Telezakupy TV Okazje

## TVP ROZRYWKA

06.25 Teściowie i synowe. Kto tu rządzi?  
06.55 Okrasa łamie przepisy  
07.35 Makłowicz w podróży  
08.05 Gotowi do gotowania. Start!  
08.40 Familiada  
09.10 Koło fortuny  
09.45 Rolnik szuka żony 6 (12)  
10.40 Muzeum Polskiej Piosenki  
10.55 Święta wojna (265)  
11.25 Muzeum Polskiej Piosenki  
11.40 Familiada  
12.15 Życie to kabaret  
14.20 The Wall. Wygraj marzenia  
15.20 Kabaretowa mapa Polski: SuperPAKA, czyli Kabaret 30-lecia  
18.20 Okrasa łamie przepisy  
18.55 Makłowicz w podróży  
19.25 Gotowi do gotowania. Start!  
19.55 Teściowie i synowe. Kto tu rządzi?  
20.35 The Wall. Wygraj marzenia  
21.35 Latający Klub 2, czyli wieczerz kabaretowy  
22.30 Czar par  
23.40 Czar par - dogrywka

## TVP KULTURA

08.00 Informacje kulturalne  
08.25 Studio Kultura - rozmowy  
08.40 Pożarowisko film obycz., Pol. 1968  
09.25 Taxi - Teheran - komediodramat, Iran 2015  
11.00 Królowa Bona (6)  
12.05 Ucieczka - wycieczka (1)  
12.35 Wydarzenia aktualne  
13.00 Studio Kultura - rozmowy  
13.20 Sztuka Hiszpanii (3)  
14.15 Szlakiem Kolberga  
14.50 Baczyński - dramat, Pol. 2013  
16.10 Serce do walki - komedia, Fr. 2014  
18.00 Portret osobisty, cz. 2 - film dok., Pol. 2018  
18.55 Daniel - film krótkometrażowy, Pol. 2016  
19.25 Antyfonie  
20.00 Informacje kulturalne  
20.30 Teatr Telewizji: Szczyśliwe dni - sztuka Samuela Becketta, Pol. 2009  
22.00 Monstrum - komedia, Kanada/USA/Hiszp./Korea Południowa 2016  
23.55 One. Kobiety kultury  
00.35 Niestrudzeni wędrowcy - film krótkometr.

## TVN SIEDEM

05.10 Szkoła (134/156) - serial, Polska  
06.10 Mango - teleteleakupy  
07.30 Sędzia Anna Maria Wesołowska (317) - serial fab.-dok., Polska  
08.30 Ukryta prawda (510, 511) - serial  
10.35 Idealna niania - reality show  
11.20 Mango - teleteleakupy  
11.40 Sąd rodzinny (8/52) - serial, Pol.  
12.45 Zakochani po uszy (137/140)  
13.20 Szpital (391) - serial paradok., Pol.  
14.20 Sędzia Anna Maria Wesołowska (318) - serial fab.-dok., Polska  
15.20 Ukryta prawda (443) - serial, Pol.  
16.20 Sąd rodzinny (9/52) - serial, Pol.  
17.20 SOS. Ekipy w akcji (60) - serial  
18.20 Brzydula (74, 75/180) - serial  
19.30 Zakochani po uszy (138/140)  
20.00 W doborowym towarzystwie - komediodramat, USA 2004, reż. Paul Weitz, wyk. Tophér Grace, Dennis Quaid, Scarlett Johansson

## KOMEDIODRAMAT

20.00  
W doborowym towarzystwie

22.15 Sobowtór - komediodramat, Wielka Brytania 2013, reż. Richard Ayode, wyk. Jesse Eisenberg, Mia Wasikowska, Wallace Shawn  
00.30 Człowiek tai chi - dramat sensacyjny, USA/Chiny/Hongkong 2013, reż. Keanu Reeves, wyk. Keanu Reeves, Iko Uwais, Tiger Hu Chen  
02.40 NOC Magii  
05.05 Zakończenie programu

## TV TRWAM

16.00 Informacje dnia  
16.10 Jestem mamą  
16.30 Kalendarz młodych  
16.50 Express studencki  
17.00 Nad wodą  
17.10 Szansa na dziecko - naprotechnologia - film dokumentalny, Polska 2010  
17.30 Okiem kamery  
17.55 Rekolacje adwentowe. Adwentowe rekolacje o mistyce codzienności  
18.00 Aniol Pański  
18.05 Informacja dnia  
18.15 Rozmowy niedokończone  
19.25 Święty na każdy dzień  
19.30 Każdy maluch to potrafi  
19.45 Modlitwa z telefonycznym udziałem dzieci  
20.00 Informacja dnia  
20.20 Różaniec  
20.50 Myśląc Ojczyzna  
21.00 Apel Jasno-górski  
21.20 Informacja dnia  
21.40 Polski punkt widzenia  
22.00 Drzewo rodzinne - film familijny, USA 1999

## ATM ROZRYWKA

06.00 Disco Gramy  
07.00 TV Okazje  
07.30 Awantura o kasę  
08.25 Awantura o kasę  
09.20 Gra w ciemno  
10.20 Pierwsza miłość (2966)  
11.05 Ewa gotuje  
11.35 Ewa gotuje  
12.00 Piękno  
12.30 Polskie działy  
13.00 Gang Olsena - komedia, Dania  
13.60 Świat według Kiepskich (189, 190)  
17.00 Stoiki (12)  
18.00 Malolulki (44)  
19.05 Gang Olsena w potrzasku - komedia, Dania 1969  
21.20 Świat według Kiepskich (336, 337)  
22.20 Księgarnia Black Books (4)  
22.55 Brygada Acapulco (29, 30)  
00.45 TV Okazje  
01.20 Świat według Kiepskich (235)  
02.00 Stoiki (44)  
03.00 Pielęgniarki (159)  
04.00 Disco Gramy  
05.00 Disco Gramy

## TVP HISTORIA

09.10 Historia Polski: Niezwykłe dwudziestolecie. Historia gospodarcza II RP (6)  
09.40 Sensacje XX wieku  
10.30 Spór o historię  
11.00 Archiwum zimnej wojny  
11.45 Rodzina Połanieckich (7-ost.)  
13.15 Kopalnia Wujek - film dok., Polska 1991  
14.25 Historia w postaciach zapisana  
16.15 Wycieczka  
16.40 Historia Polski: Memento grudniowe - film dok., Pol. 1981  
17.30 Było, nie minęło - kronika zwiadok co historii  
18.00 Kolo historii  
18.25 Polska Kronika Filmowa  
18.50 Przygody pana

Karkonoscy pasjonaci ratują saneczkarstwo lodowe

# Nie narzekają, robią swoje

- Przez długie lata jakże cudowne, ale niszczone saneczkarstwo było całym moim światem. Mogłem robić milion innych rzeczy, jednak nie postąpiłbym inaczej. Do upragnionej czołowej dziesiątki w Pucharze Świata zabrakło mi tysięcznych sekundy. Znając specyfikę dyscypliny, śmiało odchodzę, z wysoko podniesioną głową. Dziękuję kibicom, koleżankom i kolegom z kadry narodowej oraz trenerom, z którymi współpracowałem – napisał na Facebooku mistrz zimowych ślizgów z Jeleniej Góry, Maciej Kurowski.

Utytułowany saneczkarz, wielokrotny mistrz Polski, trzykrotny olimpijczyk: z 2010 roku – Vancouver, 2014 – Sochi i 2018 roku – Pjongchang, w konkurencji męskich jedynek (najlepszy wynik 19. miejsce) i w sztafecie (dwukrotnie ósmy), zakończył niedawno ciekawą i z sukcesami zawodową karierę sportową. Absolwent Szkoły Mistrzostwa Sportowego, reprezentant MKS Karkonosze Sporty Zimowe Jelenia Góra i KS Śnieżka Karpacz, był wieloletnim liderem kadry narodowej.

- Praktycznie przez pół roku nie było mnie w Polsce. W takim układzie, przed sezonem zimowym, podobnie jak koledzy z kadry, przechodziłem na bezrobocie. Często trenowałem o szóstej rano, aby później na dziesięć godzin iść do pracy, a o godzinie 20.00 odbyć drugi trening. Polski Związek Sportów Saneczkowych całkowicie pokrywał tylko starty. Niewiele zawodników i zawodniczek z reprezentacji stać na starty, studia, pracę i wszystko inne z własnej kieszeni. Tylko pasjonaci nie narzekają. Trzymają tę dyscyplinę przy życiu – podkreśla Marcin Kurowski.

Jeleniogórzanin długo nie odpoczął od sportu. Został doceniony. Międzynarodowa Federacja Saneczkowa (FIL) bacznie obserwowała poczynania zawodnika z rocznika 1986. We wrześniu 2019 roku Maciej Kurowski został zaprezentowany jako szef programu rozwoju saneczkarstwa Pekin 2022. Jest szefem trenerów międzynarodowej grupy zawodników z całego świata, którzy nie posiadają własnej reprezentacji. Maciek odpowiada za ich przygotowanie do Zimowych Igrzysk Olimpijskich w Pekinie w 2022 roku.

W głosowaniu nad jego kandydaturą ważną rolę odegrała znajomość pięciu języków. Ułatwi to Maćkowi komunikowanie się z saneczkarzami z Czech, Słowacji, Chorwacji, Finlandii, Anglii, Wenezueli, Argentyny, Brazylii, Bośni i Hercegowiny oraz z innych krajów.

W Polsce sporty saneczkowe, bobsleje i skeleton uprawia łącznie, we wszystkich kategoriach wiekowych, ponad trzysta zawodników i zawodniczek. Brakuje odpowiedniego toru bobslejowo-saneczkowego, sztucznie mrożonego, dlatego treningi odbywają się na niemieckich obiektach w Altenbergu, Oberhofie i w Koenigssee, w norweskim Lillehammer i w łotewskiej Siguldzie, gdzie rozgrywane są mistrzostwa Polski. Dziesięć lat temu pojawiły się plany budowy toru sztucznie lodzonego w Krynicy. Jego koszt to około 200 milionów złotych. Nowy obiekt miał być oddany do użytku w listopadzie 2010 roku, aby w kolejnym sezonie można było rozegrać zawody

Pucharu Świata. Plany nie zostały jednak zrealizowane. Urzędnicy z Ministerstwa Sportu i Turystyki wyjaśnili, że naszego kraju nie stać na ponoszenie ogromnych kosztów utrzymania tak nierentownego toru. Na świecie jest tylko kilka takich obiektów. Zbudowany na zimowe igrzyska olimpijskie tor w Turynie został rozebrany.

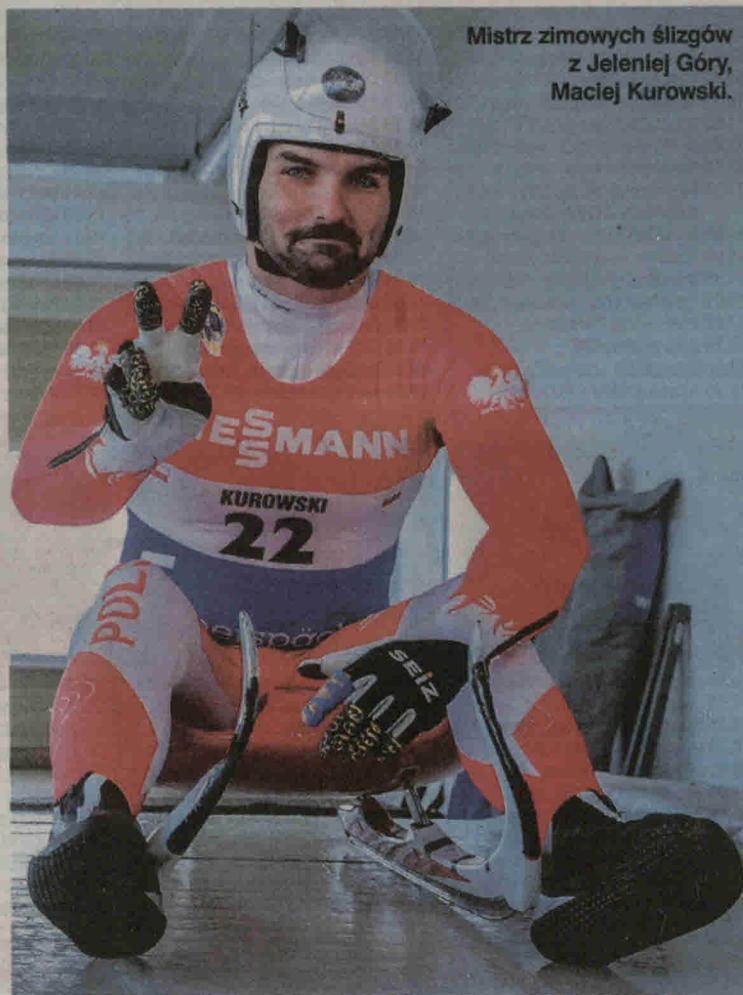
- Bez odpowiedniej infrastruktury, bez własnego toru, bardzo trudno osiągnąć dobre wyniki. Mimo wielu przeciwności nie poddajemy się. Skoro nie jesteśmy w stanie technologicznie dogonić świata, aby zniwelować różnicę, musimy ciężiej trenować. Niewielkim pocieszeniem jest fakt, że polscy saneczkarze często zajmują najwyższe miejsca wśród zawodników z państw, które nie dysponują własnym torem sztucznie lodzonym – mówi mistrz świata do lat 23 z 2016 roku, (wspólnie z Jakubem Kowalewskim ze Śnieżki Karpacz) - Wojciech Chmielewski (MKS Karkonosze Sporty Zimowe Jelenia Góra).

Częściowo wybetonowane, zawsze wymagające wyłodzenia tory saneczkowe w Krynicy i w Karpaczu są rzadko wykorzystywane na treningi i zawody. Na pierwszym z nich w lutym 2019 roku odbyły się ślizgi w ramach Zimowej Ogólnopolskiej Olimpiady Młodzieży. W marcu 2019 roku na 200-metrowym torze w Karpaczu zor-

powiada sportowy społecznik od 15 lat, prezes Okręgowego Związku Sportów Saneczkowych, Henryk Pochłód. Jest jednym z kilku w Polsce działaczy sportu saneczkowego z dużym doświadczeniem społecznym i organizacyjnym. Nie narzekają, robią swoje.

Od wielu lat saneczkarze z powodzeniem szkolą się w karpaczańskiej Szkole Mistrzostwa Sportowego. Aktualnie jest ich czternastu. Mogłoby być znacznie więcej, ale brakuje pieniędzy. Niewystarczającą, główną dotacją ministerialną powiększającą pieniądze z klubów i od rodziców zawodników. Z kilku źródeł był finansowany dwutygodniowy obóz w Altenbergu dla wychowanków karkonoskiego klubu. Od stycznia 2019 roku saneczkarze korzystają z nowej siłowni SMS-u.

Trener młodzieżowej kadry olimpijskiej Polski z Innsbrucku (2012) i z Lillehammer (2016), trener w SMS-ie od 15 lat, telewizyjny komentator wydarzeń zimowej olimpiady w PyeongChang, Tomasz Koćmierowski podkreśla, że cała kadra narodowa seniorów to obecnie absolwenci i uczniowie szkoły w Karpaczu. - To saneczkowa dwójka: Wojtek Chmielewski i Kuba Kowalewski, tegoroczny absolwent Kacper Tarnawski z Piechowic, uczennica klasy maturalnej, 19-letnia ciepliczanka Klaudia Domaradzka i absolwent SMS-u, aktualnie



Mistrz zimowych ślizgów z Jeleniej Góry, Maciej Kurowski.



Od wielu lat saneczkarze z powodzeniem szkolą się w karpaczańskiej Szkole Mistrzostwa Sportowego. Aktualnie jest ich czternastu.

organizowano zawody na sankorolkach. To niebezpieczny tor, na jego remont potrzeba trzy miliony złotych.

- Głównie do szkolenia dzieci i młodzieży, ale również zabawy, powstały w Europie tory plastikowe do jazdy na sankorolkach. Niemcy mają trzy takie tory, kilka podobnych będzie w Polsce. Pierwszy z nich kosztował 3,5 mln złotych zostanie zbudowany w Karpaczu, w lesie za hotelem „Gołębiewski”. Będzie miał 450 metrów długości – za-

student i zawodnik AZS AWF Katowice, Mateusz Sochowicz. W 2020 roku, w Lozannie, w Młodzieżowych Igrzyskach Olimpijskich wystartują Patrycja Karaś i Anna Bryk (SMS-MKS Karkonosze SZ JG). Nasi podopieczni są też w kadrze narodowej juniorów. Mamy powody do satysfakcji – mówi Tomasz Koćmierowski.

Przemysław Pochłód był czynnym saneczkarzem jedenaście lat, od dwunastu jest trenerem w SMS-ie, od

trzech lat w Dolnośląskiej Federacji Sportu pełni funkcję wojewódzkiego koordynatora saneczkarstwa, komentował w telewizji olimpijskie ślizgi.

- Nasze dwa sportowe diamenty, dwójka Chmielewski – Kowalewski, odnoszą sukcesy nieproporcjonalne do ilości treningów i braku krajowego, sztucznie mrożonego obiektu. Choć nie należymy do potęgi w saneczkarstwie, to w zawodach Pucharu Świata w Igls polska dwójka zaskoczyła światową czołówkę. Wojtek

i Kuba postraszyli gwiazdy. Po pierwszym ślizgu byli liderami. Równie świetnie radzili sobie do połowy drugiego przejazdu. Jeden poważny błąd sprawił, że ostatecznie zajęli trzynaste miejsce. Swój najlepszy występ w karierze zanotowała Klaudia Domaradzka. Po pierwszym ślizgu była piętnasta, zawody ukończyła jako dziewiętnasta. Przypomnę, że duet Chmielewski – Kowalewski to ósma dwójka styczniowych Mistrzostw Świata na lodowym torze w Winterbergu. Teraz nasi mistrzowie sanek trenują na amerykańskich torach.

Saneczkarze i trenerzy z karkonoskich klubów wierzą i są głęboko przekonani, że wbrew różnym trudnościom i kłopotom ta widowiskowa dyscyplina zimowa nadal będzie się rozwijać, powiększając grono zawodników czynnie uprawiających saneczkarstwo lodowe i liczbę kibiców mistrzowskich ślizgów. Można też spodziewać się w tym sezonie najlepszych wyników w europejskiej i światowej konfrontacji.

Henryk Stobiecki

# Sport dla niej to terapia ciała i ducha

41-letnia jeleniogórzanka Lucyna Kornobys podporządkowała życie sportowi. Napędzają ją sukcesy i rywalizacja. W jej przypadku, paralekkoatletyki, to także recepta na zachowanie sprawności, nabrania pewności siebie i poczucia, że jest w dobrym miejscu. A nie było to wcale łatwe.

Przyzwyczała nas do sukcesów. Głośno jest o niej, gdy zdobywa medale na mistrzostwach świata czy Europy, tak jak to było niedawno, gdy na mistrzostwach w Dubaju wywalczyła dwa medale. Po tem media, urzędnicy i kibice zajmują się swoimi sprawami, a ona wraca do żmudnych, codziennych treningów. I tak do następnego startu.

Gdy umawiam się z nią na rozmowę, pada od razu pytanie: - Czy da się podjechać wózkem do redakcji? Nie wiem. Sprawdzam to dopiero potem (da się), ale już wiem, że dla niej wyjście z domu to cała logistyka. Nie zrozumie tego zdrowy człowiek. Bank, urząd, poczta, basen, hala treningowa - to mogą być duże przeszkody. Pani Lucyna ma to opanowane. Jeździ oplem z dużym bagażnikiem, by łatwo dało się zapakować wózek i rzeczy niezbędne do treningu. Śmieje się, że gdy jedzie na zgrupowanie, ledwo ją widać spod bagażu. Najlepiej ma opanowaną trasę do jeleniogórskich Term Cieplickich, gdzie pływa, ćwiczy na siłowni i relaksuje się, oraz drogę do Żarowa, gdzie pracuje Michał Mossoń, trener jej klubu, Startu Wrocław. Dzieli czas między treningi, starty, zgrupowania i rehabilitację. Bo to nie tak, że jak się rzuca oszczepem i pcha kulą na olimpijskim, światowym poziomie, to jest się super hero. Tu każdy centymetr wywalczony jest ogromnym wysiłkiem, zmaganiem się z własnym ciałem i słabościami.

## Trudna nauka życia na wózku

Pani Lucyna nie rozczuła się nad sobą, choć mogłaby. Trudno wyciągnąć ją na zwierzenia. Wiemy, że gdy była dzieckiem, w wypadku zginęli jej rodzice. Razem z pięciorgiem rodzeństwa znalazła się w domu dziecka. Nie lubi opowiadać o tym. Podobnie jak o swojej chorobie. - Nie jest to tematu tabu, ale dla mnie to powrót do przeszłości, a tego nie chcę robić - tłumaczy. Zaakceptowała swoją niepełnosprawność, pogodziła się z tym, że jeździ na wózku. To temat zamknięty.

Najtrudniejsze było przestawienie sobie wszystkiego w głowie i pogodzenie się z tym. Potem przyszła nauka poruszania się na wózku, opanowania codziennych czynności. Nikt jej nie pomagał. A nagle zmieniło się w jej życiu wszystko. Ze sprawnej osoby stała się taką, która potrzebuje pomocy. - Uświadamiasz sobie, że są rzeczy, które będą poza zasięgiem - opowiada. Innych trzeba się nauczyć. Choćby wkładania wózka do samochodu. Do tej pory ma kłopoty z parkowaniem, a raczej z kierowcami, którzy blokują jej auto, i nie może szeroko otworzyć drzwi. Oni wejdą do samochodu wąską szczeliną, ona nie. Musi prosić, by ktoś jej wyjechał. Zdarzają się odmowy. Trzeba zacisnąć wtedy zęby i robić swoje.

Stara się, by wózek nie ograniczał jej w domu. Ale firanek nie powiesi. Gotowanie? Oj, lubi bardzo, ale gotuje teraz mało. - Ręce mam coraz słabsze, boję się, by nie wywalić potrawy - tłumaczy. Odżywia się więc jedzeniem pudełkowym i odgrzewa je sobie. W dwóch niewielkich pokojkach na Zabobrze zagospodarowała każdy kąt. W pokoju wisi tablica ze zdjęciami, na których odbiera medale z mistrzostw i olimpiad. Inne zdjęcia ma pogrupowane w albumach. Zawody, rodzina, podium. Każdy album na inne wydarzenie. - Jak mam doła, to sobie oglądam te zdjęcia - przyznaje Lu-

cia, bo tak do niej pieszczotliwie zwracają się znajomi. - I mówię sobie: „Popatrz, co już osiągnęłaś”. I to pomaga.

Przypomina sobie, jak jako 20-letnia dziewczyna przyjechała do Jeleniej Góry, prosto z domu dziecka. Bez pracy, w wynajętym mieszkaniu. Zacisnęła zęby. Musiała dać sobie radę. Wspierała ją Iza, siostra bliźniaczka, i bracia. Dużo dobrego zaznała od współpracownic z Zespołu Obsługi Oświaty. Potem była praca w uzdrowisku i na końcu w Urzędzie Miejskim w Jeleniej Górze. Nauczyła się radzenia sobie z codziennością. Co było najtrudniejsze? Zaakceptowanie siebie i zrozumienie, że nie należy wstydić się prośbienia o pomoc. Potrzebowała czasu, by to zrozumieć.

tej jednej chwili startu. Drugiej szansy nie ma. Rzut musi być perfekcyjny. Do tego dochodzą treningi na zgrupowaniach kadry oraz w Żarowie, z trenerem Michałem. - Dogadujemy się świetnie - krótko ocenia tę współpracę. Dostaje od trenera rozpiskę i wie, co ma robić w domu. To jeszcze nie koniec, bo trzeba znaleźć czas na rehabilitację. - Dobrze, że wspiera mnie samorząd Jeleniogórski i inni, bo tylko z renty byłoby ciężko wyżyć - przyznaje. Właśnie czeka na decyzję, czy po mistrzostwach świata w Dubaju i dwóch medalach dostanie stypendium. Przydałoby się bardzo.

Sport dla Lucyny Kornobys to nie tylko medale. Dał jej poczucie własnej wartości, Sprawił, że z zahu-

ludzi, którzy wskazali mi drogę do marzeń i właśnie poprzez sport je spełniam - przyznaje Lusja. Ciężko pracuje, aby osiągnąć wyznaczony cel.

## Medale wozi w torbie

Srebrny medal w pchnięciu kulą (w klasie F33) z paraolimpiady w Rio de Janeiro w 2016 roku pamięta najbardziej, bo to w końcu olimpiada. Ostatnie sukcesy z Dubaju, gdzie na paramistrzostwach świata w lekkiej atletyce zdobyła brąz w rzucie oszczepem i złoto w pchnięciu kulą (a także ustanowiła w tej konkurencji rekord świata wynikiem 7,81), są na świeżo w jej pamięci. Opowiada o nich na spotkaniach w szkołach i przedszkolach, pokazuje medale. - Wożę je w torbie,

## Bluzkę wieczorową trzeba mieć

Do torby, z którą jeździ na zawody i treningi, zawsze wrzuca, oprócz dresów i rzeczy osobistych, książkę. - Czytam jak szalona - przyznaje. Biografie słynnych ludzi, książki o radzeniu sobie ze stresem czy pokonywaniu trudności. W samolocie do Dubaju czytała „Obsesję doskonałości” Dawida Piątkowskiego. W domu ma rozpoczęte kryminały, a w czytniku wgrane powieści sensacyjne Leo Kesslera. Słucha muzyki relaksacyjnej, ogląda filmy. Najchętniej te motywujące do działania. Babskie pisma? Pewnie raz na jakiś czas, gdy szykuje się tak zwane wielkie wyjście.

Niedawno przygotowywała się do gali mistrzostw sportu w Warszawie. Jak dla każdej kobiety, ciuch jest najważniejszy. Ale co na siebie włożyć? Najwięcej w jej szafie jest bluz, spodni dresowych, t-shirtów. - Bo teraz to dres stał się moim strojem służbowym - komentuje z humorem. Na galę sportowców Luśka uszyła sobie zatem ekstrabluzkę. Poszła do krawcowej, bo z gotowych kreacji żadna nie pasowała. - Po prostu nie mieściłam się w ramionach - tłumaczy z uśmiechem. Takie eleganckie wyjścia ma jednak rzadko. Najczęściej można ją spotkać w koszulkach z napisem „Jelenia Góra”, bo przecież jest ambasadorką naszego miasta i obok Majki Włoszczowskiej najbardziej utytułowaną jeleniogórską sportsmenką. Ale czy tak samo popularną?

## Marzenie? Złoty medal na olimpiadzie w Tokio

- Nie chodzi o sławę, ale o to, jak traktuje się sportowców z niepełnosprawnościami - mówi. - Na przykład relację z mistrzostw świata w Dubaju, skąd przywieźliśmy 15 medali, nadano w programie o niepełnosprawnych. A przecież my wkładamy tyle samo pracy i wysiłku w nasze starty, co inni sportowcy. Szkoda, że tak mało się o tym mówi - tłumaczy pani Lucyna. W Polsce żyje około czterech tysięcy sportowców z niepełnosprawnościami, ale mało kto o nich słyszał, mało kto potrafi wymienić jakieś nazwiska. Maciej Lepiato, Natalia Partyka, Lucyna Kornobys i inni - warto docenić ich determinację oraz osiągnięcia.

Dla zdrowych i niepełnosprawnych sportowców najważniejsza jest teraz olimpiada w Tokio. Pani Lucyna przygotowuje się do niej od roku. Dubaj był przystankiem i potwierdził, że wszystko idzie zgodnie z planem, a nawet lepiej. - Zdobyłam medal w rzucie oszczepem, choć wcale nie nastawiałam się na to - cieszy się sportsmenka. Teraz więc do marzeń o złotym medalu olimpijskim w kuli, doszło to o medalu w rzucie oszczepem. Pracy jest dużo, ponieważ trochę pogorszył się jej stan zdrowia i powinna więcej czasu poświęcić na motorykę oraz ogólnorozwojówkę. - Muszę przygotować ciało i umysł na to, że jestem gotowa zdobyć złoty medal paraolimpijski. Ja niemal widzę, jak go odbieram. Gdybym nie wierzyła, że potrafię wygrać, to bym nie osiągnęła sukcesów. Dziś wszystko podporządkowałam olimpiadzie w Tokio - mówi zawodniczka.

Na prawej ręce pani Lucyna wytautowała sobie motto, jakim kieruje się w życiu „Dopóki walczysz, jesteś zwycięzcą”. Stara się nie poddawać i realizować wyznaczone zadania. Żeby osiągnąć sukces, trenuje do utraty tchu, medytuje, czasami przeklina i „na szczęście” zabiera na zawody maskotkę ślonika.

Alina Gierak



41-letnia jeleniogórzanka Lucyna Kornobys podporządkowała życie sportowi.

## W sporcie narodziła się na nowo

Gdy mówi, że narodziła się na nowo, dzięki sportowi, nie przesadza. Zawsze była aktywna i lubiła sport, ale nie przypuszczała, że to będzie jej zawód, pasja, która napędza i daje sens każdej chwili. A tak się stało, odkąd trzy lata temu zrezygnowała z pracy w Urzędzie Miejskim i zajęła się tylko tym. - Było mi ciężko godzić pracę w urzędzie z treningami i rehabilitacją. Nie wiedziałam, czy dostanę urlop, nie mogłam planować - wspomina. Powiedziała więc sobie: „Stawiam na sport”. Zaryzykowała, choć to wiązało się z mniejszymi pieniędzmi. - Ja mam mało potrzeb, mogę żyć skromnie. Grunt, że teraz wszystko ode mnie zależy - mówi z uśmiechem.

Trenuje praktycznie cały czas. Rano jest w Termach Cieplickich: siłownia, basen, sauna. Potem w domu trening mentalny i emocjonalny. Są równie ważne. Uczy się, jak skupić uwagę na

kanej dziewczyny stała się świadomą, mającą własne zdanie kobietą. Nauczył ją życia chwilą obecną. Nierozpamiętywania tego, co było wczoraj i niewybiegania w przyszłość. - Staram się nie przejmować rzeczami, na które nie mam wpływu - wyjaśnia sportsmenka. - Wolę żyć nieco skromniej, ale mieć czas wypełniony tak, jak lubię. A więc aktywnie, by poczuć, że na treningu zrobiło się dobrą robotę.

- Sport jest dla mnie sensem życia - podkreśla pani Lucyna. To terapia nie tylko dla ciała, ale dla umysłu i ducha. Uwielbiam treningi, wysiłek, zmęczenie i radość po dobrze wykonanym zadaniu. Bez sportu nie wiem, czy umiałabym sobie poukładać tak życie. Poprzez sport poznałam nowych ludzi, świat i kulturę różnych krajów - opowiada. - W domu dziecka wpajano w nas przekonanie, że nic z nas nie będzie, bo jesteśmy z „biduła”. Ale spotkałam wielu dobrych

nawet nie wiem, ile ich mam - śmieje się. Może kiedyś dorobi się specjalnej gabloty na puchary i medale. Śmieje się także, gdy mówi, że jest taką jeleniogórską celebrytką. Znają ją dzieci i dorośli. Często jest zapraszana na spotkania, wygrywa plebiscyty.

- To miłe, gdy cię rozpoznają, ale bez przesady - studzi mój entuzjazm. Na spotkaniach opowiada nie tylko o sportowych osiągnięciach, ale także o życiu z chorobą i co jest dla takich osób ważne. - To proste rzeczy. Na przykład, by nie łapać za wózek, nie zabierać kul, nie szeptać po kątach na nasz widok - wylicza. Jednym z jej pomysłów było zaproszenie zdrowych ludzi do meczu w siatkówkę z jeżdżącymi na wózkach. Jeśli zdrowi spróbują przebić piłkę na drugą stronę siatki, siedząc na pupie, przekonają się, że to nie jest łatwe. Świat z perspektywy niepełnosprawnej osoby jest zupełnie inny. Warto to przypominać.

## Życie niewesołe

Poznałam mojego męża na studiach, oboje jesteśmy prawnikami. Wydawał mi się fantastycznym człowiekiem na życie w kochającej rodzinie. Sam pochodzi z takiej właśnie, wzajemnie się wspierającej, niezostawiającej w potrzebie, góralskiej rodziny. Byłam w nim też bardzo zakochana, oczywiście z wzajemnością. Mieszkamy w dużym mieście, ja pracuję w wyuczonym zawodzie. Mój mąż nie odnalazł się jako prawnik, od kilku lat jest przedstawicielem firmy sprzedającej sprzęt AGD, bardzo dobrze zarabia, minusem natomiast jest jego częsta nieobecność w domu, po parę dni. Kiedy jeździ na delegacje, nocuje wówczas w hotelach. Mamymy dwoje małych dzieci. Od samego początku naszego wspólnego życia zorientowałam się, że nie będę miała partnera do pomocy w domu. Owszem, uwielbia dzieci, chętnie się z nimi bawi, ma w tym dużo przyjemności, natomiast cały dom jest na mojej głowie, co dotyczy dosłownie wszystkiego, bo zarówno innych obowiązków wobec dzieci, jak i wszelkich robót gospodarskich, logistyki domowo-szkolno-zajęciowej itd. Oczywiście, pracuję też zawodowo na pełnym, 8-godzinny etacie. Już po urodzeniu pierwszego dziecka przejrzałam na oczy, ale do głowy mi nie przyszło, że nasze małżeństwo może zawisnąć na włosku, a nawet z niego się dramatycznie urwać. Jednakże wtedy jeszcze byłam bardzo zakochana, zachwycona zaletami, które przysłoniły mi ogrom wad. Dlatego też nawet cieszyłam się z drugiej ciąży, jednakże po powrocie do pracy czułam się coraz mocniej przeciążona, a mąż nie uważał za stosowne zmienić jakoś swojego trybu życia. W sumie oboje byliśmy zadowoleni z naszego poziomu życia, przyjemnych weekendów rodzinnych, ja próbowałam w te dni więcej odpoczywać (z marnym skutkiem), chociaż oczywiście staraliśmy się oboje, aby weekendy były też atrakcyjne dla naszych maluchów. Jednak padałam na twarz, płakałam po nocach, zaczęłam mieć problemy w pracy, nie dawałam rady ze wszystkim. Wielokrotnie prosiłam męża o pomoc w różnych domowych obowiązkach, co kończyło się zwykle niezrozumieniem i kłótnią, w czasie której wychodził do pokoju dzieci, aby zająć je rozrywką. Mąż po prostu uważał i dawał do zrozumienia, że skoro zarabia dwa i pół raza więcej ode mnie, to powinno wystarczyć, abym była całkowicie szczęśliwa i nie zgłaszała żadnych zastrzeżeń. Jednak nie byłam szczęśliwa, ale zauważyłam, iż coraz bardziej zadowala mnie jego nieobecność w domu. Po prostu wtedy wiedziałam, że jestem zdana na siebie i nie mam o to do nikogo pretensji. Już dwa lata temu widziałam wyraźnie, że jeśli się w naszym życiu nic nie zmieni, nie będę chciała z nim nadal być. Jednak nie chciałam takiego rozwiązania i prosiłam go, abysmy podjęli jakąś małżeńską terapię. Wymiał mnie i mój pomysł. Nie przejął się, gdy powiedziałam, że nasza miłość się ulotniła bezpowrotnie. Kryzys nastąpił dwa tygodnie temu, kiedy to wspólnie uczestniczyliśmy w imprezie towarzyskiej z jego znajomymi z firmy. Po pierwsze, bez przerwy pił i po dwóch godzinach już wstydyliam się za niego (od jakiegoś czasu nadużywa alkoholu). Dobit mnie sceną, w której przez ułamek czasu zauważyłam, że coś gwałtownie zażywa; nie wiem, co to było, jednak się bardzo spłoszył i uciekł z łazienki. Teraz zaprzecza twierdząc, że miałam jakieś złudzenie optyczne. Wyzwał mnie od głupków. Zaczęłam się zastanawiać, jak on spędza te samotne wieczory w delegacji. Od dawna go nie kocham, nie chcę z nim być, pragnę kogoś w życiu pokochać i być szczęśliwą. Jeśli odejść, wiem, że on z dziećmi kontaktu nie straci, bo bardzo je kocha. Nie mogę kontynuować z nim dalszego życia. Ciocia mówi: napisz do naszej Dominiki, może będzie miała jakiś pomysł, więc to zrobiłam, ale nie liczę na cuda.

Ula

Dziękuję za list. W najbliższym numerze wrócimy do niego, zapraszam do wyrażenia swojej opinii.

Dominika (dominika@nj24.pl)

## Szwedzkie klopsiki

Swój smak zawdzięczają zeszkłonej cebuli, kwaśnej śmietanie i odrobinnie cukru, który delikatnie „podkręca” ich smak. Klopsiki można oczywiście kupić, ale można też pokusić się o samodzielne wykonanie potrawy w swojej kuchni. Przygotowanie kottabularów nie jest trudne ani czasochłonne, a podane z ziemniakami puree, żurawiną i soczystą sałatką to pyszny pomysł na obiad rodzinny o każdej porze roku - szczególnie dobrze smakują w chłodniejsze dni.

**Składniki:** 1/2 kg mielonego mięsa - najlepiej po połowie wieprzowiny i wołowy; 1 bułka kajzerka; 4 łyżki mleka; 1 mała cebula; 1 jajko; 1 łyżka gęstej, kwaśnej śmietany; 1 łyżeczka cukru; 1 łyżka oleju; sól, świeżo zmielony czarny pieprz

**Składniki sosu:** 1,5 szklanki bulionu; 2 łyżki kwaśnej i gęstej śmietany (minimum 18 procent); 1 czubata łyżka pszennej mąki, sól, świeżo zmielony czarny pieprz; do smażenia: 4 łyżki oleju, 1 czubata łyżka masła.

**Przygotowanie:** bułkę zalewamy mlekiem, czekamy aż rozmięknie i dokładnie odciskamy; w miseczce rozbełujemy jajko;

drobno siekamy cebulę, lekko solimy, wrzucamy na rozgrzany olej i często mieszając, smażymy na średnim ogniu, aż się zeszkli. Mięso przekładamy do miski, dodajemy podsmażoną cebulę, odcisniętą bułkę, rozmacone jajko, śmietanę, cukier; doprawiamy solą i pieprzem i rękoma wyrabiamy na jednolitą masę. Zwiłzonymi w wodzie dłońmi formujemy klopsiki wielkości orzecha włoskiego. Klopsiki wrzucamy do wrzącej, lekko osolonej wody, gotujemy przez 3-4 minuty i wyjmujemy, by odciąknąć z wody. Na dużej patelni rozgrzewamy masło z olejem i smażymy na nim klopsiki na średnim ogniu, przez 4-5 minut, często obracając, by ładnie się zrumieniły ze wszystkich stron. Przekładamy na ręcznik papierowy, aby odsączyć nadmiar tłuszczu.

**Sos:** na gorącą patelnię z tłuszczem (jeśli tłuszczu jest mało, dodajemy łyżkę masła) po smażeniu klopsików wypujemy mąkę. Patelnię stawiamy na ogniu i cały czas mieszając, smażymy, aż mąka lekko się przyrumieni. Patelnię zastawiamy z ognia, powoli wlewamy bulion, intensywnie mieszając, by nie powstały grudki. Gotujemy na średnim ogniu (cały czas mieszając) 2 minuty. Śmietanę lekko solimy, wlewamy do niej 2 łyżki sosu, mieszamy i dodajemy do sosu. Do sosu wkładamy klopsiki i podgrzewamy całość przez kilka chwil.

(ep)



## Zasiłek czy dodatek pielęgnacyjny?

Bardzo często dodatek mylony jest z zasiłkiem pielęgnacyjnym. Warto przypomnieć kto i gdzie może ubiegać się o dane świadczenie, bo chociaż różnica w wysokości wypłacanego świadczenia jest niewielka, to w zależności od spełnianych warunków różne są instytucje odpowiedzialne za jego wypłatę.

**Zasiłek pielęgnacyjny** jest świadczeniem rodzinnym, ustalonym na podstawie przepisów Ustawy o świadczeniach rodzinnych. Przyznawany jest w celu częściowego pokrycia wydatków wynikających z konieczności zapewnienia opieki i pomocy osobie niepełnosprawnej, niezdolnej do samodzielnej egzystencji. Nie trzeba mieć prawa do innego świadczenia (emerytury, renty). Zasiłek taki przysługuje niepełnosprawnemu dziecku; osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, jeżeli legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności; osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia, legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21. roku życia; osobie, która ukończyła 75 lat. Zasiłek pielęgnacyjny jest przyznawany niezależnie od dochodu na osobę w rodzinie. Także jego wysokość nie jest uzależniona od kryterium dochodowego. Jednak, aby świadczenie takie otrzymać, trzeba wypełnić wniosek, który wraz z wymaganymi dokumentami i załącznikami należy złożyć w urzędzie miasta lub gminy (zgodnie z miejscem zamieszkania osoby uprawnionej) czy też w jednostce wypłacającej świadczenia rodzinne (MPS). Wniosek o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego złożyć może osobiście

osoba uprawniona lub jej przedstawiciel ustawowy i można go składać w dowolnym momencie roku. Przyznawany jest na podstawie orzeczenia wydanego przez powiatowy zespół orzekania o niepełnosprawności. Wysokość zasiłku od 1 listopada 2019 wynosi 215,84 zł.

**Dodatek pielęgnacyjny** przyznaje i wypłaca ZUS. Przysługuje on wyłącznie jako dodatek do renty lub emerytury (ZUS, KRUS), tylko w dwóch przypadkach. Pierwszy z nich ma miejsce wtedy, gdy osoba została uznana za całkowicie niezdolną do pracy i do samodzielnej egzystencji, drugi - gdy skończyła 75 lat. Dodatek ze względu na wiek jest przyznawany z urzędu, ale dodatek ze względu na całkowitą niezdolność do pracy oraz do samodzielnej egzystencji - wyłącznie na wniosek (na podstawie orzeczenia ZUS) i żeby go dostać, trzeba wystąpić z wnioskiem o jego wypłatę. Wniosek można złożyć w ZUS osobiście lub przesać pocztą. Może to także zrobić opiekun lub osoba upoważniona przez pacjenta. Do wniosku należy dołączyć zaświadczenie o stanie zdrowia wystawione przez lekarza prowadzącego leczenie, dokumentację medyczną oraz inne dokumenty mające znaczenie dla wydania orzeczenia. Dodatek pielęgnacyjny jest każdego roku waloryzowany i od 1 marca 2019 roku wynosi 222,01 zł miesięcznie.

Dodatku nie dostaną jednak osoby, które mają już przyznany zasiłek pielęgnacyjny z gminy oraz te, które są w zakładzie opiekuńczo-leczniczym lub w zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym więcej niż dwa tygodnie w miesiącu.

(ep)

## Gdy serce drgnie

Samotna pani pozna Pana po 60-ce, zmotoryzowanego, bez zobowiązań. Na SMS nie odpowiadam. Tel. 692 516 901.

Samotna3

Wdowa, lat 74, wrażliwa, o dobrym sercu, bez nałogów, pracowita, odpowiedzialna, niezależna finansowo i mieszkaniowo. Jeśli pragniesz spędzić pogodną jesień życia we dwoje, w uczciwej relacji, zbudowanej na wzajemnej miłości i szacunku, jeśli jesteś mężczyzną odpowiedzialnym, wolnym i bez nałogów - napisz, czas ucieka. Czekam na listy z numerem telefonu.

Samotna1

Wdowa, lat 69, uczciwa, opiekuńcza, szczerą katoliczką, pozna wdowca bez nałogów, katolika, zmotoryzowanego, niezależnego finansowo, w celu wspólnego spędzenia czasu. Cóż warto jest życie w samotności, we dwoje różnie, a miłość nie liczy lat. Tel. 609 891 791.

Samotna2

Wolny, lat 70, wzrost 168, wykształcenie średnie techniczne, bez nałogów, materialnie niezależny, o dobrym charakterze. Lubię ustabilizowany tryb życia. Poznam Panią z wykształceniem minimum średnim, posiadającą dobre cechy charakteru. Tel. 75-76-130-39.

Waldek

Samotny kawaler, 46 lat, bez nałogów i zobowiązań, lubiący rowerowe wycieczki i spacerować. Poznam Panią, szczupłą, z Jeleniej Góry i okolic. Tel. 663-865-393.

Arek

Jestem wysokim (185/95) mężczyzną 40+, bez zobowiązań i nałogów. Poznam dziewczynę, która jest sama i czuje się samotna w te krótkie i chłodne dni. Na początek kontakt e-mail: zipu2013@o2.pl

Masażysta

Poznam skromną, wrażliwą Panią. Mam 40 lat i 179 wzrostu, lubię romantyczne spacerować, kino, muzykę, góry i morze. Tel. 518 125 337.

Dariusz

**Szukasz osoby, z którą można porozmawiać, pójść do kina czy na spacer? Masz czyste intencje i otwarte serce? Czasami wystarczy do kogoś napisać lub zadzwonić, aby spróbować choć trochę odmienić swoje życie. Jeśli czujesz się samotny, napisz anons do naszego kącika lub zadzwoń i daj sobie szansę na poznanie osoby, która podobnie jak Ty walczy z pustką w swoim życiu. Wystarczy kilka słów o sobie i o swoich oczekiwaniach wobec ewentualnego partnera. List trzeba dostarczyć do redakcji NJ (ul. M. Curie-Skłodowskiej 13, 58-500 Jelenia Góra), można też wysłać mailem. Powtórzenie anonsu wymaga jedynie kontaktu telefonicznego. Kto pragnie odpowiedzieć na ogłoszenie (jeśli nie ma numeru telefonu), pisze list do wybranej osoby, zaznaczając jej imię i numer Nowin, w którym anons się ukazał, oraz załączając w kopercie znaczek pocztowy. Zgłoszenia do rubryki - sms: pod nr telefonu 605 097 884; mail: ela@nj24.pl**

## Pomogę, oddam za darmo



Do oddania:

Wersalka; odzież damska (r.48-50/165 cm); robot kuchenny.

Potrzeby:

Kuchenna gazowa z piekarnikiem, duża lodówka; odzież dla niemowlaka (chłopiec); dywan (ciemny), odkurzacz, odzież damska (160 cm r. 40); pudełko po butach; rower miejski (damka).

Ofiarodawcy i potrzebujący mogą dzwonić pod nr 75 764 63 66 w godz. 9-15.

(ep)

# Mieszkając ze zwierzętami

Posiadanie czworonoga w domu stało się współcześnie niezwykle popularne. Najlichnieszą grupę zwierząt domowych, którą stanowią, o dziwo, koty, szacuje się na ponad 500 mln w skali świata! Niewiele mniej psów egzystuje w „domowych stadach” razem z ludźmi. Nie zapominajmy też o uroczych gryzoniach - chomikach, świnkach morskich, myszkach, szczurkach czy króliczkach, a także żółwiach lub nawet węzłach, hodowanych w domowych terrariach.

Najpopularniejsze jednak są koty i psy, których liczba w Polsce szacowana jest łącznie na ponad 14 mln stworzeń. Większość „psiarzy” lub „kociarzy” może godzinami rozprawiać nie tylko o swym pupilu, jego charakterze i zachowaniach, ale też przytaczać mnóstwo ciekawostek dowodzących, że towarzystwo czworonoga jest korzystne dla zdrowia - jak np. tę, iż posiadanie psa lub kota znacząco zmniejsza ryzyko udaru mózgu lub zawału serca, a głaskanie zwierzęcia obniża ciśnienie krwi.

Opiekunowie czworonogów muszą jednak pamiętać, że obecność zwierzęcia w domu wiąże się nie tylko z zaspokojeniem jego codziennych potrzeb, ale przede wszystkim - z dbaniem o stan zdrowia stworzenia, który, poprzez fakt przebywania pod jednym dachem, siłą rzeczy wpływa na stan zdrowia ludzi.

## Odrobaczenie

Nasz domowy ulubieniec może być siedliskiem przeróżnych żyjątek - pcheł, robaków (np. nicieni), pajęczaków (np. kleszczy), roztoczy - tu znanym reprezentantem jest świerzbowiec, a także pierwotniaków żyjących wewnątrz komórek organizmu (np. toksoplazmy). Nie zawsze te organizmy będą widoczne gołym okiem, jak pchły czy kleszcze, dlatego też każdy domowy zwierzak powinien być co jakiś czas profilaktycznie przebadany - weterynarze zalecają, by odbywało się to przynajmniej raz na kwartał w przypadku zwierząt wychodzących, a 1-2 razy do roku - tych, które przebywają w domu.

W trakcie badania wykonywanego przez specjalistę - lekarza lub technika weterynarii - dokładnie ogląda się skórę, oczy oraz uszy zwierzęcia. Wykonuje się też laboratoryjne badania kału i krwi. O doborze substancji leczącej



Obecność czworonoga w domu bardzo uprzyjemnia życie, ale nakłada na opiekuna liczne obowiązki - przede wszystkim troskę o stan zdrowia pupila.

decyduje oczywiście lekarz, a specyfik może być podawany pod różnymi postaciami. Będą to np. tabletki o smaku dobranym do upodobań zwierzęcia, pasty, preparaty spot-on (czyli aplikowane w konkretny punkt na ciele zwierzęcia), obroża, szampon czy też spray.

Zaniedbanie systematycznego odrobaczenia może mieć bardzo

poważne konsekwencje, i to nie tylko dla samego zwierzęcia, ale też dla mieszkających z nim ludzi - zwłaszcza dzieci, przewlekle chorych oraz kobiet w ciąży. Tym ostatnim szczególnie zagraża toksoplazmoza - jedna z najpowszechniej występujących chorób pasożytniczych wśród ludzi, której najczęstszym źródłem w warunkach domowych są koty.

## Toksoplazmoza i inne choroby odzwierzęce

Szacunki mówią, że tylko w Polsce zakażonych pierwotniakiem *toksoplazma gondii* jest najprawdopodobniej około 60 proc. populacji. Choroba, raczej niegroźna dla ludzi zdrowych, przebiegająca najczęściej bezobjawowo, stanowi wielkie zagrożenie dla ciężarnych - jeśli dojdzie do zakażenia płodu w I trymestrze, konsekwencją może być jego obumarcie lub poronienie. Zakażenie w II trymestrze zwykle powoduje tak ciężkie powikłania, jak wodogłowie lub zwapnienia śródczaszkowe, natomiast u dzieci zakażonych w trzech ostatnich miesiącach ciąży mogą pojawić się zaburzenia w okresie niemowlęcym lub też w kolejnych latach życia: opóźnienie rozwoju psychoruchowego, drgawki, jaskra, zapalenie siatkówki oraz naczyńówki oka.

Zakażenie przebiega zazwyczaj bezobjawowo, a jego drogi bywają różne, począwszy od transfuzji krwi czy przeszczepu narządów, poprzez spożycie zakażonego mięsa lub warzyw, aż po kontakt z kotem - zabawę, sprzątanie kocięj kuwety. Zakażony kot wydalą z kałem, przez okres od jednego do trzech tygodni, tzw. oocysty. Niewidoczne gołym okiem, przez przypadek przeniesione do ust, spowodują zakażenie. Dlatego trzeba zachowywać ściśle zasady higieny - kuwetę sprzątać w rękawiczkach, a po zabawie z kotem starannie myć ręce.

Od naszych pupili zarazić się można także bardzo niebezpieczną **bąblowicą** - jaja tasiemca bąblowcowego, znajdujące się na sierści lub pysku zwierzęcia, mogą wnikać do ludzkiego przewodu pokarmowego. Wędrując przez organizm, przekształcają się w larwy, które rosną wiele lat, osiągnąjąc duże rozmiary, a cały ten proces

może trwać nawet 15 lat i przebiegać w sposób bezobjawowy. Dojrzała postać tasiemca osiada w różnych narządach, np. w wątrobie, gdzie otacza się grubą osłonką z płynem wewnątrz. Taki stan wymaga zazwyczaj poważnej interwencji chirurgicznej.

Psy i koty mogą być także źródłem zakażenia powszechnie znanymi chorobami, jak **wścieklizna** lub **świerzb**, albo też nieco mniej znana **toksokaroza**, wywołwana przez kocie lub psie glisty. Szczególnie zagraża dzieciom, bawiącym się w miejscach, gdzie mogły znaleźć się odchody zakażonych zwierząt. Połknięte przez przypadek jaja glist wędrują przez układ pokarmowy do dwunastnicy. Wykluwające się tam larwy przedostają się przez ściany jelita do krwi, a wraz z nią przemieszczają się do różnych narządów. Tam wywołują stan zapalny, niszcząc zainfekowane tkanki. Charakterystyczne objawy toksokarozy to bóle głowy i brzucha, drgawki, wysypka, gorączka, powiększenie śledziony, wątroby oraz upośledzenie widzenia.

## Czy ludzie potrzebują profilaktycznego odrobaczenia?

- Na miłość boską, nie przesadzajmy - twierdzi jeleniogórski internista Bogdan Jankowski. - W zupełności wystarczy, jeśli będziemy dbać o naszego pupila, a w kontaktach z nim zachowywać normalne zasady higieny, z częstym myciem rąk na czele.

Natomiast lekarze doradzają, aby, jeśli u domowego pieska czy kotka pojawiły się tasiemce, glisty lub innego rodzaju „paskudztwa”, profilaktycznie przebadac kał, a w razie potrzeby krew - przede wszystkim u dzieci. Jeżeli wyniki badań laboratoryjnych wykażą coś niepokojącego, wtedy lekarz, i tylko on, zaordynuje odpowiednią kurację.

Tekst i zdjęcie:  
Ewa Kiraga-Wójcik

REKLAMA I PROMOCJA

**ProctoMed**  
Specjalistyczne Gabinety Lekarskie

ul. Druciana 2  
Jelenia Góra 58-500  
tel. 76-743-99-27  
www.proctomed.pl

**HEMOROIDY - nieoperacyjnie**  
Fala Radiowa Specjaliści Proktolodzy  
Rejestracja telefoniczna: **76 743 99 27**  
poniedziałek-piątek: **8-20**, sobota: **8-13**  
lub na stronie **www.proctomed.pl**

**SWISS MADE**

**Szwajcarska metoda leczenia wad zgryzu**  
pod medycznym nadzorem prof. Piotra Fudaleja z Uniwersytetu w Bernie (Szwajcaria)

Ortodoncja **#SmileLine** w Jeleniej Górze  
Zadzwoń pod numer:  
tel. 75 642 45 58 lub 508 616 688

stomatologia bez bólu

# Narodziny Miejskiej Rady Narodowej

Inauguracja działalności przez rady narodowe była jednym z ważniejszych wydarzeń na drodze prowadzącej do zaprowadzenia nowego, komunistycznego porządku w samorządzie terytorialnym powojennej Polski. W przypadku tzw. Ziemi Odzyskanych, z powodu specyficznego charakteru tego obszaru, proces ten przebiegał całkowicie inaczej niż na terenach „starej” Polski.

Rok 1944 zapoczątkował powojenne organizowanie samorządu terytorialnego w Polsce. Wzorcem się na rozwiązaniach stosowanych w okresie międzywojennym, wprowadzono podział terytorialny państwa na gminę, powiat i województwo. Podział taki i odpowiadająca mu struktura samorządu istniała do 1950 r.

Sytuację prawną rad narodowych określiła ustawa z 11 IX 1944 r. (o organizacji i zakresie działania rad narodowych) i dekrety Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego z 21 IX 1944 r. (o trybie powoływania władz administracji ogólnej I i II instancji) i 23 XI 1944 r. (o organizacji i zakresie działania samorządu terytorialnego). Rady narodowe miały działać w każdej jednostce trójstopniowego podziału terytorialnego państwa (gmina, powiat, województwo). Rady narodowe, określane jako demokratyczne przedstawicielstwo społeczeństwa, miały kontrolować odpowiednie organy wykonawcze (rządowe i samorządowe), a także działalność innych instytucji i osób pełniących funkcje w administracji oraz w resortach gospodarczych.

## Specyfika „Dzikiego Zachodu”

Powstawanie rad narodowych na tzw. Ziemiach Odzyskanych odbyło się ze sporym opóźnieniem - panujące tam realia pierwszych miesięcy życia politycznego wykluczały powstanie na tym terenie pełnoprawnych rad narodowych już w 1945 r. Należy tutaj wymienić m. in. ogromne zniszczenia, konieczność szybkiego zasiedlenia przyznanych Polsce terenów oraz odbudowę życia gospodarczego, społecznego i kulturalnego. Jak duży był to problem, świadczy chociażby to, że ostatnie Rady Narodowe na tych ziemiach rozpoczęły swoją działalność dopiero w połowie 1947 r. Wcześniej, do czasu ich ostatecznego wyłonienia, musiano zadzwolić się rozwiązaniami tymczasowymi, jak Międzypartyjne Partyjne Komisje Porozumiewawcze czy Tymczasowe Rady Narodowe.

Wedle podziału przyjętego przez niektórych badaczy (np. H. Rybicki) proces powstawania rad narodowych na tzw. Ziemiach Odzyskanych to trzecia i ostatnia część tworzenia się rad narodowych w powojennej Polsce.

Na Dolnym Śląsku rady narodowe zaczęły powstawać wiosną 1946 r. Szczegółowe zasady powoływania rad, obsadzania w nich kierowniczych stanowisk oraz podziału mandatów zostały określone w okólniku Wojewódzkiej Rady Narodowej we Wrocławiu z 16 IV 1946 r. Zwracano w nim również uwagę na potrzebę niezwłocznego przystąpienia do organizacji rad na terenie województwa. Niebawem powstały pierwsze rady. Zostały zorganizowane w Legnicy, w Dzierżoniowie, we Wrocławiu, w Jeleniej Górze, w Świdnicy i w Wałbrzychu.

Pierwsze rady narodowe nie organizowano na drodze wyborów, lecz poprzez delegowanie do ich składu, przez uprawnione do tego partie, organizacje i zrzeszenia, pewnej liczby ich przedstawicieli. Z chwilą delegowania stawali się oni radnymi. Swoją reprezentację w radach mogły posiadać również związki zawodowe, organizacje rzemieślnicze, rolnicze, przemysłowe i handlowe, kulturalne i oświatowe, stowarzyszenia pomocy i opieki społecznej oraz organizacje młodzieży. Ponadto do rad można było dokooptować, na wniosek prezydium rady, wybitnych i zasłużonych przedstawicieli wojskowości, nauki, literatury, sztuki i pracy społecznej. W latach późniejszych odnotowywano również przypadki, kiedy do składu rady narodowej dołączały np. przodownik pracy. Podstawowy trzon

## Powiatowa Rada Narodowa w Jeleniej Górze

W Jeleniej Górze powstała również wówczas Powiatowa Rada Narodowa, odpowiedzialna za okoliczny powiat. Została ona zorganizowana jednak dopiero we wrześniu 1946 r. Za datę jej powstania uznaje się 18 IX 1946 r. Pierwszym przewodniczącym PRN został Stefan Górka, jego zastępcą mianowano Józefa Sęka, a członkami prezydium zostali ponadto: Andrzej Gliński, Michał Biernacki i Wacław Szczerba. Pierwsze zebranie jeleniogórskie PRN odbyło się tydzień później (25 IX 1946 r.) w sali jeleniogórskiego teatru.

rad stanowił tzw. aktywny społeczny, który miał zdecydowanie stać (...) na stanowisku konieczności budowania nowego ustroju. Oczywiście dla wewnętrznych wrogów Polski Ludowej nie było w niej miejsca.

## W Jeleniej Górze

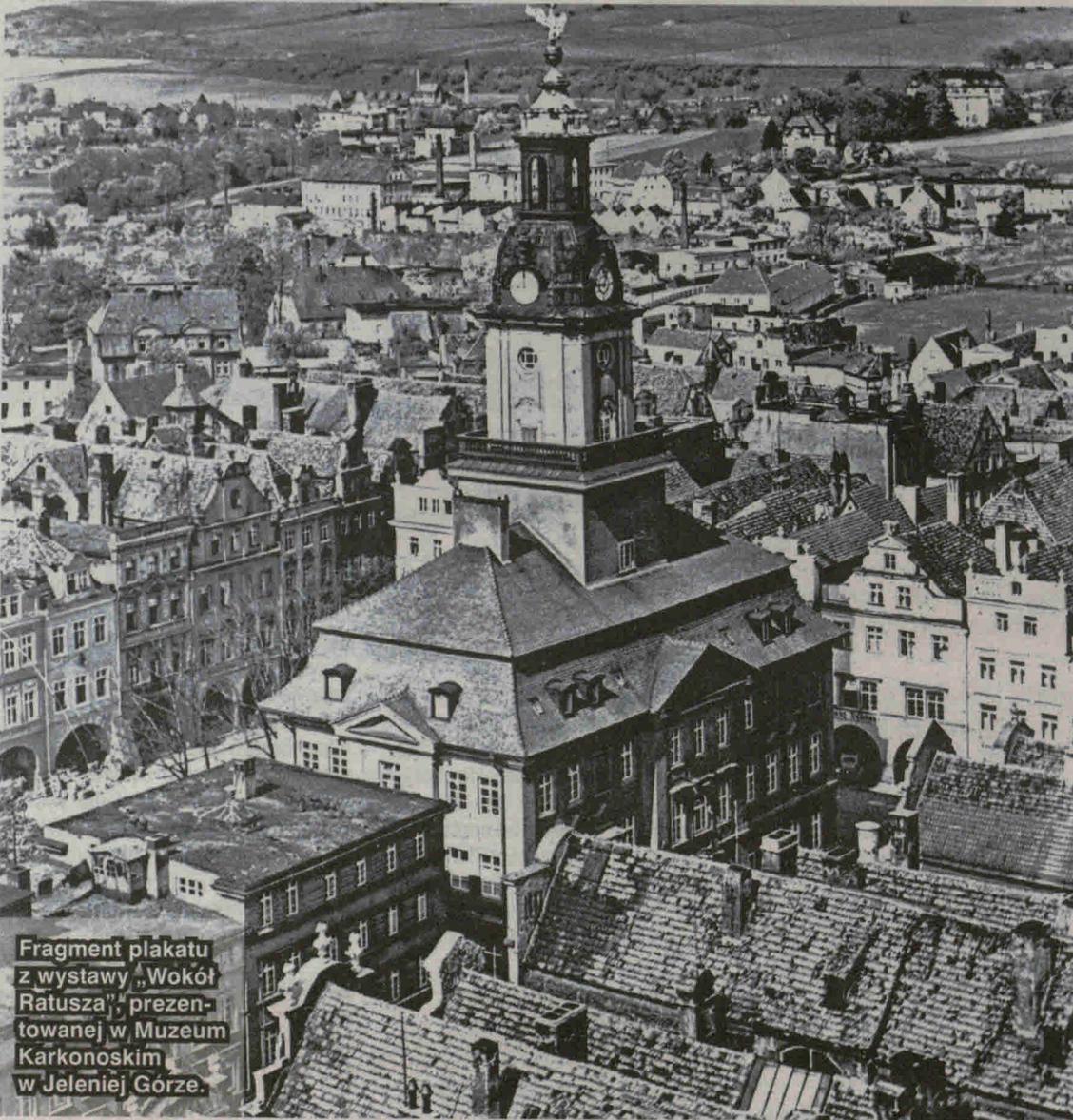
Historia jeleniogórskiej, Miejskiej Rady Narodowej rozpoczęła się na przełomie kwietnia i maja 1946 r. 17 IV 1946 r., na zebraniu

Wojewódzkiej Komisji Współpracy Międzypartyjnej, składającej się z przedstawicieli czterech partii politycznych: Polskiej Partii Robotniczej (PPR), Polskiej Partii Socjalistycznej (PPS), Stronnictwa Ludowego (SL) i Stronnictwa Demokratycznego (SD). W czasie zebrania ustalony został skład polityczny MRN w Jeleniej Górze. Następnie, 29 IX 1946 r. odbyło się posiedzenie organizacyjne przedstawicieli partii i organizacji politycznych, związków zawodowych, reprezentantów władz administracyjnych oraz niektórych instytucji gospodarczych i społecznych. W trakcie spotkania dokonano imiennej obsady prezydium rady i desygnowano jej członków. Nowo powstałe gremium miało liczyć trzydziestu dwóch członków.

11 V 1946 r. o godzinie 12.00, w sali konferencyjnej tutejszego magistratu, zainaugurowano pierwsze publiczne obrady Miejskiej Rady Narodowej w Jeleniej Górze. W trakcie tej inauguracyjnej sesji został wybrany przewodniczącym w osobie Konstantego Meglickiego z PPR i wiceprzewodniczącym Józef Różański z SD. Oprócz nich w skład prezydium MRN weszli: Bogdan Tamar (PPR), Jan Dal (PPS) i Ignacy Szpunar (SL). Delegatem do Wojewódzkiej Rady Narodowej we Wrocławiu został Jan Dal. Edward Biłski, obecny na sali poseł do Krajowej Rady Narodowej, występując w imieniu PPS stwierdził, że Miejska Rada Narodowa nie będzie platformą kłótni politycznych.

We wrześniu 1947 r. nowym przewodniczącym jeleniogórskiej MRN został Władysław Grabowski z PPR. W przypadku Jeleniej Góry nie można jednak mówić o niestabilności, bo tenże sprawował swoją funkcję do połowy 1950 r. Jest to jeszcze bardziej widoczne, kiedy porówna się to z sytuacją w innych miastach Dolnego Śląska. Inaczej sprawa się miała z szeregowymi członkami MRN. Radni zmieniali się dosyć często i w okresie od maja 1946 r. do czerwca 1950 r. (kiedy nastąpiła reforma administracji samorządowej na wzór radziecki - M.Ż.] w pracach rady brało udział 131 radnych.

Z czasem liczba jeleniogórskich radnych zwiększyła się do trzydziestu ośmiu. Oprócz partii politycznych swoich przedstawicieli w jeleniogórskiej MRN posiadały także organizacje młodzieżowe: Związek Walki Młodych (ZWM), Organizacja Młodzieży Towarzystwa Uniwersytetu Robotniczego (OMTUR), Związek Młodzieży Wiejskiej „Wici”, a po zjednoczeniu Związek Młodzieży Polskiej (ZMP). Oprócz tego „swoich ludzi” w radzie miała Liga Kobiet oraz Powiatowa Rada Związków Zawodowych.



Fragment plakatu z wystawy „Wokół Ratusza”, prezentowanej w Muzeum Karkonoskim w Jeleniej Górze.

## Historyczne obrady

Równoległe z Miejskimi i Powiatowymi Radami Narodowymi swoją działalność zainaugurowała Wojewódzka Rada Narodowa we Wrocławiu, której pierwsze zebranie odbyło się 8 V 1946 r. w sali wrocławskiego kina „Śląsk”. Jej przewodniczący przywitał uczestników tego zebrania następującymi słowami:

(...) Przypadł mi w udziale zaszczyt otwarcia pierwszego uroczystego posiedzenia Dolnośląskiej Wojewódzkiej Rady Narodowej. Zaszczyt otwarcia uroczystego dnia, w którym społeczeństwo dolnośląskie w osobach swych przedstawicieli staje się faktycznym gospodarzem tej ziemi. Rok temu w huku armat i zmagani wojennych wchodziła na te ziemie Polska., obejmując je w swoje posiadanie. Dziś, po roku, który minął pod znakiem ogromnego wysiłku pionierskiego społeczeństwa i rządu, dziś powołujecie obywatele swój najpoważniejszy organ reprezentujący społeczeństwo Dolnego Śląska.

Przez powołanie Rady Narodowej wkładacie na swych przedstawicieli duże zadania i duże obowiązki, równocześnie dając im bardzo wysokie zaufanie. Będę wyraził [opinię] wszystkich przedstawicieli i delegatów gdy powiem, że będą się starać, by dołożyć wszystkich sił i obowiązki spełniać jak najlepiej. Pierwsze posiedzenie Wojewódzkiej Rady Narodowej ogłaszam za otwarte.”

Wtórował mu przedstawiciel Krajowej Rady Narodowej:

Obywatele! W chwili, kiedy tu na Ziemiach Zachodnich tworzy się przedstawicielstwo tego społeczeństwa, społeczeństwa, które dopiero od kilku miesięcy obejmuje te ziemie po wielowiekowej przerwie, z chwilą pierwszego posiedzenia Rady Narodowej Województwa Dolnośląskiego, niech mi będzie wolno przywitać jej członków, niech mi będzie wolno w imieniu Krajowej Rady Narodowej przekazać życzenia naowocniejszej pracy (...).

Głos zabrał również Wojewoda Wrocławski:

Obywatele! Wysoka Rado! W historycznym dniu zdobycia Wrocławia przez zwycięską Armię Radziecką wspartą na bojowym ramieniu naszej armii polskiej wypada to inauguracyjne oficjalne posiedzenie WRN. W tym dniu, dniu pierwszej rocznicy objęcia Ziemi Zachodnich zebrała się nasza Rada i w imieniu władz państwowych, które dotychczas samodzielnie pracowały, a które obecnie wspólnie z Wami reprezentować będą, mam zaszczyt mówić. (...) chciałbym wyrazić wielką radość i zadowolenie, że na Dolnym Śląsku powstają wojewódzka, miejskie i powiatowe rady narodowe, które są tym czynnikami reprezentującym społeczeństwo, czynnikami kontrolującym administrację państwową i samorządową, czynnikami decydującym o rozkładzie ciężaru na społeczeństwo.

Źródło: J. Albin, Materiały do dziejów rad narodowych na Dolnym Śląsku, „Rocznik Wrocławski”, t. XIV z 1970.

## Wspomnienie

## o Janinie Borkowskiej-Bira 1912-1987

# Jak niewiele potrzeba, aby nas zgubić lub ocalić...

Wydarzenia, które w jednej chwili odmieniły los mojej Matki - Janiny Borkowskiej-Bira, a potem rzutowały niekorzystnie na wiele lat życia, giną w pomroce dziejów - wszak sama bohaterka wydarzeń nie żyje już prawie trzydzieści lat. Dlatego tekst niniejszy stanowi jedynie zlepek oderwanych epizodów, które żyły kiedyś w wspomnieniach strasznych chwil.

Guy de Maupassant napisał w jednej ze swych słynnych nowel: „Jakie to życie jest dziwne? Jak niewiele potrzeba, aby nas zgubić lub ocalić?” Tak też było w przypadku mojej Matki.

Jest lato roku 1939. Matka, zamężna z Czesławem Borkowskim, absolwentem chemii na słynnym niemieckim uniwersytecie w Heidelbergu, właścicielem kilku garbarni, m. in. w Radomiu i we Lwowie, oraz rozlicznych posiadłości ziemskich, wiedzie życie w wielkim szczęściu, wzajemnej miłości i dobrobycie. Nagle, pewnego wieczoru, podjeżdża pod dom kilka samochodów osobowych. W jednym z nich jest miejsce, ostatnie wolne miejsce, przygotowane przez rodzinę Borkowskich dla Czesława. Oto, przewidując nadchodzącą zawieruchę wojenną, rodzina emigruje z Polski, a rodzice chcą zabrać syna. Ten odmawia kategorycznie. Nigdy by nie zostawił ukochanej żony, a ponadto całe to przedsięwzięcie uznał za historyczne, bo przecież Polska ma podpisane tak mocne układy i tak mocnych sojuszników, iż o żadnym zagrożeniu być mowy nie może...

Wkrótce nadszedł 1 września 1939 roku, ale najgorsze przyszło po 20 września tego roku, kiedy to Rosjanie podjechali w nocy pod dom ciężarówką, konkretnie po Czesława Borkowskiego. Przyjechali z precyzyjnie określonym zadaniem - zabrać chemika i przemysłowca. Podjęte po kilku latach przez moją matkę rozliczne poszukiwania męża za pośrednictwem Czerwonego Krzyża, w Genewie i Brytyjskiej Misji Wojskowej, nie dały rezultatu. W dokumentach, jakie wówczas przysyłano, mówiło się, że wszelki śluch po Czesławie Borkowskim zaginął i domniemywano, że prawdopodobnie podzielił los wielu naukowców, zmuszanych w obozach-laboratoriach do badań naukowych na rzecz budowy potęg Związku Radzieckiego. W sentencji stwierdzano, że z całą pewnością nie żyje. Niebawem los męża podzieliła Janina Borkowska - moja Matka, wywieziona gdzieś w okolice Semipalatyńska, z piętrem „zony przemysłowca”, jak to przy każdej okazji podkreślano - oczywiście w wysoce nagannym znaczeniu.

Z trwającej wiele dni podróży w bydłym wagonie opowiadała Matka epizod o jednym z wielogodzinnych postojów w stepie. Kiedy pasażerowie wylegli z wagonu, zobaczyli osadę lepiank, wykonanych z chrustu i krowiego łajna. W jednej z nich Matka zastała młodą kobietę, kolebiącą w czymś pokrętnym niemowlaka. Na palenisku stał sagan z gorącą wodą. Ogólny widok świadczył o ogromnej biedzie, o tym, że ci ludzie nic nie mają. Młoda kobieta stwierdziła jednak,

że jest osobą najszcześliwszą pod słońcem, ma kochającego męża, który poszedł na wojnę, zdrowe dziecko, dobrych sąsiadów i że prawdziwe szczęście jest właśnie tu. Ponadto, o wiele łatwiej umierać ludziom, którzy nic nie mają...

Nastał czas katorżniczej pracy w polu, przy zbożu i na plantacjach arbużów. Ci, którzy potrafili pracować - przetrwali. Ci, którzy rozpamiętywali tylko dobre czasy, ginęli w oczach, bo niewykonanie normy skutkowało mniejszą racją żywnościową. Przydały się Matce umiejętności nabyte w tzw. szkole wydziałowej u sióstr zakonnych przy ul. Krowoderskiej w Krakowie: szycie, haftowanie, gotowanie, robienie zapasów zimowych, a także optymizm, wynikający z faktu szukania ostoi w Bogu. Specyfika sowieckich obozów pracy polegała na tym, że nie było tu zasieków, drutów kolczastych, ogrodzeń pod napięciem, rozjuszonych psów; bezkresny step w lecie i straszna zima stanowiły same w sobie barierę nie do przebycia i zmuszały do uznania za bezsensowną każdą próbę ucieczki.

Pewnego razu, przed wymarszem w pole, zapytano: „Kto jest z zawodu pielęgniarką?” Zgłosiła się moja matka, choć nie miała o tej profesji pojęcia. Liczyła jednak, że jest to droga do poprawy swego bytu. Kazano jej wówczas postawić bańki osobie chorej. Miała jedynie w pamięci mglisty obraz z dzieciństwa, jak to komuś robiono. Potrafiła jednak na tyle odtworzyć w swym umyśle ową sytuację, że rosyjski lekarz uznał umiejętności za wystarczające. Niebawem została wysłana na kurs sanitarny. Do dziś zachowało się zaświadczenie o ukończeniu tego kursu, z kwietnia 1942 roku, a ponadto, na skrawku papieru zeszytowego, dowód na posiadanie umiejętności, wydany przez miejscowego lekarza, z marca 1942 roku.

Faktycznie, od tej pory los Matki znacząco się poprawił. Otrzymała większe racje żywnościowe i posiadała możliwość dość swobodnego poruszania się po okolicy. Opowiadała, jak wielkie efekty przynosiły lekarstwa u tamtejszej ludności. Trudno natomiast było poradzić z niespotykanymi chorobami skórными. Po kilku miesiącach powierzono Matce prowadzenie apteki. Za tą szumną nazwą kryło się maleńkie pomieszczenie i kilkadziesiąt medykamentów, w tym jakieś tabletki nasenne, bo według ówczesnej rosyjskiej szkoły leczenia „organizm najlepiej zdrowieje podczas snu”.

Pewnej czerwcowej nocy gong obudził całą osadę. W oddali, od nieba do ziemi, przesunął się ognisty krzyż - ni to zorza polarna, ni to fatamorgana. Wszyscy stali w milczeniu, w ogromnym przestraszeniu. Stara, poważana powszechnie Rosjanka rzekła wówczas, że będzie wojna. I rzeczywiście, niebawem dotarła wiadomość o inwazji Hitlera na Związek Radziecki, która rozpoczęła się w niedzielę, 22 czerwca 1941 roku.

Status pielęgniarki i aptekarki nakładał poważne obowiązki. Zadaniem jej było przede wszystkim cotygodniowe zaopatry-

wanie apteki. Należało przywieźć leki farmaką z odległego o kilkanaście kilometrów miasteczka. Najgorsza była zima, kiedy to watahy wilków atakowały konie. I tylko dzięki mądrości koni matka kilka razy uratowała życie. To one samodzielnie zwracały ze złe obranej drogi w śnieżnej zawierusze i one z wczasu wyczuwały niebezpieczeństwo.

Do osady dochodził tymczasem wieści o możliwości wyjazdu ze Związku Radzieckiego, o tworzącej się jakoby armii polskiej przy boku zachodnich aliantów, o armii gen. Andersa i pertraktacjach ze Stalinem i wreszcie o punktach zbornych Polaków. Są to niczym niepoparte legendy, matka jednak decyduje się na ucieczkę. Miejscowi Rosjanie ustalają szczegóły z kierowcą ciężarówką, który każdego dnia, o godzinie czwartej nad ranem przyjeżdżał po odbiór mleka z tutejszej obory. Następnie wyposażają uciekinierkę w niezbędną odzież i prowiant, w tych warunkach na wagę złota.

W Semipalatyńsku powstaje pytanie, co dalej? Matka postanawia udać się wprost w „paszczę lwa”, czyli do „oblastnowo NKWD”. Tu zostaje przyprowadzona przed oblicze samego naczelnika. Rozmowa, trwająca trzy godziny, przechodzi z formalnego, drobiazgowego przesłuchania do teorii o wielkości radzieckiego ustroju i dobrodusznosci władz, dla których najwyższe znaczenie ma dobro człowieka. Oczywiście naczelnik informuje, że on też jest człowiekiem życzliwym, choć mógłby w tej konkretnej sytuacji, jednym skinieniem załatwić zsyłkę do krainy wiecznych śniegów, gdzie umiera się w samotności i nigdy nie wraca. Nastawiony jest jednak na szczerą rozmowę.

To zapewne sprawiło, że poruszony był też temat inwazji sowieckiej Rosji na Polskę we wrześniu 1939 roku. Naczelnik nie zgodził się stanowczo ze słowami matki, która nazwała to kolejnym rozbiorem Polski. Stwierdził, że było to „przybliżanie frontu”; po prostu Armia Czerwona wysłała naprzeciw nacierającej nawałnicy niemieckiej. Ponadto - według jego teorii - Rosja wystąpiła w obronie ludności ukraińskiej i białoruskiej, zamieszkującej wschodnią część Polski i jakoby okropnie gnębionej przez Polaków.

Wreszcie oderwał kawałek leżącej przed nim gazety, przybił pieczęć i napisał: „Rzucisz ją...”, po czym stwierdził, że ma dla swej rozmówczyni specjalne zadanie. Zaznaczył też, jak bardzo powinna być wdzięczna, że władza radziecka obdarza ją tak odpowiedzialnym przedsięwzięciem. Zadaniem Matki mojej był transport chorych Polaków z tutejszego szpitala do portu i przeprawa przez Morze Kaspijskie do Iranu przeładowany ponad wszelkie normy statkiem. Posiadała według naczelnika zdobyte na terenie ZSRR odpowiednie do tego kwalifikacje...

Rejs przebiegał tragicznie, ponieważ wkrótce rozszalał się sztorm o nieprzećiętą siłę. Potężne fale, przelewające się ponad kadłubem, porywały coraz to innego spośród chorych i kalekich pasażerów, tych, którzy nie zmieścili się w kajutach i pod górnym pokładem. Ciemności były tak nieprzeniknione, iż nie widać było nic na kilka centymetrów, a rozświetlały je jedynie złowrogie błyskawice. Grozę sytuacji potęgowało przejmujące wycie okrętowych syren, które, zgodnie z obowiązującym zwyczajem, włączano, ilekroć stwierdzono, że fala porwała kolejnego pasażera w morskie odmęty. Kiedy wreszcie sztorm ustał, wszyscy padli półprzytomni, w fekaliach i wymiocinach...

Obudziło ich poranne słońce i zastał zaskakujący, niemalże bajkowy widok. Oto statek sunął majestatycznie wzdłuż pięknego bulwaru, a opodal białawy pałacowe



budowle o bliskowschodniej architekturze. Wkrótce ukazały się na nabrzeżu całe kwartały brezentowych, połowych „budowli”, a przed nimi rzędy polskich i angielskich żołnierzy. Na widok polskich mundurów rozległ się powszechny śloch. To nie były tylko łyżki szczęścia z powodu odzyskanej wolności, to odżyły także napiętniejsze uczucia patriotyczne i świadomość ogromnej ojczyźnianej więzi.

Wszyscy pasażerowie zrzucali wszystko, co mieli na sobie i według specjalnej marszrutki przechodzili w tych brezentowych namiotach łaźnię, dezynfekcję, dezynsekcję, fryzjera, kosmetyczkę, badania lekarskie i wszystko, co tylko niezbędne jest, by przywrócić zmaltretowane ciało i duszę do stanu normalności. Na koniec dostawał każdy dwie potężne, skórzane walizy, a w nich wszystko, co do codziennego życia jest niezbędne. Moja Matka, jak każda spośród kobiet, otrzymała to, co niewiele jest potrzebne - od przysłowiowej szminki po wojskowe mundury - polowy i galowy, a także dwa kostiumy o angielskim kroju. Nastąpił czas służby wojskowej i związane z tym powinności oraz rygory.

Świadectwa, zdobyte na terenie ZSRR, honorowane były przez polskie i angielskie władze wojskowe, bo od razu zatrudniona została w pustynnym szpitalu połowym jako pielęgniarka. Następnie ukończyła kurs pogotowia sanitarnego w Rohovoth. Istnieje zachowane do dziś zaświadczenie, wydane przez Polski Czerwony Krzyż - Oddział w Palestynie, w dniu 8 grudnia 1945 roku.

Czas służby w Wojsku Polskim przy boku armii angielskiej i chwile grozy w czasie bitwy o Monte Cassino to temat do osobnej opowieści. Ograniczenia niniejszego tekstu nie pozwalają na jego rozwinięcie.

Po wojennej tułaczce nadszedł czas na decyzję, co dalej? Część żołnierzy, szczególnie kadry oficerskiej, świadoma była zagrożenia, jakie może czyhać w kraju pod rządami nowego ustroju. Wybierali więc emigrację. Namawiano moją matkę do tego samego; statek do Republiki Południowej Afryki stał nawet przy nabrzeżu i czekał na ostatnich maruderów, gotów do odplynięcia. Matka moja wybrała jednak powrót najkrótszą drogą do ukochanej ojczyzny. 24 września 1946 roku otrzymała przepustkę świadczącą, że przeszła punkt odbiorczy w Dziedzicach. Przepustka ta, nr 935730, zachowała się po dziś dzień.

Wkrótce miała możliwość przekonać się o inwigilacji, że użyję daleko idącego

eufemizmu. Bojąc się represji, nie przyjmowała licznych paczek, jakie płynęły od towarzyszy broni z Anglii, Szwajcarii i USA. Byłaby to znacząca pomoc wobec trudności z kupnem czegokolwiek w zniszczonym wojną kraju, tym bardziej, że po drugim zamążpójściu miała dwoje małych dzieci - w tym piszącego te słowa.

Kiedy Matka wspominała wojenną tułaczkę, nigdy nie pozwoliła złego słowa powiedzieć o Rosjanach. Zawsze podkreślała wielkość tego narodu, jego dobroć i kulturę bardzo prostych niekiedy ludzi. Wszystko dobrze, póki nie zacznie działać system społeczno-polityczny, póki ktoś nie awansuje i nie dostanie się w tryby utopijnej ideologii. Wtedy musi działać nie dla dobra człowieka, ale na rzecz mglistej idei, zawartej w niewiele mówiących hasłach. Wciąż dziwiła się, jak planowa indoktrynacja potrafi zmienić psychikę człowieka, jego zapatrywania, sposób wypowiedania się, odnoszenie do innych osób i stosunek do praw uniwersalnych.

Czasami Matka opowiadała o dyskusjach, jakie toczyli polscy i angielscy wojskowi. Już wtedy w kasandrycznych wywodach przewidywali oni sytuację, która nastąpiła kilkadziesiąt lat później, a mianowicie bezsensowną, skazaną na niepowodzenie, inwazję USA na Irak. Stwierdzano, że z narodem tak oddanym sprawom religii, z solidarnością państw arabskich, z ludźmi o tak specyficznej osobowości, nie ma szans na zwycięstwo. Podkreślano, że mieszkańcy tego rejonu świata nie są żadnymi żołnierzami, ale ich determinacja dla danej sprawy, niezrozumiała dla Europejczyka mentalność, niespotykane zdolności i niewyobrażalny spryt, są nie do pokonania nawet przez najlepiej uzbrojoną armię. Oczywiście już wtedy wiedzieli, że faktycznym powodem będzie chęć panowania nad łożami ropy. Posiadano też świadomość niesamowitego zagrożenia ze strony pojedynczych bojowników arabskich, choć nie nazywano tego terroryzmem w dzisiejszym tego słowa znaczeniu.

Kiedyś w dzieciństwie Matka moja dostała, kupiony na odpuszcie, obrazek Matki Boskiej Częstochowskiej. Przeszedł on z nią całe życie, także okres wywózki i wojennej tułaczki; towarzyszył zarówno w okresie niedoli, jak i w czasach pomyślności. Zawsze przynosił jej szczęście i najtragiczniejsze wydarzenia mijają jak zły sen. I tak jest po dziś dzień, gdy stał się własnością jej wnuczki, a mojej córki - Patrycji.

Andrzej Bira

## REKLAMA I PROMOCJA

**Zakład Usług Pogrzebowych „ANUBIS”**  
Dom Pogrzebowy KREMATORIUM

Jelenia Góra ul. Sudecka 68A (parking nowego cmentarza)  
Jelenia Góra ul. Wiejska 4B  
Cieplice ul. Jagiellońska 26 (wjazd od ul. Sobieszowskiej)  
tel. 075 752 25 82  
kom. 0601 74 84 41  
www.anubis-pogrzeby.pl

Zapraszamy Czytelników do wspominania swoich bliskich,  
telefon 75 64 244 20

## Życzenia świąteczne w „Nowinach”

Oferujemy możliwość  
zamieszczenia życzeń  
świąteczno-noworocznych  
na łamach naszego tygodnika  
bądź na portalu [www.nj24.pl](http://www.nj24.pl)

**Atrakcyjne ceny i duże zniżki!**

Szczegóły:  
tel. 75 75 24-781,  
[bo@nj24.pl](mailto:bo@nj24.pl)

### PREZYDENT MIASTA JELENIEJ GÓRY ogłoszeniem nr 106/2019 ogłasza przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości gruntowych niezabudowanych położonych w Jeleniej Górze przy:



1. **ulicy MŁYŃSKIEJ** w granicach działki numer 315 o powierzchni 0,0479 ha, obręb Sobieszów I, AM 8, księga wieczysta nr JG1J/00096601/0.

**Przeznaczenie nieruchomości:** tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i tereny usług turystycznych.

**Cena wywoławcza: 26 350,00 zł**

**Wadium: 2 600,00 zł.**

2. **ulicy KARKONOSKIEJ** w granicach działki nr 302/13 o powierzchni 0,2506 ha, obręb Sobieszów I, AM 8, księga wieczysta nr JG1J/00053420/4.

**Przeznaczenie nieruchomości:** tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i tereny usług turystycznych.

**Cena wywoławcza: 119 000,00 zł**

**Wadium: 11 900,00 zł.**

Sprzedaż prawa własności nieruchomości opisanych w pkt 1-2 podlega opodatkowaniu podatkiem VAT według stawki 23 proc. na podstawie przepisów ustawy z dnia 11 marca 2004 roku o podatku od towarów i usług. Podatek VAT doliczony zostanie do ceny ustalonej w przetargu.

Wadium w pieniądzu w wyżej określonej wysokości winno wpłynąć na konto depozytowe Miasto Jelenia Góra - **Bank MILLENNIUM S. A. I Oddział w Jeleniej Górze nr 97 1160 2202 0000 0000 6011 5681 najpóźniej do dnia 28 stycznia 2020 roku.**

Wpłata wadium winna zawierać oznaczenie numeru geodezyjnego działki, której wpłata dotyczy oraz oznaczenie uczestnika przetargu

**Przetarg odbędzie się w dniu 3 lutego 2020 roku o godz. 11.00, w siedzibie Urzędu Miasta Jelenia Góra przy ul. Sudeckiej nr 29 - I piętro, sala nr 13.**

Ogłoszenie nr 106/2019 Prezydenta Miasta z dnia 4 grudnia 2019 roku zamieszczone jest w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej [bip.jeleniagora.pl](http://bip.jeleniagora.pl) w zakładce „oferty nieruchomości” oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Wydziału Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Jelenia Góra przy ulicy Ptasiej 2-3, I piętro.

Dodatkowych informacji dotyczących nieruchomości można uzyskać w pokoju nr 101 w siedzibie Wydziału Rozwoju Miasta lub telefonicznie pod numerami 75-75-46-304 lub 75-75-46-303.

Oferta nieruchomości prezentowana jest również na stronie internetowej Miasta Jelenia Góra [www.nieruchomosci.jeleniagora.pl](http://www.nieruchomosci.jeleniagora.pl)

## OGŁOSZENIE



### w sprawie wyłożenia do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych przy ulicy Jana Kilińskiego w Jeleniej Górze.

Na podstawie art. 17 pkt 9 i 11 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1945, z późn. zm.) oraz art. 39 ust. 1 pkt 2, 3, 4, art. 46 pkt 1 i art. 54 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r. poz. 2081, z późn. zm.) oraz uchwały nr 140.XVIII.2015 Rady Miejskiej Jeleniej Góry z dnia 24 listopada 2015 r.

**zawiadamiam**

### o wyłożeniu do publicznego wglądu projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych przy ulicy Jana Kilińskiego w Jeleniej Górze wraz z prognozą oddziaływania na środowisko

**w dniach od 18 grudnia 2019 r. do 9 stycznia 2020 r.** w siedzibie Wydziału Architektury, Urbanistyki i Budownictwa Urzędu Miasta Jelenia Góra, przy ul. Ptasiej 6a (pokój nr 201) w godzinach pracy Urzędu; w dniach wolnych od pracy w siedzibie Straży Miejskiej, ul. Armii Krajowej 19, 58-500 Jelenia Góra; oraz na stronie internetowej [www.bip.jeleniagora.pl](http://www.bip.jeleniagora.pl) w zakładce Prezydent: Obwieszczenia Prezydenta; Ogłoszenia Prezydenta.

**Dyskusja publiczna** nad przyjętymi rozwiązaniami w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów położonych przy ulicy Jana Kilińskiego w Jeleniej Górze odbędzie się w dniu **23 grudnia 2019 r.** w sali nr 13, ul. Sudecka 29, Urząd Miasta Jelenia Góra, **o godzinie 11.00.**

Zgodnie z art. 17 pkt 11 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2018 r. poz. 1945, z późn. zm.), osoby prawne i fizyczne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, mogą wnieść uwagi. Uwagi należy składać na piśmie do Prezydenta Miasta Jeleniej Góry, z podaniem imienia i nazwiska lub nazwy jednostki organizacyjnej i adresu, oznaczenia nieruchomości, której uwaga dotyczy, **w nieprzekraczalnym terminie do dnia 24 stycznia 2020 r.**

Zgodnie z art. 40 i 54 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2018 r. poz. 2081, z późn. zm.), uwagi do prognoz oddziaływania na środowisko mogą być wnoszone w formie:

- pisemnej na adres: Wydział Architektury, Urbanistyki i Budownictwa Urzędu Miasta Jelenia Góra, ul. Ptasia 6A, 58-500 Jelenia Góra,
- ustnie do protokołu w Wydziale Architektury, Urbanistyki i Budownictwa Urzędu Miasta Jelenia Góra, ul. Ptasia 6A (pokój 201) w godzinach pracy Urzędu,
- za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres email: [urbanistyka\\_um@jeleniagora.pl](mailto:urbanistyka_um@jeleniagora.pl)

Uwagi powinny zawierać imię i nazwisko lub nazwę jednostki organizacyjnej oraz adres, oznaczenie nieruchomości, której uwaga dotyczy. Uwagi należy składać **w nieprzekraczalnym terminie do dnia 24 stycznia 2020 r.**

Jako wniesione na piśmie uznaje się również uwagi wniesione w postaci elektronicznej opatrzone bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym przy pomocy ważnego kwalifikowanego certyfikatu.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag złożonych do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest Prezydent Miasta Jeleniej Góry.

Obowiązek informacyjny dotyczący przetwarzania danych osobowych dostępny jest na stronie internetowej [www.bip.jeleniagora.pl](http://www.bip.jeleniagora.pl) w zakładce Poradnik Klienta / Wydział Architektury, Urbanistyki i Budownictwa.

**Prezydent Miasta Jeleniej Góry**

# BIURO OGŁOSZEŃ

tel. 75/75-247-81; e-mail: bo@nj24.pl

OGŁOSZENIA PRZYJMujemy DO CZWARTKU DO GODZ. 14.00

## OGŁOSZENIE

### BURMISTRZA GMINY I MIASTA LUBOMIERZ



Na podstawie art. 17 pkt. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz.U.2018.1945 ze zm.) oraz art. 39 ust.1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2081 ze zm.) - zawiadamiam o podjęciu Uchwały Nr XI/84/19 Rady Gminy i Miasta Lubomierz z dnia 26 września 2019 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia **miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Lubomierz**.

Granicami planu objęto tereny zurbanizowanej części miasta Lubomierz oraz tereny przewidziane do zainwestowania, stanowiące uzupełnienie istniejącej zabudowy. Zainteresowani mogą składać wnioski do ww. opracowania. Wnioski na piśmie należy składać w Urzędzie Gminy i Miasta Lubomierz, Pl. Wolności 1, 59-623 Lubomierz, w terminie 21 dni od daty ukazania się niniejszego ogłoszenia.

Wniosek powinien zawierać nazwisko, imię, nazwę i adres wnioskodawcy, przedmiot wniosku oraz oznaczenie nieruchomości, której dotyczy.

Uwagi i wnioski z zakresu ochrony środowiska można składać w formie pisemnej, ustnie do protokołu lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej, bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym na adres: **budownictwo@lubomierz.pl**.

Organem właściwym do rozpatrzenia wniosków jest Burmistrz Gminy i Miasta Lubomierz.

## LOKALE

**DO WYNAJĘCIA** pokoje jednoosobowe, kuchnia, łazienka tel. 663-441-038. M1068-G

**SPRZEDAM** mieszkanie 2 pokojowe do remontu (53,5 m) w kamienicy, 725-208-408. M1074-G

**WYNAJMĘ** lokal 30m kw Cieplice, deptak, 602-101-096. M1127-G

**SPRZEDAM** mieszkanie Lubomierz, 721-397-188. M1156-G

**KUPIĘ** mieszkanie, 573-181-121.

**SPRZEDAM**, zamienię mieszkanie 55m kw, Zabobrze, 513-345-184. M1160-G

### Prezydent Miasta Jeleniej Góry



informuje, że **obwieszczeniem nr 172.2019.VIII z dnia 02 grudnia 2019r.** podał do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości gruntowej przeznaczonej do wydzierżawienia.

Obwieszczenie podlega wywieszeniu na okres 21 dni na tablicy ogłoszeń w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Jelenia Góra przy ul. Ptasiej 2-3.

URZĄD MIASTA JELENIA GÓRA

### Prezydent Miasta Jeleniej Góry



informuje o podaniu **Obwieszczeniem nr 171.2019.VIII z dnia 26 listopada 2019 roku** do publicznej wiadomości wykazu lokali mieszkalnych przeznaczonych do sprzedaży w drodze bezprzetargowej wraz ze sprzedażą związanych z tymi lokalami udziałów w gruncie.

Obwieszczenie wywiesza się na okres 21 dni na tablicy ogłoszeń w Wydziale Gospodarki Nieruchomościami Urzędu Miasta Jelenia Góra ul. Ptasia 2-3 oraz zamieszcza się w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Jelenia Góra na stronie internetowej **bip.jeleniagora.pl**

URZĄD MIASTA JELENIA GÓRA

### Prezydent Miasta Jeleniej Góry Ogłoszeniem nr 102/2019



z dnia 26 listopada 2019r. ogłasza w dniu **29 stycznia 2020r. o godz. 11.00**, w siedzibie Urzędu Miasta Jelenia Góra przy ul. Sudeckiej nr 29 - I piętro, sala nr 13, przetarg ustny nieograniczony na dzierżawę niezabudowanych nieruchomości gruntowych położonych w Jeleniej Górze przy:

**1. ul. SPÓŁDZIELCZEJ** działka nr 109 o pow. 1,9638ha, Obr.0038, AM-3, KW JG1J/00104467/8. Podstawowe przeznaczenie nieruchomości w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego - tereny o charakterze produkcyjnym i usługowym, składów i magazynów.

Kwota wywoławcza **rocznego** czynszu dzierżawnego: **26 436 zł netto** (+23 proc. VAT); Wadium: **26 436 zł**; Wysokość postąpienia ustala się na kwotę 800 zł.

**2. ul. SPÓŁDZIELCZEJ** działka nr 110 o pow. 1,6192ha, Obr.0038, AM-3, KW JG1J/00104466/1. Podstawowe przeznaczenie nieruchomości w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego - tereny o charakterze produkcyjnym i usługowym, składów i magazynów.

Kwota wywoławcza **rocznego** czynszu dzierżawnego: **21 795 zł netto** (+23 proc. VAT); Wadium: **21 795 zł**; Wysokość postąpienia ustala się na kwotę 700 zł.

**Wadium w pieniądzu winno wpłynąć na konto depozytowe:** Miasto Jelenia Góra - Bank MILLENNIUM S.A. I Oddział w Jeleniej Górze nr 97 1160 2202 0000 0000 6011 5681 **najpóźniej do dnia 23 stycznia 2020 roku.**

Wpłata wadium powinna zawierać oznaczenie numeru geodezyjnego działki, której wpłata dotyczy oraz oznaczenie uczestnika przetargu.

Ogłoszenie nr 102/2019 z dnia 26.11.2019 roku zamieszczone zostało w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej Miasta bip.jeleniagora.pl w zakładce „oferty nieruchomości” oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta Jelenia Góra przy ul. Ptasiej nr 2-3, I piętro. Dodatkowych informacji dotyczących przedmiotowej nieruchomości można uzyskać w Wydziale Rozwoju Miasta Urzędu Miasta Jelenia Góra przy ul. Ptasiej nr 2-3, I piętro, pokój nr 101 lub telefonicznie pod numerami: **75/75-46-303** lub **75/75-46-304** lub na stronie internetowej **www.nieruchomosci.jeleniagora.pl**

URZĄD MIASTA JELENIA GÓRA

## Burmistrz Miasta Kowary



**1.** Ogłasza I (pierwszy) przetarg ustny nieograniczony na zbycie lokalu mieszkalnego nr 4 położonego w wielolokalowym budynku mieszkalnym przy ul. Podgórze 25A w Kowarach wraz z udziałem w prawie własności działki gruntu numer 194 (obręb 0004) o pow. 0,0895 ha, który odbędzie się w **dniu 30 stycznia 2020 r.**, w sali konferencyjnej nr 23 Urzędu Miejskiego w Kowarach **o godz. 10.00**.

Lokal mieszkalny nr 4 położony na drugiej kondygnacji nadziemnej (pierwszym piętrze) budynku, składa się z 1 pokoju, kuchni i łazienki o łącznej powierzchni użytkowej 32,90 m kw. oraz 1 pomieszczenia przynależnego (piwnicy) o pow. 7,60 m kw.. Udział w nieruchomości wspólnej oraz w prawie własności działki gruntu wynosi 18,30 proc.

**Cena wywoławcza nieruchomości lokalowej: 54.900,00 zł** (zwolnione z podatku VAT).

**Wadium : 6.000,00 zł**

**2.** Ogłasza I (pierwszy) przetarg ustny nieograniczony na zbycie nieruchomości niezabudowanej oznaczonej działką gruntu numer 795/2 (obręb 0001) o pow. 0,1595 ha położonej w Kowarach przy ul. Źródlanej z przeznaczeniem : tereny usług komercyjnych z zabudową mieszkaniową jednorodziną i wielorodzinną, który odbędzie się w **dniu 30 stycznia 2020 r.**, w sali konferencyjnej nr 23 Urzędu Miejskiego w Kowarach **o godz. 11.00**.

**Cena wywoławcza nieruchomości : 166.400,00 zł** (do wylicytowanej w przetargu ceny zostanie doliczony podatek VAT 23 proc.).

**Wadium : 20.000,00 zł**

**3.** Ogłasza I (pierwszy) przetarg ustny nieograniczony na zbycie nieruchomości niezabudowanej oznaczonej działką gruntu numer 531 (obręb 0003) o pow. 0,3027 ha położonej w Kowarach przy ul. Polnej z przeznaczeniem : tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnnej, który odbędzie się w **dniu 30 stycznia 2020 r.**, w sali konferencyjnej nr 23 Urzędu Miejskiego w Kowarach **o godz. 12.00**.

**Cena wywoławcza nieruchomości : 117.100,00 zł** (do wylicytowanej w przetargu ceny zostanie doliczony podatek VAT 23 proc.).

**Wadium : 20.000,00 zł**

**Warunkiem udziału w przetargach jest:** posiadanie dokumentu tożsamości, dowodu wniesienia wadium a osoby prawne dodatkowo aktualny wypis z rejestru lub ewidencji działalności gospodarczej oraz właściwe pełnomocnictwo. Wadnia należy wpłacić w pieniądzu (PLN), na konto depozytowe Urzędu Miejskiego w Kowarach w PKO BP SA Oddział Kowary nr **08 1020 2124 0000 8002 0011 1641** **najpóźniej do dnia 27 stycznia 2020r.**

W tytule wpłaty wadium należy wpisać numer i położenie nieruchomości.

Bliższe informacje można uzyskać w Wydziale Rozwoju Miasta Urzędu Miejskiego w Kowarach w pokoju nr 3 lub telefonicznie **75 64 39 228**.

## LOKALE C.D.

**MIESZKANIE** kupię 792-485-189. L1016-K

**WYNAJME** kawalerkę, noclegi pracownicze, Karpacz. tel. 603-622-848. M794-K

**WYNAJME** w Kowarach mieszkanie w pełni wyposażone, z meblami. Dwa pokoje z kuchnią, balkon, 3 piętro. Tel. 795-334-138. M1027-K

## NIERUCHOMOŚCI

**SPRZEDAM** działkę budowlaną 22ary, pod Karpaczem, tel. 695-714-672. M1104-G

**JEŻÓW** Sudecki, sprzedam 2 działki budowlane. Tel. 601-910-804. M1121-G

**SPRZEDAM** działkę budowlaną, 518-942-709. M1161-G

## MOTORYZACYJNE

**KUPIĘ** każde auto, całe, po-wypadkowe, 693-82-82-83. L910-G

**AKUMULATORY**, oleje, płyny TANIO!, AGROMASZ Cieplice, tel. 756-466-610, 757-559-290, 607-345-516. M847-G

**KUPIĘ** każde auto zdecydowanie. Tel. 785-524-378.

**AUTO** złomowanie, auto skup. Tel. 785-524-378. M873-G

**NAPRAWA**, sprzedaż skuterów, 518-125-337. M1071-G

**KUPIĘ** każdy ciągnik i sprzęt rolniczy, 535-135-507. M1090-G

**KUPIĘ** samochód osobowy Opel Kadett 1300, 1981-1982. Polskie dokumenty, 730-108-394. M1142-G

**SPRZEDAM** Forda C-Max Titanium 1,6 diesel 2008r. z bardzo bogatym wyposażeniem. Opony letnie i zimowe na alufelgach, srebrny, cena- 16000, 603-622-878. M1147-G

**WYNAJEM** autolawety, busa, busa osobowego, lawety, Kadilaca na ślub, Karpacz, 603-622-848. M793-K

**SKUP** aut. Płacę najlepiej! Kupię każde auto osobowe dostawcze ciężarowe motocykle, ciągniki rolnicze wszystkie od 1 do 50 tys. zł całe i uszkodzone legalnie umowa, najlepsze ceny na rynku gotówka w 20 min konkretnie 788-345-470; dawgoz@interia.pl M1005-K

**URZĘDOWA KASACJA POJAZDÓW**  
Jeżów sudecki, Długa 17  
75/713-74-12

## KUPNO

**KUPIĘ** każde auto, całe, po-wypadkowe, 693-82-82-83. L911-G

## SPRZEDAŻ

**DREWNO** kominkowe bukowe, sezonowane, 781-832-104, 603-781-271. L987-G

**DREWNO** kominkowe- sezonowane, różne wymiary, 601-799-452.

**PODŁOGI** tradycyjne z drewna, parkiety, podbitki, boazerie, 601-799-452. M7-G

**DREWNO** opałowe, kominkowe- dowóz Jelenia Góra, okolice, 607-604-558. M1051-G

**DREWNO** opałowo- rozpałkowe oflisy okorki 90 zł/m długie; pocięte, porąbane na 25 cm po 110 zł/m, darmowy transport, 727-235-168. M1079-G

**DREWNO** piecowe, liściaste- suche, 601-799-452. M1139-G

**SPRZEDAŻ**, więźby dachowe, tarcica sucha po suszarni, wszystkie rodzaje, 662-156-576. M1153-G

**DREWNO** kominkowe opałowe, 757-125-026. M37-K

**FIRMA** prowadzi sprzedaż złota i srebra inwestycyjnego (sztabki, monety) oraz udziela korzystnych pożyczek pod zastaw w/w produktów. Tel. 535-860-355, 530-836-416. M59-K

## USŁUGI

**DOMOFONY** - montaż, naprawa, serwis, tel. 601-76-57-35. L955-G

**PRZEPROWADZKI** kompleksowe z ekipą do załadunku, 694-559-227. L1072-G

**CYKLINOWANIE**, układanie, profesjonalnie, 601-313-541. L1100-G

**ROLETY**, roletki, żaluzje, markizy, moskitiery, daszki. Producent, 76/870-53-48; 608-289-703. L1116-G

**PIECE** gazowe - przeglądy i naprawy, 604-569-785. L1126-G

**PODCIŚNIENIOWE** dogłębne czyszczenie dywanów, wykładzin, tapicerki meblowej. Profesjonalnie- Karcher, 792-216-960. L1154-G

**PRZEPROWADZKI**, TRANSPORT, kompleksowo od A do Z, trzy samochody, różne gabaryty, miasto - kraj - za granicą. Wyce-na gratis. tel.880-044-951. L1162-G

**OGÓLNOREMONTOWE**, 579-258-419. L1201-G

**ELEKTRYK**, 579-258-419. L1202-G

**HYDRAULIK**, 739-692-774. L1203-G

**ANTENY** zbiorcze, RTV/SAT, Antemon, 75/644-50-80. L1210-G

**TELEWIZJA** hotelowa, pensjonaty. Antemon, 75/644-50-80. L1211-G

**VIDEOFILMOWANIE** 792-546-054. M79-G

**MALOWANIE**, tapetowanie, czyszczenie, starannie, gwarancje, 514-904-993. M548-G

**HYDRAULICZNE**, elektryczne, 794-098-737. M562-G

**REMONTY** mieszkań, 691-631-082. M607-G

**PRALKONAPRAWY**, 603-83-54-83. M647-G

**POSADZKARSTWO**, WYLEW- KI betonowe tel. 728-299-544. M704-G

**ZARZĄDZANIE** nieruchomościami. Tel. 732-640-519. M861-G

**PRZEPROWADZKI** z ekipą tel. 736-627-869.

**PRZEPROWADZKI**, tel. 733-299-117.

**PRZEPROWADZKI**, tel. 694-559-229. M886-G

**BAGAŻÓWKA** - 533-232-637. M887-G

**DACHY**, 602-884-480. M895-G

**DACHY**, 601-872-363. M914-G

**AUTORYZOWANY** Serwis RTV naprawa telewizorów LCD, Plazma, dekodery, monitory TV/ SAT montaż instalacji TV cyfrowej monitoring- dojazd do klienta, 75/642-11-93; 790-379-788; 797-379-788. M958-G

**BAGAŻÓWKA** transport przeprowadzki, 533-232-637. M983-G

**PRANIE** dywanów, 602-440-007. M997-G

**MALOWANIE** panele, 602-440-007. M998-G

**MONTAŻ** mebli, 602-440-007. M999-G

**ŚCINKA** drzew z podnośnika, telefon 517-799-703. M1006-G

**ŁAZIENKI** kompleksowo: kafelki, hydraulika, panele, malowanie, gładzie, ogólnobudowlane, 601-148-406. M1012-G

**FIRMA** Seba świadczy usługi: remonty mieszkań, łazienki, kompleksowo, 792-563-643. M1015-G

**ELEKTRYK**, 664-475-323. M1025-G

**PRZEPROWADZKI**. Tel. 660-468-908. M1043-G

**REMONTY** tanio gwarancja, 509-924-523.

**REMONTY**, 604-992-041. M1062-G

**ŚLUSARSTWO**, 881-731-064. M1066-G

**NAPRAWA** pralek, kuchenek, AGD- dojazd, 783-616-565. M1069-G

**OGÓLNOBUDOWLANE**- remonty, prace zewnętrzne, roboty ziemne, 530-397-645.

**BRAMY**, ogrodzenia, murki oporowe, 724-521-470. M1084-G

**MALOWANIE**, gładzie bezpyłowe, czysto, bez nałogów, 660-854-939. M1102-G

**NAPRAWA** maszyn do szycia, tel. 603-324-921. M1113-G

**KOMPLEKSOWE** remonty domów, mieszkań, 602-689-981. M1118-G

**HYDRAULIKA** kanalizacja, gaz-tanio, solidnie, 604-922-815. M1124-G

**HYDRAULIK**, 575-064-436. M1125-G

**MUZYCZNA** obsługa wesel, 609-299-524. M1148-G

**HYDRAULIKA** - solidnie, fachowo. 503-319-676. M1157-G

**PRZEPROWADZKI**, transport, 535-197-611.

**REMONTY** mieszkań, usługi hydrauliczne, elektryczne, 535-197-611. M1159-G

**ROLETY**, plisy, moskitiery, montaż, naprawa, 604-460-139. L1369-K

**WKŁADY** kominowe, 608-49-55-34. M136-K

**USŁUGI** koparkoładowarką- młot- tanio, 886-666-896. M639-K

**SPRZĄTANIE**, pranie dywanów, mycie okien; 792-036-065. M765-K

**SPRZĄTANIE** pobudowlane, domów, obiektów, 792-036-065. M768-K

**MALOWANIE** mieszkań, drobne remonty, 601-33-59-57. M856-K

**TELEWIZJA** Cyfrowa, instalacje DVB-T/SAT, LCD, Plasma, naprawy domowe RTV Hi-Fi SAT serwis. Tel. 602-373-343. M952-K

**TECHNIKA** grzewcza, pellet, podłogówka, Wolności 208, 797-252-379. M953-K

**KOMINKI**, piecyki, ul. Wolności 208, 797-252-379. M954-K

**KOTŁY** gazowe, pompy ciepła, ul. Wolności 208, 797-252-379. M955-K

**PODNOŚNIK** koszowy 27m. Wynajem. Tel. 608-404-760. M1001-K

**MEBLE** na wymiar, meble kuchenne, szafy, garderoby. Tel. 733-101-353; www.stolwir.pl

**CYKLINOWANIE** bezpyłowe, profesjonalne układanie parkietów, podłóg, paneli. www.stolwir.pl Tel. 733-101-353. M1003-K

**DEZYNFEKCJA** dezynsekcja deratyzacja. Monitoring obecności szkodników sanitarnych. Odstraszanie kun. www.dezder.jgora.pl, 692-061-312. M1004-K

**PRANIE** dywanów, Tel. 792-351-763. M1025-K

**TAXI JELENIA GÓRA**

TEL. 602 139 071

z tego ogłoszenia

RABAT do 20%

NR 619

**MERCEDES**

## LEKARSKIE

**PSYCHIATRA** - Ryszarda Czerniawska, specjalistyczna terapia nerwic i zaburzeń psychicznych. Jelenia Góra, pl. Piastowski 30, ul. Cieplicka 223/1. Rejestracja telefoniczna: 693-583-915. M600-G

**PSYCHIATRA** Bogusław Zasępa, nerwice, depresje, zaburzenia psychiczne, odtrucie, wizyty domowe. Tel. 602-804-195. M603-G

**WSZYWKI** przeciwalkoholowe, 601-83-50-12.

**WSZYWKI** przeciwalkoholowe. Tel. 603-78-57-80. M609-G

**GABINET** Rehabilitacji, Eryk Olszak, 697-855-631, www.erykolszak.jgora.pl M770-G

**PRAKTYKA** lekarska lekarz Andrzej ZIEZIULA - internista, pulmonolog. Jelenia Góra, ul. Ogińskiego 1B (budynek przychodni) wejście E, pokój 28, 2 piętro (windy). Wtorki 16.00-17.30. Wizyty domowe, EKG. Tel. 601-758-160. M798-G

**VIAGRA**, cialis, 601-960-615; 605-405-855. M1014-G

**CENTRUM ANGIOLOGII I REHABILITACJI** Ogińskiego 1b/7 POZIOM -1 Jelenia Góra ANGIOLOG Lek. med. Joanna Olszewska-Rocznik rejestracja tel. 516815337 Sklep z wyrobami przeciwzylakowymi i przeciwwyżłakowymi. Rehabilitacja stacjonarna i domowa tel. 531607899. M1024-G

**PSYCHIATRA** Czestawa Gierczak, zmiana adresu praktyki lekarskiej: Henryka Wieniawskiego 4, 58-500 Jelenia Góra, rej. tel. 502-591-364. M1041-G

**GINEKOLOG** NFZ Kowary, Zamkowa 5 Andrzej Drabarek, rejestracja 8.00-12.00. Tel. 603-13-99-22 lub 75/718-20-99. Pełny zakres usług NFZ. M978-K

**SPECJALISTA** protetyki stomatologicznej stomatologii ogólnej Wojciech Z. Kulig. Wszystkie rodzaje odbudowy, leczenia zębów, wszystkie rodzaje koron, protez, mostów protetycznych, mikroskop zabiegowy, implanty, ceramika adhezyjna, piaskowanie, naprawy, wybielanie zębów, rentgen. Jelenia Góra, 1 Maja 28/2, I piętro, pon.-pt. 10.00-19.00. Tel. 75/76-75-473; 601-773-396. M1002-K

**Specjalista chirurgii ogólnej**  
Dr n.med. **Marek Kazmierczyk**  
• diagnostyka i leczenie chorób przewodu pokarmowego  
• choroby odbytu /hemoroidy i inne/  
• kwalifikacja do zabiegów operacyjnych  
• inne schorzenia chirurgiczne-żyłaki kończyn dolnych i inne  
Jelenia Góra ul. Ogińskiego 4 "KLINIKA"  
Poniedziałek 16-17.  
Lwówek Śl. pl. Wolności 28 Wtorek 16-17  
obok apteki w Rynku kom. 602635191

**GABINET OKULISTYCZNY**  
**LEK. MED. OKULISTA**  
**KRYSTYNA WIĄCEK-MIERZWA**  
ul. Letnia 2 (budynek "Klinika"  
- przychodnia lekarzy specjalistów)  
Przyjmuje od pon. do pt. 9.00 do 17.00  
Rejestracja telefoniczna  
75/645-76-50/51  
tel. kom. 502-612-616  
75/649-50-25

**Chirurgia plastyczna, pełny zakres zabiegów**  
specjalista chirurgii plastycznej dr med.  
**Jakub Kratochwil**  
rejestracja  
75 6424558

**Prywatny Gabinet Dermatologiczny**  
wtorki i czwartki 17.30-19.00. Inne terminy  
przyjść i wizyty domowe - po uzgodnieniu.  
Bez rejestracji 601-898-289  
Specjalista dermatolog  
**Alicja Lecheta-Prawdzik**  
Jelenia Góra ul. Morcinka 1 (mała poczta przy aptece)  
PRYWATNE POGOTOWIE DERMATOLOGICZNE  
601-898-289

**KRZYSZTOF CZERKASOW**  
specjalista chirurg ortopeda  
przyjmuje poniedziałek od godz. 16.00  
Jelenia Góra, Letnia 2  
Rejestracja telefoniczna 75 64 57 651

**USG**  
stawów biodrowych  
dziecięcych

SPECJALISTA ORTOPEDII  
i CHIRURGII URAZOWEJ  
UPRAWNIONY DO BADAŃ NURKÓW

**Zbigniew Rudnicki**

przyjmuje:  
poniedziałek 17.00-18.00  
środa 17.00-18.00  
sobota 9.30-11.00  
pl. Piastowski 30 - obok apteki  
Jelenia Góra - CIEPLICE  
Tel. kom. 601-75-14-74

Wizyty domowe: poniedziałek, środa, czwartek, sobota.

**Okulista** Małgorzata MARKIEWICZ  
specjalista chorób oczu  
■ Leczenie chorób oczu  
■ komputerowe badanie wad wzroku  
■ dobór okularów ■ pole widzenia  
■ pachymetria ■ bezdotykowy  
pomiar ciśnienia śródgałkowego  
■ płukanie dróg łzowych.  
Przyjmuje od pon. do pt. 10.00-17.00  
Jelenia Góra, 1 Maja 15/17 "Optyk"  
(vis a vis hotelu Europa)  
Rejestracja telefoniczna 603-613-058

**PRACA**

**AGENCJA** pracy Sachse Personalienleistungen GmbH  
Poszukuje do pracy w Austrii  
oraz Niemczech: hydraulików, elektryków, spawaczy, ślusarzy, dekarzy, stolarzy, lakierników i mechaników. Atutem byłaby znajomość języka niemieckiego oraz prawo jazdy kat. B. Bardzo dobre warunki! Zakwaterowanie zapewnione! Kontakt: filia Zgorzelec/Görlitz, tel: +48-532-093 696, praca@sachse.pl, mailto:praca@sachse.pl M94-G

**AVON-AMBASADORKA** (konsultantka), dołącz do nas. Tel. 692-494-164; avonowinki@wp.pl M155-G

**FIRMA** zatrudni pracownika ogólnobudowlanego wykończenia wnętrz, 792-563-643. M939-G

**SKLEP** z kawą i herbatą zatrudni, panie 50+, emerytki, rencistki niepełny wymiar czasu, na stałe, 602-101-096. M1128-G

**ZATRUDNIĘ** na stolarni. Możliwość przyuczenia, 601-799-452. M1138-G

**ZAOPIEKUJĘ** się osobami starszymi całodobowo, 574-156-035. M1143-G

**WYNAJMĘ** firmę budowlaną. Przebudowa lokalu, budowa domu, 573-181-121. M1162-G

**LBF Sp. z o.o.** w Starej Kamienicy zatrudni na stanowisko Brygadzysty z umiejętnością organizowania i kierowania pracą w dziale spawalni (miałe doświadczenie w zakresie spawania). Oferujemy umowę o pracę. Informację pod numerem telefonu 75-75-283-17 lub lbf@lbf.home.pl. Proszę o przesłanie oferty na meila. M968-K

**OPIEKA** Niemcy Legalnie, 725-248-935. M926-K

**NAUKA**

**ANGIELSKI/** niemiecki nauczyciel, 537-111-140. M1080-G

**TŁUMACZ** przysięgły języka niemieckiego, 501-648-318. M1081-G

**ANGIELSKI**, 503 819 327. M1085-G

**MATRYMONIALNE**

**„AMOR”** Jelenia Góra, 600-983-771. M158-G

**DUET-** Lubań, 604-361-418. M153-K

**RÓŻNE**

**DOMOFONY**, tel. 601-765-735. L954-G

**POSZUKUJĘ** legitymacji do Odznaki Grunwaldzkiej. tel. 609-025-138. M1146-G

**MUZYK** orkiestra oraz trębacz, 609-299-524. M1149-G

**TUW TUW** Oddział Jelenia Góra uniważnia druki pokwitowań o numerach AA 2836800, AA 3232503, AA od 3173140 do 3173144. M1026-K

**TOWARZYSKIE**

**ZAPRASZAM** Panie do współpracy, 797-171-046.

**NOWA** Asia w centrum, 509-644-864.

**NOWA** Ola, 511-603-693. M1123-G

**SARA** 40-lotka zaprasza na miłą zabawę, 691-943-975. M1154-G

**VANESSA** nowy numer, 796-691-135.

**DOJRZAŁA** od 9.00, 885-319-656.

**LENA**, 782-115-982.

**SEKSONNA** trzydziestolatka, 796-691-134

**NIEPIĘKNE** lecz umiejętnie, 697-577-650.

**.22 - LATKA** puszysta zaprasza, 781-363-127 M1155-G

**GRZESIEK** dla Pań tel, 791-726-844. M979-K

**TURYSTYCZNE**

**PRZEWOZY** okazjonalne busami, krajowe, zagraniczne 601-556-495. M913-K

**PRZEWOZY** do Berlina MS-TRANS, bez przesiadek z adresu na adres, www.mstrans.pl, 513-427-912. M980-K

**OGŁOSZENIE**

**Dyrektor Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze ogłasza konkurs w celu zatrudnienia pracownika na stanowisko**

**informatyka**

**w Sądzie Okręgowym w Jeleniej Górze z miejscem wykonywania pracy w Sądzie Rejonowym w Lubaniu**

Więcej informacji na stronie Sądu Okręgowego w Jeleniej Górze:

<http://www.jelenia-gora.so.gov.pl>

**HOTEL \*\*\***  
**Tango**  
www.hoteltango.pl  
**Wesela marzeń**  
tel. 601 834 644  
kontakt@hoteltango.pl

**LOTNISKA - PRZEWOZY.** Tel. 607-763-204 M1040-G

**POŻYCZKI**, szybko tanio, tel. 500-320-777. M1152-G

**BIZNES**

**PRAWNIK** porady, sporządzanie pism, windykacja, 606-245-298. M1070-G

**SERWIS** księgowo-podatkowy, wszystkie podmioty. Księgowość zdalnie lub stacjonarna, Tel. 603-642-283. M951-K

**BEZPŁATNE** porady prawne- dla wszystkich osób zainteresowanych- każdy wtorek w Jeleniej Górze od 11.00- 15.00 po wcześniejszej rejestracji telefonicznej 602-46-78-12, ul. Teatralna 1 pok. 101. M1126-G

**BALBINA** księgowość PIT, CIT, VAT, ZUS Jelenia Góra, Kilińskiego 20/1u, tel. 75-76-57-434. M1006-K

**SPRZEDAŻ**

**SPRZEDAŻ**

Teraz taniej nawet do 30 %\*\*

**Drzwi Roku** 3950 zł  
**Brama Roku** 2690 zł  
ul. Wincentego Pola 8  
58-500 Jelenia Góra  
tel./fax 75/75-333-65  
e-mail: biuro@bramydrzwi.pl tel. 75/75-357-46

**Hörmann – Fan Jelenia Góra**  
Autoryzowany Partner Hörmann Polska

**E-WYDANIE Nowin Jeleniogórskich!**

CZYTAJ NA TABLECIE, SMARTFONIE, KOMPUTERZE, LAPTOPIE!  
Kup na egazety.pl / eprasa.pl

HELIOS

NOCNE MARATONY  
FILMOWE

20/12  
23:00

MARATON  
GWIEZDNYCH  
WOJEN



GWIEZDNE  
WOJNY:  
PRZEBUDZENIE  
MOCY

GWIEZDNE  
WOJNY:  
OSTATNI  
JEDI

GWIEZDNE  
WOJNY:  
SKYWALKER.  
ODRODZENIE

partner główny: MAXXX  
partnerzy: dlaStudenta.pl DEMOTWATORY.PL

Kino Helios Jelenia Góra  
al. Jana Pawła II 51  
rezerwacja: 75 718 64 19

www.helios.pl

Warto czytać

## Tajemnice stolicy Karkonoszy

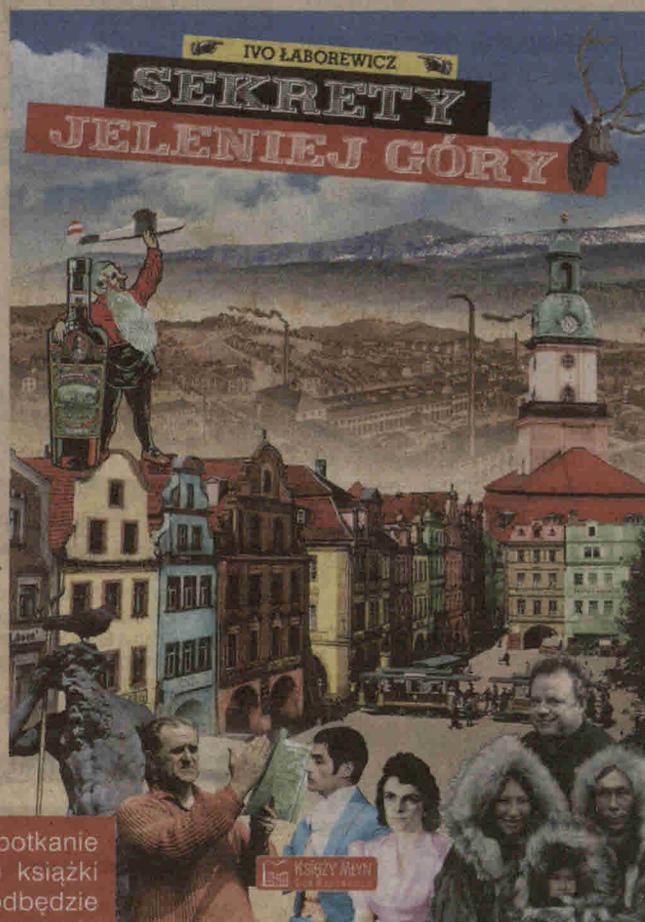
Ivo Łaborewicz złamał wszystkie pieczęcie broniące tajemnic Jeleniej Góry. Nie czekaj, poznaj sekrety tego wyjątkowego miasta! „Sekrety Jeleniej Góry” to najnowsza propozycja Domu Wydawniczego Księży Młyn, która właśnie trafia na rynek.

Jest takie miasto, do którego w 1945 roku przyjechała Triller, Eugenia Triller, i ocaliła je od zapomnienia. O godzinie 11.45 podają tam obiad składający się z błękitnego pstrąga górskiego i tzw. śląskiej bomby, a w eleganckich kieliszkach

Serdecznie zapraszamy na spotkanie z Ivo Łaborewiczem, autorem książki „Sekrety Jeleniej Góry”, które odbędzie się w piątek 13 grudnia 2019 r. o godz. 17.00 w Książnicy Karkonoskiej przy ul. Bankowej. To znakomita okazja, by porozmawiać o pasjonujących dziejach miasta.

Zapraszamy!

kolysze się *wino Karkonoszy*. Miłośnicy wycieczek wyruszają tramwajem z Placu Zamkowego do Sobieszowa i dalej pieszo wędrują na zamek Chojnik. Kinomani szturmują salę teatralną „Apollo”, ze szklanym świetlikiem na suficie. Wciąga ich zaczarowany świat sztukmistrzów, klaunów i zespołów akrobatycznych. Na ławce w jednym z jeleniogórskich liceów siedzi zaczytany Stanisław Bareja. Alina i Czesław Centkiewiczowie już stukają w maszynę do pisania, tworząc kolejną, niezapomnianą, polarną



historię, a koreańskie dzieci wesoło biegają po fabryczce zabawek Zorka. Jednak o godzinie 12.55 dyżurny telefonu alarmowego Milicji Obywatelskiej odbiera zgłoszenie - przerażony głos informuje go o makabrycznym wydarzeniu... Czy ma to coś wspólnego z ciekawską kobietą wędrującą podziemnymi korytarzami? A może to już zupełnie inna historia?

**Uwaga!** Dla naszych Czytelników mamy trzy egzemplarze tej właśnie książki. Rozdamy je osobom, które najszybciej zatelefonują na redakcyjny numer 757524781 w środę 11 grudnia, po godz. 14.00. Warunkiem otrzymania książki jest posiadanie aktualnego wydania „Nowin Jeleniogórskich” z niniejszą publikacją. Czekamy na telefony!

**POZIOMO:** 1) pozostałość asteroidy; 6) pojazd z westernu; 10) rumowisko, gruzy; 11) statki napędzane wiatrem; 13) ciężarówka z piaskiem; 15) w egipskim sarkofagu; 16) australijska wyspa; 18) kancelaria notariusza; 20) odgryziony kawałek; 22) zespół urządzeń pomiarowych; 25) ... Square, plac w centralnym Londynie; 28) najwyższy szczyt Filipin; 30) druga najwyższa góra Grecji; 33) kamienny grobowiec; 35) na okładce książki; 36) gałąź rzeki; 37) kolejowe i autobusowe; 38) większe od poziomek; 39) jezioro na granicy Macedonii Płn., Albanii i Grecji; 40) sportowiec na emeryturze.

**PIONOWO:** 1) wyszła za mąż; 2) miasto rodzinne świętego Augustyna; 3) Marlański na dnie Pacyfiku; 4) peszy na scenie; 5) górna część czaszki; 6) tkalina na podłodze; 7) Tolstoj, pisarz rosyjski; 8) parlament Islandii; 9) rozrusznik elektryczny; 12) płynięcie przez Oławę i Wrocław; 14) sutanna prawosławnych; 17) oman, afrykańska bylina; 19) trzecie największe miasto Japonii; 20) wąż z „Księgi dżungli” Kiplinga; 21) liczba w toaście; 23) malinowy lub śliwkowy do kanapki; 24) śledzik w rulonie; 26) Staff, poeta; 27) główne miasto Korsyki; 29) suche gałęzie; 31) tors kulturysty; 32) duży ptak z Australii; 33) „... i chwala” Iwaszkiewicza; 34) nadaje na falach.

W rozwiązaniu należy podać hasło z oznaczonych pól. Na odpowiedzi czekamy 10 dni od daty ukazania się numeru. Do wygrania książka Piotra Kitasiewicza „Jego ekscelencja na herbatce z Goeringiem”.

Rozwiązanie krzyżówki 48/2019:

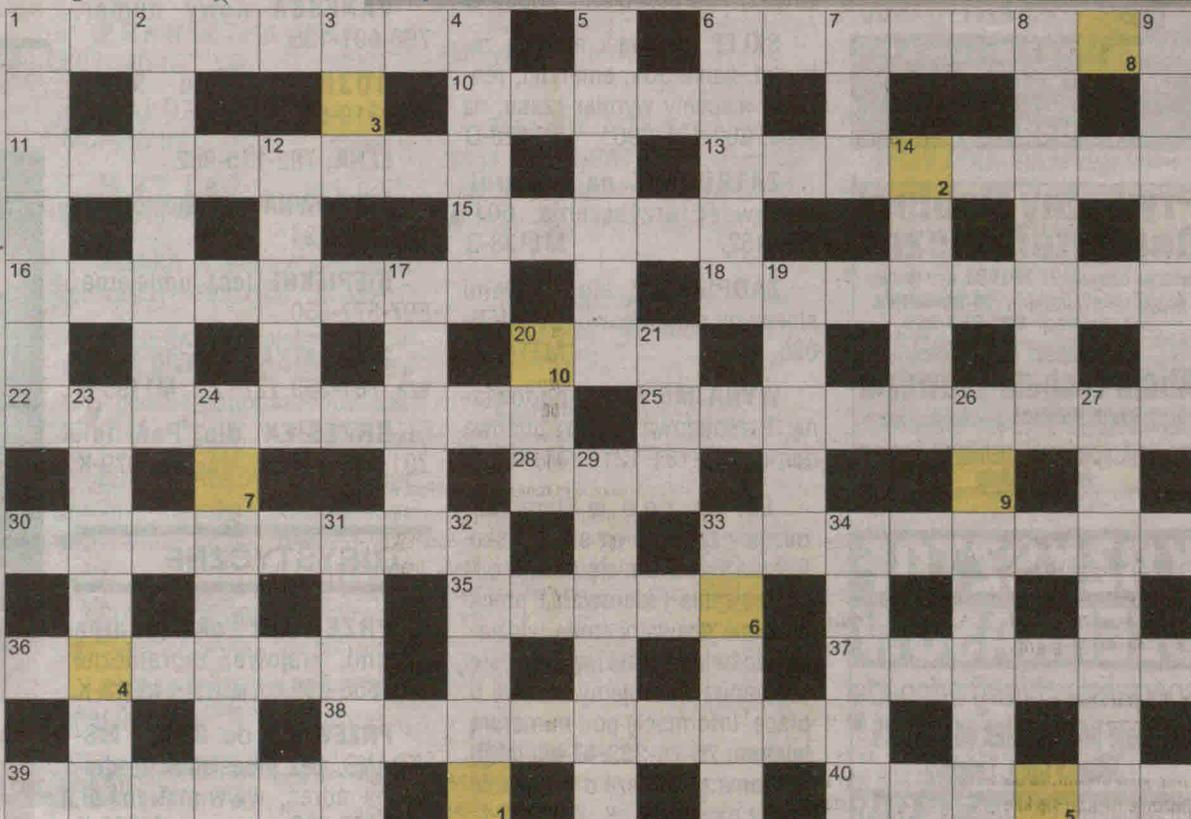
**POZIOMO:** 1) szkarłat; 6) Czeczuga; 10) Erich; 11) kopiejki; 13) rafinada; 15) Narwa; 16) twierdza; 18) masarnia; 20) bak; 22) reklamiera; 25) abonament; 28) RPA; 30) walkower; 33) Strojnik; 35) Urubu; 36) kundel; 37) ekolog; 38) Nawakszut; 39) Elcano; 40) Ingrid.

**PIONOWO:** 1) sekator; 2) kopniak; 3) tój; 4) teina; 5) biorca; 6) chram; 7) elf; 8) upalnie; 9) amarant; 12) Efrem; 14) Izara; 17) ziele; 19) aport; 20) bar; 21) Kaa; 23) Emanuel; 24) Arkadia; 26) Majkong; 27) Nairobi; 29) piuska; 31) Wilo; 32) Rukwa; 33) Suazi; 34) Rieti.

**HASŁO: WŁÓKNIARKA**

Za prawidłowe rozwiązanie krzyżówki nr 48 nagrodę, książkę Fergus Hume „Tajemnica dorożki” otrzymuje Halina Kruk z Jeleniej Góry. Prosimy o kontakt z redakcją. (ep)

## Krzyżówka 50 KUPON NR 50/2019



## JELEŃ SALONOWY

Pod usprawiedliwioną nieobecność na imprezie gospodarza wydarzenia, Darka Milińskiego, podczas wyjątkowych Mikołajek w Grodzie Rycerskim w Pławnej wszystkie organizacyjne obowiązki oraz honory gospodyni domu wzorowo pełniła żona słynnego artysty **Marzena Milińska**. Była wszędzie, dopilnowała każdej, nawet drobnej sprawy. Tylko rozdanie wcześniej przygotowanych paczek z prezentami zostawiła Mikołajowi i jego pomocnikom. A sama mogła to zrobić i pewnie znakomicie poradziłaby sobie i z tym zadaniem. Tym bardziej, że na Mikołajowym tronie prezentowała się znakomicie. W chwili wytchnienia, w oczekiwaniu na dzieciaki, przysiadła na moment wśród podarków i naj-



wyrażniej dobrze było jej w tym miejscu. Z okolicznościowego stroju miała wprawdzie tylko czerwoną czapkę, ale i bez obowiązkowego płaszcza oraz srebrnej brody wyglądała bardzo Mikołajowo. Cóż, nie od dziś wiadomo, że nie szata zdoła człowieka, a cała familia Milińskich serca ma prawdziwie Mikołajowe. Bravo! (2/5)

- Najpierw po Mikołajowe paczki przychodziły moje dzieci, teraz z paczek cięszą się moje dwie wnuczki wraz z synową - powiedziała nam jedna z pań, która pomagała w sprawnym przeprowadzeniu udanej imprezy w Pławnej. Kobięce pomocniczki Mikołaja społecznie wspierają coroczną, charytatywną akcją państwa Milińskich i ich najbliższych już od wielu, wielu lat. Są też panie z krótszym, ale wielce obiecującym stażem. W tym roku w rolę Mikołajek kolejno już raz wcieliły się **Maja Ławruk, Martyna Staszko, Zuzia Milińska i Danuta Staszko**. Bez ich zaangażowania to nie byłoby to. No i jest nadzieja, że mikołajkowe dzieło w Pławnej będzie miał kto kontynuować. (2/5)



**Ewa Paprotna**, śpiewaczka pochodząca z Jeleniej Góry, może zaimponować nie tylko pięknym głosem, ale także znajomością języków obcych. Angielski, niemiecki, francuski, włoski to podstawa. Ale kikongo? Skąd pani Ewa zna język urzędowy (obok francuskiego) używany w Demokratycznej Republice Konga? Tajemnica wydała się podczas niedzielnego koncertu świątecznego w Zdrojowym Teatrze Animacji. Gościem pani Ewy był **Princ Zeka**, piosenkarz, kompozytor i autor tekstów, pochodzący z Konga. Razem z nim pani Ewa zaśpiewała w kikonga premierowy utwór „Love me first”. Jak zdradziła, jej umiejętności językowe to nic w porównaniu z Pirincem. Ona bowiem tylko śpiewa w 10 językach, zaś Princ w nich płynnie mówi. Piosenkarz dał przykład swoich zdolności i zaśpiewał po polsku kolędę „Cicha noc”. (19)



## Kwestionariusz banalny

Imię i nazwisko: **Danuta Sulewska**

Zajęcie: hiperaktywna emerytka - surferka, turystka, jedna z rekordzistek tegorocznego Rajdu na Raty: wzięła udział w 36 wycieczkach. Do tego osoba... nie w pełni sprawna, ze względu na nieuleczalne schorzenie kręgosłupa.

## 1. Mieszkam tu, bo:

Jedno z moich największych marzeń to było zamieszkanie w górach. A narodziło się, gdy byłam nastolatką, podczas obozów wędrownych w Karkonoszach.

## 2. Lekcja z dzieciństwa, którą zapamiętałam:

Kiedy byłam mała, do rodzinnej Świdnicy przyjechał zespół teatru z Jeleniej Góry. Jedną z aktorek z takim wdziękiem śpiewała piosenkę „Pantofelki czerwone”, że nie tylko pamiętam do dziś tekst i melodię, ale też najchętniej chodzę w czerwonych butach. Nie tylko pantofelkach.

## 3. Ten pierwszy raz:

Wejście na Śnieżkę w wieku 14 lat. Spotkałam tam rówieśników z Czech. Potem długo korespondowałam.

## 4. Przebieg życia:

Ja sama dla siebie jestem przebojem! Walczę do końca. Realizuję marzenia - pływam na desce surfingowej, jako najstarsza surferka w Polsce, a w przyszłym sezonie nauczę się kitesurfingu. To już postanowione.

## 5. Wkurza mnie:

Chamska, prymitywna, ordynarna głupota.

## 6. W życiu nie umiem się obejść bez:

Gadulstwa. Gadam, gadam i w ten sposób... dotleniam swój mózg.

## 7. Gdybym dostała 100 tys. zł...

Wybrałabym się w Kosmos. Myślę, że chyba by wystarczyło na taki lot.

## 8. Gdyby Polska była monarchią, królem uczyniłabym:

Jakiegoś mądrego vegetarianina. Albo vegetariankę. Może Olgę Tokarczuk? Jeden warunek bym postawiła - Jego lub Jej Królewska Mość pierwszym swym rozkazem musiałby ukazać zakazać sprzedaży żywności z GMO.

## 9. Za późno na:

Nie przyjmuję do wiadomości, że na coś jest za późno!

## 10. Ulubiona anegdota:

Trzy odmiany prawdy według górall i księdza Tischnera - święto prawda, tyz prawda i gówno prawda.

Tekst i zdjęcie: Ewa Kiraga-Wójcik



## Horoskop

## BARAN

21 III - 20 IV



Wiele spraw okaże się niewartych nerwów i dyskusji. Pora nabrać dystansu i filozoficznie podchodzić do zawodowych spraw oraz wynikających z nich problemów.

## BYK

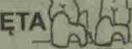
21 IV - 21 V



Nie zabieraj do domu problemów z pracy i nie zdręczaj się pretensjami współpracowników. Zaczyna się czas wykluwania dobrych pomysłów, które już niedługo przyniosą Ci uznanie.

## BLIŹNIĘTA

22 V - 21 VI



W końcu poczujesz, że Twoje życie zmierza w dobrym, pożądanym kierunku. Nadchodzą zmiany i to Ty będziesz w ich centrum, i to Ty będziesz rozdawał karty.

## RAK

22 VI - 22 VII



Tydzień bez większych problemów czy kłótni. Nie przejmuj się agresywną postawą pewnej toksycznej osoby i nie odrzucaj zaproszeń - będą bardzo inspirujące.

## LEW

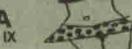
23 VII - 22 VIII



Nie trać czasu na zbyt długie dyskusje - niczego nowego nie wniosą. Energicznie zabierz się za sprawy, które wymagają szybkości działania i nie pozwól się zdominować Skorpionowi.

## PANNA

23 VIII - 22 IX



Pojawi się okazja do zawarcia nowej przyjaźni - wniesie ona w Twoje życie więcej optymizmu i radości. Nie przegap kogoś, z kim można przede wszystkim ciekawie porozmawiać.

## WAGA

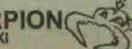
23 IX - 22 X



Szczęście w końcu zacznie Ci sprzyjać. Odśwież znajomości i pozwól sobie na więcej luzu i przyjemności. Będzie też okazja do poznania kogoś interesującego.

## SKORPION

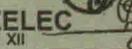
23 X - 22 XI



W sprawach zawodowych czekają na Ciebie zadania, które wymagają delikatności. Potrafisz być bardzo dobrym negocjatorem, musisz tylko w to uwierzyć i zacząć działać.

## STRZELEC

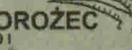
23 XI - 21 XII



Umowy, jakie zawrzesz z ludźmi, nawet te nieoficjalne, mogą okazać się dla Ciebie ważniejsze, niż przypuszczasz. Ktoś, komu pomogłeś, odwzajemni Ci się teraz z nawiązką.

## KOZIOROŻEC

22 XII - 20 I



Przed Tobą dni pełne zamieszania, ale też sukcesów. Łatwo będzie Ci zdobyć uznanie i zyskać nowych przyjaciół. Będzie o Tobie głośno i znajdziesz się w centrum zainteresowania.

## WODNIK

20 I - 20 II



Odniesiesz drobny, towarzyski sukces, który doda Ci odwagi do działania. Jednak pewna obietnica, jaką złożysz w przypływie emocji, może wniesie trochę zamieszania w Twój związek.

## RYBY

20 II - 20 III



Tydzień sprzyja dobrym pomysłom zawodowym. Niespodziewana sytuacja może pomóc Ci w naprawie relacji, które już skreśliłeś, a były dla Ciebie ważne.

(ep)

# ATRAKCYJNE NIERUCHOMOŚCI

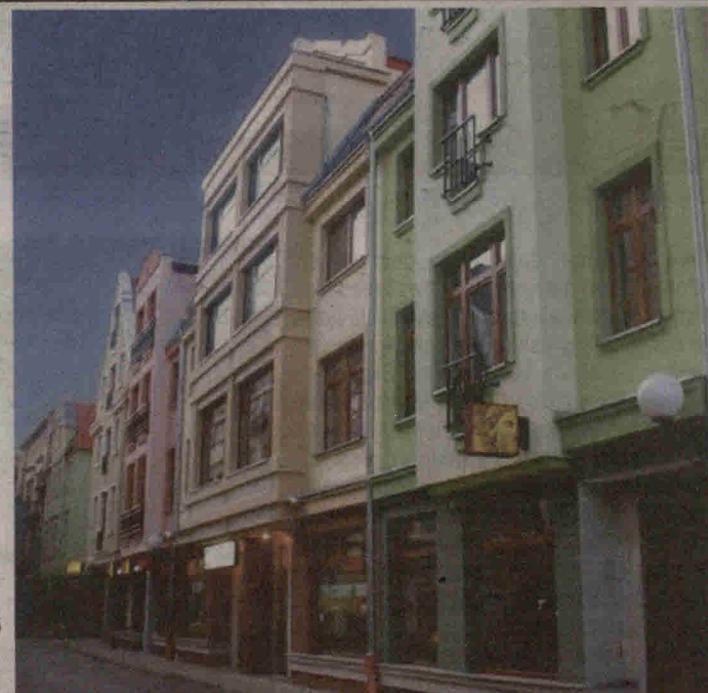
## MIESZKANIA W CENTRUM NA SPRZEDAŻ WYSOKI STANDARD - POD KLUCZ



- powierzchnia od 36 m<sup>2</sup> do ok. 56 m<sup>2</sup> • niski czynsz • duże okna •
- miejsce parkingowe • osobna klatka schodowa **TYLKO dla 5 lokali** •
- wysokość 3,15 m • wykończone w wysokim standardzie •

**Standard wykończenia:** pomalowane ściany i sufity, na podłogach - deska barlinecka oraz systemowe listwy przypodłogowe. Drzwi wewnętrzne **Pol-Skone** (Sempre W00), drzwi wejściowe antywłamaniowe **Pol-Skone**, łazienka - ceramika ścienna i podłogowa włoskiej firmy **Imola**, umywalki i miski ustępowe **Villeroy&Boch**, grzejnik łazienkowy drabinkowy **Zender** (biały), kabina prysznicowa, baterie łazienkowe **Grohe**.

Przedstawiona oferta ma charakter informacyjny, nie stanowi oferty handlowej w rozumieniu Art.66 par.1 Kodeksu Cywilnego, a powyższe aranżacje wnętrza są jedynie poglądowymi wizualizacjami.



## WYNAJMĘ

### ATRAKCYJNY LOKAL UŻYTKOWY W ŚCISŁYM CENTRUM JELENIEJ GÓRY

#### OKAZYJNA CENA



Lokal stanowi idealną bazę pod szeroko rozumiane usługi komercyjne, jak np. sprzedaż detaliczną i/lub hurtową, usługi związane z obsługą działalności gospodarczej (jak np. biura, agencje, banki, doradztwo finansowe, firmy informatyczne), usługi gastronomiczne (np. pub, restauracja, klub itp.), usługi związane z rekreacją rozrywką (klub sportowy), klub malucha/plac zabaw, a nawet nieuciążliwa produkcja.

#### Atuty:

- lokalizacja przy jednym z głównych ciągów komunikacyjnych,
- **niskie koszty** eksploatacji,
- powierzchnia: ok. **93 m<sup>2</sup>** (parter),
- WC oraz zaplecze socjalne,
- **duże witryny**.

ul. Szkolna 5/10,  
Jelenia Góra  
tel.: 75-752-29-80  
tel.: 795-040-200

[www.artdomdeveloper.pl](http://www.artdomdeveloper.pl)